

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΗ' - ΤΕΥΧΟΣ 10 - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΑΗΣ: Κωνσταντίνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντίνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέρος, Δρ Θ.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. Κάλπξιας, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιὰ τὴν ἀποστολὴν ἀνακοινώσεων καὶ εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

• γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr

• γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr • γιὰ τὸ περιοδικὸ ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theology@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	660
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
<i>Toῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερψινύμου, Ἡ Ποιμαντικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας σ' ἓνα μεταβαλλόμενο πληθυσμό κρατουμένων .....</i>	661
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
<i>Toῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλινίκου, Ἡ κατά Χριστὸν Ἀγωγή τῶν Παίδων .....</i>	662
<i>Toῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαονῶν καὶ Πετρουπόλεως Ἀθηναγόρου, Προετοιμασία γιά τό μυστήριο τοῦ γάμου καὶ τή δημιουργία μιᾶς χριστιανικῆς οἰκογένειας .....</i>	670
<i>Toῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Ιωάννου, Συζυγία - Οἰκογένεια. Ὀρθόδοξα πνευματικά καὶ σύγχρονα κοινωνικά δεδομένα .....</i>	679
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
<i>Toῦ π. Βασιλείου Ἰ. Καλλιακμάνη, Σημαντικοί ἐκπρόσωποι τῆς Ἰστορίας καὶ Θεολογίας τῆς Λατρείας κατά τόν εἰκοστό αἰώνα .....</i>	684
KΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	693
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	722
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	726
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	734

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

TΟ ΤΕΥΧΟΣ Νοεμβρίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀρχίζει μέ τό Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερψιθίου πρός τὴν Ἡμερίδα μέ θέμα «Ἡ Ποιμαντική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας σ' ἓναν μεταβαλλόμενο πληθυσμό κρατουμένων», ἡ ὅποια διοργανώθηκε στίς 8.11.2011 ἀπό τὴν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Ἀντιμετωπίσεως Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων.

Στήν ἐνότητα ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ δημοσιεύουμε τρεῖς εἰσηγήσεις πού παρουσιάσθηκαν στήν Ιερά Σύνοδο τῆς Ιεραρχίας, στίς 5.10.2011, καὶ συγκεκριμένα τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Παροναξίας κ. Καλλινίκου, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου καὶ Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Ἰωάννου.

Στά ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ δημοσιεύουμε τήν εἰσήγηση τοῦ Πρωτοπρ. Βασιλείου Καλλιακμάνη, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. στό ΙΒ' Λειτουργικό Συμπόσιο, τό ὅποιο διοργανώθηκε στὸν Βόλο ἀπό 27 ἔως καὶ 29 Ὁκτωβρίου 2010 ἀπό τὴν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως.

Ἡ ὥλη τοῦ τεύχους ὀλοκληρώνεται μέ τίς συνήθεις ὑπτρεσιακές στῆλες τῶν Κανονισμῶν καὶ τῶν Προκηρύξεων καθώς καὶ μέ τίς εἰδησεογραφικές στῆλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

«Ἡ Ποιμαντική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας σ' ἔνα μεταβαλλόμενο πληθυσμό κρατουμένων»

Toῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

(Χαιρετισμός στήν Ἡμερίδα τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀντιμετωπίσεως
Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων, 8.11.2011)

Σεβαστοί Σύνεδροι,

Χαιρετίζω τήν Ἡμερίδα αὐτή καὶ θά ἥθελα νά διατυπώσω δύο σκέψεις γιά τό σπουδαῖο αὐτό θέμα τῶν κρατουμένων ἀδελφῶν μας.

Ἡ Ἐκκλησία μας σέβεται τό παραδεδομένο κοινωνικό καὶ φυσικό δίκαιο άλλα καὶ τούς νόμους. Ἡ ὑπέρβασή της ὡστόσο συνίσταται στό γεγονός ὅτι στοχεύει στήν σωτηριολογική προοπτική τῶν κρατουμένων. Ἐξέρχεται ἀπό τόν στεῖρο ἀνθρώπινο ἡθικισμό καὶ εἰσέρχεται στόν δινολογικό ἐκκλησιαστικό χῶρο. Ὁ κάθε ἀνθρωπος ὅπου ἄν εὑρίσκεται εἶναι εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὡς τέ-

τοια εἰκόνα ἀντιμετωπίζεται μέ πολλή ἀγάπη καὶ στοργή.

Εἴμεθα πλησίον σέ κάθε ἀνθρωπο πού διέρχεται αὐτή τήν δοκιμασία στή ζωή του καὶ εύχη μας εἶναι τό καλύτερο καὶ ἐπιεικέστερο.

Ο τομέας τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἀσχολεῖται μέ τήν ποιμαντική τῶν φυλακισμένων, πράττει πάντοτε αὐτό πού προτάσσει τό Εὐαγγελικό χωρίο «ἐν φυλακῇ ἦμην καὶ ἤλθετε πρός με» (Ματθ. 25.37).

·Ο Ἀρχιεπίσκοπος
† ·Ο Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος

Το Θέμα του Μηνός

«Η κατά Χριστόν Ἀγωγή τῶν Παίδων»

Toῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλινίκου,

(Εἰσήγηση ἐνώπιον τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ιεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 5.10.2011)

Μακαριώτατε Ἅγιε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Σύνεδροι,

Ἡ ἐποχὴ μας ἀποτελεῖ ἀδιαμφισβήτητα τήν περίοδο ἐκείνη τῆς ἰστορίας, ὅπου ἡ οἰκογένεια ἔχει ὑποστεῖ τήν μεγαλύτερη πνευματική ὑποβάθμισή της. Ἡ δομὴ της, οἱ λειτουργίες της, οἱ διαπροσωπικές της σχέσεις καὶ οἱ ἀλληλοεπιδράσεις τῶν μελῶν της, ἔχουν ὑποστεῖ σημαντικές μεταβολές, οἱ ὄποιες πλέον καθορίζουν τήν ἀποστολή της. Τό πνεῦμα τοῦ κόσμου ἔφερε μέσα στήν οἰκογένεια ταραχή, ἀποσύνδεση, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δικαιωμάτων, ρήξη καὶ διαμάχη. Ἡ ἀντιλογία, ἡ γκρίνια, ὁ καυγάς, ἡ ἀπειλή, ἡ ψυχρότητα σκιάζουν πολλά σπίτια. Ἀπουσιάζει ἡ ἀλληλοπεριχώρηση, ἡ ἀλληλοκατανόηση καὶ ὁ ἀλληλοσεβασμός.

Ἡ παλαιοῦ τύπου οἰκογένεια ἔδωσε τήν θέση της σέ ἓνα νέο σύγχρονο καὶ μοντέρνο μοντέλο οἰκογένειας, ὅπου τά μέλη της καὶ ἰδίως οἱ γονεῖς, λόγω τῶν αὐξημένων οἰκονομικῶν προβλημάτων καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς σημερινῆς πραγματικότητας, ἀπομακρύνονται γιά πολύ χρόνο ἀπό τήν οἰκογενειακή ἑστία στούς διάφορους χώρους ἐργασίας, μέ ἀποτέλεσμα ὅταν ἐπιστρέφουν στό σπίτι ἔξουθενωμένοι ἀπό τήν ἐργασία τους, νά μήν ἔχουν καμία διάθεση νά ἀσχοληθοῦν μέ τήν ἀγωγή καὶ τήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν τους. Τα παιδιά, ἀπό τήν ἄλλη μεριά, ἀπουσιάζουν κι αὐτά ἀπό τό σπίτι, τίς περισσότερες ὥρες τῆς ἡμέρας, ἀπασχολούμενα στούς χώρους τῆς ἐκπαίδευσης. Τήν γενική αὐτή τάση διαλύσεως τῆς οἰκογένειας, ἐπιδεινώνουν καὶ ὁρισμένες ἄλλες ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου πού ἔχουν σχέση κυρίως μέ τήν ψυχαγωγία. Ἔτσι, σταδιακά ὑποβαθμίζεται ἡ παιδαγωγική δύναμη καὶ τό κύρος

πού διέθετε στό παρελθόν ἡ οἰκογένεια ὡς κοινωνικός καὶ μορφωτικός παράγοντας.

Ζώντας λοιπόν σήμερα αὐτή τήν συγκλονιστική ὑποβάθμιση ὅλων τῶν θεσμῶν τῆς κοινωνίας μας, ἀλλά πολύ περισσότερο τήν ὑποβάθμιση τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ τόν καθοριστικό παράγοντα γιά τήν ἀνατροφή ἐνός παιδιοῦ, μέ δυσκολία μπορεῖ νά διατυπωθεῖ ἡ ἀποψη ὅτι ἐπιτελεῖται στίς μέρες μας μιά σωστή ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. Ἡ γιά νά τό διατυπώσουμε μέ τήν μορφή ἐρωτήματος καλύτερα: βλέποντας τά πράγματα ἀπό ἐκκλησιαστική σκοπιά, μποροῦμε ἄραγε νά μιλάμε στίς μέρες μας, γιά χριστιανική ἀγωγή καὶ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν;

Στό ἐρώτημα αὐτό θά μπορέσουμε νά ἀπαντήσουμε μόνο ἐάν, ἐμεῖς πρῶτοι, καθορίσουμε βαθιά μέσα μας ποιός εἶναι ὁ σκοπός τῆς ζωῆς μας. Ἐάν καταλάβουμε ὅτι ὁ σκοπός τῆς ζωῆς μας εἶναι νά ἐπιτύχουμε τήν κατά Χριστόν ζωή καὶ ὅτι ἡ παροῦσα ζωή δέν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπό μιά πορεία πρός τήν ἀγιότητα καὶ τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τότε θά μπορέσουμε νά καταλάβουμε τί σημαίνει ἀνατροφή χριστιανική. Τότε θά καταλάβουμε ὅτι ὅταν λέμε πώς ἀνατρέφουμε τό παιδί μας χριστιανικά, στήν ούσια ἐννοοῦμε ὅτι προσπαθοῦμε νά τό βοηθήσουμε νά ἐπιτύχει καὶ αὐτό τήν αἰώνια ζωή. Βλέποντας λοιπόν τό ζήτημα τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν μέσα σέ μία ἐσχατολογική προοπτική, ἀλλά καὶ συνειδητοποιώντας ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ ἔχει πολύ μεγάλη σχέση μέ τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, τότε μόνο μποροῦμε νά μιλήσουμε γιά τήν μορφή ὑπάρξεως πού ἐπιθυμοῦμε νά καλλιεργήσουμε στίς ψυχές τῶν παιδιῶν μας.

Οίκογένεια και χριστιανική άνατροφή των παιδιών

Η χριστιανική άνατροφή των παιδιών είναι σίγουρο ότι ξεκινάει πρωτίστως από τούς γονεῖς, οι οποίοι έχουν και τίς σημαντικότερες ευθύνες. Έάν άποφασίσουν ότι θέλουν νά μεγαλώσουν τά παιδιά τους χριστιανικά, τότε έχουν μπροστά τους ένα δρόμο, μιά πορεία, ένα τρόπο ζωῆς που χρειάζεται μαθητεία, έκπαιδευση, άγρωνα.

Ποιά άπάντηση θά παίρναμε ίδραγμε εάν θά κάναμε μιά συζήτηση μέσα σύγχρονους γονεῖς, σχετικά μέ την άνατροφή των παιδιών τους; Ποιός άπο αυτούς τούς γονεῖς φιλοδοξεῖ νά κάνει τά παιδιά του Άγιους, όταν τό σημερινό πρότυπο ζωῆς που καλλιεργεῖται γιά τά παιδιά, δέν είναι κάν ό καλός και άγαθός άνθρωπος, άλλα αυτός που έξασφαλίζει χρήματα, άνέσεις και κοινωνική προβολή; Άπο αυτό τό σημείο λοιπόν ξεκινάει και τό πρόβλημα γιά τήν χριστιανική άνατροφή των παιδιών. Και ίμως ό Άπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος ἐπισημαίνει στήν πρός Ἐφεσίους ἐπιστολή του, ότι οι γονεῖς οι οποίοι άποτελοῦν τόν βασικότερο ἄξονα γιά τήν σωστή άνατροφή ένός παιδιοῦ, πρέπει νά έκτρεφούν τά παιδιά τους ἐν παιδεία και νουθεσίᾳ Κυρίου: «Οἱ πατέρες μή παροργίζετε τά τέκνα ὑμῶν, ἀλλά ἔκτρεφετε αὐτά ἐν παιδείᾳ και νουθεσίᾳ Κυρίου». (Ἐφεσ. 6,4). Ή παραίνεση αὐτή τοῦ Άποστόλου Παύλου ἀποτελεῖ γιά τούς χριστιανούς γονεῖς τό παιδαγωγικό ἰδεῶδες, τήν βαθύτερη εύθύνη τους γιά τήν άνατροφή των παιδιών τους.

Οι γονεῖς πρέπει νά είναι και παιδαγωγοί και κατηχητές των παιδιών τους, δπως ώραία είπωθηκε άπό τόν Μητροπολίτη Σηλυβρίας Αἰμιλιανό: «Στήν πνευματική κρίση τῶν καιρῶν μας θά κερδιθοῦν τά παιδιά, ἀν οι γονεῖς τους μέ μεγάλη εύαισθησία και πολλή φροντίδα τά παιδαγωγοῦν μέ τό ζῆλο τοῦ κατηχητή και την εύθύνη τοῦ συνειδητοῦ δασκάλου. Οι γονεῖς πρέπει νά ἀποτελοῦν γιά τα παιδιά τους τόν πρῶτο κατηχητή και τόν πρῶτο δάσκαλό τους. Άκομη, στό χαμόγελο τοῦ πατέρα του τό παιδί θά διακρίνει τήν ἀγάπη τοῦ οὐράνιου Πατέρα και στή στοργή τῆς μάνας τή θερμή ἀγάπη τῆς Παναγίας μητέρας ὅλων τῶν πιστῶν».

Έκεῖνοι, λοιπόν, πού θά ἀνοίξουν τόν δρόμο τῆς ἀρετῆς στήν ψυχή τοῦ παιδιοῦ είναι οι γονεῖς. Οι πρῶτοι και καλοί γεωργοί και σπορεῖς είναι ό πατέρας και ή μητέρα. –Πώς θά κατορθώσουν νά άναθρεψουν τό παιδί τους χριστιανικά; Μέ τό λόγο και τή ζωή τους, μέ τή συμπεριφορά και τό παραδειγμά τους, μέ τήν εὐλάβεια και τήν ἀρετή τους. Τά μικρά παιδιά ὅχι μόνον διέχονται και μαθαίνουν, άλλα και διέπουν ἐντυπώνουν στό μυαλό τους και μιμοῦνται.

Ο Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος συνηθίζει νά λέγει πώς τό παραδειγμά τῶν γονέων πρός τά παιδιά είναι τό πᾶν. Ό τρόπος τῆς συνομιλίας τους θά ἐπηρεάσει τά παιδιά. Ό σεβασμός, ή ἀγάπη, ή ὑπακοή ἐμπνέονται καλύτερα και δύσκολα διδάσκονται μέ ξερά λόγια. Αναφέρει σχετικά μέ τό θέμα ό γέροντας Πορφύριος: «Ἐκεῖνο πού σώζει και φτιάχνει καλά παιδιά είναι ή ζωή τῶν γονέων τους μέσα στό σπίτι. Οι γονεῖς πρέπει νά δοθοῦν στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νά γίνουν ἄγιοι κοντά στά παιδιά μέ τήν πραότητά τους, τήν ὑπομονή τους, τήν ἀγάπη τους. Νά βάζουν κάθε μέρα νέα σειρά, νέα διάθεση, ἐνθουσιασμό και ἀγάπη στά παιδιά. Καὶ ή χαρά πού θά τούς ἔλθει, ή ἀγιοσύνη πού θά τούς ἔχει ἐπισκεφθεῖ, θά ἔξακοντίσει στά παιδιά τήν χάρη. Γιά τήν κακή συμπεριφορά τῶν παιδιών φταίνε γενικά οι γονεῖς. Δέν τά σώζουν ούτε οι συμβουλές, ούτε ή πειθαρχία, ούτε ή αὐστηρότητα. Ἀν δέν ἀγιάζονται οι γονεῖς, ἀν δέν ἀγωνίζονται, κάνουν μεγάλα λάθη και μεταδίδουν τό κακό πού ἔχουν μέσα τους. Ή ἀγάπη, ή ὁμοψυχία, ή καλή συνεννόηση τῶν γονέων είναι διέπουν γιά τά παιδιά. Μεγάλη ἀσφάλεια και σιγουριά».

Αναμφισβήτητα, λοιπόν, ή οίκογένεια ἀποτελεῖ τό σταθερό σημείο τῆς ζωῆς κάθε παιδιοῦ, ή όποια μπορεῖ νά διαμορφώσει τόν πυρήνα τῆς προσωπικότητάς του και νά ἐπιτύχει τήν πρώτη χριστιανική ἀγωγή του. Είναι αὐτή ή όποια διαμορφώνει τούς τρόπους συμπεριφορᾶς τοῦ παιδιοῦ και συμβάλλει δόσο κανείς ἄλλος στήν κοινωνικοποίηση του. Οι γονεῖς είναι αὐτοί πού μυοῦν τό παιδί στήν θρησκευτική τους πίστη. Αὐτό είναι σημαντικό ἀν δεῖ κανείς στούς βίους τῶν Άγιων, πῶς ή ζωή ένός Άγιου ἐπηρεάστηκε ἀπό κάποιον ἄγιο ἄνθρωπο πού συναναστράφηκε ή ἀπλῶς συναντήθηκε μαζί

του. Γιά παράδειγμα ό αγιος Νεκτάριος θυμόταν πάντα τήν ἀγάπη τῆς γιαγιᾶς του και πῶς ἐκείνη στεκόταν ὅταν προσευχόταν μπροστά στίς εἰκόνες.

‘Ο ρόλος τῆς Ἐκκλησίας στή χριστιανική ἀγωγή τῶν παιδιῶν.

Οι γονεῖς ὅμως δέν εἶναι μόνοι τους στό ἔργο της ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν τους. Η Ἐκκλησία στέκεται στό πλευρό τους ὡς μεγάλη μητέρα πού γεννᾷ και τρέφει τούς πιστούς, τούς διδάσκει και τούς παιδαγωγεῖ στήν σωτηρία. Εἶναι ό κατ' ἔξοχήν μορφωτικός παράγοντας κυρίως γιά τρεῖς λόγους. Πρῶτον, γιατί ἔχει στή διάθεσή της ἄριστα και ἀποτελεσματικά μέσα ἀγωγῆς. Δεύτερον, διότι γνωρίζει πολύ καλά τό σκοπό της, ποῦ θέλει δηλαδή νά φθάσει και τί νά πετύχει μέ τήν ἀγωγή και τρίτον, διότι σέ ὅλη τους τή ζωή ἔχει τούς ἀνθρώπους στά χέρια Τῆς.

Μᾶς ἐνδιαφέρει σήμερα ἡ Ἐκκλησία ὡς διδάσκαλος και παιδαγωγός τῶν παιδιῶν. “Οταν μάλιστα τό σύγχρονο σχολεῖο δέν μπορεῖ σέ καμία περίπτωση νά βοηθήσει πρός τήν κατεύθυνση τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς, ἀφοῦ πλέον εἶναι βέβαιον ὅτι δέν προσφέρει γνήσια ὀρθόδοξη παιδεία. Ἐνα μεγάλο μέρος τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεταφέρει στά παιδιά λαθεμένες ἐρμηνεῖες, οἱ όποιες συχνά παρουσιάζονται ὡς δόγματα, σέ θέματα πίστεως ἢ σέ τομεῖς ὅπως, ή ἰστορία ἢ ἀκόμα και ή βιολογία. Τί ρόλο μπορεῖ νά παίξει, στήν ψυχή ἐνός σύγχρονου παιδιοῦ ἔνα σχολεῖο, πού ἀπορρίπτει τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου και παρουσιάζεται πολλές φορές ὡς πολέμιος τῆς Ἐκκλησίας; Πῶς τό ἐκπαιδευτικό σύστημα θά συντελέσει στήν ἐν Χριστῷ μόρφωση και παιδεία τῶν νέων ἀνθρώπων, ὅταν δέν καλλιεργεῖ και προβάλλει τήν ἀγιότητα ὡς ὅραμα και πρότυπο τῶν παιδιῶν;

Γράφει ό Ἀγιος Νικόδημος ό Ἀγιορείτης στήν «Χριστιανική παιδαγωγία» πρός τούς γονεῖς και δασκάλους: «Πρέπει νά γνωρίζουν οἱ εὐσεβεῖς γονεῖς και οἱ ἐνάρετοι διδάσκαλοι ὅτι τά παιδία, εἰς τήν πρώτην ἡλικίαν τους, δηλαδή μέχρι ἐπτά χρόνων, πολεμοῦνται ἀπό ἀταξία και ἀγνωσία, ἐνῶ εἰς τήν δευτέραν ἡλικίαν τους, δηλαδή μέχρι δεκατεσσάρων χρόνων, ἀπό λαιμαργία και γαστριμαργία. Ἀνάγκη, λοιπόν, εἶναι νά τά διδάξουν τήν

εύταξίαν, τήν γνῶσιν, τήν ἐγκράτειαν και τή σεμνότητα. Καί οἱ μέν γονεῖς πρέπει νά δίδουν εἰς αὐτά τό καλό παράδειγμα τῆς καλῆς και ἐναρέτου ζωῆς τους... Οἱ δέ εὐσεβεῖς διδάσκαλοι ἃς ἔχουν ώς πρότυπο τῆς ζωῆς τους τόν Χριστόν...».

Τό παρακάτω περιστατικό δηλώνει, σέ ὅλο του τό μεγαλεῖο, πόσο ἀπέχει τό σύγχρονο σχολεῖο ἀπό τήν πραγματικότητα. ‘Ο Ἀγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ἀπευθυνόμενος πρός κάποιους γονεῖς τῆς ἐποχῆς του λέει:

«– Ἀπό μικρός ἀγαποῦσα τά μικρά παιδιά και θέλω ν' ἀνοίξω τήν καρδιά μου και νά ἡ μποῦ μέσα. Ἀν θέλετε νά μοῦ χαρίσετε τά παιδιά σας;

– Χάρισμά σου, ἀπάντησαν.

– Τώρα και τό αἷμα μου νά χύσω γιά τήν ἀγάπη σας, δέν εἶναι τίποτα. Ἐσεῖς λοιπόν μοῦ χαρίσατε τά παιδιά σας. Τί κάνετε ὅμως γι' αὐτά; Γράμματα δέν ξέρουν. Νά μοῦ χαρίσετε κι ἔνα σχολεῖο γιά τά γράμματα τοῦ Χριστοῦ».

Ποιά εἶναι τά γράμματα τοῦ Χριστοῦ, μέ τά δόποια ὁ Ἀγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, προτρέπει τούς γονεῖς νά ἀναθρέψουν τά παιδιά τους; Πρῶτα ἀλλα δή η Ἀγία Γραφή, ἡ ὁποῖα ἀποτελεῖ ἀπαραίτητο ἐφόδιο γιά τή ζωή ἐνός παιδιοῦ. Η Ἀγία Γραφή, ὡς τό πλέον διαχρονικό θεόπνευστο κείμενο, πρέπει νά ἀποτελέσει γιά τούς χριστιανούς γονεῖς τήν πυξίδα τους, τό σημεῖο ἀναφοράς τους. Λέει σχετικά μέ τό θέμα ὁ Ἀγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Θέλεις νά εἶναι ὑπεύθυνο τό παιδί σου; Ἀπό τήν ἀρχή νά τόν ἀνατρέψεις μέ τήν παιδεία και τήν νουθεσία τοῦ Κυρίου. Μή νομίζεις ὅτι εἶναι ἄχρηστο πράγμα νά ἀκούει μέ προσοχή τήν Ἀγία Γραφή, διότι ἔκει πρῶτα θά ἀκούσει, τίμα τόν πατέρα σου και τήν μητέρα σου. “Ωστε αὐτό γίνεται γιά σένα... Μή νομίζεις ὅτι μόνο σέ αὐτόν πού μονάζει πρέπει νά ἐπιβάλλονται τά διδάγματα τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Περισσότερο ἀπό αὐτούς πρέπει νά ἐπιβάλλονται στά παιδιά πού πρόκειται νά ἔλθουν στήν ζωή αὐτή... Διότι στούς κοσμικούς εἶναι μεγαλύτερη ἀνάγκη νά γνωρίζουν αὐτά τά διδάγματα, προπαντός δέ στά παιδιά...».

(Πρός Ἐφεσίους, ΚΑ’ ΕΠΕ 21,250-258).

Θά μπορούσαμε στό σημεῖο αὐτό νά καταθέσουμε λίγες σκέψεις πού ἀφοροῦν στήν χριστιανική ἀνατροφή τῶν παιδιῶν στήν σύγχρονη ἐποχή. Σκέψεις πού πηγάζουν μέσα ἀπό τήν ἐκκλησιαστι-

κή ζωή. Η ζωή της Ἐκκλησίας είναι συγκεκριμένη, με δόρθη πίστη στόν ζῶντα Τριαδικό Θεό, λατρευτική ζωή, ἀγωνιστική πορεία καθάρσεως και ἀγιασμοῦ καί εἶναι ἡ μόνη πού μπορεῖ σήμερα νά μᾶς ἐπαναφέρει σέ μιά εὐθεῖα.

Ἡ χριστιανική ἀνατροφή ἔκεινάει, ὅσο καί ἄν ἀκούγεται παραλόγο, ἀπό τήν ὥρα τῆς συλλήψεώς ἐνός παιδιοῦ. Ἀπό τήν Καινή Διαθήκη γνωρίζουμε ὅτι ἀκόμα καί ἀπό τήν κοιλιά τῆς μητέρας του, ἔνα παιδί μπορεῖ νά αἰσθανθεῖ τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἀναγνώρισε τήν παρουσία τοῦ σαρκωθέντος Κυρίου, καί «...ἐσκιρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ...» τῆς μητρός του Ἐλισάβετ. (Λουκ. Α' 41). Οἱ ἐντυπώσεις πού δέχεται ἔνα βρέφος κατά τή διάρκεια τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς μητέρας του, καθορίζουν σέ μεγάλο βαθμό τή φυσική, τή συναισθηματική, ἀκόμα καί τήν πνευματική του κατάσταση. Καὶ πάλι ὁ μακαριστός γέροντας Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης μᾶς λέγει ὅτι: «ἡ ἀγωγή τῶν παιδιῶν ἀρχίζει ἀπ' τήν ὥρα τῆς συλλήψεως τους. Τό ἔμβρυο ἀκούει καί αἰσθάνεται μέσα στήν κοιλιά τῆς μητέρας του. Ναί ἀκούει καί βλέπει μέ τά μάτια τῆς μητέρας. Ἀντιλαμβάνεται τίς κινήσεις καί τά συναισθήματά της, παρόλο πού ὁ νοῦς του δέν ἔχει ἀναπτυχθεῖ... Σκοτεινιάζει τό πρόσωπο τῆς μάνας, σκοτεινιάζει κι αὐτό. Νευριάζει ἡ μάνα, νευριάζει καί αὐτό. "Ο,τι αἰσθάνεται ἡ μητέρα, λύπη, πόνο, φόβο, ἄγχος, τά ζεῖ καί αὐτό. "Αν ἡ μάνα δέν τό θέλει τό ἔμβρυο, ἀν δέν τό ἀγαπάει, αὐτό τό αἰσθάνεται καί δημιουργοῦνται τραύματα στήν ψυχούλα του, πού τό συνοδεύουν σ' ὅλη του τή ζωή. Τό ἀντίθετο συμβαίνει μέ τά ἀγια συναισθήματα τῆς μάνας. "Οταν ἔχει χαρά, εἰρήνη, ἀγάπη στό ἔμβρυο, τά μεταδίδει σ' αὐτό μυστικά, δπως συμβαίνει μέ τά γεννημένα παιδιά».

Ἡ χριστιανική ἀνατροφή συνεχίζεται μέ τόν τακτικό ἐκκλησιασμό τῶν παιδιῶν. Οἱ γονεῖς ἀξίζει ἀπό μικρά νά ὁδηγοῦν τά παιδιά τους τακτικά στήν Ἐκκλησία. Νά συνθίσουν νά λειτουργοῦνται, ν' ἀσπάζονται τίς εἰκόνες, νά κάνουν σωστά τό σταυρό τους, νά κοινωνοῦν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἀκόμη κι ἄν ἔνα παιδί δέν μπορεῖ νά καταλάβει ὅλα ὅσα συμβαίνουν ἐντός τοῦ Ναοῦ, μπορεῖ νά δεῖ, νά ἀκούσει, νά ὀσφρανθεῖ, νά γευθεῖ, νά ἀγγίξει καί νά ἀποκτήσει ἐμπειρία τοῦ

Ἀγίου Πνεύματος. Μέ τόν τακτικό Ἐκκλησιασμό τό παιδί θά μπορέσει μέ τόν καιρό νά συνειδητοποιήσει ὅτι εἶναι καί αὐτό μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἐπισημαίνοντας ὁ ἰερός Χρυσόστομος τήν σπουδαιότητα τῆς συμμετοχῆς τῶν παιδιῶν στήν Ἐκκλησιαστική ζωή, λέει: «Γι' αὐτό λοιπόν, σᾶς παρακαλῶ ὅλους, ἀπό τήν πρώτη ἡλικία νά παραδίνετε τούς υἱούς καί τίς θυγατέρες σας στίς λειτουργίες αὐτές καί νά ἐναποθέτετε σέ αὐτούς τόν πλούτο πού ταιριάζει στήν πολιτεία αὐτή, χωρίς νά κρύβετε χρυσάφι στή γῆ, οὔτε νά συγκεντρώνετε ἀσήμι, ἀλλά νά ἐναποθέτετε στήν ψυχή τους καλωσύνη, σεμνότητα, σωφροσύνη καί κάθε ἄλλη ἀρετή... Γιά νά λάβουν τήν κοσμική παιδεία καί γιά νά ὑπηρετήσουν στό στρατό, φροντίζουμε καί χρήματα δίνουμε καί φίλους παρακαλοῦμε καί πολύ τρέχουμε ἐδῶ καί ἐκεῖ, ἐνῷ γιά νά εύδοκιμήσουν κοντά στόν βασιλιά τῶν Ἀγγέλων, δέν κάνουμε ἀπολύτως τίποτε. Δέν ἔπρεπε ὅμως νά γίνεται ἔτσι, ἀλλά ὅπως τό στέλνουμε στό σχολεῖο τοῦ ζητᾶμε εύθύνες γιά τά μαθήματα, ἔτσι καί ὅταν το στέλνουμε στήν Ἐκκλησία ἡ καλύτερα ὅταν τό ὁδηγοῦμε σ' αὐτήν. Διότι δέν πρέπει νά ἀφήνουμε τα παιδιά μας σέ ἄλλους νά τά πηγαίνουν στήν Ἐκκλησία, ἀλλά ἐμεῖς νά τά κρατᾶμε καί νά ἐρχόμαστε ἐδῶ μέσα καί νά ἀπαιτοῦμε ἀπό αὐτά τήν ἀπομνημόνευση τῆς ἐδῶ ὀκροάσεως καί διδασκαλίας. Διότι ἔτσι, μόνο ἔτσι, θά μᾶς γινόταν εύκολη καί ἀνετη ἡ διόρθωση τῶν παιδιῶν». (Περί Ἰωάννης ΕΠΕ 8Α, 80-84 καί περί τῆς τῶν παιδῶν ἀνατροφῆς ΕΠΕ 27, 476-490).

Τά παιδιά μποροῦν νά ἀνατραφοῦν χριστιανικά μέ τήν προσευχή, ἡ ὅποια βοηθεῖ στήν ἐπέκταση τῆς Ἐκκλησίας στό σπίτι καί καθιστᾶ τήν οἰκογένεια μιά μικρή Ἐκκλησία. Τό παιδί πρέπει ἀπό τήν ἀρχή νά συνδεθεῖ μέ τήν προσευχή. "Ἔτσι δέν θά νιώσει ποτέ μοναξιά καί θά βρίσκεται συνεχῶς σέ ἐπικοινωνία μέ το Θεό. Γράφει ἔνας σύγχρονος μοναχός Ἀγιορείτης: «Νομίζω πώς δέν ἔχουμε ἀγαπήσει πολύ τήν προσευχή, δέν ἔχουμε πιστέψει δυνατά στή δύναμή της. Θεωροῦμε ποιό ἱκανά τά δικά μας λόγια κι ὅχι τή θεία φώτιση. Πιστεύουμε στόν ἔαυτό μας περισσότερο ἀπ' ὅ,τι στό Θεό». «Ύπαρχει ἐπίσης καί ἄλλο φάρμακο, λέει ὁ ἰερός Χρυσόστομος, τό νά μαθαίνουμε τό παιδί νά προσεύχεται μέ μεγάλη θέρμη καί κατάνυξη».

Είναι άπολύτως βέβαιο ότι στή χριστιανική άνατροφή τῶν παιδιῶν θά βοηθήσει ίδιαίτερα καί ή σύνδεσή τους μέ τό Μυστήριο της Ἱερᾶς Ἐξομοιογήσεως. Η Ἐξομοιολόγηση δέν πρέπει νά παρουσιάζεται στά παιδιά ώς μιά ἀπλή θρησκευτική ὑποχρέωση, ἀλλά ώς μιά εὐκαιρία νά δεχθοῦν τή συγχώρηση καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλωστε ἔνας καλός πνευματικός Πατέρας μπορεῖ νά γίνει γιά μιά οἰκογένεια δέ μπνευστής, δέ χειραγωγός καί δέ συνδετικός τῆς κρίκος. Ὁταν τό παιδί θά μάθει νά ὑπακούει καί νά ἐμπιστεύεται τόν πνευματικό του, τότε θά ἔχει την δυνατότητα νά ἀκούει τό λόγο τοῦ Θεοῦ καί νά δέχεται τήν εὐλογία του σέ κάθε πτυχή τῆς ζωῆς του.

Ποιά ἄλλα μέσα μποροῦν στίς μέρες μας νά ὁδηγήσουν πρός τήν κατεύθυνση τῆς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν; Ἡδοῦμε, μερικά, ἐπιγραμματικά:

1. *Ο σκοπός καί τό νόημα τῆς ζωῆς.* Η ὁρθή θρησκευτική ἀγωγή ἀπό νωρίς ἔχει μεγάλη σημασία. Η Ἐκκλησία πρέπει νά παρουσιασθεῖ στά μάτια τῶν παιδιῶν, σάν τό σπίτι του Οὐρανίου κοινοῦ πατέρα μας κι ὅχι σάν κάτι ξένο, μακρινό, μεγάλο καί περίεργο. Νά ἐρμηνεύσουμε στά παιδιά, ἀφοῦ βέβαια γνωρίζουμε δέμεις καλά πρῶτα, τί περιμένει ἡ Ἐκκλησία ἀπό ἡμᾶς. Ποιός εἶναι δέ σκοπός καί τό νόημα τῆς ζωῆς. Γιατί ἥλθε δέ Χριστός στή γῆ, γεννήθηκε, δίδαξε, θαυματούργησε, σταυρώθηκε, ἀναστήθηκε κι ἀναλήφθηκε, ὥστε ἀπό μικρά νά νιώσουν μέ φιλότιμο καί λαχτάρα τόν πόθο τοῦ ἀγαθοῦ, τῆς ἀρετῆς, τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγιασμοῦ καί τῆς σωτηρίας.

2. *Η ἀπόκτηση τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν.* Τά παιδιά ἀπό μικρά πρέπει νά διδάσκονται τίς ἀρετές τοῦ Εὐαγγελίου. Νά μαθαίνουν νά μιλοῦν εὐγενικά, νά ὑπακούουν, νά εἶναι τίμια, νά κάνουν ὑπομονή καί νά εἶναι σεμνά. Νά μάθουν νά ἀντέχουν, νά ταπεινώνονται, νά εἶναι γενναιόδωρα, φιλόξενα. Αὐτές οἱ ἀξίες εἶναι ζωτικῆς σημασίας καί μποροῦν νά καλλιεργηθοῦν στά παιδιά ἀπό πολύ μικρή ἡλικία. Ο ἵερος Χρυσόστομος λέει σχετικά μέ τίς ἀρετές: «Ἄν τό παιδί μάθει νά σκέψεται ἀπό τήν ἀρχή γιά τήν ἀρετή, τότε ἀπέκτησε πλοῦτο μεγαλύτερο ἀπό κάθε ὅλο καί δόξα μεγαλύτερη. (Πρός Ἐφεσίους, ΚΑ' ΕΠΕ 21,250-258).

3. *Ο σεβασμός τῆς ἐλευθερίας.* Στήν χριστιανική ἀνατροφή χρειάζεται διάκριση. Η κατάργηση τῆς ἐλευθερίας τῶν παιδιῶν, ίδιως στή σημερινή ἐποχή δέν φέρνει θετικά ἀποτελέσματα. Πολλές φορές ἡ ὑπερρροστατευτικότητα, ή πίεση, δέ συνεχής ἔλεγχος, ἀκόμα καί σέ πνευματικά θέματα, φέρνει μᾶλλον ἀντίθετα ἀποτελέσματα. Τό παιδί εἶναι καλό νά ἀνατραφεῖ σέ μιά οἰκογένεια πού θά τοῦ δείχνει ἐμπιστούντη ἀλλά καί σεβασμό στήν ἐλευθερία του. Σέ μιά οἰκογένεια πού δέν θά καλλιεργεῖ μία στεῖρα ἡθικολογία, ἀλλά θά ἐμπνέει μέ τό παράδειγμά της.

4. *Οι Ἅγιοι, πρότυπα τῶν παιδιῶν.* Οι ζωές τῶν Ἅγιων τῆς Ἐκκλησίας μας μποροῦν νά βοηθήσουν δόσο κανείς ἄλλος στήν χριστιανική ἀγωγή τῶν παιδιῶν, γιατί οἱ Ἅγιοι εἶναι οἱ γνήσιοι μιμητές τοῦ Χριστοῦ καί ἔτσι μποροῦν νά γίνουν παραδείγματα ἡθους. Εἶναι ἐκεῖνοι πού μποροῦν νά ἐμπνεύσουν τό παιδί καί νά τοῦ δημιουργήσουν τό ὄραμα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως ἡ σύνδεση τοῦ παιδιοῦ κυρίως μέ τόν Ἅγιο τῆς Ἔνορίας του ἡ τόν Ἅγιο πού φέρει τό ὄνομά του εἶναι ἀπαραίτητη. Οἱ Ἅγιοι πρέπει νά γίνουν γιά τά παιδιά οἱ νέοι ἥρωες καί οἱ μεγάλοι πρωταθλητές τους, πού θά ἀντλοῦν ἀπό αὐτούς τό μέτρο τοῦ πολιτισμοῦ τους.

5. *Η ἡσυχία στό σπίτι.* Η ἡσυχία στό σπίτι ἀποτελεῖ ἔναν ἀπό τούς βασικότερους παράγοντες τῆς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς. Μπορεῖ καί συνδέει τά μέλη μιᾶς οἰκογένειας ἐνῶ ταυτόχρονα δημιουργεῖ προϋποθέσεις καί εὐκαιρίες γιά μελέτη, προσευχή καί περισυλλογή. Ἀντίθετα δέ θόρυβος δημιουργεῖ ἀνησυχία, ταραχή, ἔνταση, νευρικότητα καί θυμό. Ο βασικότερος πολέμιος τῆς ἡσυχίας σέ ἔνα σπίτι σήμερα, εἶναι ἡ τηλεόραση, ἡ ὅποια μπορεῖ νά ἀποτελέσει τόν πιό ὑπουργό ἔχθρο γιά τήν χριστιανική ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. Η τηλεόραση προκαλεῖ πολλές συγκρούσεις στό σπίτι, ίδιως μεταξύ γονέων καί παιδιῶν. Ἀναμφίβολα τά προγράμματά της συχνά προκαλοῦν τρόμο ἡ εἶναι βλάσφημα ἡ αἰσχρά ἡ βίαια καί τέτοια προγράμματα ἔχουν βλαβερές συνέπειες. Δυστυχῶς σπανίζουν τά προγράμματα πού ξεκουράζουν, πληροφοροῦν ἡ εἶναι ἐποικοδομητικά. Τό χειρότερο ἀπ' ὅλα εἶναι πώς ἡ τηλεόραση συνηθίζει ἐκείνους πού τήν παρακαλουθοῦν νά δέχονται παθητικά λάθος πρότυπα, εἰκόνες, ἥχους καί τελικά ἰδέες.

6. Άσφαλής και έλεγχόμενη πλοήγηση στό διαδίκτυο. Τό Διαδίκτυο είναι μιά παγκόσμια κοινωνία πληροφοριών που άποτελεῖ σήμερα μιά άπτη πραγματικότητα, κατά τρόπο άδιαμφισβήτητο.

Μᾶς περιβάλλει άπό παντού, γεμίζοντάς μας μέτρην αφθονία της, σαγηνεύοντάς μας μέτρις υποσχέσεις της και τρομάζοντάς μας μέτρις έκπλήξεις της. Ο είκονικός κόσμος καταργεί τό χώρο και τό χρόνο, είναι πάντα έδω δημιουργώντας ένα περιβάλλον διαφορετικό και φευγαλέο.

Οι συνέπειες τής έπιταχυνόμενης έφαρμογῆς του γίνονται αίσθητές σέ δύλα της τά πεδία: Στίς οίκογενειακές σχέσεις, στήν ψυχολογική συμπεριφορά τῶν ἀνθρώπων, στήν πολιτική δραγάνωση, στόν κόσμο τῶν έπιχειρήσεων και τοῦ ἐμπορίου, στήν έκπαίδευση, στόν τρόπο πού δουλεύουμε και διασκεδάζουμε.

Τά δεδομένα και οι μελέτες φανερώνουν ότι τό Διαδίκτυο ἀναδεικνύεται ίδιαίτερα ἐπικίνδυνο γιά τά παιδιά και τούς ἐφήβους, καθώς και γιά ἄτομα ἐσωστρεφῆ, ἀνασφαλῆ και μοναχικά, μέχαμηλή αὐτοεκτίμηση και δυσκολία στίς συναναστροφές. Πολλές μελέτες κατέδειξαν ότι υπάρχει ἄμεση συσχέτιση τής ύπερδρεπανής χρήσης τοῦ Διαδικτύου μέτρια τήν ὑπαρξη σοβαρῶν ψυχικῶν διαταραχῶν και δημιουργία σχέσεως ἔξαρτησης.

Ἀποτέλεσμα ἔρευνας πού πραγματοποιήθηκε σέ δεῖγμα παιδιῶν ἡλικίας 15-16 ἐτῶν στήν Ἀττική ἀναφέρει ότι ποσοστό 1% τῶν ἐφήβων είναι ἐθισμένοι στό Διαδίκτυο, ἐνῶ 20% βρίσκεται ένα βῆμα πρό τόν ἐθισμό, ἐνῶ ή ύπερβαση τῶν δέκα ώρῶν ἐβδομαδιαίας ἐνασχόλησης μπορεῖ νά δηγήσει σέ ἐθισμό. Χαρακτηριστικά τοῦ ἐθισμοῦ αὐτοῦ είναι νά ἐκδηλώνεται ή ἀνάγκη γιά δύλενα αὐξανόμενης χρονικῆς διάρκειας σύνδεση μέτρο διαδίκτυο πρός ἐπίτευξη τής ἐπιθυμητῆς εὐχαρίστησης και ίκανοποίησης. Εμφανίζονται συμπτώματα στέρησης, τρόμου, ἀνησυχίας και κακοκεφιᾶς, συναισθηματικές διαταραχές, ὅπως κατάθλιψη και ευερεθιστότητα, διακοπή τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, πού μπορεῖ νά ἐκδηλώνεται μέτρια ἔξασθένηση ή ὄλική ἔξαφάνιση εἴτε σέ ποιότητα εἴτε σέ ποσότητα.

Μερικές άπό τίς ψυχολογικές ἀνάγκες πού καλύπτει ή ἔξαρτηση κάποιου άπό το διαδίκτυο είναι η εύκαιρια ἔξερεύνησης πραγματικῶν και ἀπειλη-

τικῶν πλευρῶν του έαυτού του, ἀλλά σέ περιβάλλον χωρίς συνέπειες. Δημιουργεῖ τήν εύκαιρια υιοθέτησης μιᾶς νέας ταυτότητας και δημιουργεῖ μιά μορφή κοινωνικότητας σέ μιά εἰκονική πραγματικότητα.

Ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ ἐθισμοῦ στό διαδίκτυο χρήζει εἰδικῆς θεραπείας, ὅπως ή ἔξαρτηση ἀπό τό ἀλκοόλ και τά ναρκωτικά.

Οι γονεῖς ἐπιβάλλεται νά ἐπιβλέπουν τίς διαδικτυακές δραστηριότητες τῶν ἐφήβων (νά τούς διδάξουν πράγματα), νά τούς παροτρύνουν στή χρήση τοῦ ὑπολογιστή γιά συγκεκριμένες δραστηριότητες. Τά παιδιά πρέπει νά χρησιμοποιοῦν τό διαδίκτυο σέ ἀσφαλή μέρη και μέτριας κανόνες. Κατά τήν πλοήγηση στούς χώρους τοῦ Διαδικτύου είναι καλό δύλοι οι χρήστες νά ἔχουν ύπ' ὄψιν ὅτι:

α. Τό Διαδίκτυο είναι κυρίως μιά κοινωνία ἀνθρώπων και κρύβει τούς ἵδιους κινδύνους πού κρύβει κάθε κοινωνία, ίδιαίτερα ὅταν διευκολύνεται στό ἐπακρο δ τρόπος ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρώπων μεταξύ τους.

β. Οι πληροφορίες πού παρουσιάζονται στό Διαδίκτυο δέν είναι πάντα ἔγκυρες.

γ. Η κοινοποίηση τῶν προσωπικῶν στοιχείων τοῦ χρήστη (ὄνοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο, φωτογραφία, κωδικοί πρόσβασης, ἀριθμός πιστωτικῶν καρτῶν, e-mail κ.λπ.) είναι καλό νά ἀποφεύγεται.

δ. Η τοποθέτηση τοῦ ὑπολογιστῆ (έάν είναι δυνατόν) σέ κοινόχρηστο χώρο και ὅχι ἀποκλειστικά στό παιδικό δωμάτιο ἐνθαρρύνει τή χρήση τοῦ Διαδικτύου σέ οίκογενειακό περιβάλλον και βιηθῇ στήν ἐπίβλεψη τῶν ιστοσελίδων τίς δόπιες ἐπισκέπτονται τά παιδιά.

ε. Η καλή ἐπικοινωνία μέτρα παιδιά είναι ἀπαραίτητη ὥστε νά ἐνθαρρύνονται νά μιλᾶνε γιά αὐτούς μέτρα πού δόπιούς ἐπικοινωνοῦν, ἀνταλλάσσονται μηνύματα και νά ἐνημερώνουν ἔάν ποτέ γίνονται θύματα ἀπειλῶν, ἐκφοβισμοῦ ή παρενόχλησης δόπιοιασδήποτε μορφῆς.

στ. Η χρήση τοῦ ὑπολογιστῆ ως μέσου ἀπασχόλησης τοῦ παιδιοῦ χωρίς τήν παρουσία ἐνηλίκου είναι καλό νά ἀποφεύγεται. Ο ὑπολογιστής δέν πρέπει νά χρησιμοποιεῖται ως ἡλεκτρονική babysitter !!!

ζ. Ή δημιουργία ένός συνόλου άπό κανόνες χρήσης τοῦ ὑπολογιστῆ ἀποδεκτῶν ἀπό ὅλους καὶ ἡ ἀνάρτησή τους σέ ἐμφανές σημεῖο δίπλα στὸν ὑπολογιστή συντελεῖ στήν προστασία ὅλων τῶν χρηστῶν.

Εἶναι ἀπαραίτητο ὅλοι οἱ χρήστες διαδικτύου νά ἐκπαιδευτοῦν, προκειμένου νά ἀναγνωρίζουν καὶ νά ἀπορρίψουν πράξεις ἀκατάλληλων ἀτόμων καὶ νά μάθουν τί νά κάνουν καὶ σέ ποιόν νά μιλήσουν ὅταν τούς πλησιάσει κάποιος online.

Μακαριώτατε καὶ

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Πατέρες

Πρίν ἀπό μερικούς μῆνες διάβασα ἔνα ὠραῖο ἄρθρο μᾶς ἀνώνυμης συντάκτριας σέ κάποιο περιοδικό πού παρουσιάζει γιά τά θέματα ἀγωγῆς καὶ ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν ἔνα πρωτότυπο πρότυπο γιά τούς γονεῖς. Τό πρότυπο τοῦ δικαίου, θεοσεβοῦς καὶ πλυνάθλου Ἰώβ. Τό βλέπει ἀπό μιὰ διαφορετικὴ σκοπιά καὶ μᾶς διμιεῖ πλέον ὅχι μόνο γιά τήν Ἰώβεια ὑπομονή, ἀλλά καὶ γιά τήν Ἰώβεια παιδαγωγική. Νομίζω ὅτι δέν θά σᾶς κουράσει νά μεταφέρω στήν ἀγάπη Σας λίγες γραμμές ἀπό τό κείμενο αὐτό γιατί ἔχω τήν αἰσθηση ὅτι ὡς Ποιμαίνουσα Ἐκκλησία αὐτά τά πρότυπα καλούμαστε νά προβάλλουμε, ἰδιαίτερα στούς νέους γονεῖς, μέσα ἀπό τήν λειτουργία Σχολῶν Γονέων ἢ εἰδικῶν συναντήσεων μέ αὐτούς ἢ τήν ἐν γένει Ποιμαντική μας:

«Καὶ ὡς ἀν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου, ἀπέστελλεν Ἰώβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωὶ καὶ προσέφερε περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ μόσχον ἔνα περὶ ἀμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν· ἔλεγε γὰρ Ἰώβ· μή ποτε οἱ υἱοί μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς Θεόν. οὕτως οὖν ἐποίει Ἰώβ πάσας τὰς ἡμέρας.» (Ἰώβ Α' 5)

‘Ο θεοσεβής ἄνδρας μεριμνοῦσε ὅχι μόνο γιά τίς πράξεις τῶν παιδιῶν του, ἀλλά καὶ γιά τούς διαλογισμούς τους, ἀν βρίσκονταν ἐναρμονισμένοι μέ τό θεῖο θέλημα πού εἶχε χαράξει στις ψυχές τους.

Ἐπειδή οἱ ὑλικές ἀπολαύσεις ἀποξενώνουν τό νοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεό, δ ἐνθεος νοῦς τοῦ εὐσεβοῦς Ἰώβ ἀντιλαμβανόταν ὅτι κατά τά συμπόσια πού τελοῦσαν τά παιδιά του θά μποροῦσε ἡ διάνοια τους νά κινηθεῖ ἀντίθετα πρός τό θέλημα

τοῦ Θεοῦ. Γι’ αὐτό παρακινοῦσε τά παιδιά του μετά τό συμπόσιο νά ἔξετάζουν τούς ἔαυτούς τους καὶ νά μετανοήσουν γιά ὅσα τυχόν ἐπραξαν ἡ σκέψηθηκαν ἀντίθετα πρός τό ἄγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ. Συγκεντρώνονταν ὅλοι μαζί στό πατρικό σπίτι, ὅπου ὑπῆρχε κατά πᾶσα πιθανότητα θυσιαστήριο καὶ προσέφεραν θυσίες σύμφωνα μέ τόν ἀριθμό τῶν παιδιῶν καὶ κατά τις ἀνάγκες τοῦ κάθε παιδιοῦ. Οἱ θυσίες αὐτές τῶν ὀλοκαυτωμάτων πού γίνονταν μπροστά στά παιδιά ἦταν ἔνα ἴσχυρο ἐποπτικό μάθημα πού τά παρακινοῦσε νά γίνονται προσεκτικότερα στή ζωή τους, καὶ ἰδιαίτερα κατά τίς ἡμέρες τῆς εὐθυμίας τους.

‘Η θαυμάσια αὐτή μορφή τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔζησε στά χρόνια πού δέν εἶχε δοθεῖ ὁ Μωσαϊκός Νόμος. Δέν ἦταν Ἰουδαῖος, ἀλλ’ Ἰουδαῖος, κι ὅμως εἶχε τόση εὐσέβεια πού ἀναδείχθηκε ὑπόδειγμα γιά τούς μετά τόν Νόμο πιστούς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Γι’ αὐτό ὁ ἐγκωμιαστής τοῦ πολυάθλου Ἰώβ, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀποθαυμάζοντας καὶ ἀπορώντας ἔλεγε, πώς ὁ ἀνθρωπος αὐτός πού ἔζησε πρίν ἀπό τό Νόμο, πρίν ἀπό τη χάρη καὶ χωρίς ν’ ἀκούσει καμιά διδασκαλία, τέτοια πρόνοια λάμβανε γιά τά παιδιά του, ὥστε προνοοῦσε καὶ γιά τά ἄδηλα ἀμαρτήματά τους!

* * *

‘Ἄλλα μπροστά σ’ αὐτό τό παράδειγμα –προβληματιζόταν ὁ Ἅγιος Ἰωάννης– θά ἔχουμε ἐμεῖς κάποια ἀπολογία πού ἔχουμε τέτοιους δασκάλους, τέτοια παραδείγματα καὶ τόσες συμβουλές, ὅταν ὅχι μόνο δέ φοιτούμαστε γιά τά κρυφά ἀμαρτήματα, ἀλλά περιφρονοῦμε καὶ τά φανερά, καὶ ὅχι μόνον τά περιφρονοῦμε, ἀλλά ἀπομακρύνουμε αὐτούς πού θέλουν νά τά διορθώσουν;

Πόση μέριμνα λαμβάνουν σήμερα οἱ γονεῖς γιά τήν πνευματική ὑγεία τῶν παιδιῶν τους; Τά ἀσκοῦν στήν αὐτοκριτική; Τά ὁδηγοῦν στό σωτήριο μυστήριο τῆς ἔξομολογήσεως, βάζοντας μπροστά τους τό πατρικό καὶ τό μητρικό παράδειγμα;

‘Ἄν ὑπάρχουν ἰστορικά παράλληλα ἀνάμεσα στόν προϊστορικό Ἰώβ καὶ στό μεταμοντέρον σημερινό ἀνθρώπο, θά ἀρκοῦσε ἡ φωνή τοῦ Χρυσόστομου ἀπό τόν 4^ο αἰώνα νά στήσει τά γεφυρώματα ἀνάμεσα στίς χιλιετίες.

Σήμερα τό μεγάλο στοίχημα γιά τήν ἀποϊεροποίηση τῆς ζωῆς και τήν ἀποχαλίνωση τῆς ἀγωγῆς, στό δόποιο ἐπενδύουν ὅλες τίς ψυχοσωματικές τους δυνάμεις οἱ μασκοφόροι ἐργάτες τῆς νέας τάξης πραγμάτων, πρέπει νά διεγείρει τίς ἡθικές ἀντιστάσεις τῆς χριστιανικῆς οἰκογένειας, ὥστε νά ἐπενδύει μέ ίερό ζῆλο τίς δικές της ἐσωτερικές δυνάμεις στό μόνο ἀληθινό και αἰώνιο ζήτημα τῆς σωτηρίας.

Σεβαστοί Πατέρες και Ἄδελφοί,

Συγχωρέστε με ἄν Σᾶς κούρασα ἀλλά ὅσα ἀνέφερα μέ σεβασμό στήν ἀγάπη Σας ἀποτελοῦν τήν κατάθεση λίγων μόνο σκέψεων πού ἀφοροῦν στήν «κατά Χριστόν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν». Τό νά συζητάει, ὅμως, κανείς σήμερα τό θέμα τῆς χριστιανικῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν δέν εἶναι και τόσο εὔκολο. Τό μόνο σίγουρο εἶναι πώς ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ἡ μόνη πού μπορεῖ νά δεῖ και νά ἀντιμετωπίσει ἔνα παιδί, ὃς μιά ψυχοσωματική ὄντότητα και ὀλότητα, ὃς εἰκόνα Θεοῦ και ἔτσι παραμένει ἡ μόνη πού μπορεῖ νά τοῦ δώσει τά μέσα γιά την κάθαρση και τήν τελειοποίησή του. "Ἄν τά παιδιά συλληφθοῦν και γεννηθοῦν ἐν Κυρίῳ και ἀνατραφοῦν «ἐν παιδείᾳ και νουθεσίᾳ Κυρίου», εἶναι σίγουρο πώς ὅταν μεγαλώσουν θά γίνουν ἀρτιες και ὀλοκληρωμένες ἐν Χριστῷ προσωπικότητες πού θά μποροῦν νά ἐκπληρώσουν τήν ἀνθρώπινη κλίση τους. Διά τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ἡ οἰκογένεια μπορεῖ νά ὀδηγηθεῖ στήν ἀγιότητα και νά γίνει ἡ καθημερινή ζωή της, Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Εὐχαριστῶ!

Πηγές και βιοηθήματα:

1. «Ἡ Παλαιά Διαθήκη κατά τούς Ἐβδομήκοντα», ἐκδόσεις LIPSIE, 1894
2. «Ἡ Καινή Διαθήκη κατά τούς Ἐβδομήκοντα», ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 2004.
3. «Σκέψεις γιά τά παιδιά στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σήμερα». Ἀδελφῆς Μαγδαληνῆς. Ἡ. Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Τιμίου Προδρόμου Ἔσσεξ Ἀγγλίας.
4. «Ἄγιότητα, ἐνα λησμονημένο ὄραμα». Συλλογικό ἔργο. Ἐκδόσεις Ἀκρίτας.
5. «Ο Γάμος, ἡ οἰκογένεια και τά προβλήματά τους». Ἀγίου Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐκδόσεις Συνοδεία Σπυρίδωνος Ἱερομονάχου Νέα Σκήτη Ἀγ. Ὁρους.
6. «Τό σπίτι μας». Ἐπισκόπου Διονυσίου Ψαριανοῦ. Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας.
7. «Ἡ εὐλαλή σιωπή». Μοναχοῦ Μωυσέως Αγιορείτου. Ἐκδόσεις Ἐν πλῷ.
8. «Συνομιλίες μέ παιδιά». Ἀδελφῆς Μαγδαληνῆς. Ἡ. Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Τιμίου Προδρόμου Ἔσσεξ Ἀγγλίας.
9. «Ἀνθολόγιο συμβουλῶν». Γέροντος Πορφυρίου Ιερομονάχου. Ἐκδόσεις Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Μήλεσι Ἀττικῆς.
10. «Οἰκογενειακή ζωή». Γέροντος Παϊσίου τοῦ Ἀγιορείτου. Τόμος Δ'. Ἐκδόσεις Ἡ. Ησυχαστήριον Εὐαγγελιστής Ιωάννης ὁ Θεολόγος Σουρωτή Θεσσαλονίκης.
11. «Ἴωβεια Παιδαγωγική», Φιλοθέης Χ.Τ., Περιοδικό «Ἡ Δράση μας», τεῦχος 489, Μάιος 2011.

Προετοιμασία γιά τό μυστήριο τοῦ γάμου καὶ τή δημιουργία μᾶς χριστιανικῆς οἰκογένειας

Toῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου,

(Εἰσήγηση ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 5.10.2011)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἐλλάδος κ. Ἱερώνυμε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συ-
νόδου τῆς Ἱεραρχίας,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς, οἱ συγ-
κροτοῦντες τό Σεπτέμβριον Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας.

Εὐρισκόμενος στό ἵερό τοῦτο βῆμα ἐκφράζω
εὐχαριστίας πρός Ἐσᾶς Μακαριώτατε καὶ τούς
Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς τῆς προλαβούσης
Διαιροῦς Ἱερᾶς Συνόδου, διότι μέ εἴτιμήσατε ἀνα-
θέτοντάς μου τήν παροῦσα εἰσήγηση πού ἔχει ὡς
θέμα τῆς: «Προετοιμασία γιά τό μυστήριο τοῦ γά-
μου καὶ τή δημιουργία μᾶς χριστιανικῆς οἰκογέ-
νειας».

A'

Ἐνα περιστατικό πού καταγράφεται στήν Ἰστο-
ρία τοῦ Βυζαντίου¹ ἔρχεται, νομίζω, νά μᾶς βοη-
θήσει στόν διάλογο πού μποροῦμε νά κάνουμε
σχετικά μέ τίς προϋποθέσεις καὶ τίς προοπτικές
γιά μιά ποιμαντική προετοιμασία τοῦ γάμου.

Τό 830 μ.Χ. ἡ σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορα Μιχαήλ
τοῦ Β' Ἐνφροσύνη προτρέπει τόν προγονό της καὶ
μελλοντικό διάδοχο τοῦ θρόνου Θεόφιλο νά ἐπι-
λέξει σύζυγο μέ ἔνα πρωτόφαντο καὶ συνάμα
πρωτότυπο τρόπο. Προκειμένου νά προκριθεῖ ἡ
καλύτερη συγκέντρωσε στό παλάτι τῆς Κων-
σταντινούπολης τίς πιό ὅμορφες ἀρχοντοπούλες
τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἔδωσε ἔνα χρυσό μῆλο στό
Θεόφιλο γιά νά τό προσφέρει σέ ἑκείνη πού θά
ἐπέλεγε ὁ Ἰδιος νά γίνει γυναίκα του καὶ μελλοντι-
κά βασίλισσα.

Ἀνάμεσα στίς κοπέλες βρισκόταν καὶ ἡ ἀρχό-
ντισσα Κασσιανή, ἡ ὅποια ἀπέσπασε ἀπό την
ἀρχή τόσο τήν προσοχή ὅσο καὶ τόν θαυμασμό τοῦ
Θεόφιλου. Ὁ Θεόφιλος ὅμως ἐμφρούμενος ἀπό
τήν γνωστή ἀνδρική ἔπαρση² τήν πλησιάζει καὶ
γεμάτος κομπορρημοσύνη γιά τήν ὑπεροχή του
τῆς ἀπευθύνει ὑπό τύπον ἀστεϊσμοῦ τήν φράση:

«ώς ἄρα ἐκ γυναικός ἐρρύη τά φαῦλα». Ἡ Κασ-
σιανή οιψοκινδυνεύει τήν πιθανή ἐπιλογή της ὡς
συζύγου τοῦ Θεόφιλου καὶ αὐριανῆς βασίλισσας
ἀπαντώντας αὐτό πού ἡ γυναικεία φύση της, ἐνι-
σχυμένη ἀπό τή βαθειά θεολογική παιδεία πού
διέθετε, τήν προέτρεψε: «ἄλλα καὶ διά γυναικός
πηγάζει τά κρείττω»³.

Ἡ στιχομυθία αὐτή ἀνάμεσα στό Θεόφιλο καὶ
στήν Κασσιανή, πού μᾶς διασώθηκε⁴, ἀποκαλύ-
πτει μερικές πολύ ἐνδιαφέρουσες ἀλήθειες σχετι-
κά μέ τίς σχέσεις τῶν δύο φύλων καὶ τή θέση τοῦ
γάμου στή ζωή τους. Ὁ Θεόφιλος ἀντιλαμβάνεται
τή σχέση ἄνδρα καὶ γυναίκας ἀνταγωνιστικά μέσα
ἀπό τήν προοπτική ἐνός πληγωμένου δημιουργή-
ματος πού ἀπέτυχε καὶ ἔχασε τήν παραδείσια
εύτυχία ἐξ αἰτίας τῆς γυναίκας Εὔας. Θέλει νά κα-
τακτήσει καὶ νά καθυποτάξει κλασική ἀνδρική
στάση μετά τήν πτώση τήν Κασσιανή, προσεγγίζο-
ντάς την κτητικά⁵.

Ἀντίθετα ἡ ποιήτρια Κασσιανή θεωρεῖ τή σχέση
ἀνδρός καὶ γυναικός συμφιλιωτικά. Δέν βλέπει
τόν ἄντρα Θεόφιλο ἀνταγωνιστικά. Συνέχεται
ἀπό τήν ἴερότητα τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς, πού ἡ
γυναικεία φύση της γνωρίζει ὡς σπορά καὶ γέννη-
ση, καὶ μέ τήν ἀπάντησή της προσπαθεῖ νά
ἐμπνεύσει τόν Θεόφιλο σέ μιά διαφορετική στάση
ζωῆς. Γιά τήν Κασσιανή σύμβολο τῆς γυναίκας
είναι ἡ νέα Εὔα, αὐτή τῆς ἀνόρθωσης, ἡ Παναγία⁶.
Ἡ στάση της αὐτή κάνει τόν Θεόφιλο νά τήν προσ-
περάσει μέ τόν ἐγωισμό του πληγωμένο καὶ νά
προσφέρει τό μῆλο στήν Θεοδώρα, ἡ ὅποια
ἐγκλωβίσθηκε στήν προοπτική τῆς πρώτης Εὔας
καὶ ἀφήνεται νά κατακτηθεῖ. Μετά τήν ἐξέλιξη
αὐτή ἡ Κασσιανή ἐπέλεξε τόν μοναχικό βίο καὶ μέ
τήν προσωπική της ἀσκηση ὁδηγεῖται στήν ἀγιότη-
τα. Πάντως καὶ ὁ γάμος δέν ἐμπόδισε τήν Θεο-
δώρα νά ἀγιάσει!

Τό ίστορικό αύτό γεγονός θέτει μπροστά μας έρωτήματα πού περιμένουν μιά ποιμαντική ἀντιμετώπιση. Οι μελλόνυμφοι πού προσέρχονται στό Ναό για νά βγάλουν τίς ἄδειες τοῦ γάμου ἀπό ποιές ἀντιλήψεις ἐμφροδοῦνται; Μήπως ὁ ἄντρας ταυτίζεται μέ τό Θεόφιλο πού ἔτσι γίνεται σύμβολο ἐκείνων πού ἐπικεντρώνουν τό ἐνδιαφέρον τους στή γυναίκα τῆς πτώσεως ἀγνοώντας τή γυναίκα τῆς καινῆς κτίσεως; Μήπως ἡ γυναίκα ἀρέσκεται νά προβάλλει τή θηλυκότητά της καί καθιστά τόν ἑαυτό της ἀντικείμενο κτητικότητας καί καθυποταγῆς ἀπό τόν μέλλοντα σύζυγο της ἀνταποκρινόμενη στό ἀντρικό παιχνίδι τῆς ἔξουσίας καί τοῦ ἐγωισμού⁷;

Καί ἔτσι θέτουμε τόν πρῶτο θεμέλιο λίθο γιά τή συζήτηση μας στήν προετοιμασία τοῦ γάμου ἀναφερόμενοι σέ αὐτόν ὡς μυστήριο. Στό πέμπτο κεφάλαιο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στούς Ἐφεσίους ἀνακαλύπτουμε τήν ξεχωριστή ἔννοια τοῦ χριστιανικοῦ γάμου πού χωρίς νά ὑποτάσσεται στήν ἰουδαϊκή χρησιμοθηρία τῆς ἐπιγάμβρευσης ἡ στήν αὐστηρή προσήλωση στό γράμμα τῶν νόμων τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους συνίσταται στή δυνατότητα ἡ ὅποια προσφέρεται, ἀλλά καί στήν ὑπευθυνότητα πού ἀναμένεται ἀπό τούς δύο συζύγους, ἄνδρα καί γυναίκα, νά μεταποιήσουν τή γαμική συμφωνία ἡ τό γαμικό συμβόλαιο σέ πραγματικότητα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ⁸.

Ο ἄνδρας, ὃς φυσική ὄντότητα, ἐνώνεται στό γάμο μέ τή διαφορετική βιολογικά ὄντότητα τῆς γυναίκας του «εἰς σάρκα μίαν»⁹, γίνονται μιά ὑπαρξη, ἀκριβῶς ὅπως ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ μέ τή σάρκωσή Του παύει νά εῖναι μόνο ὁ ἑαυτός Του, δηλαδή μόνον Θεός, καί γίνεται ἐπίσης καί ἄνθρωπος, δηλαδή Θεάνθρωπος, ἔτσι ὥστε ἡ σύναξη τοῦ λαοῦ Του νά μπορεῖ νά ἀποτελέσει τό σῶμα Του.

Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού τόσο συχνά σέ διηγήσεις τοῦ Εὐαγγελίου παρομοιάζεται ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέ γαμήλιο πανηγύρι. Ἐκεῖ βρίσκουν τήν ἐκπλήρωσή τους οἱ ὁράσεις τῶν προφητῶν, πού μιλοῦν γιά τό γάμο τοῦ Θεοῦ μέ τόν ἐκλεκτό λαό Του, τόν Ἰσραὴλ¹⁰. Καί αὐτή ἐπίσης εἶναι ἡ αἰτία, πού μόνο ἔνας πραγματικά χριστιανικός γάμος μπορεῖ νά εἶναι ξεχωριστός, ὅχι ὡς συνέπεια ἐφαρμογῆς κάποιου ίδανικοῦ νόμου ἡ κάποιας ἡθικῆς ἐντολῆς, ἀλλά ἐπειδή εἶναι ἔνα μυστήριο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τό ὅποιο εἰσάγει τόν

ἄνθρωπο στήν ἀκατάλυτη καί αἰώνια χαρά καί ἀγάπη¹¹.

Λάθη, παρανοήσεις, ἀκόμη καί ἐνσυνείδητη ἐπανάσταση ἐνάντια στό θέλημα τοῦ Θεοῦ - δηλαδή ἡ ἀμαρτία εἶναι πιθανά, ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος μετέχει στόν παρόντα φθαρτό καί γεμάτο ὀδύνη τρόπο ζωῆς τοῦ κόσμου τούτου, πού βρίσκεται ἐκτός τοῦ χώρου τοῦ Παραδείσου, ὁ ὅποιος κάποτε εἶχε δωρηθεῖ στόν ἄνθρωπο. Η Ἐκκλησία ἀντιλαμβάνεται πλήρως τήν κατάσταση αὐτή καί γι' αὐτόν τό λόγο τό μυστήριο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τό ὅποιο ἀποκαλύπτεται στό γάμο, δέν ὑποβιβάζεται ἀπό τήν ὁρθόδοξη ποιμαντική σέ συλλογή ἀπό νομικές διατάξεις καί κανονισμούς. Σύμφωνα μέ αὐτή τή θέση κατά τούς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες στήν πράξη ἀναγνωριζόταν ἀπό τήν Ἐκκλησία ὡς κανονικός ἔνας γάμος πού συναπτόταν σύμφωνα μέ τούς νόμους τῆς κοσμικῆς κοινωνίας. Ποτέ δέν ἐπιχείρησε νά ἀκυρώσει αὐτούς τούς νόμους, οὕτε νά ἀνατρέψει τό κοινωνικό καθεστώς πού τούς νομιθέτησε¹².

Οι πρῶτοι ἐκκλησιαστικοί συγγραφεῖς αὐτοί οἱ ἴδιοι πού, κατά τά ἄλλα, παρέχουν πλήρη ἀναγνώριση στή νομική ἐγκυρότητα τοῦ πολιτικοῦ γάμου, ὁ ὅποιος συνάπτεται σύμφωνα μέ τούς νόμους τοῦ κράτους βεβαιώνουν ἐπίσης μέ τόν πλέον κατηγορηματικό τρόπο, ὅτι ἡ ἀπό κοινοῦ μετοχή τῶν νεονύμφων στήν Εὐχαριστία προσδίδει στό γάμο τους τό ἰδιαίτερο χριστιανικό τοῦ νόημα. Κάθε ζευγάρι χριστιανῶν πού ἐπιθυμοῦσε νά παντρευτεῖ, ὑφίστατο ὅλες τίς τυπικές διατυπώσεις τῆς ἐγγραφῆς τοῦ γάμου του στό ληξιαρχεῖο, πράξη πού προσέδιδε τήν ἀπαραίτητη νομική ἐγκυρότητα γιά τήν κοσμική κοινωνία. Κατόπιν, μέ τήν ἀπό κοινοῦ μετοχή τους στή Θεία Κοινωνία σέ μιά συνηθισμένη Κυριακάτικη Λειτουργία - ὅπου παρευρισκόταν σέ σύναξη ὅλη ἡ χριστιανική κοινότητα τῆς ὅποιας ἦσαν μέλη - ἐλάμβαναν τήν εὐλογία τοῦ ἐπισκόπου¹³. Μέ τήν πράξη τους αὐτή μετέτρεπαν τό γαμικό πολιτικό τους συμβόλαιο σέ μυστήριο, τό ὅποιο προσλάμβανε πλέον μιά αἰώνια ἀξία, ἐπειδή ξεπερνοῦσε τά δοια τοῦ γήνου τρόπου ζωῆς τους, καθώς ἦταν καταχωρημένο στίς δέλτους τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν¹⁴ καί ὅχι μόνο σέ κάποιο κοσμικό ληξιαρχεῖο.

Ο χριστιανικός γάμος, ὃς μυστήριο πλέον, βρίσκεται σέ ἀντίθεση μέ τήν πραγματικότητα - πρακτική καί ἐμπειρική - τῆς μεταπτωτικῆς ἀνθρώπι-

νης φύσης. Στά μάτια των πολλών φαντάζει - όπως άλλωστε και ή ολη διδασκαλία του Εὐαγγελίου - ώς άνέφικτη θεωρία, ένα άπορα γαματοποίητο ίδανικό. "Ομως ύπαρχει μιά κρίσιμη και άποφασιστική διαφορά άναμεσα στό «μυστήριο» και στό «ίδανικό». Τό μυστήριο δέν είναι μιά φανταστική, και γι' αυτό άνυπαρκτη, άφηρημένη έννοια. Είναι ένα έμπειρικό γεγονός, στή βίωση του διόποιου ό ανθρωπος δέν πορεύεται μόνος του, άλλα ένεργει σέ συνεργασία και κοινωνία μέ τόν Θεό.

Σ' ένα μυστήριο, ή γήινη άνθρωπινη φύση μετέχει στήν εύλογημένη θεϊκή πραγματικότητα του Παρακλήτου, χωρίς ούτε μιά στιγμή νά παύει νά είναι πλήρως άνθρωπινη. Ή οι τούτου τό μυστήριο δέν είναι μιά μαγική πράξη, ή όποια καταπιέζει τήν άνθρωπινη έλευθερία. Αντίθετα έλευθερώνει τόν ανθρωπο άπο τούς περιορισμούς τής άμαρτίας¹⁵ και γίνεται ένα «πάσχα-πέρασμα» στήν οντως ζωή. Μιά διάπλατα άνοικτη θύρα, ή όποια οδηγει στήν άλληθεια¹⁶ τής άνοθευτης και άγνης άνθρωπινης φύσης.

Έτσι αυτό πού κάνει ένα έκκλησιαστικό γάμο νά διαφέρει άπο όποιοδήποτε άλλο είναι ότι ό ανδρας και ή γυναίκα πού ένώνονται μέ αυτόν «είς σάρκαν μίαν¹⁷» είναι ήδη μέ τό βάπτισμά τους μέλη του Σώματος του Χριστού και ή γαμική τους ένωση έπικυρώνεται άπο τό Άγιο Πνεῦμα πού κατοικει μέσα τους μέ το Χρίσμα πού έχουν λάβει, ένω ή άπο κοινού μετοχή τους στή θεία Εύχαριστία βεβαιώνει ότι άποτελούν μέλη του Σώματος του Χριστού¹⁸. Μόνο μιά τέτοια άντληψη γιά τόν έκκλησιαστικό γάμο, δηλαδή ώς ούσιαστικού μέρους τού μυστηρίου, τού όποιου πλήρωση και έκπλήρωση είναι ή Εύχαριστία¹⁹, μπορει νά βοηθήσει νά έξαλειφθούν πολλές συγχύσεις και παρανοήσεις πού σχετίζονται μέ τό γάμο στή σύγχρονή μας δρθόδοξη ποιμαντική πράξη.

Ο λόγος γιά τόν όποιο έπειμεινα τόσο πολύ στή διατύπωση τής θέσης του Γάμου ώς μυστηρίου τής Βασιλείας του Θεού είναι γιά νά τονισθει ό μυστηριακός του χαρακτήρας μακριά άπο κάθε χρησιμοθηρική χρατική ή έκκλησιαστική έπιδιωξη και προοπτική. Και έξηγουμαι:

Από τόν έκτο μέχρι τόν ένατο αιώνα ή βυζαντινή αύτοκρατορική νομοθεσία είχε τήν τάση νά παραχωρει στήν Έκκλησία ένα σταθερά αύξανόμενο έλεγχο έγκυροτητας των συναπτομένων γάμων²⁰, χωρίς διαλύει τότε νά τολμήσει νά έπι-

βάλει τήν Άκολουθία τού Στεφανώματος²¹ ώς ύποχρεωτικό νόμο δεσμευτικό γιά τούς συνάπτοντας γάμο. Τό άποφασιστικό και δριστικό βῆμα πρός τήν κατεύθυνση αυτή πραγματοποιήθηκε άπο τήν κρατική έξουσία στήν άρχη τού δεκάτου αιώνα μέ τήν έκδοση άπο τόν Λέοντα ΣΤ' τόν Σοφό τής 89ης Νεαρᾶς του²², όπου σημειώνεται ότι άν κάποιος γάμος δέν εύλογειτο άπο τούς λειτουργούς τής Έκκλησίας «δέν θά λογίζεται έγκυρος γάμος», άλλα μιά παράνομη παλλακεία²³. Αυτή ή νομοθετική άλλαγή μετέβαλε έκ θεμελίων, άν οχι τό νόημα τού έκκλησιαστικού γάμου, τουλάχιστον τόν τρόπο κατανόησής του άπο τή συντριπτική πλειοψηφία τῶν πιστῶν, πράγμα πού ίσχυε μέχρι τίς μέρες μας.

Παρόλη τή στενή σχέση πού είχε δημιουργηθει άναμεσα στήν Έκκλησία και τήν Πολιτεία κατά τή διάρκεια τού ένατου αιώνα σέ δλα τά χριστιανικά κράτη ή νομοθετική αυτή ωθημαση έπεβαλε μιά μεγάλη άλλαγή στίς σχέσεις τους, έπειδή ή Έκκλησία άνελάμβανε τό βαρύ φορτίο τού καθορισμού τής νομικῆς κατοχύρωσης δλων άνεξαρτήτως τῶν γάμων, άκομη και αύτῶν πού βρίσκονταν σέ πλήρη άντιθεση μέ τίς έκκλησιαστικές θέσεις και άποψεις²⁴.

Βέβαια ή καινούρια κατάσταση έφερε σέ πλεονεκτική θέση τήν Έκκλησία, έπειδή τής έξασφάλισε μιά ύπεροχική δυνατότητα έπιβλεψης²⁵ τής ήθικής κατάστασης πάνω σέ δλους τούς πολίτες και ίχι μόνο σέ έκεινους, πού ώς πιστοί άνηκαν ούτως ή άλλως στό ποιμνιό της. Στήν πράξη διαμορφώνοταν νά έκκοσμικεύσει τήν ποιμαντική της στάση, δηλαδή νά άπενεργοποιήσει τούς κανόνες, οι όποιοι σωφρόνιζαν τούς παρανομούντες πιστούς και τούς όδηγούσαν σέ έμπρακτη μετάνοια και νά εύλογει γάμους, τούς όποιους ή ίδια δέν ένεκρινε. Πώς ήταν δυνατόν πιά νά άρνηθε π.χ. τήν έκκλησιαστική εύλογία γιά τό νέο γάμο ένός χήρου, δταν αυτή της ή άρνηση συνεπαγόταν στέρηση τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων γιά ένα ή δύο χρόνια; Τό χειρότερο πάντως δέν ήταν μόνο ή εύλογία τέτοιων γάμων, πού δέν έκπληρούσαν τίς προϋποθέσεις της, άλλα τό ότι ζφειλε και νά τούς διαλύει, έκδίδοντας τά διαζύγια.

Σύντομα κάθε είδους συμβιβασμοί έγιναν πιά άναπτόφευκτοι γιά τήν Έκκλησία. Τό τίμημα πού κλήθηκε νά πληρώσει γιά τήν άποδοχή τής νέας κοινωνικής εύθύνης, πού τής έπεβαλε ή κρατική

έξουσία, ἥταν ἀκριβό. Ή μέχρι τότε ξεκάθαρη σέ
ὅλους θέση της ὅτι ὁ γάμος εἶναι μιά μοναδική καί
αἰώνια δέσμευση, ἡ ὅποια εἰκονίζει τὴν ἔνωση τοῦ
Νυμφίου Χριστοῦ μέ τῇ Νύμφῃ Ἐκκλησίᾳ, ἀπα-
λειφόταν τόσο ἀπό τὴν ποιμαντική πρακτική τῆς
Ἐκκλησίας, ὅσο καί ἀπό τή συνείδηση τῶν πισ-
τῶν²⁶.

Ἡ κατάσταση περιπλέχθηκε ἀκόμη περισσότε-
ρο ὅταν ὁ αὐτοκράτορας Ἀλέξιος Α' ὁ Κομνηνός
(1081-1118) μέ Νεαρά του καθιστοῦσε τήν Ἀκο-
λουθία τοῦ Στεφανώματος - πού πλέον εἶχε καθιε-
ρωθεῖ ἀπό τὴν Ἐκκλησία ως γαμήλια τελετή - μιά
νομική ἀπαίτηση καὶ γιά τὸν γάμο τῶν σκλάβων²⁷,
τοὺς ὅποιους ἔξαιροῦσε ἡ Νεαρά τοῦ Λέοντα.
Χωρίς ἀμφιβολία, πάντως, καθιερώνοντας ἡ Ἐκ-
κλησία μιά Ἀκολουθία τοῦ Στεφανώματος, πού
τελεῖτο ἔχωριστά ἀπό τὴν Εὐχαριστία, δέν παρέ-
δωσε στή λήθη τήν πεποίθησή της ὅτι ἀνάμεσα
στὸν ἐκκλησιαστικό γάμο καὶ τὴν Εὐχαριστία ὑφί-
στατο πάντοτε μιά ἀπόλυτα φυσική σύνδεση καί
σχέση καὶ ὅτι ἡ Εὐχαριστία εἶναι ἡ πραγματική
καὶ ἀληθινή σφραγίδα ἐγκυρότητας τοῦ γάμου²⁸.
Στήν ἐποχή μας ἡ σύνδεση ἀνάμεσα στὸ γάμο καὶ
τὴν εὐχαριστία πρέπει πάλι νά ἀποκατασταθεῖ.
Γιατί, σύγουρα, ἡ Ἐκκλησία δέν διαθέτει καλύτε-
ρο τρόπο γιά νά ἀποκαλύψει στά μέλη της τό ἀλη-
θινό μυστηριακό νόημα τῆς πράξης πού τέλεσαν²⁹.

B'

Νομίζω ὅτι ἀφοῦ διατυπώθηκε ἡ θεολογία τοῦ
μυστηρίου τοῦ Γάμου σέ ἀντιπαράθεση μέ ὅσα λέ-
γονται κατά καιρούς καί περιβάλλονται μέ ἓνα
ἐκκλησιαστικό ἔνδυμα, ἔχουμε μιά βάση, ὥστε νά
προχωρήσουμε σέ ἐπόμενα βήματα πού ἀποσκο-
ποῦν σέ πρακτικές ποιμαντικές λύσεις στήν προε-
τιμασία τῶν χριστιανῶν γιά τό μυστήριο τοῦ γά-
μου.

Ἡ προετοιμασία αὐτή μπορεῖ νά γίνει μέ πολ-
λούς τρόπους:

1) Ἡ βίωση τῆς συζυγίας ως μυστηρίου, πού
ἀποτελεῖ δρόμο πρός τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι
στήν πράξη ὁ θεμέλιος λίθος πάνω στὸν ὅποιο βα-
σίζεται ἡ ἀνάπτυξη τῆς ζωῆς τῶν συζύγων καὶ τῶν
παιδιῶν τους. Στό πλαίσιο αὐτό ἡ ἐπικοινωνία τοῦ
ποιμένα μέ τοὺς μελλονύμφους, ἀν δέν ἔξαντληθεῖ
στήν ἔκδοση ἀδείας γάμου, πού ἔχει καταντήσει
μιά ἀνούσια γιά ὅλους τοὺς ἐμπλεκομένους γρα-
φειοκρατική λειτουργία, μπορεῖ νά γίνει ἔξαιρετι-
κά γόνιμη. Ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος διψᾶ γιά τή

νοηματοδότηση τῆς ζωῆς του, εἰδικότερα τοῦ γά-
μου του καὶ τῶν σχέσεων του γενικότερα.

Ἡ πραγματικότητα μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ μελ-
λόνυμφοι στήν συντριπτική τους πλειοψηφία πε-
ριορίζουν τήν προετοιμασία τοῦ γάμου τους στό
ἐπίπεδο τοῦ κοινωνικοῦ γεγονότος, ὑποτιμώντας ἡ
ἀγνοώντας τήν ἔννοια καὶ τίς διαστάσεις τοῦ Γά-
μου ώς Μυστηρίου πού θεώνει τόν ἄνθρωπο. Πα-
γιδεύονται στή διάρκεια τῆς προετοιμασίας τοῦ
γάμου τους³⁰, πού μπορεῖ νά καλύψει μεγάλο χρο-
νικό διάστημα μερικές φορές καὶ πέραν τοῦ ἔτους,
στήν ἀντίληψη καὶ θεώρησή του πού προβάλλουν
τά περιοδικά ποικίλης ὅλης ἡ καὶ τά εἰδικά γιά τόν
γάμο μέ τίς διαφημίσεις καὶ τά ἀρθρα πού φιλοξε-
νοῦν. Θεωροῦν ὅτι ἡ προετοιμασία τοῦ γάμου
εἶναι ἡ εὔρεση ἡ ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ σπιτιοῦ τους,
ἡ ἐπίπλωσή του, ἡ ἀκόμα τό γαμήλιο τραπέζι καὶ
ξεχνοῦν τούς ἔαυτούς τους³¹. «Στίς ἡμέρες μας
αὐτοί πού ὑποδέχονται τούς νεονύμφους καὶ τούς
κατευθύνονταν εἶναι οἱ φωτογράφοι ἡ οἱ ἀνθοπῶ-
λες, πού ἐπιμελοῦνται τό στολισμό τοῦ ναοῦ. Ὁ ἰε-
ρέας καὶ ἡ φωνή του χάνονται μέσα στήν ἀτακτη
πορεία τῶν νεονύμφων καὶ τῶν προσκεκλημένων
πρός τό κέντρο τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ σολέα ... Ἱσως ἡ
κατάσταση ἔχει ὑπερβεῖ τά δρια τοῦ κοσμικοῦ καὶ
νά ἀγγίζει τά δρια τοῦ βέβηλου»³².

Ἡ ἀντίληψη καὶ θεώρηση αὐτή περιορίζει πολύ
τόν ὁρίζοντα τῆς προετοιμασίας τοῦ γάμου σέ
«τεχνικές λεπτομέρειες», πού ὅμως πρέπει νά ρυθ-
μισθοῦν, ὥστε νά τελεσθεῖ «ὁ τέλειος γάμος».
Εἶναι σπουδαῖο, ἐπομένως, τό ζευγάρι νά ἀντιλη-
φθεῖ καὶ νά βιώσει τό Γάμο τους ώς Μυστήριο μέ-
γα, πού χρειάζεται τήν κατάλληλη πνευματική
προετοιμασία.

Οἱ μελλόνυμφοι εἶναι ἀναγκαῖο νά προκληθοῦν
ἀπό τή διακριτική συμβουλευτική παρέμβαση τοῦ
ἱερέα γιά νά ἐμβαθύνονται στόν ἔαυτό τους χωρι-
στά, ἀλλά καὶ νά προβληματισθοῦν γιά τήν ἐνότη-
τά τους πρός τήν ὅποια καλοῦνται μέ τό γάμο τους. Μιά τέτοια πρόκληση Ἱσως θά συμβεῖ γιά
πρώτη φορά στή διαδρομή τῆς ζωῆς τους! Ἱσως
γιά πρώτη φορά ἀντιμετωπίσουν τόν ὀρθόδοξο
γάμο ώς μυστήριο «ἀπελεύθερο ἀπό κάθε ἡθικι-
στική ὑποκρισία καὶ κοινωνική ματαιοδοξία»³³.
Ἐνα μυστήριο στό ὅποιο «δέν κυριαρχεῖ ἡ τελετή
ἀλλά ἀπαιτεῖται ἡ ποιότητα τῶν νυμφευομένων»³⁴

Εἶναι συχνό φαινόμενο οἱ μελλόνυμφοι νά μή δί-
νουν ἔμφαση στήν ποιότητα τῶν σχέσεων καὶ τῶν

προσωπικοτήτων τους. "Όμως «τά ούσιαστικά προβλήματα τῆς σχέσης τῶν δύο φύλων ἀρχίζουν μετά τὴν ἔναρξη τῆς κοινῆς ἔγγαμης ζωῆς»³⁵. Μποροῦν λοιπόν οἱ μελλόνυμφοι νά προειδοποιηθοῦν γι' αὐτά, ώστε να βοηθηθοῦν στά πρῶτα βήματα τῆς συνγίας τους καί βέβαια ἀκόμα περισσότερο στή φάση τῆς μετάβασης ἀπό τή δυάδα τῆς συνγίας στήν τριάδα πού προκύπτει μέ τόν ἐρχομό τοῦ πρώτου τους παιδιοῦ³⁶. Ή προσαρμογή στή συνγία ζωή θά δημιουργήσει δρκετές προστριβές ἀνάμεσα τους, ώστε ἀρκετά συχνά νά θεωρεῖται ἀπό τόν ἔνα ἥ καί τούς δύο συζύγους τό χρονικό αὐτό διάστημα ὡς ἀπομυθευτικό.

Ἡ συνγία, στή πρώιμη αὐτή φάση, ἐλάχιστα, φαίνεται νά μοιάζει μέ τόν πιθανό ἀρραβώνα πού προηγήθηκε ἥ ἀκόμα - ὅχι σπάνιο στίς μέρες μας - μέ τή λεγόμενη «ἔλευθερη συμβίωση»³⁷. Πάντως ἄν παραδεχτοῦμε ὅτι τό κοινό σημεῖο αὐτῶν τῶν χρονικῶν στιγμῶν εἶναι ἥ ἀγάπη³⁸, τότε αὐτή μπορεῖ νά ἀποτελέσει τό θεμέλιο πού πρέπει νά ἀξιοποιηθεῖ ἀπό τόν ποιμένα καί νά τροφοδοτηθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία.

2) Ἐνας ἄλλος τρόπος προετοιμασίας - πού πρέπει νά ἀπασχολήσει σοβαρά τούς ποιμαντικούς προβληματισμούς μας καί ἀνήκει στό τομέα πρόληψη - εἶναι ἥ κατήχηση, ἥ ὅποια σημερα στήν πράξη τελεῖ ὑπό ἔξαφάνιση ἔξαιτίας τῆς ἀδιαφορίας μας. Παρόλες τίς φιλότιμες προσπάθειες πού κάποιοι ἀπό τούς ἰερεῖς μας θά καταβάλουν κατά τήν ἔκδοση τῆς ἀδειας γάμου τῶν μελλονύμφων, εἶναι παράλογο νά πιστεύουμε ὅτι ἔνας ἐνήλικας π.χ. τῶν τριάντα χρόνων μέ μιά διαδρομή σέ ποικίλους χώρους καί ἵδεολγίες, θά ἀλλάξει ἀπόψεις γιά τόν ἔαυτό του, τό ἄλλο φύλο, τήν ἔννοια τῶν σχέσεων καί τοῦ ἔρωτα, τῆς οἰκογένειας καί τοῦ γάμου, δταν, ἵσως γιά πρώτη φορά, συναντήσει ἔνα ἰερέα, ὁ ὅποιος θά ἔχει διάθεση καί χρόνο νά μιλήσει γιά δλα αὐτά τά ξητήματα καί θά εἶναι ἀνοικτός στό διάλογο γιά ἀπαντήσεις σέ ἐνδεχόμενες ἔρωτήσεις. Ή συμβολή στό σημεῖο αὐτό τόσο τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν Θείας Λατρείας καί Ποιμαντικοῦ Ἐργού καί Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γάμου, Οἰκογένειας, Προστασίας Παιδιοῦ καί Δημογραφικοῦ Προβλήματος ὅσο καί τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καί Νεότητος³⁹ ἥταν, εἶναι καί θά εἶναι σημαντική.

Χρειαζόμαστε προγράμματα μελλονύμφων πού δέν θά ἔχουν «σχολικό» χαρακτήρα μάθησης, ἀλλά κύκλους συναντήσεων διαλόγου καί ἐπικοινωνίας τῶν ζευγαριῶν μέ τούς Ἱερεῖς ἥ καί μέ εἰδικούς, ὅπου αὐτό εἶναι δυνατόν ἥ ἐπιβάλλεται ἀπό τίς ἀνάγκες τῆς κατήχησης. Αὐτά τά προγράμματα θά πρέπει νά καλύπτουν τρεῖς ἀξονες: α) θεολογία τοῦ Γάμου, β) τελετουργική καί συμβολική γλώσσα τῆς ἀκολουθίας τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου καί γ) πνευματικές κατευθύνσεις καί ἀσκητική τῶν συζύγων μέσα στό γάμο⁴⁰.

Ἐπομένως ὅλη αὐτή ἥ προβληματική γιά τήν κατήχηση εἶναι ἔνας ἐπιπλέον λόγος γιά νά ἀναλογισθοῦμε σοβαρά τόν ποιμαντικό σχεδιασμό γενικά τῆς κατήχησης ἀνεξάρτητα ἀπό τήν ἡλικία τῶν κατηχουμένων.

3) Ὁλα αὐτά μποροῦν νά λάβουν σάρκα καί ὅστα μόνο μέ εύαισθητοποιημένους καί παραλλήλως κατάλληλα ἐκπαιδευμένους ἰερεῖς, οἱ ὅποιοι θά μποροῦν νά ἐργασθοῦν δημιουργώντας ὅμαδες διαλόγου παιδιῶν, ἐφήβων καί ἐνηλίκων, καθώς ἐπίσης καί δομές συμπαράστασης τῶν νέων κυρίως οἰκογενειῶν. Πρέπει μέσα στά ὅρια τῆς ἐνορίας ἥ ποιμαντική τοῦ γάμου καί τῆς οἰκογένειας νά μήν εἶναι ἀποκεκομένη ἀπό τήν ποιμαντική τῆς νεότητας. Ἄς πρωτοτυπήσουμε λιγάκι καί ἄς προλάβουμε τή κρατική μέριμνα μέ μιά μορφή διαφυλακῆς ἀγωγῆς καί κατήχησης γιά παιδιά καί ἐφήβους. Θεωρεῖται χρήσιμο νά ὑπάρχει στίς ἐνορίες «συνεργασία τῶν ποιμένων καί τῶν γονέων μέ εἰδικούς ἐπιστήμονες, θεολόγους καί μή, ἔτσι ὥστε νά δημιουργηθοῦν κέντρα ἐνημέρωσης τῶν νέων γιά θέματα τοῦ γάμου καί τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν»⁴¹.

4) Πολλά μπορεῖ νά προσφέρει καί τό κυριακάτικο κυρίως κήρυγμά μας⁴², ἐφόσον βέβαια καλλιεργεῖ θεολογικά κριτήρια στούς πιστούς τῶν ἐνορίων. Ὁλα ὅσα ἀναφέρθηκαν πιό πάνω δείχνουν τίς τάσεις τίς σύγχρονης κοινωνίας γιά τίς οἰκογενειακές σχέσεις καί τούς δρόλους τῶν μελῶν τῆς. Γίνεται λοιπόν φανερό ὅτι ἥ ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας ἐκφραζούμενη καί στό κηρυγματικό τῆς λόγο δέν πρέπει νά στηρίζεται ἀποκλειστικά καί μόνο στά στερεότυπα ἄλλων ἐποχῶν. Μέ τήν πνοή τοῦ Ἅγιου Πνεύματος πού δρᾶ στήν Ἐκκλησία ὁφείλει ὁ κηρυγματικός λόγος νά προσαρμοσθεῖ στά νέα δεδομένα καί νά προβληματισθεῖ γιά νά ἀπαντήσει στίς πιεστικές ποιμαντικές ἀνάγκες καί νά συμβά-

λει θετικά τόσο στήν πρόληψη δύσο και στήν θεραπεία τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων και προβλημάτων⁴³. Ἡς γραφεῖ ἔνα εὐσύνοπτο τεῦχος⁴⁴ ἥ μιά ποιμαντική ἐπιστολή, πού νά περιέχει μέ σαφήνεια τίς ὑποχρεώσεις τῶν μελλονύμφων και νά τούς χαρίζεται ὡς εὐλογία ἀπό τίς οἰκεῖες Μητροπόλεις μαζί μέ τήν ἄδεια τοῦ γάμου⁴⁵.

5) Σημαντική συμβολή στήν προετοιμασία τῶν μελλονύμφων εἶναι και ἡ ἐπιμόρφωση τῶν αληρικῶν μας γιά νά εἶναι σέ θέση νά σχεδιάσουν και νά ὑλοποιήσουν ὅλα τά προηγούμενα. Πρόσφατα τόσο στήν Ιερά Ἀρχιεπισκοπή δύσο και σέ κάποιες Μητροπόλεις λειτουργοῦν προγράμματα ἐπιμόρφωσης τῶν αληρικῶν σέ θέματα ψυχικῆς ὑγείας, ἔξομολόγησης, κηρύγματος, ποιμαντικῆς τῶν ποιμένων, ποιμαντικῆς τῶν πιστῶν και ἀνάλογα μέ τίς ὑπάρχουσες ἀνάγκες εἰδικότερα σεμινάρια γιά τήν ποιμαντική διακονία στά νοσοκομεῖα και τίς φυλακές. Ἀλλά και σέ δύσες Μητροπόλεις δέν εἶναι εὔκολο νά δημιουργηθοῦν και νά λειτουργήσουν τέτοια προγράμματα, θά ἄξιε τόν κόπο οί ἐπιχώριοι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες νά συνεργασθοῦν γιά τήν ἐπιμόρφωση τῶν αληρικῶν τῆς ἐπαρχίας τους μέ διμόρους τους Μητροπολίτες πού ἔχουν ἀναπτύξει ἀνάλογα προγράμματα.

6) Ἡς προσεχθεῖ ἴδιαίτερα ἡ τέλεση τῶν ἀκολουθῶν τῶν Μυστηρίων τοῦ Γάμου και τῆς Βαπτίσεως, ἀλλά και τοῦ ἀριθμοῦ πού πρέπει νά τελοῦνται σέ κάθε Ιερό Ναό, ὅστε νά μειωθεῖ στό ἐλάχιστο ὁ ἀπρόσωπος χαρακτήρας πού ἐπιβάλλεται, ὅταν τελοῦνται πολλά μαζί, ἀλλά και ὁ κορεσμός τῆς συνήθειας αὐτῶν πού τά τελοῦν, δηλαδή τῶν ιερέων, και νά μειωθοῦν δσα προβλήματα πηγάζουν ἀπό τήν πίεση πού ὑφίστανται οί ιερεῖς ἀπό τούς πιστούς. Καί στό σημεῖο αὐτό πάλι τό παράδοξο προβάλλει μπροστά μας. Ἐνῶ καταγγέλλουμε τήν ἐκκοσμίκευση, τήν ἀνεχόμαστε μέ τήν ἐγκληματική μας ἀδιαφορία στή διάρκεια τῆς τέλεσής τους.

Τελειώνοντας τήν παρούσα εἰσήγηση θά ἡθελα νά ὑπογραμμίσω ὅτι, ἀν ὅλα τά πιό πάνω πρέπει

νά ἐφαρμοσθοῦν στούς πιστούς, ἀδήριτη προβάλλει ἥ ἀνάγκη νά τά ἔχουν ἥδη ἐγκολπωθεῖ και ἐφαρμόσει οί ποιμαίνοντες αληρικοί και ἰδιαίτερα οί ἔγγαμοι. Στίς μέρες μας σέ κάποιες Μητροπόλεις ὑπάρχει ἀριθμός αληρικῶν πού ἔχουν χωρίσει. Γνωρίζουμε αληρικούς πού παντρεύτηκαν δίχως κάν νά γνωρίζονται μέ τή σύντροφό τους. Ἀμέσως μετά νά χειροτονοῦνται. Σέ κάποιες ἀπό τίς περιπτώσεις αὐτές ἥ πρεσβυτέρα πρίν ἀπό τήν χειροτονία ἥταν ἥδη ἔγκυος. Ὁλα αὐτά τά σημαντικά και κομβικά γεγονότα γάμος, τεκνοποία, ιερωσύνη - γίνονται ταυτόχρονα, δίχως τήν ἀνάλογη ἀπαιτούμενη προετοιμασία⁴⁶.

Δέν ἔλειψαν τά τελευταῖα χρόνια ἐκκλήσεις ἀπό διαφόρους ἐκκλησιαστικούς κύκλους πρός τίς κοπέλες ἐκκλησιαστικῶν και θεολογικῶν σχολῶν νά δεχθοῦν νά γίνουν πρεσβυτέρες. Οί μαθητές τῶν σχολῶν αὐτῶν ψάχνουν ἐναγωνίως κοπέλα γιά νά γίνει πρεσβυτέρα. Οὕτε μιά στιγμή δέν περνᾶ ἀπό τό μυαλό μας ἥ προοπτική ἔνας ὑποψήφιος γιά τήν ιερωσύνη νά ἀναζητήσει ἀπλά σύντροφο και στή διαδρομή τοῦ ἔγγαμου βίου τους, ἀφοῦ και οί δυό μαζί τό ἀποφασίσουν και εύδοκήσει και ὁ Θεός νά γίνουν ιερατική οἰκογένεια.

Πιστεύω ὅτι ὡς συνοδικό σῶμα θά ὀφείλαμε περισσότερο νά ἀσχοληθοῦμε μέ τήν προετοιμασία γιά τήν ἔγγαμη ζωή τοῦ ὑποψήφιου ιερέα ἀλλά και γιά τήν ιερατική συζυγία και τήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μιᾶς ιερατικῆς οἰκογένειας, παρά νά συζητήσουμε γενικά γιά τήν προετοιμασία τῶν πιστῶν μιά και οί σχετικές συνοδικές ἐπιτροπές ἔχουν κάνει σπουδαῖο ἔργο στόν τομέα αὐτό μέ τίς ήμερίδες και τά συνέδρια, οί ἐμπεριστατωμένες εἰσηγήσεις τῶν ὅποιων ἔχουν ἥδη δημοσιευθεῖ, και ἐπιτρέψτε μου νά πω, ὅτι σπουδαῖο ἔργο ἔχουν κάνει και οί σχολές γονέων τῶν διαφόρων Ιερῶν Μητροπόλεων, ὅταν φυσικά ἐκπληροῦν τήν ἀποστολή τῆς δημιουργίας τους.

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι,
Εύχαριστῷ γιά τήν ὑπομονή Σας.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- Προβλ.: 1) Gibbon Edward, Decline and Fall of the Roman Empire, Chapter XLVIII.; “The Russians, who have borrowed from the Greeks the greatest part of their civil and ecclesiastical policy, preserved, till the last century, a singular institution in the marriage of the Czar. They collected, not the virgins of every rank and of every province, a vain and romantic idea, but the daughters of the principal nobles, who awaited in the palace the

- choice of their sovereign. It is affirmed, that a similar method was adopted in the nuptials of Theophilus. With a golden apple in his hand, he slowly walked between two lines of contending beauties: his eye was detained by the charms of *Icasia*, and in the awkwardness of a first declaration, the prince could only observe, that, in this world, women had been the cause of much evil; "And surely, sir," she pertly replied, "they have likewise been the occasion of much good." This affectation of unseasonable wit displeased the Imperial lover: he turned aside in disgust; *Icasia* concealed her mortification in a convent; and the modest silence of *Theodora* was rewarded with the golden apple", 2) Kassia: the legend, the woman, and her work, edited and translated by Antonia Tripolitis (Garland library of medieval literature; v. 84. Series A). New York: Garland, 1992. (Xxviii, 153 p.), 3) Silvas M. Anna, "Kassia the Nun", στό συλλογικό έργο: Garland L., "Byzantine Women: Varieties of Experience", (Publications for the Centre for Hellenic Studies, King's College, London; 8). Aldershot [England]; Burlington, VT: Ashgate, c2006. (Xix, 226 p.: ill.), 4) Senina A. Tatiana (moniale Kassia), "Η γυνή φιλόσοφος: S. Cassia de Constantinople et Platon," Scrinium, T.4: Patrologia Pacifica and Other Patristic Studies, (ed.) par B. Lourit et V. Baranov, St. Petersbourg 2008, pp. 333-340, 5) Simić Kosta, "Life According to Nature: Ascetic Ideals in a *Sticheron* by Kassia", Crkvene studije / Church Studies 6, The Centre of Church Studies, Nia 2009, pp. 111-121.
2. 'Ο ἀνταγωνισμός ἀνάμεσα στὸν ἄνδρα καὶ τῇ γυναικά ἐπισημαίνεται τόσο στή φαβινική παράδοση, ὅσο καὶ στήν ἀρχαία ἑλληνική φιλοσοφική σκέψη. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ πρωινή προσευχή τοῦ Ἰουδαίου πού εὐχαριστοῦσε τὸν Θεό, γιατί δέν τὸν ἔκανε ἐθνικό, δοῦλο ἡ γυναικά (Καραβιδοπούλου Ἰω., Ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολές πρός Ἑφεσίους, Φιλιππίσους, Κολασσαῖς καὶ Φιλήμονα, Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1981, σ. 204-205). 'Εξ ἵσου χαρακτηριστικά εἶναι καὶ τὰ ὅσα ἀναφέρουν γιά παράδειγμα ὁ Ἀριστοτέλης, *Πολιτικά* A' 5, 1254β, 14-15: «ἔτι δέ τό ἄρρεν πρός τό θῆλυ φύσει τό μέν κρείττον, τό δέ χεῖρον καὶ τό μέν ἄρχον, τό δέ ἀρχόμενον» καὶ ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ὁ ὄποιος θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του τυχερό γιά τρία πράγματα: «πρῶτον ὅτι ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ὅχι θηρίο, ἔπειτα ἄνδρας καὶ ὅχι γυναικά καὶ τρίτον ἔλληνας καὶ ὅχι βάρβαρος» στό Diels H. Kranz W., *Die Fragmente der Vorsokratiker*, Dublin-Zurich, σ. 72, 28. Προβλ καὶ Ἰωαννίδη Θ., Γάμος καὶ παρθενία ἐν Χριστῷ, Ἀρμός, Ἀθήνα 1998, σ. 32-33 καὶ Ἀδαμίτζιλογλου Εύαν., «Οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ», University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1998, σ. 33.
  3. Τήν σπιχομυθία αὐτή ἀναφέρουν: 1) Γεωργιος ὁ Μοναχός ἡ Ἀμαρτωλός (ἔζησε τον 9ο μ.Χ. αἰώνα) PG, 110, 1008, 2) ὁ Συμεών Μάγιστρος καὶ Λογοθέτης (ἔζησε τον 10ο μ.Χ. αἰώνα) PG, 109, 685, καὶ 3) ὁ Λέων ὁ Γραμματικός ὁ Ἀρμένιος (ἔζησε τον 11ο μ.Χ αἰώνα) PG, 108, 1045.
  4. Ἀμφιβολίες γιά τήν ἀλήθεια αὐτῆς τῆς ἴστορίας ἐκφράζουν ἀκαδημαϊκοί ἐρευνητές, ὅπως: 1) Παπαρρηγόπουλος Κ.: *Ἴστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους*, ἔκδ. 8η, τομ. 4ος, σ. 566, 2) Κουρούνης Ι. Σ.: «Εἰς τήν ὑμνογράφον μοναχήν *Κασσίαν*», Ἀθηνᾶ (Σύγγραμμα περιοδικόν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἐταιρείας), Ἀθῆναι, τομ. 81ος (1990-1996), σ. 427-430 καὶ 3) Τσιρώνη Ν., στήν εἰσαγωγή της στό έργο, *Κασσιανή* ἡ ὑμνωδός, Φοίνικας, Ἀθήνα, 2002, σ. 14-16 καὶ 93-95.
  5. Προβλ. Γεν. 5, 16: «καὶ πρός τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου καὶ αὐτός σου κυριεύσει».
  6. Προβλ. Τεοθέου (Βλάχου, Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου), *"Οσοι πιστοί, Κείμενα Ὁρθόδοξης Παράδοσης ἡ Παραδεδομένης Πίστης*, Τερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), Λεβάδεια, 1996, σ. 124: «Η ἀποκατάσταση τῆς γυναικείας φύσεως ἔγινε μέ τήν ἐνανθρώπιση τοῦ Χριστοῦ καὶ τήν γέννησή Του ἀπό τήν Πανάχραντο Μαρία, τήν ὅποια περίμεναν ὅλοι οἱ αἰῶνες».
  7. Προβλ καὶ Καλλιακόμηνη Β. (πρωτοπρ.): *'Ο ἐκκλησιολογικός χαρακτήρας τῆς ποιμαντικῆς, Λεντίω ζωννύμενοι ΙΙ, Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2005, σ. 151-152.*
  8. Ἐφ. 5, 32: «τό μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγώ δέ λέγω εἰς Χριστόν καὶ εἰς τήν ἐκκλησίαν».
  9. Ἐφ. 5, 31.
  10. Παρ. 9, 2-5: «Ἡ σοφία ... ἔσφαξεν τά ἔαυτῆς θύματα / ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τόν ἔαυτῆς οἶνον / καὶ ἡτοιμάσατο τήν ἔαυτῆς τράπεζαν· / ἀπέστειλεν τούς ἔαυτῆς δούλους ... λέγουσα· / ... ἔλθετε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων / καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα νῦν ...» καὶ Ματθ. 22, 1-14, ὅπου καταγράφεται ἡ παραβολή τῶν βασιλικῶν γάμων, Λουκ. 14, 15-24, ὅπου περιγράφεται ἡ παραβολή τοῦ μεγάλου Δείπνου, Ἀποκ. 19, 7-9: «ὅτι ἥλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνή αὐτοῦ ἡτοιμασεν ἔαυτην ... μακάριοι οἱ εἰς τό δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι» κ.ἄ.
  11. Α' Πετρ. 1, 3-8: «Ἐύλογητός ὁ Θεός ... ὁ ἀναγεννήσας ἡμᾶς ... εἰς αληρονομίαν ... τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς ... ἐν ᾖ ... ἀγαλλιᾶσθε χαρᾶ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ».

12. Πρβλ. Ἰ. Μέγεντορφ (Πρωτοπ.), Ὁ Ὀρθόδοξος Γάμος, μεταφρ. Ἀθηναγόρου (Ἀρχιμ. Δικαιάκου, νῦν Μητροπολίτου Ἰλίου Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως), Ἀκρίτας, Ἀθήνα 2004, σσ. 43-50.
13. Ἐπιστολὴ Ἰγνατίου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν Σμύρνης Πολύκαρπο: «Μετὰ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου τὴν ἔνωσιν ποιεῖσθαι, ἵνα ὁ γάμος ἦ κατά Κύριον καὶ μή κατ’ ἐπιθυμίαν».
14. Πρβλ. Ἐβρ. 12, 23: «ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων» καὶ Τερτυλλιανοῦ, *Ad uxorem* (Πρὸς τὴν σύζυγον) PL 1, 1415: “Unde sufficiamus ad enarrandum felicitatem ejus matrimonii quod ecclesia conciliat, et confirmat oblatio et obsignat benedictio, angeli renuntiant” («ἀπό ὅπου ὁ δῆμος μεθεῖ πρὸς τὴν διηγηθεῖσα εὐτυχία ἐνός τέτοιου γάμου, ὁ ὅποιος προετοιμάζεται ἀπό τὴν Ἐκκλησίᾳ, ἐδραιώνεται ἀπό τὴν προσφορά τῶν Τιμίων Δώρων –μέ τὴν μετοχή δηλαδή στὴν Εὐχαριστίᾳ–, ἐπισφραγίζεται μὲ τὴν εὐλογία καὶ καταχωρεῖται στοὺς οὐρανίους καταλόγους ἀπό τοὺς ἀγγέλους»).
15. Ἰω. 1, 12-13: «ἔδωκεν αὐτοῖς ἔξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Οἱ οὐκ ἔξ αιμάτων, οὐδέ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδέ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ’ ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν».
16. Ἰω. 16, 13: «τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν».
17. Ἐφ. 5, 31.
18. Για τὴν σχέση ἀνάμεσα στὸ γάμο καὶ τὴν Εὐχαριστία γίνεται νῦν στὴν εὐαγγελική διήγηση τοῦ γάμου τῆς Κανᾶ (Ἰω. 2, 1-11), ἡ ὅποια ἄλλωστε καθιερώθηκε ἀπό τὴν Ἐκκλησίᾳ νά ἀπαγγέλλεται ώς εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα στὴ σύγχρονη ἀκολουθία τοῦ γάμου.
19. Κατά τὸν ἄγιο Νικόλαο τὸν Καβάσιλα, τὸ μεγάλο ὁρθόδοξο θεολόγο τοῦ 14ου αἰώνα, ὅλα τὰ μυστήρια πού ἐνεργοῦνται στὸν ἀνθρωπὸ χωριστά, βρίσκουν τὴν πλήρωση καὶ τὴν ὀλοκλήρωσή τους στὴ Θεία Εὐχαριστία. Βλ. τὸ ἔργο του Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, PG 150, 585 καὶ Νέλλα Παν., Ζῶον θεούμενον, Ἐποπτεία, Ἀθήνα 1979, τὸ κεφάλαιο «Ἡ ἐν Χριστῷ πνευματική ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου».
20. Πρβλ. τὴν 64η Νεαρά τοῦ αὐτοκράτορα Ἰουστινιανοῦ. Ἀργότερα ὁ ἄγιος Φώτιος θά σημειώσει ὅτι: «ὁ γάμος λαμβάνει νομική ὑπόσταση μὲ μιὰ εὐλογία ἡ μὲ τὴν εὐχὴν κατά τὴν Ἀκολουθία τοῦ Στεφανώματος ἡ μὲ τὴ σύναψη ἐνός συμφωνητικοῦ ἡ συμβολαίου» Ἐπαναγωγή, XVI, 1.
21. Ἡ Ἀκολουθία αὐτή μαρτυρεῖται ἀπό τὸν 4ο αἰώνα ὡς τελετή στέψης. Σέ ἐπιστολή τοῦ ἄγιου Θεοδώρου Στουδίτου (†826) ὑπάρχει ἡ γνωστή τρίτη κατά σειρά εὐχὴ τῆς σημερινῆς ἀκολουθίας τοῦ γάμου: «Κύριε ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρα Σου ἐξ ἀγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἀρμοσον τὸν δοῦλον σου καὶ τὴν δούλην σου...» Ἐπιστολαὶ I, 22, PG 99, 973. Πάντως ἡ ἐμφάνιση καὶ παρουσία τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Στεφανώματος δέν σημαίνει ὅτι ἡ τέλεσή της ἀπαιτεῖτο ὀπωσδήποτε ὡς προϋπόθεση γιά δόλους τούς χριστιανούς πού παντρεύονταν μέχρι τὴν ἐποχὴν ἐκείνη.
22. Ἡ ἔκδοση τῆς Νεαρᾶς αὐτῆς συμπίπτει μὲ τὴν ἐμφάνιση τῆς τέλεσης τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Στεφανώματος χωριστά ἀπό τὴ Θεία Λειτουργία
23. Βλ. Dain A., *Les Novelles de Leon VI, le Sage*, Παρίσι 1944, σσ. 294-297, ὅπου παρατίθεται τὸ ἀρχαῖο ἐλληνικό κείμενο μὲ τὴ γαλλικὴ του μετάφραση. Μετάφρασή του στὰ νέα ἐλληνικά ὑπάρχει στὸ Ἰ. Μέγεντορφ, Ὁ Ὀρθόδοξος Γάμος, ... σσ. 250-251
24. Πρὸιν ἀπό τὴ Νεαρά αὐτή ἔνας πολίτης τῆς αὐτοκρατορίας μπροστεῖ νά συνάψει ἔνα μή ἀποδεκτό ἀπό τὴν Ἐκκλησίᾳ γάμο, λ.χ. δεύτερο, τρίτο, μεικτό, πού ὅμως θεωροῦνταν νόμιμοι ἀπό τὴν κρατική ἔξουσία. Ἄν ὁ πολίτης ἦταν χριστιανός ἡ πράξη του αὐτή ἐπέσυρε ἀνάλογο ἐπιτίμιο ἀπό τοὺς ἐκκλησιαστικούς κανόνες. Παρ’ ὅλες ὅμως τὶς ἐκκλησιαστικές ποινές, αὐτὸς ὁ χριστιανός πολίτης ἐξακολουθοῦσε νά διατηρεῖ στὸ ἀκέραιο τὰ δικαιοπρακτικά του δικαιώματα πού ἀπέρρεαν ἀπό τοὺς κρατικούς νόμους.
25. Κάτι ποὺ ἐπιδίωξε ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὸ πέτυχε ἐνάμισυ αἰώνα ἀργότερα μὲ τὴ Γρηγοριανή ἡ Κλουνιακή (ἀπό τὸ μοναστήρι τοῦ Cluny) Μεταρρύθμιση. Πρβλ. Καλλιγέρη Α (πρωτοπ.) Γάμος: Ἀπό τὸ Μυστήριο στὸ θεομό, Μαΐστρος, 2008.
26. Ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας Λέοντας ὁ Στ΄, εἰσιγητής καὶ δημιουργός αὐτῆς τῆς Νεαρᾶς, ἀσκησε ἀργότερα πίεση στὸν Πατριάρχη Νικόλαο Α' τὸν Μυστικό νά εὐλογηθεῖ ὁ τέταρτος γάμος του μὲ τὴ Ζωὴν Καρβονοφίνα τὸ 906. Ὁ Νικόλαος ἀρνήθηκε ἀλλά τὴν ἄδεια τὴν ἔλαβε ἀπό τὸν Πάπα. Βλ. Diel Charles, *Figures Byzantines*, ἔκδ. δ', 1909, I, σσ. 181-215 καὶ σέ αγγλική μετάφραση Bell H., *Byzantine Portraits*, σσ. 172-205
27. Μέχρι τότε τελοῦσαν τὸ γάμο τους κατά τὴ διάρκεια τῆς Εὐχαριστίας, χωρίς νά εἶναι ὑποχρεωμένοι νά ἐπιλέξουν τὴν Ἀκολουθία τοῦ Στεφανώματος, πού πολλές φορές ἦταν ἀσύμφορη οἰκονομικά γιά τὸ πενιχρό τους βιαλάντιο
28. Γιά παράδειγμα, γάμοι πού εἶχαν τελεσθεῖ πρὸιν ἀπό τὸ βάπτισμα τοῦ ζευγαριοῦ, δηλαδή χωρίς σύνδεση μὲ τὴ Θεία Λειτουργία, στεροῦνταν ὅποιασδήποτε ἔννοιας μυστηρίου. Ἄν κάποιος, ἥδη παντρεμένος ἡ χωρισμένος,

- πού πρόσφατα βαπτίσθηκε χριστιανός, σύναπτε δεύτερο γι' αυτόν γάμο μέ μιά χριστιανή, γιά την δόπια αυτός ο γάμος ήταν ό πρωτος, μπορούσε στή συνέχεια νά γίνει δεκτός ώς ύποψηφίος πρός χειροτονία ιερέας, έπειδή, σύμφωνα μέ τόν 17ο Άποστολικό Κανόνα, θεωρεῖτο ότι είχε παντρευθεῖ μόνο μιά φορά.
29. Βλ. στό Ι. Μέγεντοφρ, 'Ο Ορθόδοξος Γάμος, ... τό κεφ. V 'Ο Γάμος ώς άνεξάρτητη ιεροτελεστία, σσ. 63-77.
  30. Όφειλουμε νά διδάξουμε τούς νέους ότι παρά τήν έξατομίκευση τῆς ζωῆς μας ό γάμος δέν είναι μιά ίδιωτική ύπόθεση, άλλα γεγονός πού άφορα σέ διάλογη τήν κοινότητα καί ίδιαίτερα τήν Εὐχαριστιακή κοινότητα, τήν ένορία. Ό Γάμος δέν είναι μιά θρησκευτική τελετή πού άφορα μόνο σέ έκείνους πού πρόκειται νά παντρευθοῦν καί τίς οίκογένειές τους, άλλα σέ δλους μας.
  31. Πρβλ Καλλιγέρη Α (πρωτοπρ.): Γονεῖς καί παιδιά: Κάπου θά συναντηθοῦμε!, Διδαχή, 2009, σ. 20.
  32. Καλλιακάνη Β. (πρωτοπρ.): Ιερότητα καί κοσμικότητα στήν τέλεση τῆς Άκολουθίας του Γάμου» στό Γάμος στήν Όρθοδοξη Έκκλησία, Πρακτικά Δ' Πανελλήνιου Λειτουργικού Συμποσίου, Κλάδος Έκδόσεων τῆς Έπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Υπηρεσίας τῆς Έλλάδος, Αθῆναι 2004, σ. 35.
  33. Καρδαμάκη Μ. (πρωτοπρ.): Αγάπη καί Γάμος, Ακρίτας, Αθῆναι 1991, σσ. 76-79.
  34. Καρδαμάκη Μ. , δπ.π. σ. 77.
  35. Γιωσαφάτ Μ. Ο Γάμος ώς πηγή κατάθλιψης στό Θεραπεία ζεύγους, Καστανιώτης, Αθῆναι 2008, σ. 9
  36. 'Ο έρχομός του παιδιοῦ ἀνακοινώνεται στόν κληρικό μέ τό αἴτημα τῆς νέας μητέρας γιά τό σαραντισμό του. Στήν περίπτωση αυτή ή προσέγγιση του ζευγαριοῦ ἀπό πολλούς ἀπό τούς ιερεῖς μας είναι τόσο ψυχρή ὅστε οί γονεῖς νιώθουν σάν νά κάνουν τρισάγιο! "Άγνωστοι μεταξύ ἀγνώστων. "Αν είχαμε τή σωφροσύνη νά ἀντιληφθοῦμε λίγο τό ἄγχος τῆς μητέρας πού ἔχει γεννήσει τό πρῶτο της παιδί, θά προσέχαμε πολύ περισσότερο. "Αν ή στάση μας αυτή συνδυασθεῖ μέ τήν ἐπιλόχειο «κατάθλιψη» μποροῦμε εύκολα νά καταλάβουμε ποιά ποιμαντική βαριά ἀμέλεια προκύπτει.
  37. Παρόλο πού ή ἐλεύθερη συμβίωση δέν είναι ἀποδεκτή ἀπό τήν πλειοψηφία τῶν μεγαλυτέρων στήν ἡλικία ἐγγάμων, ἐντούτοις στούς νεότερους στήν ἡλικία ἐγγάμους καθώς καί στούς ἐφήβους γίνεται δεκτή ώς δοκιμαστική τού γάμου περίοδος γιά «προκαταρκτικές ἐμπειρίες» ή γιά ἀποφυγή τῶν εύθυνῶν τους.
  38. "Οποια καί ἄν είναι ή νοηματοδότηση τῆς ἔννοιας ἀπό τούς ἀνθρώπους.
  39. Εύκολα τοῦτο γίνεται κατανοητό ἀπό τά πρακτικά τῶν ἡμερίδων καί τῶν ἐπιστημονικῶν συσκέψεων πού αὐτές οί ἐπιτροπές ἔχουν κατά καιρούς διοργανώσει.
  40. Πορίσματα στό Γάμος καί οίκογένεια, Διαπιστώσεις καί προοπτικές, Πρακτικά τῆς β' Διεπιστημονικῆς συσκέψεως, Διορθόδοξον Κέντρον τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος, Πεντέλη, 5-6 Νοεμβρίου 2004, Κλάδος Έκδόσεων τῆς Έπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Υπηρεσίας τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος, Αθῆναι 2008, σ. 218, ὅπου μάλιστα διατυπώνεται καί η πρόταση ή παρακολούθηση τους νά είναι υποχρεωτική προκειμένου νά ἐκδοθεῖ η ἄδεια γάμου.
  41. Πορίσματα στό Γάμος καί οίκογένεια, Διαπιστώσεις καί προοπτικές, δπ.π.
  42. Πολύ μεγάλη προσοχή χρειάζεται καί στό κήρυγμα πού ἀρκετές φορές ἐκφωνεῖται στό τέλος τῆς ιερολόγησης τού μυστηρίου. Δυστυχῶς λέγονται πολλά ἀκούμψα, ἀκαιρα καί κάποτε ἀκόμη καί ἐκτός τῆς πίστης μας ἀπόψεις.
  43. Καλλιακάνη Β. (πρωτοπρ.): Γάμος καί οίκογένεια στό Γάμος καί οίκογένεια, Διαπιστώσεις καί προοπτικές, σ. 192.
  44. Μιά ἀξιοπρόσεκτη σχετική ἔκδοση είναι ἔνα μικρό ὁδοιπορικό στό μυστήριο τού γάμου -μόλις 70 σελίδες μικροῦ στενόμακρου σχήματος- τού Ἀγνάντου Ν.: Σάρκα μία, Ακρίτας. Στό ἄνω μέρος κάθε σελίδας ρέει τό ἀρχαῖο κείμενο τῆς Άκολουθίας τού γάμου, δπως αὐτό τελείται σήμερα, μέ ἀπόδοση στά νέα ἔλληνικά τῶν δυσκολοτέρων λέξεων καί φράσεών της ἐντός παρενθέσεως, ἐνῶ στό υπόλοιπο μισό καταγράφεται μιά θεολογική προσέγγιση καί ἔρμηνεία τόσο τού περιεχομένου, ὅσο καί τοῦ τελετουργικοῦ τού μυστηρίου μέ τή μορφή μιᾶς μικρῆς ἴστορίας.
  45. Καρακόλη Κ.: Συζυγία καί Τεκνογονία, 'Ἐρωτήματα καί ἀπορίες ἐνός λαϊκοῦ μέλους τῆς Έκκλησίας, στό Συζυγία καί Τεκνογονία, Πρακτικά τῆς α' Διεπιστημονικῆς συσκέψεως, 13-14 Δεκεμβρίου 2002, Κλάδος Έκδόσεων τῆς Έπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Υπηρεσίας τῆς Έκκλησίας τῆς Έλλάδος, Αθῆναι 2008, σ. 168.
  46. Καραγιάννη Δ.: Γονεῖς καί σύντροφοι, στό Συζυγία καί Τεκνογονία, σ. 191.

«Συζυγία – Οἰκογένεια.

'Ορθόδοξα πνευματικά και σύγχρονα κοινωνικά δεδομένα»

Toū Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς και Ρεντίνης κ. Ἰωάννου,

(Εἰσήγηση ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 5.10.2011)

‘Ο γάμος, ως ἔννομη συζυγία, ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς ἀρχαιότερες θεσμικές κατακτήσεις τοῦ ἀνθρώπου, μέ λικαία μεγαλύτερη τῶν εἴκοσι αὐώνων. Η συναισθηματική, κοινωνική, πνευματική και βιολογική συνάντηση τῶν ἑτεροφύλων, λειτούργησαν ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις γιά τή «θεσμική ἀναγνώριση», που φαίνεται ὅτι ἀπασχόλησε ἀπό πολὺ ἐνωρίς τήν ἀνθρωπίνη συλλογικότητα, πρὶν ἀκόμη διαμορφωθεῖ σέ δργανωμένη κοινωνική ζωή. Η σύγχρονη ἀνθρωπολογική ἔρευνα ἔχει ἐντοπίσει τίς θεσμικές ἀπαρχές τοῦ γάμου και τῆς οἰκογένειας σέ πολὺ πρώιμες ἴστορικές στιγμές, πρὶν ἀκόμη ἐμφανισθοῦν οἱ θεσμοί τῆς ἔξουσίας, τῆς οἰκονομίας ἢ τῆς συλλογικῆς εὐθύνης. Οι θεσμοί αὐτοί, ἀπό τή στιγμή τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, μᾶς ἀκολουθοῦν χωρίς οὐσιώδεις μεταβολές σέ ὅλα τά στάδια τῶν πολιτιστικῶν, ἀλλά κυρίως τῶν βιο-κοινωνικῶν μας ἐξελίξεων.

Ἡ πρώτη ἐπιστημονική διατύπωση δρισμοῦ τοῦ γάμου ἀνήκει εἰς τόν Μοδεστίνο, Ρωμαῖο νομοδιδάσκαλο τοῦ 3ου αἰῶνος: «Γάμος καλεῖται ἔνωσις ἀνδρός και γυναικός, συγκλήρωσις τοῦ βίου παντός, θείου τε και ἀνθρωπίνου δικαίου κοινωνία»¹. Ο δρισμός τοῦ Μοδεστίνου ἄν και ἐμφανῶς νομικιστικός, διαπνέεται και ἀπό τό χριστιανικό πνεῦμα, δεδομένης τῆς μελέτης τοῦ συντάκτου του πολλῶν χριστιανικῶν κειμένων, διανοητῶν τῆς ἐποχῆς του.

Ἡ Ἐκκλησία χωρίς νά ἀρνεῖται τόν παραπάνω δρισμό προώθησε τή σχέση ἀνδρός και γυναικός στό ἐπίπεδο τοῦ μυστηρίου και τοῦ συμβόλου και τήν θεώρησε ως εἰκόνα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ἡ οἰκογένεια χαρακτηρίζεται «κατ’ οἶκον ἐκκλησία»², ως ἀπεργαζομένη τό γεγονός τῆς σωτηρίας γιά τά μέλη που τήν ἀποτελοῦν. Ἀλλωστε, ὁ σκοπός τοῦ γάμου, δέν εἶναι ἄλλος ἀπό αὐτόν πού ὁδηγεῖ τόν ἀνθρωπο στήν τελείωση, και ἡ τελείωση δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό τό γεγονός, εἰς τό ὅποιο ἐκφράζεται ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ

ὑπαρξιακοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι ἡ θέωση.

Στήν Παλαιά Διαθήκη ἡ σχέση τοῦ Θεοῦ μέ τόν λαό τοῦ Ἰσραὴλ παρομοιάζεται μέ τόν Θεό ως «νυμφίο» και τόν λαό του ως «νύμφη»³. Ἀλλά ἡ εἰκόνα τῆς συζυγίας χρησιμοποιεῖται και στήν Καινή Διαθήκη γιά νά ἐκφράσει τό περιεχόμενο τῆς νέας ἐν Χριστῷ κοινωνίας⁴. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ «νυμφίος» τῆς Ἐκκλησίας «νύμφης». Ὁ Ἄποστολος Παῦλος εὔστοχα χαρακτηρίζει τόν γάμο ως «μέγα μυστήριο», και παραλληλίζει τήν σχέση ἀνδρός και γυναικός μέ τήν ἔνωση τοῦ Χριστοῦ και τῆς Ἐκκλησίας⁵. Και ἀκριβῶς ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη τῶν συζύγων μεταβάλλεται μέ τήν χάρῃ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος σέ ἀδιάσπαστη ἔνωση. Δικαίως, λοιπόν, ὁ ἰερός Χρυσόστομος δρίζει τόν γάμο ως τό «μυστήριον τῆς ἀγάπης»⁶.

Ἡ κατανόηση τοῦ μηνύματος τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, τό ὅποιο δυστυχῶς καλύπτεται συχνά μέ τόν μανδύα τῶν κοσμικῶν ἐκδηλώσεων, πιστεύομε ὅτι ἀποτελεῖ μέριμνα τῆς Μητρός Ἐκκλησίας γιά τήν ἐνημέρωση τοῦ ποιμένον τῆς. Ἰδιαιτέρως ἡ νέα γενεά και γενικῶς τό πλήρωμά της χρειάζεται νά βοηθηθοῦν γιά νά συνειδητοποιήσουν πλήρως τό περιεχόμενο τοῦ μυστηρίου και τό ὀντίκρυσμα τῆς ἱερολογίας, δηλαδή τίς θεολογικές διαστάσεις και τήν κοινωνική τους σημασία, μέ ὅτι αὐτό συνεπάγεται.

'Ορθόδοξα πνευματικά δεδομένα

‘Ο Χριστός μέ τήν παρουσία Του στόν γάμο τῆς Κανᾶ, δείχνει ὅτι Αὐτός μπορεῖ νά προσφέρει τό καινούργιο ιρασί τῆς δικῆς Του ἀγάπης και νά μεταμορφώσει τήν ζωή τῶν ἀνθρώπων, ἐνώνοντάς τους μέ τά βιώματα ἐκεῖνα πού ἀπορρέουν ἀπό τήν καρποφορία τῆς δικῆς Του παρουσίας. Ὁ Ἄποστολος Παῦλος εἶναι αὐτός πού μέ ἀπόλυτη σαφήνεια συνδέει τόν γάμο μέ τήν ἐν Χριστῷ ζωή, τονί-

ζοντας πώς τό μέγα μυστήριο, δηλαδή τό γεγονός τῆς ἔνωσης ἀνδρός και γυναικός, ἀναδημιουργεῖται και ἀνυψώνεται στίς σχέσεις τοῦ Χριστοῦ και τῆς Ἐκκλησίας. Τό νέο κύριο στοιχεῖο αὐτῆς τῆς σχέσεως εἶναι ἡ ἀγάπη, και ἡ ἀγάπη ἐκφράζεται ως ἀναγνώριση τῆς ἰσοτιμίας και ἀμοιβαιότητας μεταξύ τῶν συζύγων. Οἱ σύζυγοι ἔχουν ως πρότυπο τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ και τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀδύνατη ἡ ἐφαρμογή τῆς ἀγάπης μεταξύ τῶν ἀνθρώπων χωρὶς τήν ἀναφορά στόν Θεό και τόν φωτισμό τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Ο ἀνδρας ἀγαπᾷ και φροντίζει τήν γυναίκα καθώς και ὁ Χριστός ἡγάπησε τήν Ἐκκλησίαν⁷. Ή δέ γυναίκα ὑποτάσσεται στόν ἀνδρα, ὅπως ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται στόν Χριστό, ἀναγνωρίζοντας ἔτοι τήν ὑπεροχή του ως ὑπευθύνου τῆς οἰκογενείας και ἀνταποκρινομένη στήν ἀγάπη πού τῆς διφείλει ὁ ἀνδρας.

Ἐτοι ὁ γάμος γίνεται μικρογραφία τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἀγιασμένος ἀπό τόν Παράκλητο μικρόσημός της. Ὄταν ὁ γάμος ζεῖ μέσα στίς ἐμπειρίες και τή χάρη τῆς Ἐκκλησίας ἀποκτᾶ πράγματι τόν χαρισματικό του χαρακτήρα. Τότε μπορεῖ νά κρατηθεῖ ἡ τιμιότητα και ἡ καθαρότητά του. Τότε ἡ οἰκογένεια ζεῖ και συμπεριφέρεται ως μικρή ἐκκλησία, μέ τόν Χριστό παρόντα και μέ ὅλα τά πράγματα κοινά: κοινή προσευχή, κοινός ἐκκλησιασμός, κοινό τραπέζι, συμμερισμός στίς θλίψεις, στούς διωγμούς, ἀλλά και στή χαρά, στίς ἐπιτυχίες, και τήν εύτυχία. Τότε ἡ οἰκογένεια δικαιώνει τήν ἀποστολή τῆς ως βασικοῦ πυρῆνος τῆς κοινωνίας και βέβαια ως μυστηριακή λειτουργική ἀρχή τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν πραγμάτωση τοῦ σωτηριολογικοῦ και ἀγιαστικοῦ τῆς ἔργου στήν ἀνθρώπινη κοινωνία. Ἡ μικρή ὅμως αὐτή κοινωνία ἀγάπης δέν μπορεῖ νά ἐννοηθεῖ ἔξω ἀπό τήν ἵεροιολογική εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας και νά ἐπιζήσει ἔξω ἀπό τήν ζωή και τήν τροφή τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ Θεία Εὐχαριστία, τό τέλος πάσης τελετῆς και θείου μυστηρίου.

Μία οἰκογένεια, ἔξω ἀπό τά δεδομένα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας και ἔξω ἀπό τήν χαρισματική ἴδιότητα τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πιθανόν νά ἀναπτύξει ἔνα ἵσως ἐπιτυγχμένο πρότυπο, πού ὅμως σέ καμμιά περίπτωση, τό πρότυπο αὐτό, δέν ὁδηγεῖ στήν κάθαρση, στόν ἀγιασμό και στή θέωση. Δέν μᾶς ἐνδιαφέρει μόνον πώς μιά οἰκογένεια θά εἶναι εύτυχισμένη μέ τά κριτήρια τοῦ κόσμου· ἐκεῖνο πού πρέπει νά μᾶς ἀπασχολεῖ εἶναι νά μεταφέρουμε τό μήνυμα πρός τόν λαό τοῦ

Θεοῦ ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶναι ἔνα ἐργαστήριο σωτηρίας και μέσα ἀπό τήν ποινή πνευματική πορεία, ὁ ἀνθρωπος ἀποκτᾶ τόν ἀγιασμό, τήν θέωση, τήν σωτηρία του.

«Τό μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγώ δέ λέγω εἰς Χριστόν και εἰς τήν Ἐκκλησίαν»⁸. Ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εὐλόγησε και ἔξύψωσε τόν ἵερο θεσμό τοῦ γάμου, ἀφοῦ τό πρῶτο Του θαῦμα τελέστηκε στόν ἐν Κανᾶ γάμο. Καί ἀκριβῶς, μόνον ὁ Κύριός μας και ἡ Ἐκκλησία ἔξασφαλίζουν τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιά νά εἶναι ὁ γάμος εύτυχισμένος και νά διηγεῖ στήν σωτηριολογική ἐκβαση τῆς προσδοκίας, ὅπου ἀκυρώνονται οἱ αἰτίες τῆς ἀποτυχίας του. Οἱ χριστιανοί σύζυγοι ξοῦν ἐν ἀγάπῃ «καθώς και ὁ Χριστός ἡγάπησε τήν Ἐκκλησίαν και ἔαυτόν παρέδωκε ὑπέρ αὐτῆς... Οὕτως διφείλουσιν οἱ ἀνδρες ἀγαπᾶν τάς ἔαυτῶν γυναίκας ως τά ἔαυτῶν σώματα. Ό ἀγαπῶν τήν ἔαυτοῦ γυναῖκα ἔαυτόν ἀγαπᾶ. Ούδεις γάρ τήν ἔαυτοῦ σάρκα ἐμίσθησεν ἀλλά ἐκτρέφει και θάλπει αὐτήν καθώς και ὁ Κύριος τήν Ἐκκλησίαν»⁹.

Ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διατυπώνει ἔναν ὄντως ὑπέροχο ὑμνο γιά τήν συνυγική ἀγάπη και ὁριθετεῖ τό πλαίσιο εἰς τό ὅποιο μπορεῖ νά κινεῖται ἡ σχέση τῆς ἀμοιβαιότητος και νά οἰκομοῦνται οἱ προϋποθέσεις τῆς ἀληθινῆς ἐπιτυχίας τοῦ γάμου. Ἄλλα και ὁ ἵερος Χρυσόστομος ἔξυμνει τήν ἀμοιβαία συνυγική ἀγάπη: «μηδέν ἔστω γυναικί ἀνδρός τιμώτερον, μηδέ ἀνδρί γυναικός ποθεινότερον» τοῦτο πάντων ἡμῶν συγκρατεῖ τήν ξωήν τό δόμονοεῖν γυναικά πρός ἀνδρα, τοῦτο συνέχει τόν κόσμον ἀπαντα. Ό κόσμος ἐκ τῶν πόλεων συνέστησεν, ἡ πόλις ἐκ τῶν οἰκιῶν, αἱ οἰκίαι ἐξ ἀνδρῶν και γυναικῶν¹⁰. Καί ὁ Κωνσταντίνος Καλλίνικος παρατηρεῖ: «Διά τοῦ χριστιανικοῦ γάμου, οἱ ἐρχόμενοι εἰς γάμου κοινωνίαν εὑρίσκουν ἀλληλουσιπλήρωσιν και ἀλληλοισθεῖταιν. Τό περίσσευμα τοῦ ἐνός ἀναπληροῖ τό ὑστέρημα τοῦ ἄλλου. Τοιουτορόπως ὁ ἀνθρωπος ὁ διοκληρώνεται. Τό «ἐγώ» εὑρίσκει τήν πλήρη αὐτοῦ ἀνάπτυξη ὅταν συναντήσει τό «σύ» και συγχωνευθεῖ εἰς ἐν «ἡμεῖς».

Ἡ συνυγική ἀγάπη κρατεῖ πάντοτε ἐνωμένες τίς ψυχές τῶν συζύγων και τίς ὁδηγεῖ στό νά αἰσθάνονται πάντοτε τήν ἀγάπη τῶν καθαρόη και αὐξανομένη. Ο σκοπός τοῦ γάμου εὑρίσκει τήν ἐκπλήρωσή του μόνον διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μάλιστα, ἡ ἀγάπη πρός τόν Χριστόν μεταβάλλει τήν οἰκογένεια ὅλη «εἰς ἐκκλησίαν κατ' οῖκον», ἐνώ οἱ νέες

νπάρξεις, οί όποιες θά ̄ρθουν στόν κόσμο, θά ἀναδειχθοῦν, διά Ἰησοῦ Χριστοῦ, πολίτες τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί ὅχι μόνον μέλη ἐκλεκτά τῆς ἐπί γῆς κοινωνίας. Ἀπό τή χριστιανική οἰκογένεια, τήν εὐλογημένη ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἀναδεικύνονται οί ἐργάτες τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου, οί διάκονοι τοῦ ἵερου θυσιαστηρίου, οί ἀκατηγόρητοι ἐπιστήμονες, οί κοινωνικοί ἐργάτες, οί καλοί οἰκογενειάρχες, οί μοναχοί, οί ἱεραπόστολοι, οί πρεσβύτεροι, οί ἐπίσκοποι, κ.λπ.

Οί εὐλογημένες ἀπό τόν Ἅγιον ἐν Τριάδι Θεόν οἰκογένειες ζοῦν μέ γνήσια ἀγάπη. Ἀξίζει νά ἀναφέρουμε ὁρισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα: οί ἄγιοι μάρτυρες σύγνοι Ἀδριανός καί Ναταλία, πού μαρτύρησαν στή Νικομήδεια. Στό συναξάρι ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἄγια Ναταλία ἦταν ἐκείνη πού ἐμψύχωσε τόν σύζυγό της γιά τό μαρτύριο. Ἔτσι συμβαίνει μέ τούς συζύγους, ζοῦν μέ τόν Χριστό στήν ψυχή τους καί δέν τούς χωρίζει οὕτε τό μαρτύριο οὕτε ὁ θάνατος, διότι ἡ συζυγία τούς εἶναι «τῷ κάλλει τῆς πίστεως ὠραῖσμένη».

Οί ἄγιοι Ἀκύλας καί Πρίσκιλλα, γιά τούς ὅποιους γράφει ὁ ἄγιος Ἀπόστολος Παῦλος: «ἀσπάσθε Πρίσκιλλαν καί Ἀκύλαν, τούς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οἵτινες ὑπέρ τῆς ψυχῆς μου τόν ἔαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν· οἵτις, οὐχ ἐγώ μόνος εὐχαριστῶ ἀλλά καί πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι τῶν ἔθνῶν καί τήν κατ' οἴκον αὐτῶν Ἐκκλησίαν»¹¹. Πρόκειται γιά ἱεραποστολική οἰκογένεια, ἡ ὅποια ἐργάστηκε ἱεραποστολικά στήν Ρώμη, τήν Κόρινθο καί τήν Ἐφεσο. Ἐπίσης ὁ εὐλογημένος γάμος τοῦ Βασιλείου, πατρός τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καί τῆς Ἐμμελείας, προσέφερε δέκα ἀστέρας, πού φώτισαν μέ τήν ἀγιασμένη τούς ζωή τήν κοινωνία, ὡς τίμια μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Αὐτή εἶναι ἡ ὁδοθόδοξη χριστιανική οἰκογένεια. «Ολα τά ἄλλα περὶ μονογονικῆς καί ἄλλων μορφῶν ὑποτιθεμένης οἰκογενείας ἀποτελοῦν πασίδηλη ὑποκρισία, ἡ ὅποια ἐπιχειρεῖ, ἀτυχῶς, νά δικαιολογήσει τά ἀδικαιολόγητα, τά ἐφήμερα καί τά ἐφάμαρτα. Ὁ Ἅγιος Θεός ὅμως «ἄρσεν καί θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς καί εὐλόγησεν αὐτούς»¹².

Στό σημεῖο αὐτό πρέπει νά τονίσουμε πώς τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας μᾶς κοσμοῦ ἄγιες οἰκογένειες, οί ὅποιες, ὅπως εἴπαμε καί προηγουμένως, προσέφεραν τούς καρπούς τῆς ἀγάπης των, τά τέκνα τῶν, ὅχι ἀπλῶς ὡς στελέχη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί ὡς ἀστέρας τοῦ νοητοῦ στερεώματος τῆς Ἐκκλησίας, τούς ἄγιους, δηλαδή, τῆς πίστεως. Πά-

ντοτε, μία οἰκογένεια ὅταν εἶναι δομημένη μέ τίς ἀρχές τῶν εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν, τότε ἐκφράζει τό βίωμα τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, ὡς μαρτυρία μέσα στό σύγχρονο κόσμο. Ἀν λάβουμε ὑπ' ὅψη μας ὅτι κοινωνιολογικά ἡ οἰκογένεια ἀποτελεῖ τό κύτταρο μᾶς κοινωνίας, μποροῦμε νά φανταστοῦμε ποιά θά ἦταν ἡ ἐκβαση στήν ἐξέλιξη τῆς κοινωνίας μας, ἂν ἐπικρατοῦσε σ' αὐτήν ἡ ἀρμονική συνύπαρξη τῶν κοινωνικῶν κυπτάρων, δηλαδή, τῶν πολλῶν οἰκογενειῶν.

Σύγχρονα κοινωνικά δεδομένα

Οίκτορή ἐμφανίζεται ἡ κατάσταση τῆς οἰκογενείας μαρτιά ἀπό τόν Χριστό. Ο θεσμός τοῦ γάμου, ὅπως καί ὅλοι οί θεσμοί στίς ἡμέρες μας, διέρχεται μιά ἐπικίνδυνη κρίση, πού τήν χαρακτηρίζει ἡ ἀπόδομηση τῶν βασικῶν στοιχείων, στά ὅποια στηρίζεται ὁ αὐθεντικός τρόπος δημιουργίας καί λειτουργίας τῆς οἰκογένειας. Συνεχῶς αὐξάνονται οί ἀποτυχημένοι γάμοι καί οί ναυαγισμένες οἰκογένειες. Δέν μειώνονται, ἀλλά πολλαπλασιάζονται κατ' ἔτος τά διαζύγια. Τό ἔνα τρίτον περίπου τῶν γάμων διαλύονται. Θλίψη καί ἀπογοήτευση, κορεσμός, ἀηδία, ὀδύνη, ψυχικά ἀδιέξοδα καί μελαγχολία, εἶναι τό κλίμα μέσα στό ὅποιο ἐκτυλίσσονται καί διεκτραγωνοῦνται τά ὀδυνηρά δράματα ἐκείνων, πού ἀντί νά εὔρουν στόν γάμο τήν εύτυχία πού ὀνειρεύθηκαν, βρῆκαν τήν ἀπόλυτη δυστυχία.

Γενική εἶναι ἡ ὁμολογία ὅτι ἡ οἰκογένεια διέρχεται μιά περίοδο κρίσεως, ἐνώ ἀποτελεῖ πραγματικότητα καί ἡ αὐξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πολιτικῶν γάμων καθώς καί τό φαινόμενο, μαζί μέ τόν γάμο νά τελεῖται καί ἡ βάπτιση τῶν παιδιῶν. Καί ἄν μέν πρόκειται γιά περιπτώσεις μεταναστῶν πού δέν ἥσαν μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀσφαλῶς καί δέν ὑπάρχει πρόβλημα. Τό πρόβλημα δημιουργεῖται ὅταν ἡ συγκεκριμένη ἐπιλογή εἶναι ἀποτέλεσμα νεοεισάγοντος τρόπου ζωῆς. Σέ κάθε ὅμως περίπτωση, τό κυρίαρχο πρόβλημα εἶναι ἡ διάλυση τοῦ γάμου. Βασικές αἰτίες τῆς καταστάσεως αὐτῆς εἶναι ἡ λανθασμένη ἐκλογή συζύγου, μέ ἀποτέλεσμα πολύ σύντομα, οί «ἄγγελοί» τους νά ἀποδεικνύονται πρόσωπα ἀκατάλληλα γιά συμβίωση καί συμπόρευση στή ζωή. Ἐπίσης, ἡ ἔλλειψη πραγματικῆς ἀγάπης γεννᾷ ἀδιέξοδα - μόλις ἐκδηλωθεῖ, λ.χ. ἔνα φυσικό ἐλάττωμα, ἡ ἀγάπη ψυχραίνεται καί σβήνει. Ἀσήμαντες λεπτομέρειες ὁδηγοῦν στήν καθημερινή γκρίνια καί τό διαζύγιο. Δέν εἶναι λίγες οί περιπτώσεις διαζυγίων, πού στηρίζουν τήν αἰτία τους

στή λεγομένη «άσυμφωνία τῶν χαρακτήρων». Έπιπλέον, ή ἀπουσία ὑψηλοῦ σκοποῦ στόν γάμο, χωρίς δηλαδή θεμέλια, εἶναι τό οἰκοδόμημα τῆς ζωῆς, δίχως ίδανικά καὶ ἀξιακά ἀποθέματα, ὅποτε οἱ σύζυγοι, ὅταν δέν ἔχουν τέτοια θεμέλια, πάνω στά όποια νά οἰκοδομήσουν τήν ζωή τους, τήν κοινή τους πορεία, καταφεύγουν στήν λεγόμενη κοσμική ζωή, γιά νά διαπιστώσουν ὅτι οὔτε σ' αὐτήν ὑπάρχει αὐτό πού θά τούς κάνει εύτυχισμένους· τό κενό ἔξακολουθεῖ νά ὑπάρχει. Άκομη, ή καθημερινή ἐκτός οἰκίας ἐργασία τῆς συζύγου ἔχει ώς ἀποτέλεσμα νά στεροῦνται τῆς πολυτίμου παρουσίας της τά παιδιά, ὁ σύζυγος καὶ τά λοιπά μέλη τῆς οἰκογενείας. Βέβαια ή ἀνεργία καὶ γενικότερα ή οἰκονομική κρίση δημιουργοῦν καθημερινές τριβές, πού ὅδηγοῦν στήν γκρίνια καὶ τή διάλυση, μέ θῦμα τόν σύζυγο ή τήν σύζυγο, πού ἐπωμίζεται τήν εὐθύνη τῶν παιδιῶν ή στερεῖται τήν παρουσία τους, καὶ τό βάρος τῆς διαλυμένης οἰκογένειας.

Μία ἐπίσης τραγική πρόκληση εἶναι ὅτι σήμερα κατά κόρον προβάλλονται τά ἀρνητικά στοιχεῖα οἰκογενειακοῦ βίου. Μέσα ἀπό τηλεοπτικές σειρές καὶ κινηματογραφικά ἔργα οἱ νέοι, ἀπό τήν παιδική ήλικια, δέχονται ἐρεθίσματα, πού ἀλλοτριώνουν τό ὑγιές φρόνημα, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀναπτύσσονται σχέσεις πού δέν ὅδηγοῦν σέ σωστές ἀποφάσεις καὶ δημιουργοῦνται γάμοι ἐκτός της εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ λανθασμένες ἐπιλογές ἔχουν ώς ἀποτέλεσμα νά προκαλοῦν τήν δυστυχία στούς νέους ἀνθρώπους καὶ δέν εἶναι λίγα τά προβλήματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν ἐμφάνιση φαινομένων πού κλονίζουν τήν οἰκογενειακή συνοχή, ἰδιαίτερως ὅταν ὁ εῖς ἐκ τῶν συζύγων ὑποπίπτει σέ παραβατική συμπεριφορά, πού ἔχει σχέση μέ τήν μοιχεία καὶ τά συναφῆ πρός αὐτήν ἀμάρτημα· καθώς ἐπίσης καὶ τό φαινόμενο πού ἀπάδει πρός τό ὄρθροδοξον φρόνημα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας μέ τήν θέσπιση τοῦ συμφώνου ἐλεύθερης διαβίωσης καὶ τής προσπάθειας νά ἐνδυθοῦν μέ μανδύα νομιμότητος παραβατικές συμπεριφορές, πού ἔχουν σχέση μέ διαστροφές καὶ ἀκατανόμαστες νοοτροπίες, οἱ ὅποιες προσβάλλουν βάναυσα τά χρηστά ἥθη.

Η Ἅγια μας Ἐκκλησία, ώς μητέρα καὶ τροφός, ἀσφαλῶς καὶ δέν πρέπει νά μένει ἀπαθής θεατής ἐνώπιόν της κρίσεως πού διέρχεται ή νεοελληνική οἰκογένεια. Πρότυπα ξένα πρός τήν παράδοσή μας εἰσχώρησαν στή ζωή τῶν πιστῶν. Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή ἔργάζονται μεθοδικά δυνάμεις

σκοτεινές, οἱ ὅποιες γνωρίζουν πώς ἂν κατορθώσουν νά διαλύσουν τήν οἰκογένεια, πέτυχαν τόν διπλό σκοτεινό σκοπό τους, δηλαδή τήν διάλυση καὶ τοῦ γένους μας. Φαίνεται ὅτι συχνά τό ἐπιτυγχάνουν, διότι οἱ Ἐλληνες, ὀλόεν καὶ περισσότερον ἐπηρρεάζονται ἀπό τούς ἐχθρούς της πίστεως καὶ τῆς πατρίδος μας. Δέν χάθηκε ὅμως τό πᾶν, καὶ δέν εἶναι ἀκόμη ἀργά. Γι' αὐτό τόν λόγο, ή Ἅγια μας Ἐκκλησία ὀφείλει νά ἐργαστεῖ καὶ νά ἀρθρώσει λόγον, ὁ ὅποιος θά στηρίξει τήν οἰκογένεια πού δοκιμάζεται καὶ διαλύεται.

Συγκεκριμένα, ὀφείλει νά ὑπενθυμίσει γνωστές ἀλήθειες, οἱ ὅποιες ίσως ξεθωρίασαν ἀλλά δέν ἀπορρίφηκαν. Καὶ τέτοιες ἀλήθειες εἶναι:

“Οπου ἀπουσιάζει ὁ Ἰησοῦς Χριστός ή οἰκογένεια κλυδωνίζεται.

Ο Χριστός δέν μειώνει τήν εύτυχία τῆς οἰκογένειας ἀλλά τήν αὐξάνει καὶ τήν στηρίζει.

Η πνευματική ζωή, προσευχή, ἐξομολόγηση, θεία κοινωνία, καὶ γενικά ἡ μυστηριακή ζωή προσθέτει ποιότητα στήν οἰκογενειακή εύτυχία.

Η οἰκογενειακή ζωή δέν εἶναι καὶ οὔτε μπορεῖ νά εἶναι ἀνέφελη. “Οταν ὅμως ἐπικαλούμεθα τόν Ἅγιο ἐν Τριάδι Θεό μᾶς δίδει τήν Χάρη Του καὶ ξεπερνοῦνται οἱ ὅποιες δυσκολίες.

Η τεκνογονία ἀποτελεῖ εύλογία, διότι δι' αὐτῆς ὁ Δημιουργός κατέστησε τόν ἀνθρωπο συνεργό καὶ συνδημιουργό Του στό ἔργο τῆς δημιουργίας. Αὐτό ἀποτελεῖ ἴδιαίτερη τιμή ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἀνθρωπο, ἐνώ τά παιδιά πού ἔρχονται στόν κόσμο ἔχουν ώς προορισμό τους τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τόν ἀγιασμό καὶ τή σωτηρία.

Νά τονίσουμε καὶ νά ὑπενθυμίσουμε ὅτι ή ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας καὶ πολύ περισσότερο οἱ ἐκτρώσεις, ἀποτελοῦν θανάσιμο ἀμάρτημα καὶ προκαλοῦν τόν φιλάνθρωπον Θεόν. Ἐκατομάρια ἀγέννητα καὶ ἀβάπτιστα βρέφη βρίσκουν μαρτυρικό τέλος μέ τίς φονικές ἐκτρώσεις, οἱ ὅποιες πραγματοποιοῦνται ἀπό τούς συγχρόνους Ἡρῷδες καὶ τούς συνεργούς των.

Η Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὀφείλει διά τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν Ἐνοριῶν νά στηρίξει τούς νέους γονεῖς, πρῶτα πνευματικά καὶ ἡθικά, καὶ κατά δεύτερο λόγο, οἰκονομικά. Πῶς ὅμως ή Ἐκκλησία θά συμπαρασταθεῖ σήμερα οἰκονομικά στή δοκιμαζομένη οἰκογένεια, ὅταν ἐπιχειρεῖται ή ἀφαίρεση κάθε οἰκονομικῆς δυνατότητος πού διαθέτει μέχρι σήμερα, προκειμένου αὐτή νά ἐπιτελέσει τό κοινωνικό της ἔργο; Πῶς θά μπορέσει ή Ἐκκλησία

σήμερα νά συμπαρασταθεῖ, ὅταν ἀπό τήν μία πλευρά ἡ περιουσία της τελεῖ οὐσιαστικά ὑπό δήμευση καὶ ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, διά τοῦ λαϊκισμοῦ, κατηγορεῖται ὅτι ἔχει πλοῦτον τόν ὅποιον δέν διαθέτει διά τά ἔργα τῆς φιλανθρωπίας, ἀλλά ἀσχολεῖται μέ επενδύσεις χρηματιστηριακῆς φύσεως. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον δημιουργεῖται παρατληροφόρηση στόν λαό καὶ παρατικρασμός στίς δοκιμαζόμενες οἰκογένειες.

Λατρευτικές καὶ πνευματικές εὐκαιρίες, ἐօρταστικές ἐκδηλώσεις, κηρύγματα μὲ κατάλληλα θέματα, διαιλίες, ήμεριδες, ιερές ἀποδημίες, ποικίλα ἔντυπα, ἀσφαλῶς μποροῦν νά στηρίξουν τήν οἰκογένεια. Πῶς ὅμως νά στηριχθεῖ σήμερα ἡ οἰκογένεια ὅταν ἀπό τήν ἐκπαίδευση ἐπιχειρεῖται ἀφαιρεση τῆς ὁρθοδόξου θρησκευτικῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν, καὶ ὅταν ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀδύναμη νά ἐπιτελέσει αὐτό τό διδακτικό της καθῆκον, σέ ἐπίπεδο κατηγήσεως καὶ διδασκαλίας, μέσω τῶν ἴδιων τῆς φορέων καὶ μέσω τῶν ἴδιων τῆς τρόπων ποιμαντικῆς διακονίας; Γι' αὐτό πρέπει νά ὑπάρξει ἀγωνιστική προσπάθεια, οὕτως ὥστε, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νά δημιουργήσει προοϋποθέσεις οἰκονομικῆς βιωσιμότητας ὅλων τῶν ὀργανισμῶν πού μποροῦν νά στηρίξουν τό ποιμαντικό καὶ τό εὐρύτερο κοινωνικό ἔργο.

Πρέπει, ἄγιοι πατέρες καὶ ἀδελφοί, νά ἐννοήσουμε καὶ νά κατανοήσουμε ὅτι πρέπει νά παύσουμε νά εἴμεθα οὐραγοί μᾶς πορείας πού ὀδηγεῖ στήν βεβαία ἀποτυχία καὶ τήν ἀπογοήτευση. 'Ο κόσμος σήμερα εἶναι ἀπογοητευμένος· βλέπει τήν στάση μας, βλέπει τήν τακτική μας, πού εἶναι ὡρισμένες φορές μία τακτική ἀπραξίας καὶ ἀπογοητεύεται. 'Εάν θέλουμε νά στηρίξουμε τήν οἰκογένεια, στίς προδιαγραφές πού πρό ὀλίγου συντόμως

ἐπεσημάνθηκαν, πρέπει νά δημιουργήσουμε προϋποθέσεις τέτοιες, πού θά ἔξασφαλίζουν στήν Ἐκκλησία τήν δυνατότητα νά στηρίζει ἐμπράκτως τήν οἰκογένεια. Καὶ πρός αὐτήν τήν κατεύθυνση, ἐπανετή ἡ προσπάθεια πού κατεβλήθη γιά τό τρίτο παιδί τῆς Θράκης· ἀλλά, Ἐλλάδα δέν εἶναι μόνον ἡ Θράκη· Ἐλλάδα εἶναι ὅλη ἡ ἐπικράτεια, πρός τήν ὅποια ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά ἀναπτύξει σχέδια οὐσιαστικῆς συμπαραστάσεως πρός τήν οἰκογένεια. Μόνον τότε θά μπορέσουμε νά συμπαρασταθοῦμε στούς οἰκογενειάρχες πού δοκιμάζονται καὶ μόνο τότε θά μπορέσουμε νά δώσουμε θάρρος σ' αὐτούς πού εἶναι ἐπιφυλακτικοί.

Τέλος, οἱ διακριτικές παρεμβάσεις μας πρός τήν Πολιτεία, πρέπει νά ὑπενθυμίζουν τό πολύπλευρο χρέος της πρός τήν οἰκογένεια. Παράλληλα δέ εἶναι ἀνάγκη ἡ Ἐκκλησία νά ἀγωνίζεται σθεναρά γιά τήν ματαίωση νομοθετικῶν ρυθμίσεων πού μειώνουν τήν ήθική καὶ οἰκονομική ἀρωγή πρός τήν σύγχρονη οἰκογένεια.

Ἡ ὁρθόδοξη πατρίδα μας ἔχει τό προνόμιο νά ζεῖ μέσα στήν Χάρη τοῦ Ἀγίου Θεοῦ. Τό μυστήριο τοῦ γάμου ἔχει μιά ξεχωριστή θέση στίς καρδιές τῶν νέων μας, οἱ ὅποιοι κατά πλειοψηφίαν δημιουργοῦν τίς οἰκογένειές τους μέ τήν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Παρά τά δύο συμβαίνουν γύρω μας καὶ τήν γενικευμένη κρίση πού διερχώμεθα, πιστεύουν στόν Θεό Πατέρα καὶ ἐμπιστεύονται ώς μητέρα τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

'Αξίζει γι' αὐτό, ἡ Ἅγια μας Ἐκκλησία νά στηρίξει μέ κάθε μέσο καὶ μέ κάθε τρόπο τήν ἐλληνική οἰκογένεια, πού παρ' ὅλες τίς δυσκολίες τῶν κρίσιμων καιρῶν στέκεται ὅρθια καὶ παραμένει ἐλληνορθόδοξη καὶ εὐλογημένη.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Πανδέκται, 23,2. Νομ. I.
2. Ρωμ. 16, 4.
3. Ψαλμ. 18,6, Ἰωήλ 2, 16, Ἡσ. 62, 5.
4. Ματθ. 22, 1-14, Μάρκ. 2, 20, Λουκ. 5, 35.
5. Ἐφεσ. 5, 31-32.
6. Ἰω. Χρυσοστόμου, 'Υπόμνημα εἰς τήν πρός Κολοσσαῖς ἐπιστολήν, PG 62, 387.
7. Ἐφεσ. 5, 25.
8. Ἐφεσ. 5, 32.
9. Ἐφ. 5, 25-27.
10. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Περὶ τοῦ μή ἀπογινώσκειν τινάς ἔαντων, PG 51, 369.
11. Ρωμ. 16, 3-4.
12. Γέν. 1, 27.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Σημαντικοί ἐκπρόσωποι τῆς Ἰστορίας καὶ Θεολογίας τῆς Λατρείας κατά τὸν εἰκοστό αἰώνα»

Τοῦ π. Βασιλείου Ἰ. Καλλιακμάνη, Καθηγητοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.

(Εἰσήγηση στὸ ΙΒ' Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο,
πού διοργανώθηκε ἀπό τὴν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή
Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, Βόλος 27-29.9.2010)

Τό θέμα πού καλοῦμαι νά ἀναπτύξω, εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων εὐδύτατο, ἀφοῦ περιλαμβάνει ἔναν αἰῶνα, κατά τὸν ὅποιο ὑπῆρξε ἔντονη ἀναζήτηση καὶ ἐπιστημονική ἔρευνα, ἔγιναν ἐκδόσεις λειτουργικῶν κειμένων καὶ βιβλίων, θεολογικές συζητήσεις καὶ ζυμώσεις, συνέδρια καὶ ἡμερίδες, μέ κέντρο τῇ θείᾳ λατρείᾳ. Καὶ ὁ τομέας αὐτός δέν ἐνδιαφέρει μόνον κληρικούς καὶ θεολόγους, ἀλλὰ καὶ ἰστορικούς, βυζαντινολόγους, ἀρχαιολόγους, μουσικολόγους, ἀρχιτέκτονες, ἀγιογράφους, φιλολόγους, κοινωνιολόγους, ἀνθρώπους τῆς τέχνης, θρησκειολόγους, λογοτέχνες κ.ἄ. Ἀπό τὸ 1921 πού κυκλοφόρησε τὸ βιβλίο ἐνός ἴκανοῦ, λογίου καὶ σοφοῦ κληρικοῦ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Κων. Καλλινίκου, μέ τίτλο, Ὁ χριστιανικός ναός καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ στὴν Ἀλεξανδρεία, μέχρι τὴν ἔκδοση τοῦ ὄγκωδους τόμου τοῦ ἄριστου γνώστη τῆς λατρείας μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου πού περιέχει Λειτουργικές Ἐγκυλίους¹ τριῶν καὶ πλέον δεκαετιῶν, παρῆλθαν ὄγδόντα περίπου χρόνια.

Τό μεσοδιάστημα σημάδεψαν μέ τό πέρασμά τους πολλά σπουδαῖα πρόσωπα, πού μέ τὰ συγγράμματά τους συνέβαλαν στὴν ἀνάδειξη καὶ βαθείᾳ γνώση τῆς λατρευτικῆς ζωῆς. Παράλληλα, οἱ ἐθνικές περιπέτειες, οἱ ἔντονες κοινωνικές καὶ πολιτικές ἀνακατατάξεις, ὁ πολιτιστικός διχασμός –πού αἰώροῦνταν ἀνάμεσα στά σύμβολα τῆς Ἅγιας Σοφίας ἀφ' ἐνός καὶ τοῦ Παρθενῶνα ἀφ' ἐτέρου– ἀλλά καὶ ἡ συνακόλουθη κρίση ταυτότητας τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, δέν ἀφησαν ἀνεπιρρέαστα καὶ τά πράγματα τῆς λατρείας. “Οποτε, εἶναι ἀδύνατο νά γίνει πλήρης καταγραφή καὶ παρουσίαση ὅλων ὅσα σηματοδότησαν τὴν ἐποχή αὐτῆς.

Τό ἐγχείρημα αὐτό θά ἀπαιτοῦσε εἰδική μελέτη ἐκαποντάδων σελίδων. Ἐκ τῶν πραγμάτων θά ἀναφερθοῦμε μόνο σὲ δρισμένα σημαίνοντα πρόσωπα, κάποια συνέδρια καὶ κάποιες ἐκπεφρασμένες τάσεις, δίδοντας ἀκροθιγώς δείγματα τῆς συμβολῆς τους. Ἀπό τὴν εἰσήγησή μας παραλείπονται σύγχρονοι ἀξιόλογοι ἐπιστήμονες πού ἔρευνοῦν θέματα τῆς θείας λατρείας καὶ διδάσκουν τὴν Λειτουργική, τήθεολογία τῆς Λατρείας καὶ τήν Ὁμιλητική στίς Θεολογικές Σχολές.

1. Στό μνημονευθέν σύγγραμμα, πού μᾶλλον ἀποτελεῖ κλασική πηγή γιά πολλούς ἐπιστημονικούς κλάδους καὶ πραγματικό σταθμό τῆς Λειτουργικῆς, δ. Κ. Καλλίνικος προαναγγέλλοντας τήν μέθοδο προσέγγισης τῶν θεμάτων του, ἡ δοπία ἔχει γενικότερη ἴσχυ καὶ διαστέλλοντας τὴν οὐράνια ἀπό τή γήινη λατρείᾳ γράφει: «Ἄλλ’ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν παροῦσαν ὅψιν τῶν γηίνων, τά ὑλικά θά συμβαδίζουν ἀναποσπάστως μέ τά πνευματικά. Καθώς περιβάλλεται μέ φύλλα τό δένδρον, καθώς φυλάττονται ἐντός βαλαντίου τά χρήματα, καθώς σκεπάζεται μέ δέρμα τό σῶμα, καθώς φέρεται εἰς φλοιόν ὁ πυρήν, καθώς ἀπαιτεῖ θήκην τό ξίφος, καθώς λάμπει ἐντός λυχνίας τό φῶς, κατά τὸν αὐτὸν τρόπον χρεωστεῖ νά κλίνῃ τά γόνατα ἐντός χειροποιήτου ναοῦ ὁ ἀχειροποίητος ναός τῆς ψυχῆς, ἵνα δοξασθῇ ὁ Θεός, κατά τὸν ἀπόστολον, καὶ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ἡμῶν, ἦτιν ἐστι τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἡμᾶς ἐναπόκειται νά μή σφαγιάσωμεν τό πνεῦμα εἰς τὴν ὕλην καὶ νά μή ὑπερτιμήσωμεν εἰδωλολατρικῶς ὡς αἰώνιον σταθμόν τό παροδικόν μας ὄχημα»².

Ἐπομένως δέ χρειάζεται καμιά «εἰδωλολατρική ὑπερτιμηση» τοῦ παροδικοῦ ὄχηματος καὶ τῶν ἐπι-

βατῶν του, ἀφοῦ τώρα «βλέπομεν δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δέ πρόσωπον πρός πρόσωπον»³. Πάντως πολλοί λησμονοῦν τὸν αἰώνιο σταθμό, ἀπολυτοποιώντας τοὺς ἐπίγειους σταθμούς. Ἀλλά ἡ Ἐκκλησία θά πορεύεται πάντοτε μέσα ἀπό κινδύνους, δεινά καὶ περιπέτειες ἀγιάζοντας καὶ τεμνοντας τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, παρὰ τίς μικρότητες καὶ τήν ἀνωριμότητα τῶν τέκνων τῆς.

2. Μετά τὸν Κ. Καλλίνικο, ὁ Μητροπολίτης Κασαρείας Ἀμβρόσιος Σταυριανός, μελετώντας χειρογραφα, δημοσίευσε ἀπό τὸ 1921 ἕως τὸ 1924 τίς μελέτες: «*Αἱ ἀρχαιόταται καὶ αἱ σύγχρονοι λειτουργίαι*», τόμ. 2 (1921-1922), «*Ἡ ἱερολογίᾳ τοῦ γάμου ἀπό τὰ τέλη τοῦ Θ' μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος*» (1923) καὶ «*Μελέτη ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ λυχνικοῦ καὶ τοῦ ὅρθου καὶ ἵδια τῶν ἐν ταῖς δυσὶ ταύταις ἀκολουθίαις εὐχῶν*» (1924)⁴. Παράλληλα ἔγραψε καὶ ἄλλα λειτουργικά ἔργα, τὰ ὅποια παραμένουν ἀνέκδοτα: Ἡ ἀρχερατικαὶ καὶ ἱερατικαὶ λειτουργίαι, Τυπικόν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Τό πρωτόκολλον τῆς Πατριαρχικῆς αὐλῆς⁵. ችΗ πρώτῃ ἀπό τίς παραπάνω μελέτες ἔχει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἀφοῦ περιλαμβάνει τίς σύγχρονες λειτουργίες τῶν Ἀρμενίων καὶ Κοπτῶν καθὼς καὶ τά κείμενα τῆς ωμαϊκῆς καὶ ἀγγλικανικῆς λειτουργίας.

3. Σημαντικότατο σταθμό γιά τά λειτουργικά θέματα ἀποτελεῖ ἡ παρουσία τοῦ καθηγητῆ Παναγιώτη Τρεμπέλα (1886-1977), ὁ ὅποιος «ἀνοιξε τὸ δρόμο στήν ἐπιστημονικὴ μελέτη τοῦ πλούτου τῶν παλαιῶν λειτουργιῶν καδίκων καὶ ἔξηρε τή θέση τῶν λαϊκῶν μέσα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησίᾳ»⁶ καὶ τὸ 1932 ὁρίσθηκε μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά τή διόρθωση καὶ ἐπιμελέστερη ἔκδοση τῶν λειτουργικῶν βιβλίων μέ ἐπικεφαλῆς τό Μητροπολίτη Τραπεζοῦντος Χρύσανθο. ችΗ ἐπιτροπή αὐτή, λόγω τῶν δυσμενῶν ἐθνικοπολιτικῶν συνθηκῶν, δέν λειτουργησε. ችΗ Π. Τρεμπέλας ὅμως κυκλοφόρησε τό ἔργο: *Αἱ τρεῖς λειτουργίαι κατά τούς ἐν Ἀθήναις κώδικας*, Ἀθῆναι 1935. Τό ἔργο αὐτό στάλθηκε ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο σέ ὅλες τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες μέ σχετικό σημείωμα ἐρωτημάτων, προκειμένου νά ὑπάρξει Πανορθόδοξη συμφωνία γιά τό ὁριστικό κείμενο «τῶν λειτουργιῶν δέλτων»⁷. Παρότι ἡ πληρότητα τῆς μελέτης ἀμφισβητήθηκε ἀπό τόν Λαυριάτη Εὐλόγιο Κουρίλα⁸, διότι δέν ἔλαβε

ὑπόψη καὶ ἀγιορείτικα χειρόγραφα περιοριζόμενη μόνο σέ ἐκεῖνα τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν, ἡ συμβολή της ὑπῆρξε μεγάλη⁹.

‘Ο Π. Τρεμπέλας διδάσκοντας γιά εἶκοσι περίπου χρόνια τό μάθημα τῆς Λειτουργικῆς στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, δημοσίευσε πλῆθος λειτουργιῶν συγγραμμάτων. ችΗλα ἀπό αὐτά εἶχαν αὐστηρά ἐπιστημονικό χαρακτήρα, παρουσιάζοντας τήν ἐξέλιξη τῶν λειτουργιῶν τύπων Ἀνατολῆς καὶ Δύσης, ἐνῷ ἄλλα ἥσαν πιό ἐκλαϊκευμένα καὶ ἀναφέρονταν σέ πιό πρακτικά θέματα: Ἀπό τό 1924 πού κυκλοφορήθηκε ἡ μελέτη μέ τίτλο, ችΗ τελεσιουργίᾳ τῆς θείας Εὐχαριστίας κατά τούς δύο πρώτους αἰῶνες, μέχρι τό 1970 δημοσίευσε εἴκοσι περίπου ἐργασίες ἀμιγῶς λειτουργικοῦ ἐνδιαφέροντος, καὶ ἄλλες περίπου εἴκοσι πού ἀναφέρονταν στήν Ὁμιλητική, Κατηχητική καὶ τό Κανονικό δίκαιο. ችΗς μνημονευθοῦν ὁρισμένες: *Μικρόν Εὐχολόγιον*, τόμ. 2, Ἀθῆναι 1950 καὶ 1955. Γιά τό ἔργο αὐτό βραβεύτηκε ἀπό τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. ችΗχαι καὶ χαρακτήρ τῆς χριστιανικῆς λατρείας, Ἀθῆναι 1962, Λειτουργικοῖ τύποι Αἰγύπτου καὶ Ἀνατολῆς, Ἀθῆναι 1961, Λειτουργικοῖ τύποι τῆς Δύσεως καὶ Διαμαρτυρομένων *Agenda*, Ἀθῆναι 1966. Κι ἀκόμη: ችΗ εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ ἀνάγνωσις τῆς εὐχῆς τῆς Ἀναφορᾶς τῆς θείας λειτουργίας, ችΗ γυνή ἐν τῇ ψαλμῳδίᾳ, ችΗ θεία εὐχαριστία κατά τήν συνάρθρωσιν αὐτῆς πρός τά ἄλλα μυστήρια καὶ τάς μυστηριοειδεῖς τελετάς, Τό ζήτημα τῆς γονυκλισίας, ችΗ Ρωμαϊκή λειτουργική κίνησις καὶ ἡ πρᾶξις τῆς Ἀνατολῆς κ.ἄ.¹⁰. Στήν τελευταία μελέτη ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διατήρησε πιστότερα καὶ γνησιότερα τά γνωρίσματα τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς λατρείας. Γι' αὐτό καὶ οἱ νεότερες μεταρρυθμιστικές κινήσεις τῶν ωμαιοκαθολικῶν δέχθηκαν ἀμεση ἐπίδραση ἀπό τή σύγχρονη λειτουργική πρᾶξη τῆς Ἀνατολῆς¹¹. Κι ὅχι τό ἀντίθετο, ὅπως νομίζουν ὁρισμένοι στήν Ἐλλάδα.

Τό γεγονός ὅτι ὑπῆρξε μέλος δύο Χριστιανικῶν Ἀδελφοτήτων, τῆς *«Ζωῆς»* ἀρχικά καὶ τοῦ *«Σωτῆρος»* στή συνέχεια, τοῦ παρεῖχε τήν εὐχέρεια νά μεταδώσει στά μέλη τους τό ἐνδιαφέρον γιά ἀναγέννηση τῆς λειτουργικῆς ζωῆς. ችΗσι στό δόλο ἰεραποστολικό πρόγραμμα ἐντάχθηκαν καὶ οἱ προσπάθειες γιά συστηματική πρᾶξη τῆς Ἀνατολῆς¹². Κι ὅχι τό κατήγη-

ση, τή συχνή μετοχή στή θεία Εύχαριστία, τήν συμψαλμωδία τοῦ λαοῦ κ.ά. Ἀπό τήν ἄλλη, οἱ πρωτοβουλίες αὐτές ἐνεπλάκησαν στὸ ἀμφιλεγόμενο θέμα τῶν χριστιανικῶν κινήσεων καὶ προκάλεσαν ἀντιδράσεις καὶ ἀντιδικίες. «Ο καιρός θά θεραπεύσει τά πρόσκαιρα πάθη μας»¹², ἔγραφε πολύ σοφά πρίν μερικά χρόνια μὲ ἀφορμή τά παραπάνω ὁ μακαριστός καθηγητής καὶ μαθητής τοῦ Τρεμπέλα, Ἰωάννης Φουντούλης. Καὶ ὅντως τά πράγματα εἶναι διαφορετικά σήμερα.

4. Μία ἔξισου σπουδαία προσωπικότητα πού ἀσχολήθηκε μέ τά λειτουργικά θέματα ὅχι ἀπό τήν ἔδρα τοῦ πανεπιστημιακοῦ, παρότι εἶχε ὅλες τίς προϋποθέσεις ὅπως μαρτυροῦσε δ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σπυρίδων στήν χειροτονία του σέ ἐπίσκοπο¹³, ὅσο ἀπό τό βῆμα τοῦ λειτουργοῦ, ἥταν ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος Ψαριανός (1912-1997). Οἱ περισσότεροι ἵσως ἔχουν ἀκούσει ἡ ἔχουν διαβάσει τήν Εἰσήγηση¹⁴ - Ὑπόμνημα περὶ τῆς θείας λατρείας, ἥτοι περὶ τινῶν ἀναγκαίων μεταρρυθμίσεων ἐν ταῖς Ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ, πού ἐκφώνησε τό 1985 ἐνώπιον τῆς Ιεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μὲ βάση αὐτή εἴτε τόν ἐπικρίνουν εἴτε τόν ἀποδέχονται μέ ἐνθουσιασμό. Ὁμως, δ Κοζάνης Διονύσιος ἔχει συντάξει πλήθος μελετῶν πού ἀναφέρονται στή λατρεία, τό κήρυγμα, τήν ποιμαντική, τήν ἐκκλησιολογία, τήν ἐνορία, τό ναό, τά μυστήρια, τή μουσική, τίς λειτουργικές τέχνες κ.ά. Βάση τῆς θεολογικῆς του παραγωγῆς ἥταν ἡ ἀρχαία ἐλληνική σοφία, ἡ Ἅγια Γραφή καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλά τούς Πατέρες τούς ἔβλεπε ὡς ὁδηγούς, «ὅχι γιά νά πιαστοῦμε ἀπό αὐτούς καὶ νά πᾶμε πίσω», ὅπως ἔλεγε, «ἄλλα γιά νά πάρουμε γραμμή ἀπό αὐτούς καὶ νά πᾶμε μπροστά»¹⁵. Ἀπό τά συγγράμματά του ἀναφέρω δειγματοληπτικά: Θεία Λειτουργία, Ἀπ. Διακονία, Ἀθήνα 1990, Ἐξαπλά, ἔκδ. Τέρτιος, Κατερίνη 1989, Ποιμαντικά κείμενα, Ἀπ. Διακονία, Ἀθήνα 2001, Οἰκοδομή, Δημοσιογραφικά κ.ά.¹⁶. Ἀξιόλογο εἶναι ἐπίσης τό ἔργο του: 183 ἐκκλησιαστικοί ὕμνοι εἰς Βυζαντινήν καὶ Εὐρωπαϊκήν παρασημαντικήν, πού ἐκδόθηκε μέ τή φροντίδα τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, τό ὅποιο συστήθηκε τό 1970 ὑστερα ἀπό εἰσήγησή του στήν Ιερά Σύνοδο.

‘Ο Κοζάνης Διονύσιος ἔδινε προτεραιότητα στό ἀγιαστικό καὶ λειτουργικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καθώς καὶ στή διακονία τοῦ λόγου καὶ δευτερευόντως στό κοινωνικό ἔργο. Ἀναφέρω ἓνα χαρακτηριστικό ἀπόσπασμα: «Ἡ γλῶσσα ἡ δική μας εἶναι τῆς Ἅγιας Γραφῆς καὶ τῆς θείας Λειτουργίας. Ὁ κόσμος ὅλος, ἡ ζωή τῶν ἀνθρώπων, ὅλα εἶναι δεμένα μέσα στίς νοητικές σχηματοποιήσεις, πού μᾶς πεθαίνουν. Καὶ εἶναι ὀλήθεια πώς μέσα σ’ αὐτό, τόν κόσμο τῶν νεκρῶν ζοῦμε κι ἐμεῖς οἱ ποιμένες τοῦ λαοῦ καὶ θαρροῦμε πώς εἴμαστε περισσότερο μέσα στή ζωή καὶ τήν ἀλήθεια, ὅσο περισσότερο ἀχρηστεύουμε τά πνευματικά μας αἰσθητήρια. Πολλές φορές πιά τό ἀκοῦμε ἀπό ὅλους, ὅτι πρέπει νά συγχρονιστοῦμε καὶ νά γίνουμε πρακτικότεροι, νά κατεβοῦμε καὶ νά καταπιαστοῦμε μέ τά προβλήματα τῶν ἀνθρώπων... Κάποιος ἐπίσκοπος σέ μία Σύνοδο τόλμησε καὶ εἶπε, τάχα ἐδομηνεύοντας τό Εὐαγγέλιο μέ σύγχρονο πνεῦμα: ‘Ο λαός θέλει ψωμί, δέν θέλει εὐλογίες. Καὶ κάποιος ἄλλος δέν ιρατήθηκε καὶ τοῦ εἶπε σέ ἐπήκοο· Μποροῦσες, κι ἂν θέλης, προφταίνεις ἀκόμα νά γίνης ψωμάς!... Πρέπει λοιπόν νά ἀγαπήσουμε τό ἔργο μας, πρέπει νά ἀγαπήσουμε τό πετραχῆλι μας»¹⁷.

5. Μία σημαίνουσα προσωπικότητα, πού προσέφερε καὶ ἔξακολουθεῖ νά προσφέρει ἔξαιρετικές ὑπηρεσίες στά θεολογικά γράμματα, εἶναι δ Ὁμότιμος Καθηγητής Εὐάγγελος Θεοδώρου. Ἀρχικά διακρίθηκε στήν ἔδρα Λειτουργικῆς καὶ Κατηχητικῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στή συνέχεια δίδαξε Λειτουργική, Ὁμιλητική καὶ Κατηχητική στή Θεολογική Σχολή Ἀθηνῶν, διατέλεσε Πρότανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ διατηρεῖ πάντοτε τή διαύγεια, τήν ὀξυδέρκεια, καὶ τήν ἐπιστημονική ἐμβολίθεια, πού ἀποδρέουν ἀπό τή βαθεία γνώση τῶν πηγῶν τῆς χριστιανικῆς καὶ θύραθεν γραμματείας. Πρόσφατα μετέφρασε ἓνα πολύ σημαντικό βιβλίο τοῦ Hans Küng, Ἡ ἀρχή τῶν πάντων. Ὁ Καθηγητής Ε. Θεοδώρου τίμησε πολλές φορές μέ τήν παρουσία του τά συμπόσιά μας. Θά ἀναφέρω δρισμένα μόνο ἀπό τά κυριότερα συγγράμματά του πού ἐνδιαφέρουν τό θέμα μας: Ἡρώίδες τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Αἱ διακόνισσαι διά μέσου τῶν αἰώνων, Ἀθῆναι 1949, Ἡ μορφωτική ἀξία τοῦ ἰσχύοντος Τριωδίου, Ἀθῆναι 1958, Τό ὁρθόδοξον λειτουργικόν ἡ μυσταγωγικόν κήρουγμα (Συμβολή

εις τήν Ὁρθόδοξον Ὄμιλητικήν), Ἀθῆναι 1960, Ἡ ἔορτή τῆς Πεντηκοστῆς, Ἀθῆναι 1967, Φαινομενολογική ἐξέτασις τῶν σημείων ἐπαφῆς μεταξύ Καινῆς Διαθήκης καὶ Ὁρθοδόξου Λατρείας, Ἀθῆναι 1968, Μαθήματα Λειτουργικῆς (τεῦχος Α') Ἀθῆναι 1986 καὶ πλεῖστες ἄλλες εἰσηγήσεις, ἄρθρα καὶ μελέτες σέ περιοδικά, συνέδρια καὶ ἐγκυρωπαίδειες. Μετά τήν ἀποχώρηση τοῦ Εὐαγγέλου Θεοδώρου ἀπό τὸ Πανεπιστήμιο τά σχετικά μαθήματα δίδαξε ὁ καθηγητής π. Γεώργιος Μεταλληνός, ὁ ὅποιος συνέταξε ἀξιόλογη μελέτη μὲ τίτλο: Ἡ θεολογική μαρτυρία τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρείας, Ἀθήνα 1995¹⁸.

6. Θά μοῦ ἐπιτρέψετε στό σημεῖο αὐτό νά ἀναφερθῷ ἐκτενέστερα στόν μακαριστό Ὄμοτιμο Καθηγητή Ἰωάννη Φουντούλη, ὁ ὅποιος ἦταν δάσκαλος τῶν περισσοτέρων ἀπό ἑπτά. Ὁ Ἰ. Φουντούλης θεωροῦσε τόν ἑαυτό του μαθητή τοῦ Π. Τρεμέπελα, τοῦ ἀρχαιολόγου Γ. Σωτηρίου καὶ τοῦ Εὐαγγέλου Θεοδώρου, τόν ὅποιο διαδέχθηκε στήν τότε ἔδρα τῆς Λειτουργικῆς καὶ Ὄμιλητικῆς στή Θεοσαλονίκη. Γιά τριάντα πέντε χρόνια δίδαξε τά μαθήματα αὐτά στή Θεολογική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεοσαλονίκης καὶ συνέβαλε στήν ἀνάδειξη καὶ τή διεθνή ἀκτινοβολία της. Διετέλεσε Κοσμήτορας τῆς ἴδιας Σχολῆς καὶ πρώτος Πρόεδρος τοῦ Τιμήματος Ποιμαντικῆς καθώς καὶ μέλος τῆς Συγκλήτου τοῦ Α.Π.Θ. Τό 1996 περάτωσε εὐδοκίμως τήν ἐνεργό ὑπηρεσία του στό Πανεπιστήμιο, ἀλλά δέν σταμάτησε τό δημιουργικό του ἔργο. Συνέχισε καὶ ὡς Ὄμοτιμος Καθηγητής τήν ἐνασχόλησή του μέ τά θέματα τῆς λατρείας καὶ ἐξακολουθοῦσε νά συμμετέχει σέ πολλά λειτουργικά καὶ Ἱερατικά συνέδρια σέ πόλεις τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κύπρου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ παρά τίν ἐπιδείνωση τῆς ὑγείας του τά τελευταῖα χρόνια.

Γιά μία δεκαπενταετία εἶχε τή Διεύθυνση τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν στή Θεοσαλονίκη, τό ὅποιο διακόνησε μέ συνέπεια, ἐνῶ παράλληλα ἀνέλαβε τήν εὐθύνη μέ τόν διμιούντα γιά τήν ἐπανέκδοση τοῦ περιοδικοῦ «Ὁρθοδοξία» (1994).

Ήταν ἐνεργό μέλος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπῆρξε ὁ ἀφανής πρωτοστάτης τῶν ὀκτώ Λειτουργικῶν Συμποσίων πού δογματικά ἀπό αὐτή, ἐνῶ χαρούταν ὅταν ἔβλε-

πε νά ἐκδίδονται τά πρακτικά μέ τίς εἰσηγήσεις τῶν Συμποσίων αὐτῶν. Ἀνάλογα συνέδρια ὁργάνων σέ συνεργασία μέ τήν Ιερά Μητρόπολη Δράμας στό Μοναστήρι τῆς Εἰκοσιφοίνισσας ἀπό τό 1985 καὶ ἐντεῦθεν. Τά πρακτικά τῶν συνεδρίων αὐτῶν πλουτίζουν τή θεολογική βιβλιογραφία¹⁹.

Ἐπίσης, στήν Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, ὁργανώθηκαν ἀνάμεσα στά ἄλλα καὶ τρία ἐνδιαφέροντα γιά τό θέμα μας συνέδρια γιά τό Νικόλαο Καβάσιλα, τόν Φιλόθεο Κόκκινο καὶ τόν Συμεών Θεοσαλονίκης, ὅπου ὁ μακαριστός καθηγητής εἶχε ἀναπτύξει θέματα τῆς εἰδικότητάς του.

Παράλληλα συνέγραψε ἔκαποντάδες μελέτες καὶ δεκάδες βιβλία σχετικά μέ τή θεία λατρεία, τήν Ὄμιλητική, τήν ἀγιολογία –ιδιαίτερα τῆς πατρίδος του– καὶ τίς λειτουργικές τέχνες. Ἀσχολήθηκε ἐπί σειρά ἐτῶν μέ τό λειτουργικό ἔργο τοῦ Συμεών Θεοσαλονίκης, ἐνῶ τά τελευταῖα χρόνια μετέφραζε κείμενά του στή δημοτική. Η γλώσσα τῶν μεταφράσεων αὐτῶν εἶναι ἐμπνευσμένη, ζυμωμένη μέ τό λατρευτικό λόγο καὶ πόρρω ἀπέχει ἀπό τίς τυποποιημένες μεταφράσεις πατερικῶν κειμένων πού κυκλοφοροῦν ἐσχάτως. Χαρακτηριστικό τοῦ διδακτικοῦ καὶ τοῦ συγγραφικοῦ του ταλάντου εἶναι ὅτι διαλεγόταν πάντοτε ζωντανά καὶ χωρίς ἐπιτήδευση μέ τούς μαθητές, τούς ἰερεῖς καὶ τούς συναδέλφους του. Ἐνσωμάτωνε τίς ἐρωτήσεις τους στά κείμενά του καὶ μέ σαφῆ, λιτό καὶ διακριτικό τρόπο περιέγραφε τό ἐρευνητικό πλαίσιο ἀφήνοντας τό συνομιλητή ἥ τόν ἀναγνώστη νά ἐκμαιεύσει τήν ἀπάντηση. Εἶναι ἐνδεικτικές οί Λειτουργικές Ἀπαντήσεις, πού ἀπό τό 1964 δημοσίευε στό περιοδικό «Ἐφημέριος». Ἐνῶ ἦταν ὄντως σοφός καὶ βαθύς γνώστης τῶν λειτουργικῶν θεμάτων, θεωροῦσε τόν ἑαυτό του πάντοτε μαθητή τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀκούγε μέ προσοχή ὅσα εἶχαν νά τοῦ ποῦν καὶ οἱ πιο ἀπλοί ἰερεῖς, τούς ὅποιους τιμοῦσε ἰδιαίτερα. Μέ τό διδακτικό καὶ συγγραφικό του μόχθο κατάφερε νά καλύψει τά ἐνδιαφέροντα τόσο τῶν ἀπαιτητικῶν ἐρευνητῶν ὅσα καὶ τοῦ ἀπλοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ.

Ο Ἰ. Φουντούλης σεβόταν τήν παράδοση, ἀλλά φρόντιζε νά ἐπισημάνει καὶ τίς στρεβλώσεις στά λειτουργικά πράγματα, πού ἐπισώρρευσε ὁ χρόνος καὶ ἥ ἄγνοια. Παράλληλα μέ εὔστοχο τρόπο ἐπισήμαινε τούς κινδύνους ἀπό τήν ἐκκοσμίκευση τῆς λειτουργικῆς ζωῆς. Δίδασκε χαρακτηριστικά: «Με-

ταπολεμικῶς ἡ τεχνολογική ἔξελιξη καί ἡ οἰκονομική εὐμάρεια ἐπέτρεψε τό κτίσμα νέων ναῶν, τή γενίκευση τῆς χρήσεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος γιά τό φωτισμό καί τή θέρμανση τοῦ ναοῦ, τήν ἐγκατάσταση μεγαφώνων, τήν κατασκευή καθισμάτων... “Ολα αὐτά καλά ὅταν καλῶς γίνονται. ...”Αν δῆμος γίνεται ἀλόγιστη χρήση, καταστρέφουν ὅχι μόνο τήν αἰσθητική του χώρου, ἀλλά καί ἐκκοσμικεύουν τό ναό, μεταβάλλοντάς τον σέ αἴθουσα θεάτρου μέ αἴπλετο καί διασπαστικό φωτισμό, μέ ἐντονο ἐνοχλητικό ἥχο, μέ φόρτο καθισμάτων καί φόρτο καλῆς καί κακῆς τέχνης ἐπίπλων καί σκευῶν...». Τόνιζε ἀκόμη ὅτι, στόν ἰερό χῶρο τῆς ἐκκλησίας ὅπου διδάσκεται ἡ ταπείνωση, ἡ φιλοπτωχεία, ἡ λιτή ζωή, ἡ ἴεροπρεπής σεμινότητα καί τό μέτρο δέν μπορεῖ νά κυριαρχεῖ ἡ χλιδὴ ἀκόμη καί στίς τοιχογραφίες, ὁ «ἐκπερσισμός» καί ἐν τέλει ἡ διά τῶν μεγαφώνων διαπόμπευση τῶν ἴερῶν μυστηρίων.

Αναφερόμενος ὁ καθηγητής Φουντούλης σέ ὅλα αὐτά δέν ἐξωράιζε τό παρελθόν, οὔτε μεμψιμοιδοῦσε γιά τό παρόν, ἀλλά ὀρθοτομοῦσε τήν ἀλήθεια. Πέρα δῆμος ἀπό αὐτά ἀναγνώριζε τή σύγχρονη ἀναγέννηση στά λειτουργικά θέματα ἐπισημαίνοντάς τό ἐντονο ἐνδιαφέρον τοῦ ἀλήρου καί τοῦ λαοῦ γιά τή λατρεία πού ἐκφράζεται μέ τίς ἐκδόσεις, τά συνέδρια, τίς ἐκπομπές καί τή συχνή μετοχή μεγάλου μέρους τοῦ ἐκκλησιάσματος στή θεία κοινωνίᾳ· πρόγμα σπανιότατο σέ παλαιότερες ἐποχές. Ἐνῶ ἐπέκρινε τήν παράχρηση τῶν πραγμάτων, ἔβλεπε ἐλπιδοφόρο τό μέλλον τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς λατρείας.

Τό μέγεθος τοῦ ἔργου του δέν μπορεῖ εύκολα νά ἀποτιμήθει. Εἶναι δῆμος σύγουρο ὅτι δοι θά ἀσχολοῦνται στό μέλλον μέ τή λειτουργική, τήν Ὁμιλητική, τήν Ἀγιολογία καί τίς « ἵερες τέχνες» εἶναι ἀδύνατο νά μήν ἀναφέρονται στή μεγάλη προσφορά τοῦ λειτουργιολόγου τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννη Φουντούλη. Οἱ τίτλοι τῶν ἔργων του σύμφωνα μέ τό μαθητή του καί ἀκλεκτό συνάδελφο Π. Σκαλτοῆ, ὑπερβαίνουν τούς τετρακόσιους καί πλήρης κατάλογος θά δημοσιευθεῖ στόν τόμο πού θά ἐκδοθεῖ πρός τιμήν του. Ἐδῶ ἀναφέρουμε τίς πιό γνωστές μελέτες του: Φουντούλη, Ἰωάν. Μ.: *Ἡ εἰκοσιτετράωρος ἀκοίμητος δοξολογία*, Ἀθῆναι 1963, Τό πνεῦμα τῆς Θείας Λατρείας, Ἀθῆναι 1964, Τό λειτουργικόν ἔργον Συμεών τοῦ Θεοσαλονίκης, Θεο-

σαλονίκη 1965, *Ο λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Θείᾳ Λατρείᾳ*, Θεοσαλονίκη 1965, Συμεών Ἀρχιεπισκόπου Θεοσαλονίκης, Τά λειτουργικά συγγράμματα, Ι. Εὐχαὶ καὶ ὕμνοι, Θεοσαλονίκη 1968, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Α' (1-5)*, Θεοσαλονίκη 1977, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Β' (6-10)*, Θεοσαλονίκη 1977, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Γ' (11-15)*, Θεοσαλονίκη 1977, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Δ' (16-20)*, Θεοσαλονίκη 1979, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Ε' (21-25)*, Θεοσαλονίκη 1986, *Λειτουργικά Θέματα, τ. ΣΤ' (26-30)*, Θεοσαλονίκη 1986, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Ζ' (31-35)*, Θεοσαλονίκη 1986, *Λειτουργικά Θέματα, τ. Η' (36-40)*, Θεοσαλονίκη 1987, *Ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ Ἀγιασμοῦ*, Θεοσαλονίκη 1978, *Ἀκολουθία τοῦ Εὐχελαίου*, Θεοσαλονίκη 1978, *Λογική Λατρεία*, Ἀθῆναι 19842, *Κείμενα Λειτουργικῆς*, τεῦχος Β': *Θέματα Εὐχολογίου*, Θεοσαλονίκη 1985, *Ἀπαντήσεις εἰς λειτουργικάς ἀπορίας*: τ. Α' (1-150), Ἀθῆναι 1988³, *Ἀπαντήσεις εἰς λειτουργικάς ἀπορίας*: τ. Β' (151-300), Ἀθῆναι 1989³, *Ἀπαντήσεις εἰς λειτουργικάς ἀπορίας*: τ. Γ' (301-400), Ἀθῆναι 1991², *Τό Ξερτολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας*. Η γένεση καί διαμόρφωσή του, στό «Χριστιανικόν Ξερτολόγιον», Δράμα 1990, σ.21-45, *Σύγχρονα Λειτουργικά Προβλήματα*, ἐκκλησία 1992, σ. 607-610 καί 657-660, *Λειτουργική Α'*. *Εἰσαγωγή στή Θεία Λατρεία*, Θεοσαλονίκη 1993.

Καὶ κάτι τελευταῖο: Ἀνάμεσα στά ἄλλα μᾶς ἄφρσε τή μεγάλη παρακαταθήκη τόσο τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ, ὅσο καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἥθους καί τῆς ἀνεξικακίας του. Τίς ἐπιθέσεις πού δεχόταν «ἐκ δεξιῶν καί ἐξ ἀριστερῶν» τίς ἀντιμετώπιζε μέ χιοῦμορ καί δέν εἶχε ποτέ ἐμπάθεια γιά κανέναν.

7. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν οἱ μεταφράσεις στά ἐλληνικά τῶν ἔργων δύο σπουδαίων θεολόγων ρωσικῆς καταγωγῆς: τοῦ π. Γεωργίου Φλορόφσκυ, πού γεννήθηκε στήν Ὁδησσό καί τοῦ π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, πού γεννήθηκε στό Τάλλιν τῆς Ἐσθονίας. Ο Σμέμαν ὑπῆρξε μαθητής τοῦ Φλορόφσκυ, ἀλλά καί οἱ δύο συνδέθηκαν μέ τό Ορθόδοξο Θεολογικό Ἰνστιτούτο τοῦ Ἀγίου Σεργίου στό Παρίσι ὅπου δίδαξαν Πατρολογία καί ἐκκλησιαστική Ἰστορία ἀντίστοιχα, ἐνῶ ἀργότερα δίδαξαν σέ Πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς.

Ο π. Γεώργιος Φλορόφσκυ ἔδιδε προτεραιότητα στή λατρεία τονίζοντας ὅτι: «ἡ ἐκκλησία εἶναι πά-

νω ἀπό ὅλα λατρεύουσα κοινότητα. Ἡ λατρεία ἔρχεται πρώτη, ἀκολουθεῖ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ πειθαρχία. Ὁ *lex orandi* ἔχει προνομιακή προτεραιότητα μέσα στή ζωή τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ *lex credendi* ἔξαρτάται ἀπό τήν ἐμπειρία τῆς εὐσέβειας καὶ τήν ὄρασή την πνευματική»²⁰.

Ο π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν, ἐπηρεασμένος ἀπό τούς ὁρθοδόξους τῆς διασπορᾶς καὶ βλέποντας κυρίως τὸν τρόπο ζωῆς τῶν ἐνοριῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, διέβλεπε δύο ἀκρότητες. Ἡ πρώτη ἀκρότητα ἀφοροῦσε στή δημιουργία ἐνός «τεχνητά διαμορφωμένου παρελθόντος», πού πίστευε ὅτι ἔτσι ἡ ἐκκλησία μπορεῖ νά διασώσει τήν πίστη της μπροστά στόν κίνδυνο τῆς ἀποστασίας. Ἐδῶ ὑπῆρξε κάποια «ἐξιδανίκευση τῆς ἀρχαιότητας». Ἀπό τήν ἄλλη ὑπῆρχε ὁ κίνδυνος τῆς «Ἀμερικανοποίησης» τῆς πίστης καὶ τῆς «αἴρεσης τῆς ἐκκοσμίκευσης». Ο Σμέμαν λέει ὅτι καὶ οἱ δύο τάσεις κάνουν τόν κόσμο «ἀδιάβλητο ἀπό τή κάρη». Ἐκεῖνος θεωροῦσε ὅτι ἡ ὁρθοδοξία πρέπει νά βρίσκεται «σέ δημιουργική ἔνταση μέ τόν κόσμο ὅπου ζεῖ». Τό θέμα δέν εἶναι ἡ ἀποδοχή ἡ ἡ ἀπόρριψη τοῦ κόσμου, ἀλλά τό νά ἀντιμετωπίζουμε τόν κόσμο ὡς ὁρθόδοξοι χριστιανοί μέ δ, τι αὐτό συνεπάγεται.

Εἶναι γνωστό ὅτι ὁ π. Σμέμαν ἀμφισβήτησε ἐντονα τόν καθιδρυματικό χαρακτῆρα τῆς ἐκκλησίας καὶ τήν προσκόλληση στούς τύπους τῆς λατρείας. Ἡ ἀμφισβήτηση αὐτή συνδεόταν καὶ μέ τήν κατάσταση τῆς ρωσικῆς ἐκκλησίας, ἡ ὅποια στό πλαίσιο τῆς «βαρυλώνιας αἰχμαλωσίας» της, ἀντιμετώπιζε σοβαρά ἐσωτερικά προβλήματα καὶ εἶχε προσκολληθεῖ στούς τύπους αὐτούς. Ἀλλά καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς διασπορᾶς, πού εἶχε ὑπόψη του ὁ π. Σμέμαν, πάλευαν γιά τή ζωή. Δέν εἶχαν τήν πολυτέλεια τῆς θεολογικῆς αὐτεπίγνωσης. Σέ κάθε περίπτωση ὅμως, μέ ἡ χωρίς ἐπίγνωση, συγκροτοῦσαν τή σύναξη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἴδουν ναούς καὶ ἐνορίες διατηρώντας τή λαϊκή παράδοση.

Ἡ ἄκριτη χρησιμοποίηση ὁρισμένων θέσεων τοῦ π. Σμέμαν καὶ ἡ ταύτισή τους μέ τά ἐλληνικά δεδομένα, εἶναι μᾶλλον ἀστοχη. Διότι ἔτσι ὁδηγηθήκαμε σέ μία θεολογική γκρίνια, ἰδεολογοποίηση καὶ ἐσωστρέφεια. Αρχίσαμε νά τρῶμε τίς σάρκες μας «ἄλλήλους δάκνοντες καὶ κατεσθίοντες»²¹ ἐπιμένοντας σέ θεολογικές λεπτομέρειες. Καὶ δέ βλέπαμε ὅτι χάναμε τήν ὄντως ζωή ἀπό τά χέρια μας. Ἄδυ-

νατούσαμε νά νοηματοδοτήσουμε τή ζωή τοῦ κόσμου καὶ οἱ ἄνθρωποι δέ μᾶς κατανοοῦσαν. Ἀντί νά βροῦμε τρόπους διαλόγου μέ τή λογιοσύνη τοῦ τόπου καὶ τήν κοινωνία, διαμορφώνοντας σύγχρονους ὄρους ἐπικοινωνίας, στρεφόμασταν μονομερῶς κατά τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, ἡ ὅποια σαφῶς καὶ εἶχε πολλές εὐθύνες γιά τά ἐκκλησιαστικά δρώμενα. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά σημειωθεῖ ἔνα ἐσωτερικό «ψυχολογικό χάσμα» μεταξύ ἐπισκόπων-κληρικῶν ἀφ' ἐνός καὶ λαϊκῶν θεολόγων ἀφ' ἐτέρου, μέ δλες τίς ἀρνητικές συνέπειες. Εύτυχως, τά τελευταῖα χρόνια πολλοί ἀκαδημαϊκοί θεολόγοι καὶ σοφοί ἐπίσκοποι κατανόησαν τόν κίνδυνο καὶ ἐντείνουν τίς προσπάθειες γιά τήν ἄρση τοῦ «ψυχολογικοῦ αὐτοῦ χάσματος».

Τόν π. Σμέμαν ἐνδιέφερε ἡ νοηματοδότηση τῆς ζωῆς μέ νέους θεολογικούς ὄρους. Ἀλλά στά κείμενά του ὑπάρχει μία ἀμφισημία τήν ὅποια προηγουμένως καταγγέλλει. Ἀπό τή μία μεριά τονίζει τήν ἔννοια τῆς πρόσληψης, τῆς νοηματοδότησης καὶ τοῦ ἀγιασμοῦ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ἐνώ ἀπό τήν ἄλλη ὑπάρχει ἡ ἀποστασιοποίηση καὶ ἡ «αἴρεση τῆς ἐκκοσμίκευσης» πού ὑπεισέρχεται στή λατρεία. Θεολογοῦσε μέ βάση τίς ποιμαντικές ἀνάγκες πού ὅπωσδήποτε δέν ἦταν οἱ ἴδιες πάντοτε. Σαφῶς ὑπάρχει ἀμφίδρομη σχέση ἀνάμεσα στόν «κανόνα τοῦ προσεύχεσθαι» (*lex orandi*) καὶ τόν «κανόνα τοῦ πιστεύειν» (*lex credendi*), ἀλλά ὁ π. Σμέμαν ἐνδιαφερόταν, –κατά τήν ταπεινή μου γνώμη– καὶ γιά τή διαμόρφωση τοῦ «κανόνα τοῦ ζεῖν» (*lex vivendi*), κάτι πού συχνά λησμονεῖται. Χωρίς τή διάσταση αὐτή φοβοῦμαι ὅτι ἡ θεολογική σκέψη χάνει τήν ἐσωτερική της ζωντάνια καὶ τήν ἴκμαδα τοῦ Πνεύματος. Θά ἀναφερθοῦν δορισμένα μόνο ἀπό τά μεταφρασμένα στά ἐλληνικά συγγράμματα τοῦ π. Ἀλ. Σμέμαν, πού ἐντάσσονται στό πλαίσιο τοῦ θέματός μας: *Γιά νά ζήσει ὁ κόσμος*, ἐκδ. Ἀθηνᾶ 1970, *Μεγάλη Σαρακοστή*, Ἀκρίτας 1983, *Ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας* στό σύγχρονο κόσμο, Ἀκρίτας 1984, *Ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος*, ἐκδ. Δόμος 1984, *Εὐχαριστία*, Ἀκρίτας, 1987 (ἐκδ. βελτιωμένη 2000), *Ἡ Ἐκκλησία προσευχομένη* (*Εἰσαγωγή στή Λειτουργική Θεολογία*), Ἀκρίτας 1991, *Ἐορτολόγιο*, Ἀκρίτας 1997, *Μικρό ὁδοιπορικό τῆς Μ. Ἐβδομάδος*, Ἀκρίτας 2001, *Ημερολόγιο*, Ἀκρίτας 2002, *Παναγία*, Ἀκρίτας 2003, *Πιστεύω*, Ἀκρίτας 2003.

8. Υπάρχουν καί πολλοί άλλοι θεολόγοι καί κληρικοί συγγραφεῖς πού ἀσχολήθηκαν μέ λειτουργικά θέματα στόν εἰκοστό αἰώνα. Ὁπως σημειώθηκε ἔξαρχης, εἶναι ἀδύνατο νά γίνει ὀλοκληρωμένη καταγραφή στήν παροῦσα συνάφεια. Ἀπλῶς σημειώνονται ἐδῶ ὁρισμένοι ἀκόμη ἀπό αὐτούς. Ὁ Βαρθολομαῖος Γεωργιάδης, (Ἄρχιεπ. Κορίνθου) ἔγραψε τήν Ἐπιτομή Λειτουργικῆς, πού κυκλοφορήθηκε τό 1909 καί κυκλοφορεῖται σέ τέταρτη ἐκδοση ἀπό τίς ἑκδόσεις Ρηγοπούλου στή Θεσσαλονίκη. Ὁ Δημ. Μωραΐτης, καθηγητής τῆς Λειτουργικῆς, μεταξύ ἄλλων, ἔγραψε τίς μελέτες: *Eἰσαγωγὴ εἰς τὴν λειτουργικήν καί τάς λειτουργικάς σπουδάς*, 1930, *Ἡ Λειτουργία τῶν Προηγια-σμένων*, 1955, *Ιστορία τῆς Χριστιανικῆς Λατρείας*, Μέρος Α', 1958, *Ἐπίτομος Λειτουργική*, Μέρον Α', Γενικόν, 1966. Ὁ Μεθόδιος Κοντοστάνος (Μητροπ. Κερκύρας) κυκλοφόρησε Τελετουργική τό 1958.

9. Ὁ λόγιος καί βαθύς γνώστης τῆς λατρείας Πρωτ. Κ. Παπαγιάννης συνέγραψε ἀρκετές μελέτες πού ἀναφέρονται σέ λειτουργικά θέματα καί ἐπιμελήθηκε λειτουργικά βιβλία. Ὁρισμένες δημοσιεύθηκαν στό περιοδικό *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς*, ἐνῶ ἄλλες ἐκδόθηκαν αὐτοτελῶς. Καταχωρίζονται ἐδῶ ὁρισμένες ἀπό αὐτές: *Ἡ Ἅγια Γραφή ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ*, *Αἱ ἀγιογραφικαὶ περικοπαὶ καί τὸ κήρυγμα*, *Λειτουργικῶν ἀπόπων ἐπισήμανσις*, *Αἱ εὐχαὶ ἐπί τῇ γεννήσει παιδίου*, *Διορθώσεις καί παρατηρήσεις εἰς τό Τριάδιον*, University Studio Ress, Θεσσαλονίκη 2006, *Σύστημα Τυπικοῦ τῶν ἰερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ*, Άποστολική Διακονία 2006, *Μουσική Παρακλητική I, II, III*, *Μουσικόν Τριάδιον I, II*, *Μουσικόν Πεντηκοστάριον*, *Μουσικόν Μήνολόγιον κ.ἄ.*

10. Θά ἀποτελοῦσε παράλειψη ἂν δέν ἀναφέρονταν, ἔστω ἐλάχιστα, γιά τή συμβολή τοῦ Ἅγιου Ὁρους στήν ἀνάπτυξη τῆς λατρείας καί τή θεολογία τῆς στόν είκοστό αἰώνα. Καταρχήν ὅλα τά μοναστήρια ἐπανδρώθηκαν μέ νέους μοναχούς, οἱ δοποῖοι καλλιέργησαν τήν παραδοσιακή βυζαντινή μουσική, μελέτησαν παλαιά χειρόγραφα, συγκρότησαν καταρτισμένους χορούς καί ἔγιναν πόλος ἔλεης πολλῶν προσκυνητῶν. Ἐκτός ἀπό τόν Υμνογράφο μοναχό Γεράσιμο Μικραγιαννανίτη πού συνέταξε πάνω ἀπό δύο χιλιάδες ἰερές ἀκολουθίες, κανόνες, τροπάρια, μεγαλυνάρια καί κο-

ντάκια σέ σαράντα ἑπτά σφζόμενους χειρόγραφους κώδικες²², ἀρκετοί λόγιοι μοναχοί καί ἵερομόναχοι ἔγραψαν σχετικές μελέτες. Ἀναφέρω ἐλάχιστες ἀπό αὐτές: Μοναχοῦ Θεοδοσίου Ἀγιοπαντίτου: Ὁ ἀγνοημένος θησαυρός, ἔκδ. Ἀγιος Νεκτάριος, Θεσσαλονίκη 1971, Ἀρχιμ. Βασιλείου: Εἰσοδικόν, ἔκδ. Ἰ. Μ. Σταυρονικήτα Ἀγιον Ὅρος 1978, Τερομονάχου Γρηγορίου: Θεία Λειτουργία. Ἐπίσης, ἀπό τό 1989 ἡ Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας ἐκδίδει ἐπιμελημένες σειρές λειτουργικῶν βιβλίων, στά δοποῖα ὑπάρχουν ἐκτενέστατα εἰσαγωγικά σημειώματα τοῦ μακαριστοῦ καθηγητῆ Ιωάννη Φουντούλη.

11. Ἀπό τό Ἀγιον Ὅρος πῆρε ἐρεθίσματα ὁ Φώτης Κόντογλου, καί ἀσχολήθηκε κυρίως μέ τήν ἀγιογραφία τῆς Κορητικῆς Σχολῆς. Ἐκεῖ ἀντέγραψε φορητές εἰκόνες καί τοιχογραφίες κυρίως τοῦ 16ου αἰώνα, τοῦ Θεοφάνη καί τοῦ Φράγκου Κατελάνου. Ἔγραφε: «‘Ο χαρακτήρ τῶν ἀγίων εἰκόνων τῆς Ὁρθοδόξου ἀγιογραφίας δέν εἶναι οὐδόλως φυσικός, ἀλλά εἶναι λειτουργικός καί συμβολικός, ἥγουν πνευματικός. Ἡ τέχνη αὕτη, εἶναι μία ζωγραφική θεολογία»²³. Ὁ Κόντογλου ὀρθώνει στήν ἐποχή του συχνά δηκτικό λόγο ἐναντίον τῆς κακογουστιᾶς καί τῆς ἔλλειψης κάλλους στή δόμηση καί διακόσμηση τῶν νεότερων ναῶν, ἀντιτιθέμενος σέ στρεβλές καταστάσεις καί ὅχι τόσο σέ συγκεκριμένα πρόσωπα. Ἡ παρουσία του θεωρεῖται σταθμός γιά τήν ἐκκλησιαστική τέχνη, ἀφοῦ συνέβαλε σημαντικά στή στροφή πρός τήν βυζαντινή ἀγιογραφία.

12. Πέρα ὅμως ἀπό δοσούς ἀσχολήθηκαν εἰδικά μέ τή λατρεία, σταθμό νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ ἡ εὐρύτερη συζήτηση μεταξύ κορυφαίων θεολόγων τοῦ είκοστοῦ αἰῶνα γιά τόν χαρακτήρα τῆς λατρείας. Κατά πόσο δηλαδή ἡ λατρεία εἶναι στατική καί τυπολατρική ἡ ἔχει δυναμικό, ζωντανό καί χαρισματικό χαρακτήρα. Σχηματικά θά μποροῦσε νά λεχθεῖ ὅτι, διαμορφώθηκαν δύο κυρίως τάσεις, πού διαφροποιοῦν ἡ ὑπερτονίζουν τή νηπτική - ἡ συνχαστική παράδοση ἀπό τή μία μεριά καί τήν ἐκκλησιολογική - εὐχαριστικοντρική παράδοση ἀπό τήν ἄλλη. Στό διάλογο αὐτό ἔλαβαν μέρος πολλοί. Θά ἀναφερθῶ μόνο σέ τρεῖς καί θά κλείσω τήν εἰσήγησή μου. Οι δύο αὐτές τάσεις ἴσως ἐκφράζουν τό κλίμα πού δημιουργήθηκε μέ τή συγγραφή δύο ἀξιόλογων διδακτορικῶν διατριβῶν, οἱ

όποιες έκπονήθηκαν κατά τή δεκαετία του 1960 και πλούτισαν τά θεολογικά γράμματα²⁴. Η πρώτη διδακτορική διατριβή συντάχθηκε άπό τόν μακαριούτο καθηγητή π. Ιωάννη Ρωμανίδη στή Θεολογική Σχολή Θεοσαλονίκης και ή άλλη άπό τόν καθηγητή Ιωάννη Ζηζιούλα (νῦν Μητροπολίτη Περιγάμου). Στή μία άπό αύτές έξαιρονται και προτάσσονται οι συνέπειες τής πτώσης και ή έπιστροφή στό άρχαιο κάλλος μέ πνευματική άσκηση, χωρίς νά παραθεωροῦνται τά μυστήρια. Στήν άλλη έξαιρεται ή ένότητα τῆς Ἐκκλησίας, ή όποια έκφραζεται στή Θεία Εὐχαριστία πού τελεῖ ή έπισκοπος. Στή δεύτερη δίδεται ίδιαίτερη βαρύτητα στήν εὐχαριστιακή ἐκκλησιολογία.

Πέρα από τίς μονομερεῖς και αύτονομημένες ἐρμηνεῖς πού δόθηκαν στής μελέτες αύτές, και οι ίδιοι μᾶλλον εἶναι άπόρροια τοῦ κατακερματισμοῦ τῶν θεολογικῶν γνωστικῶν ἀντικειμένων και ίχι τῶν προθέσεων τῶν συγγραφέων τους, ή συζήτηση αύτή έχει ἐνδιαφέρον. Διότι συχνά λησμονεῖται ή ἐσχατολογική προοπτική τῆς Ἐκκλησίας καιύ πέρστονίζεται ή ἀτομική σωτηρία τῶν χριστιανῶν, χωρίς νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ίτι ή κατά Χριστόν τελείωση και ή ἀγιασμός δέν εἶναι ἀτομικό άλλα δύμαδικό «ἄθλημα» ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, πού τροφοδοτεῖται άπό τή δωρεά τοῦ Ἅγιου Πνεύματος. Κι από τήν άλλη πλευρά, ἀν δέν θεραπευτεῖ μέ τήν άσκηση ή προαιρέση τοῦ ἀνθρώπου, ή προσωπική ἀμαρτία τοῦ καθενός ἀποκτά εὐδύτερες διαστάσεις και διαβρώνει τό ἐκκλησιαστικό σῶμα στήν ἀνθρώπινη ἐκδοχή του. Στήν ἔνωση και κοινωνία μέ τόν Χριστό και τούς συνανθρώπους συμβάλλει σημαντικά ή προαιρέση. «Ἐκ προαιρέσεως γάρ ή ἔνωσις αὕτη γίνεται, οὐ χωρίς τῆς ἡμῶν γνώμης», τονίζει ο ἄγιος Ιωάννης Δαμασκηνός²⁵.

Στή βιβλική και ἀγιοπατερική παράδοση τά πράγματα παρουσιάζονται άπλα, συνθετικά και ίχι αύτονομημένα. Η σύνθεση αύτή ἀπαντά στό συγγραφικό ἔργο τοῦ καθηγητή Γ. Μαντζαρίδη²⁶.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Χριστοδούλου, Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος”, τοῦ ἀπό Δημητριάδος: *Ἐργα, τόμ. Β'*, Ἀθήνα 2010.
2. K. Καλλινίκου Πρωτ.: *Ο χριστιανικός ναός και τά τελούμενα ἐν αὐτῷ*, ἔκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 1979, σ. 4.
3. A' Κορ. 13,12.
4. I. Φουντούλη: *Λειτουργικά θέματα, Z'*, 31-35, Θεοσαλονίκη 1986, σ. 15
5. I. Φουντούλη: «Προλογικόν Σημείωμα», στοῦ Ἀμβροσίου (Σταυριανοῦ) Σχολάζοντος Μητροπολίτου Καισαρείας, *Ἄι ἀρχαιόταται και αἱ σύγχρονοι Λειτουργίαι*, ἔκδ. Πατριαρχικόν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, ἔκδ. β', ἐπιμ. Ἀρχιμ. Νικοδήμου Σκρέττα, Θεοσαλονίκη 2001, σ. 10-11.

Ἡ παραθεώρηση δρισμένων ἀληθειῶν και ί υπερτονισμός άλλων μπορεῖ νά διδηγήσει ἀκόμη και στήν αἵρεση. Κι αὐτό δέν συμβαίνει μόνο σέ ἐπίπεδο δόγματος άλλα και ήθους²⁷. Γι' αὐτό χρειάζεται ίδιαίτερη προσοχή. Μπορεῖ πράγματι νά ἀγιάζονται οι χριστιανοί ώς σῶμα, άλλα και ί καθένας προσάγει στό Θεό και ίδιαίτερα στή λατρεία, ίχι μόνο τά δῶρα τῆς εὐχαριστίας του, άλλά και τόν προσωπικό του πνευματικό ἀγώνα κι ίχι τήν κακία και τά πάθη του, τά όποια διασποῦν τήν ἐν Χριστῷ ἐνότητα και ψύχουν τήν ἀγάπη. Ἡ μᾶλλον θυσιάζει κάθε ἐμπαθές νόημα και πάθος μέ τή μετάνοια, ίφοῦ στή λατρεία καλλιεργεῖται τό ίθος τῆς «συντεριψμένης καρδίας» και ή αύτοεξομολογητική διάθεση.

Τελικά πέρα από τήν ἀταξία ί τήν εύταξία, πέρα από τούς σημαντικούς σταθμούς και τούς σπουδαίους ί ἀφανεῖς ἐκπροσώπους της, ή θεία λατρεία γενικότερα και ή θεία Λειτουργία εἰδικότερα εἶναι ζωντανή και ἀποτελεῖ τό πνευματικό κέντρο τοῦ κόσμου. Ὁ Ἀρχιμ. Σωφρόνιος Σαχάρωφ, δό όποιος συνέταξε και νέες εὐχές γιά τή θεία Λειτουργία γράφει: «Ἡ ψυχή τοῦ ἰερέως ἀναπόφευκτα θά φθάσει πολλές φορές σέ ἐξάντληση ἀπό τή θεωρία κάθε εἴδους παθημάτων ἀφ' ἐνός, και ί ἀδικιῶν και ἐκβιασμῶν ἀφ' ἐτέρου. Ἀκριβῶς οι ἀνάρμοστες αύτές πράξεις και σχεδόν ὅλες οι φαινομενικά παράλογες πράξεις τῶν ἀνθρώπων ἀποτελοῦν ἐνδειξη τῆς πτώσεως τοῦ κόσμου μας. Μέ ἐπίμονη ἀσκηση ὁφείλουμε νά κρατήσουμε ἀμείωτη τήν ἐμπνευσή μας γιά τή λειτουργική προσευχή ὑπέρ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας. Κάθε πάθος και κάθε κακοήθεια τῆς ἀμαρτίας, εἴτε σ' ἐμᾶς τούς ιδίους, εἴτε στούς άλλους ἔξω ἀπό ἐμᾶς, ἀποτελοῦν τό περιεχόμενο τῆς καθολικῆς αὐτῆς προσευχῆς... Ἡ Λειτουργία, στήν αἰώνια πνευματική τῆς πραγματικότητα, εἶναι θυσία γιά τίς ἀμαρτίες τῆς ἀνθρωπότητος»²⁸.

6. Εύαγγέλου Θεοδώρου: «Ἐπικήδειος Λόγος», στόν ἀφιερωματικό τόμο *Παναγιώτης Τρεμπέλας*, Λέων τῆς Ὁρθοδοξίας, ἔκδ. «Ο Σωτήρ», Ἀθῆνα 2010, σ. 21.
7. Βλ. Ὁρθοδοξία, τομ. I', Κωνσταντινούπολις 1935, σ.352-355.
8. «Δυστυχῶς ὁ κ. Τρεμπέλας ἐργω τοιούτῳ σπουδαίῳ ἐπιχειρήσας περιωρίσθη μόνον εἰς τοὺς κώδικας τῆς Ἑθνικής Βιβλιοθήκης τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἔλαβε τὸν κόπον νά ἔξετάσῃ, ὡς λέγει, περὶ τοὺς 80 κώδικας. Ἄλλ' ἐκ τούτων ἐλάχιστοι ἔχουσιν παλαιογραφικήν ἀξίαν, οἱ δέ λοιποὶ εἶναι νεώτεροι... Εάν δὲ πολλοὶ ἐκοπίαζεν καὶ μετέβαινεν εἰς Ἀθω θά εὑρισκεν εἰς τὴν Λαύραν π.χ. ἐκτός πολυαριθμῶν κωδίκων ἀπό τοῦ Θ' αἰῶνος καὶ ἔξης χρονολογουμένων καὶ 5 δεκάδας εἰλιταρίων (I' -IE' αἰῶνος). «Αἱ πρός ἀναθεώρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων γενόμεναι ἀπόπειραι ἐν τῇ Ὁρθοδοξῷ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ», *Νέα Σιών*, ἔτος ΛΓ', 1941, τόμος ΛΣΤ', σ. 39. Ὁ Εὐλόγιος Κουρίλας (Ἐπίσκοπος Κορυτοῦ) σέ πολλές συνέχειες δημοσίευε ἄρθρα στὸ περιοδικό *Νέα Σιών* μέ τὸν παραπάνω τίτλο ἀπό τὸ 1935-1941. Οἱ δημοσιεύσεις αὐτές ἔχουν μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ λειτουργική ἐπιστήμη, ἀλλά εἶναι ἀδύνατον νά ἐρευνηθοῦν στήν παροῦσα συνάφεια.
9. Βλ. Πρωτ. Κ. Ν. Παπαδοπούλου: «Ο Παναγιώτης Τρεμπέλας ὡς Λειτουργιολόγος. Η συμβολή του στή μελέτη τῆς ἑλληνικῆς ὑμνογραφίας», *Παναγιώτης Τρεμπέλας*, Λέων τῆς Ὁρθοδοξίας, σ. 234.
10. Ι. Φουντούλη: *Λειτουργικά θέματα*, Ζ', 31-35, Θεσσαλονίκη 1986, σ. 16 ὅπου περισσότερα. Ἐμ. Κωνσταντινίδη, «Παναγιώτης Τρεμπέλας», *ΘΗΕ*, τόμ. 11b, σ. 846.
11. Π. Τρεμπέλα: *Ἡ Ρωμαϊκή λειτουργική κίνησις καὶ ἡ πρᾶξις τῆς Ἀνατολῆς*, Ἀθῆναι 1949, σ. 6, 50.
12. Ι. Φουντούλη, ὥ.π., σ.17.
13. Μητρ. Καρπενητίου Νικολάου: «Ἐπίσκοπος Διονύσιος Ψαριανός (κατά κόσμον Νικόλαος) Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης», ἀνάτ. Α' τόμ. *Οἰκοδομή καὶ Μαρτυρία*, Κοζάνη 1991, σ. 11.
14. Δημοσιεύτηκε μέ τίτλο, «Μετά αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας», στόν Β' τόμ. Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1968, Γενεύη 1989, σ. 147-164.
15. *Οἰκοδομή καὶ παράκλησις, Κυριακόν Ἐγκύλιον ἀπ' Ἐκκλησίας Κήρυγμα (1969-1973)*, ἔκδ. Ι. Μητρ. Κοζάνης, σ. 392.
16. Βλ. περισσότερα Κυριακῆς Χατζηαναστάση: *Ἐργο καὶ διδασκαλία τοῦ Μακαριστοῦ Ἐπισκόπου Κοζάνης Διονύσιου Ψαριανοῦ, Ποιμαντική, Λειτουργική καὶ Ὁμιλητική προσέγγιση*, Θεσσαλονίκη 2008.
17. Ἐπισκόπου Διονύσιου Ψαριανοῦ Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης, *Ποιμαντικά Κείμενα, εἰς οἰκοδομήν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ 2*, ἔκδ. Ἀπ. Διακονίας, Ἀθῆναι 2001.
18. Ο Πρωτ. Γ. Μεταλληνός δίδαξε γιά πολλά χρόνια στό Τμῆμα Θεολογίας τοῦ Ε.Κ.Π.Α., ὅπερα ἀπό ἀνάθεση τά μαθήματα τῆς Λειτουργικῆς, Ὁμιλητικῆς καὶ Ιστορίας καὶ Θεολογίας τῆς Λατρείας.
19. Καταχωρίζονται ἐδῶ τά σημαντικότερα πού ἐκδόθηκαν ἀπό τὴν Ἱερά Μητρόπολη Δράμας: *Ἐκκλησιαστική εὐταξία*, 1986, *Κλῆρος καὶ λαός ὡς Σῶμα Χριστοῦ*, 1988, *Νηστεία καὶ πνευματική ζωή*, 1989, *Χριστιανικόν Εօρτολόγιον*, 1990, *Σύμβολα καὶ συμβολισμοί τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, 1991, *Ἡ ἐνορία ὡς κοινωνία πιστῶν καὶ ὡς Σῶμα Χριστοῦ*, 1993, *Οἱ ἀκολουθίες τοῦ νυχθμέρου*, 1994, *Τό Ἀγιον Βάπτισμα*, 1996, *Τό ἰερόν μυστήριον τοῦ γάμου*, 1997, *Ἡ Θεία Λειτουργία*, 1998, *Ἡ Τερωσύνη κατά τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας*, 1999, *Τό ἰερόν μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου*, 2000, *Νεκρώσιμα τελετουργικά*, 2001, *Τό ἰερόν μυστήριον τῆς Μετανοίας*, 2002.
20. Θέματα Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ἔκδ. Ἀρτος Ζωῆς, Ἀθῆναι 1973, σ. 159.
21. Βλ. Γαλ. 5,15.
22. Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου: *Ο Υμνογράφος Γεράσιμος Μιχραγιαννανίτης καὶ οἱ ἀκολουθίες του σέ ἀγίους τῆς Θεσσαλονίκης*, ἔκδ. Ὁργανισμός Πολιτιστικῆς Πρωτεύουσας τῆς Εύρωπης, Θεσσαλονίκη 1997, σ. 94-97.
23. Φ. Κόντογλου: *Ἐκφρασις τῆς Ὁρθοδόξου Εἰκονογραφίας*, τομ. A', σ. 415.
24. Ι. Ρωμανίδου: *Τό προπατορικόν ἀμάρτημα*, ἔκδ. Δόμος, Ἀθῆναι 1989. Ι. Ζηζιούλα (νῦν Μητροπ. Περιγάμου), *Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ καὶ τῷ ἐπισκόπῳ κατά τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας*, ἔκδ. Γρηγόρη, Ἀθῆναι 1990.
25. *Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως 4,13, κείμ. N. Ματσούκα, ἔκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 374. Καὶ σέ ἄλλο σημεῖο, δὲ ἵερος Δαμασκηνός γράφει: «Γίνεται τοίνυν τοῖς πίστει ἀξίως μεταλαμβάνουσιν εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς φυλακτήριον ψυχῆς τέ καὶ σώματος, τοῖς δέ ἐν ἀπιστίᾳ ἀναξίως μετέχουσιν εἰς κόλασιν καὶ τιμωρίαν, καθάπερ τὸ τοῦ Κυρίου θάνατος τοῖς μέν πιστεύουσι γέγονε ζωὴ καὶ ἀφθαρσία εἰς ἀπόλαυσιν τῆς αἰώνιου μακαριότητος, τοῖς δέ ἀπειθοῦσι καὶ τοῖς κυριοκτόνοις εἰς κόλασιν καὶ τιμωρίαν αἰώνιον».* Ὀπ. σ.370
26. Βλ. ἐνδεικτικά Γ. Μαντζαρίδη: *Παλαιμά*, ἔκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1973, σ. 149 κ.έ.
27. Γ. Μαντζαρίδη: *Ἡθική ΙΙ*, ἔκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 2009, σ. 77.
28. Ἀρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ): *Οψόμεθα τόν Θεόν καθὼς ἔστι*, Ἐσσεξ Ἀγγλίας 2010. σ. 312-313.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 223/2011

«περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και ἀντικαταστάσεως
τοῦ ύπ' ἀριθμ. 149/2002 Κανονισμοῦ ύπό τὸν τίτλον
“Ἐσωτερικός Κανονισμός ὁργανώσεως και λειτουργίας τοῦ Γραφείου
τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλήσης τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκή
Ἐνωση, στὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης και στὴν Unesco”»

**Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐχοντας ύπ' ὄψει:

1. Τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4, περίπτ. ε' καὶ 9, παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,
2. Τὶς διατάξεις τοῦ N. 2817/2000 (ΦΕΚ 78/τ. A/14.3.2000),
3. Τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ύπ' ἀριθμ. 99/1998 Κανονισμοῦ «Περὶ συστάσεως και λειτουργίας Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων» (ΦΕΚ 254/A/13.11.-1998),
4. Τὴν ύπ' ἀριθμ. 21/17.8.2011 Εἰσήγησιν τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκήν Ἐνωσιν.
5. Τὴν ἀπό 19.8.2011 Ἀπόφασιν Αὔτης,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν τροποποίησιν, συμπλήρωσιν και ἀντικατάστασιν τοῦ ύπ' ἀριθμ. 149/2002 Κανονισμοῦ ύπό τὸν τίτλον: «Ἐσωτερικός Κανονισμός ὁργανώσεως και λειτουργίας τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκήν Ἐνωση, στὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης και στὴν UNESCO», διὰ νέου Κανονισμοῦ, ἔχοντος ώς ἔξης:

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 223/2011

Περὶ τροποποιήσεως και ἀντικαταστάσεως τοῦ ύπ' ἀριθμ. 149/2002 Κανονισμοῦ ύπό τὸν τίτλον «Ἐσωτερικός Κανονισμός ὁργανώσεως και λειτουργίας τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκήν Ἐνωση, στὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης και στὴν UNESCO (Φ.Ε.Κ. 79/τ. Α/2002)».

**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ**

**”Αρθρον 1
’Οργάνωση-Λειτουργία**

Μέ τὸν παρόντα Ἐσωτερικό Κανονισμό καθορίζονται και ρυθμίζονται τὰ τῆς ὁργανώσεως και λειτουργίας τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκήν Ἐνωση, στὸ Συμβούλιο Εὐρώπης και στὴν UNESCO».

**”Αρθρον 2
’Ορισμοί**

Χάριν συντομίας οἱ κατωτέρω ὅροι θά ἀναφέρονται ως ἔξης:

- α) Ο ὅρος «Γραφεῖο τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκήν Ἐνωση, στὸ Συμβούλιο Εὐρώπης και στὴν UNESCO» ώς «Ἀντιπροσωπεία».
- β) Ο ὅρος «Εὐρωπαϊκήν Ἐνωση» ώς «Ε.Ε.».
- γ) Ο ὅρος «Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης» ώς «Σ.Ε.».
- δ) Ο ὅρος «Διαρκής Ιερά Σύνοδος» ώς «Δ.Ι.Σ.».
- ε) Ο ὅρος «Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων» ώς «Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ.».
- σ) Ο ὅρος «Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Αθηνῶν και πάσσος Ἑλλάδος» ώς «Ἀρχιεπίσκοπος».

**”Αρθρον 3
”Εδρα**

Ἡ Ἀντιπροσωπεία ἐδρεύει στὶς Βρυξέλλης, στὸ διοικητικό διαμέρισμα τῶν Βρυξελλῶν Etterbeek, ἐπὶ τοῦ Boulevard Saint – Michel 50.

**”Αρθρον 4
”Σφραγίδα**

Ἡ Ἀντιπροσωπεία ἔχει δική της κυκλική σφραγίδα, ἡ οποία φέρει στὸ κέντρο τὸ μονόγραμμα ΧΡ και πέ-

ριξ στόν πρώτο κύκλο δώδεκα (12) άστερίσκους, στόν δεύτερο κύκλο τίς πλέξεις BUREAU DE LA REPRESENTATION DE L' ÉGLISE DE GRÉCE και στόν τρίτο κύκλο ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

„Αρθρον 5
Αρμοδιότητες

Η Αντιπροσωπεία συνεργάζεται ἅμεσα μέ τήν Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ. ἐντός τοῦ πλαισίου τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 99/1998 Κανονισμοῦ. Εἰδικότερα οἱ Αρμοδιότητες τῆς Αντιπροσωπείας εἶναι:

1. Νά ἐνεργεῖ πάντοτε στό πλαισίο τοῦ προγραμματισμοῦ και τῶν ὁδηγιῶν τίς ὄποιες λαμβάνει ἀπό τήν Δ.Ι.Σ., ἢ ὄποια και ἔχει τήν ἀποφασιστική ἐπί παντός θέματος ἀρμοδιότητα.

2. Η Αντιπροσωπεία εἰδικότερο ἔργο ἔχει:

α. Νά ἐνισχύει τίς προσπάθειες γιά τήν ειρήνη, συμφιλίωσην και συνεργασία τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης μέσα ἀπό τήν προώθηση πολιτιστικῶν, πολιτισμικῶν και ἀνθρωπιστικῶν δραστηριοτήτων, οἱ ὄποιες βοηθοῦν στήν κατανόηση ἀπό τήν κοινὴ γνώμη τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου και τῆς σημασίας του γιά τήν πνευματική συνύπαρξη τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης και γιά τήν προστασία τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων και τῶν ἐπευθεριῶν τοῦ ἀτόμου.

β. Νά συμβάλλει στήν προαγωγή τῆς ἔνωσης τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης μέ σεβασμό τῆς ταυτότητας, τῆς ιδιοπροσωπείας τους, τῶν παραδόσεων, ἡθῶν και ἔθιμων τους, ἐντός ἐνός περιβάλλοντος σεβασμοῦ τῆς φύσης και τῶν δημιουργημάτων τοῦ Θεοῦ.

γ. Νά ύποστηριζει και νά προάγει τό πνευματικό, πολιτιστικό και φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος μέσα ἀπό τή συνεργασία της μέ τά ὅργανα τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO.

δ. Νά καθηλιεργεῖ και νά ἀναπτύσσει δημόσιες σχέσεις μέ τά ἀρμόδια ὅργανα τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO.

ε. Νά διατηρεῖ, νά ἀναπτύσσει και νά συμβάλλει στή σύσφιγξ τῶν σχέσεων μέ τήν «Ορθόδοξον Εὐρωπαϊκήν Επιτροπήν» τοῦ Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου, μέ τής Αντιπροσωπείες τῶν Αύτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιῶν, καθώς και μέ τής Αντιπροσωπείες τῶν Χριστιανικῶν Ομοιογιῶν, τῶν θρησκευμάτων και μέ τής Μή Κυβερνητικές Οργανώσεις.

στ. Νά συνεργάζεται και νά ἐπικοινωνεῖ στενά μέ τής ἐλληνικές ύπηρεσίες και τής ύπηρεσίες τῶν ύπολοί-πων κρατῶν, οἱ ὄποιες εἶναι διαπιστευμένες στήν Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τήν UNESCO γιά τήν ἀμοιβαία ἐνημέρωση και προώθηση θεμάτων κυρίως ἐκκλησιαστικῶν, μορφωτικῶν, πολιτιστικῶν, κοινωνικῶν, ἐκπαιδευτικῶν, νεότητας, περιβάλλοντος ὡς και παντός ἄλλου συναφοῦς πρός τό ἔργο τῆς Ορθοδόξου Εκκλησίας τῆς Ελλάδος.

ζ. Νά παρακολουθεῖ και νά μετετά ὄποιοδήποτε θέμα ἔχει σχέση μέ τής τρέχουσες ἐργασίες, δραστηριότητες, ἔρευνες και ἔξελιξεis τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO και ἐνδιαφέρει τήν Εκκλησία, ὥστε νά εἶναι δυνατή ἡ διατύπωση σχετικῶν παρατηρήσεων και προτάσεων πρός τά ἀρμόδια εὐρωπαϊκά και ἔθνικά ὅργανα και νά ἐνημερώνει τήν Δ.Ι.Σ. πρός τήν ὄποια ὑποβάλλει σχετικές προτάσεις πρός τήν Ε.Ε. σχετικά μέ τήν κοινωνική σύγκλιση τῶν κρατῶν-μελῶν ὥστε νά περιορισθοῦν μεταξύ τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης οἱ μεγάλες οἰκονομικές και κοινωνικές ἀνισότητες και νά ἐπικρατήσει πνεῦμα καταπληγῆς.

η. Νά παρακολουθεῖ και νά συμβάλλει στή δραστηριότητες ἐκείνες τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO, οἱ ὄποιες προωθοῦνται σέ εὐρωπαϊκό ἐπίπεδο και ἀφοροῦν στή θρησκευτική, πνευματική, ἀνθρωπιστική, οἰκονομική ἡ ψήφική ἀλληλεγγύη μεταξύ τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης και τοῦ ύπολοίοπου κόσμου, ὥστε νά ενισχυθοῦν οἱ ἀρχές τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ, τῆς ἀλληλοκατανόησης και τῆς ἀλληλεγγύης, μακράν ἀπό ξενοφοβίες και φυλετικές διακρίσεις.

θ. Νά ἐπιλαμβάνεται ζητημάτων, τά ὄποια ἀνακύπτουν ἀπό μέτρα και ἐνέργειες τῶν ὅργανων τῆς Ε.Ε. και τοῦ Σ.Ε., μετά ἀπό σχετική ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ.

ι. Νά ἔρευνά τά διάφορα προγράμματα, τά ὄποια ἐκπονοῦνται ἀπό τήν Ε.Ε. και τό Σ.Ε., προκειμένου νά ἐνημερώνεται ἡ Δ.Ι.Σ. και νά ἀποφασίζει τή συμμετοχή τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος σέ αύτά.

ια. Νά ὅργανώνει ἐκδηλώσεις μέ ἔγκριση τῆς Δ.Ι.Σ. ὅπως διαλέξεις, σεμινάρια, ὄμάδες ἐργασίας, συνέδρια και ἄλλης παρεμφερεῖς ἐκδηλώσεις, μέ θέματα τά ὄποια ἀφοροῦν στήν όρθοδοξη παράδοση, τήν Ιστορία, τήν Τέχνη, τήν Εκπαίδευσην ἡ θέματα θεολογικοῦ ἡ ἐπικοινωνιακοῦ περιεχομένου σέ συνεργασία μέ τήν Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ. Η ὅργανωση τῶν ἀνωτέρω ἐκδηλώσεων δύναται νά γίνει σέ συνεργασία μέ τής ύπηρεσίες τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO, τήν «Ορθόδοξον Εὐρωπαϊκήν Επιτροπήν» τοῦ Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου, τής Αντιπροσωπείες τῶν ἄλλων Αύτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιῶν, καθώς ἐπίσης και μέ ἄλλης ὅργανώσεις ἐτεροδόξων ἡ ἐτεροθρήσκων.

ιβ. Νά συγκεντρώνει, ταξινομεῖ, συντηρεῖ, φυλάσσει και ἀξιοποιεῖ τά γραπτά, ὀπτικοακουστικά και ψηφιακά στοιχεία τά ὄποια προέρχονται ἀπό τής Υπηρεσίες τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO και τά ὄποια ἐνδιαφέρουν τήν Εκκλησία τῆς Ελλάδος.

ιγ. Νά συντάσσει και διανέμει περιοδικῶς στό πρωστικό, τό ὄποιο ύπηρετεί στής Υπηρεσίες τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. και τῆς UNESCO, καθώς και στούς ἀνταποκριτές ἐλληνικοῦ και ζένου Τύπου, σύντομο Δελτίο Τύπου γιά τής δραστηριότητες τῆς Αντιπροσωπείας.

3. Γιά ἐπείγοντα θέματα ἡ ἐπίλυση τῶν ὄποιων κρίνεται ἅμεσα, ἀποφασίζει ὡς Αρχιεπίσκοπος.

**”Αρθρον 6
Διοίκηση**

1. Η Αντιπροσωπεία δύναται νά διευθύνεται από Έπισκοπο, σύμφωνα μέ τη διάταξη τοῦ ἄρθρου 15 § 8α τοῦ N. 2817/2000 (Φ.Ε.Κ. 78 Α/14 Μαρτίου 2000).

Έάν αύτός κωλύεται γιά όρισμένο χρονικό διάστημα νά έκτελέσει τά καθήκοντά του άναπληρούται από κληρικό ἢ λαϊκό, τόν όποιο προτείνει ἄμα τῇ άναπλήψει τῶν καθηκόντων του πρός τόν Αρχιεπίσκοπο καί μέ ἀποφασή του ἔγκρίνεται ἢ άναπλήρωση ὥροια ἀνακοινώνεται καί στήν Δ.Ι.Σ.

2. Σέ περίπτωση παύσης, παραίτησης, ἢ διακοπῆς παροχῆς ύπορεσιῶν τοῦ Διευθυντοῦ, διορίζεται Διευθυντής, μέ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ., κληρικός οίουδήποτε βαθμοῦ ἢ λαϊκός, ὥροιος διαθέτει τά ἀναγκαῖα τυπικά καί ούσιαστικά προσόντα ἐπιφυλασσομέντος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15 παρ. 8α τοῦ N. 2817/2000.

**”Αρθρον 7
Άρμοδιότητες τοῦ Διευθυντῆ**

1. Ο Διευθυντής τῆς Αντιπροσωπείας:

α) Μεριμνᾶ πρώτιστα γιά τήν ἔφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ὡς καί τῶν λοιπῶν Κανονισμῶν τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος.

β) Καθορίζει τίς προτεραιότητες καί τά μέσα γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν της κατανέμοντας ύπευθυνότητες μεταξύ τῶν συνεργατῶν της.

γ) Έκπροσωπεῖ τήν Αντιπροσωπεία ἐνώπιον τῶν ὄργάνων τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. καί τῆς UNESCO, ὡς καί πάστος ἀληθινού διοικητικῆς καί δικαστικῆς ἀρχῆς, καθώς καί στίς σχέσεις της πρός τρίτους.

δ) Παρακολουθεῖ καί συντονίζει τίς ἔργασίες της, ὅπως αύτές προβλέπονται, ἀπό τό ἄρθρο 5 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ε) Άλληπλογραφεῖ καί ύπογράφει ἔγγραφα, σύμφωνα μέ τόν ισχύοντα Κανονισμό τῆς Δ.Ι.Σ.

στ) Καταρτίζει τόν προϋπολογισμό τῶν ἐσόδων καί τῶν ἔξόδων κατά τή διαδικασία τοῦ ἄρθρου 17 παρ. 2 τοῦ υπ' ἀριθμ. 211/2010 Κανονισμοῦ τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος (Φ.Ε.Κ. Α' 135/9.8.2010).

ζ) Μεριμνᾶ γιά τήν χρηστή διαχείριση τῶν οἰκονομικῶν καί τῶν περιουσιακῶν στοιχείων.

η) Έγκρίνει τήν πραγματοποίηση προμηθειῶν καί δαπανῶν καί τήν ἀνάληψη ποσοῦ μέχρι 6.000 ΕΥΡΩ, ἐντός τῶν ἔγκεκριμένων πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Γιά όποιαδήποτε δαπάνη, πού ύπερβαίνει τό ποσό αύτό, ἀπαιτεῖται ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ., σέ ἐπειγουσες δέ περιπτώσεις μέ τήν ἔγκριση τοῦ Αρχιεπισκόπου.

θ) Ύπογράφει τά γραμμάτια εἰσπραξης καί τά ἐντάλματα πληρωμῆς, στά όποια ἐπισυνάπτονται ὅλα τά δικαιολογητικά. Τά γραμμάτια καί ἐντάλματα καταχωρίζονται στό βιβλίο τοῦ ταμείου, κάθε ἡμέρα.

ι) Σέ περίπτωση προσφορᾶς δωρεῶν ἢ ἐν γένει ἄλλων νομίμων προσόδων ἐνημερώνει τήν Δ.Ι.Σ. ὥροια καί ἀποφασίζει γιά τήν ἀποδοχή ἢ ἀποποίηση τῶν προτάσεων.

ια) Προτείνει στή Δ.Ι.Σ. τήν ἔγκριση προϋπολογισμοῦ γιά ἐκτέλεση οἰκοδομικῶν καί λοιπῶν ἔργασιῶν ἀναγκαίων γιά τήν εὔπρεπή ἐμφάνιση τῶν Γραφείων της, τηρουμένων τῶν νομίμων διαδικασιῶν.

ιβ) Προτείνει στή Δ.Ι.Σ. τήν κατάρτιση Ειδικῆς Βιβλιοθήκης.

ιγ) Προτείνει στή Δ.Ι.Σ. ὥροια ἀποφασίζει γιά τήν πρόσθιψη τοῦ ἀναγκαίου ἐποχικοῦ προσωρινοῦ προσωπικοῦ.

ιδ) Τηρεῖ μπτρῶο τῶν ύπορετούτων στήν Αντιπροσωπεία κληρικῶν καί λαϊκῶν (δυναμολόγιο, ύπορεσιακῆς καί μισθολογικῆς κατάστασης, ἀδειῶν κ.λπ.).

ιε) Διαχειρίζεται τήν σφραγίδα τῆς Αντιπροσωπείας.

2. a) Μέ ἀπόφαση τοῦ Διευθυντοῦ δύναται νά ἀνατεθοῦν καθήκοντα λογιστοῦ ἢ ταμίου Ὅποιολόγου σύμφωνα μέ τά ύπο τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ν.Δ. 496/74 καθοριζόμενα.

β) Σέ κάθε ἀλλαγή τοῦ Διευθυντοῦ συντάσσεται σέ πενταπλοῦν πρωτόκολλο παράδοσης καί παραλαβῆς τῆς Αντιπροσωπείας μέ τήν καταγραφή καί ἀπογραφή τῆς ἐν γένει διαχειρίσεως χρηματικοῦ καί ύπλικοῦ της, τό όποιο ύπογράφεται ἀπό τόν παραδίδοντα καί τόν παραλαμβάνοντα.

**”Αρθρον 8
Γραμματειακή ύποστήριξη**

Τό Γραφεῖο Γραμματείας:

1. Τηρεῖ τό πρωτόκολλο ἀλληλογραφίας καί ἐπιμελεῖται καί διεκπεραιώνει τήν ἀλληλογραφία καί τήν ἐπεξεργασία κειμένων σέ Η/Υ.

2. Άρχειοθετεῖ καί φυλάττει τά ἔγγραφα, βιβλία κ.λπ.

3. Φροντίζει γιά τήν πάσης φύσεως συναντήσεις καί τήν ἐπικοινωνία τοῦ Διευθυντοῦ μέ τήν διάφορες ἀρχές καί τούς φορεῖς, καθώς καί γιά τήν ἐξυπηρέτηση τοῦ κοινοῦ.

4. Παρακολουθεῖ τά κυκλοφοροῦντα ἔντυπα τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. καί τῆς UNESCO καί προωθεῖ τήν μέσω τοῦ Διαδικτύου ἐπικοινωνία καί συνεργασία καί ἐνημερώνει σχετικῶς τήν Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ.

5. Έπιμελεῖται τόν εύτρεπισμό τῶν Γραφείων τῆς Αντιπροσωπείας.

**”Αρθρον 9
Οἰκονομολογιστική Διαχειριστική Ύποστήριξη**

1. Τό ἔργον «τῶν Οἰκονομικῶν» τῆς Αντιπροσωπείας ἀσκεῖ ὁ ἐκάστοτε Διευθυντής ἐπικουρούμενος ύπο τίνος κληρικό ἢ λαϊκοῦ τῆς Αντιπροσωπείας ἔχοντος γνώσεις ἐπί τοῦ ἀντικειμένου.

2. Ή ταμειακή διαχείριση και πλογιστική παρακολούθηση του Γραφείου διεξάγεται από την EKYO κατόπιν Αποφάσεως της Δ.Ι.Σ. Γιά τόν σκοπό αυτό συνιστάται κατ' έτος παγία προκαταβολή συνοδικού χρηματικού ποσού 55.000,00 εύρω. Τό ποσό αυτό άποδίζεται με χρηματικά ένταλματα προπληρωμῆς στό σονομα του έκαστοτε Διευθυντού του Γραφείου.

3. Οι πληρωμές διενεργούνται ύπο του ταμίου, όριζομένου ύπο του Διευθυντού της Αντιπροσωπείας. Ταμίας δύναται νά όρισθει μόνιμος ύπαλληλος της Έκκλησίας ή άποσπασμένος στόν Αντιπροσωπεία. Τά καθήκοντα του διαχειριστού χρημάτων, άξιων και ύλικου είναι άσυμβίβαστα μέ τά καθήκοντα του διατάκτη.

4. a) Ο Ταμίας υστερα από έπλεγχο της άριθμοτικής πληρότητος και τών έξωτερικών στοιχείων τών παραστατικών, ένεργει βάσει τών γραμματίων τίς είσπράξεις και βάσει τών ένταλμάτων τίς πληρωμές.

β) Τηρεῖ μέ έπιμέλεια τά οικεία πλογιστικά και διαχειριστικά βιβλία τά όποια ένημερώνει καθημερινά.

γ) Έφαρμόζει τίς ισχύουσες δημοσιολογιστικές και φορολογικές διατάξεις.

δ) Προέρχεται στόν κατάθεση και άναληψη χρηματικών ποσών σέ πιστωτικά ίδρυματα μέ ειδική κάθε φορά έξουσιοδότηση και έντολή του Διευθυντού, ένημερώνοντας άμεσως τά σχετικά βιβλία μέ τήν έποπτεία του Διευθυντού.

ε) Τηρεῖ και φυλάσσει τά παραστατικά τών χρεωπιστωτικών έγγραφων ώς και ζήλα τά συναφή δικαιολογητικά.

Άρθρο 10 Τηρούμενα βιβλία

1. Τά βιβλία, τά όποια τηρεῖ ή Αντιπροσωπεία, είναι:

α) Πρωτόκολλον είσερχομένων και έξερχομένων έγγραφων, θεωρημένο.

β) Βιβλίον ταμείου, στό όποιο καταχωρίζονται κατά χρονολογική σειρά οι πάσις φύσεως είσπράξεις και πληρωμές διά τών Γραμματίων είσπράξεως και ένταλμάτων πληρωμῆς.

γ) Βιβλίον ισολογισμῶν και άπολογισμῶν, στό όποιο καταχωρίζονται οι ισολογισμοί και άπολογισμοί μετά τών άντιστοίχων έκθέσεών τους.

δ) Βιβλίον άπογραφών, στό όποιο καταχωρίζονται στό τέλος κάθε χρόνου τά περιουσιακά στοιχεία της Αντιπροσωπείας βάσει τών Πρωτοκόλλων καταμετρήσεως δεόντως θεωρημένων και ύπογραφομένων ύπο του Διευθυντού.

ε) Βιβλίον ύλικού, μέ τό όποιο παρακολουθεῖται ή είσαγωγή, ή έξαγωγή και τό ύπόλοιπο τών άντικειμένων έξοπλισμού της Αντιπροσωπείας έκδιδομένων τών τίτλων είσαγωγῆς και έξαγωγῆς.

στ) Θεωρημένα άρμοδιώς στελέχη τριπλότυπων γραμματίων είσπράξεων και ένταλμάτων πληρωμῶν.

2. Ό Διευθυντής της Αντιπροσωπείας δύναται, ἀν κρίνει σκόπιμο, νά όρισει τήν τήρηση και άλλων βιβλίων ή στοιχείων.

3. Τά πλογιστικά και ταμειακά βιβλία της Αντιπροσωπείας άριθμούνται κατά φύλη και θεωρούνται στόν τελευταία σελίδα πρίν από τήν χρήση τους άπο τόν Αρχιγραμματέα της Ιερᾶς Συνόδου.

4. Τά στοιχεία τών άνωτέρω βιβλίων είναι δυνατόν νά καταχωρίζονται και σέ ήπλεκτρονικό ύπολογιστή, μή έπιτρεπομένης ζημιας της κατάργησης τών βιβλίων στόν περίπτωση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Άρθρον 11 Θέσεις-Προσόντα

1. Γιά τήν άντιμετώπιση τών άναγκων ηειτουργίας της Αντιπροσωπείας συνιστώνται οι έξης θέσεις:

α) Μία (1) θέση Διευθυντού Κλάδου Ειδικῶν Θέσεων Α' σύμφωνα μέ τό άρθρο 5 παρ. 8α τοῦ Ν. 2817/2000.

β) Τρείς (3) θέσεις έκτακτων συνεργατῶν μέ σύμβαση όρισμένου χρόνου.

γ) Μία (1) θέση τακτικοῦ ύπαλληλου Κλάδου ΠΕ Διοικητικοῦ Οίκονομικοῦ βαθμοῦ Δ-Α.

δ) Μία (1) θέση τακτικοῦ ύπαλληλου Κλάδου ΤΕ Διοικητικοῦ βαθμοῦ Δ-Α.

ε) Μία θέση (1) τακτικοῦ ύπαλληλου Κλάδου ΔΕ Διοικητικοῦ βαθμοῦ Δ-Α.

στ) Μία (1) θέση τακτικοῦ ύπαλληλου Κλάδου ΔΕ 'Οδηγοῦ-Κλητήρος βαθμοῦ Δ-Α.

ζ) Μία (1) θέση τακτικοῦ ύπαλληλου Κλάδου ΥΕ Εύπρεπιστοῦ-Εύπρεπίστριας βαθμοῦ Ε-Β.

2. α) Στή θέση του Διευθυντού διορίζεται πρόσωπο σύμφωνα μέ τό άρθρο 6 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

β) Ό διορισμός τών τακτικών ύπαλληλων σέ άντιστοιχο κλάδο και βαθμό ένεργειται σύμφωνα μέ τίς διατάξεις του ή πά' άριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περί Κώδικος Έκκλησιαστικών Υπαλλήλων». Έπι πλέον άπαιτείται ή καλή γνώση της Γαλλικής και Αγγλικής γλώσσας, ώς και πολύ καλή γνώση χρήσης H/Y, έπεξεργασίας κειμένου και άρχειοθέτησης, πιστοποιουμένων τούτων σέ ειδική συνέντευξη.

γ) Στίς θέσεις τών έκτακτων συνεργατῶν προσλαμβάνονται μέ σύμβαση όρισμένου χρόνου και άποφαση της Δ.Ι.Σ. έπιστημονες πού γνωρίζουν «Πίαν καθώς» τίς γλώσσες Γαλλική και Αγγλική και έχουν άναλογο πτυχίο, προσόντα και έμπειρία πού άνταποκρίνονται στίς άρμοδιότητες της Αντιπροσωπείας. Οι άνωτέρω θέσεις δύναται νά καλύπτονται προσωρινά μέ άποσπαση ύπαλληλων ή πά' τό Δημόσιο ή τά Ν.Π.Δ.Δ.

3. Η κάλυψη των θέσεων τακτικοῦ προσωπικοῦ δύναται νά γίνει προσωρινά μέ απόσπαση έκκλησιαστικῶν ύπαλληλων, ἡ ύπαλληλων τοῦ Δημοσίου ἡ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ.

4. Κληρικοί καὶ λαϊκοί εἰδικοί ἐπιστήμονες, έκκλησιαστικοί ύπαλληλοι ἡ μή, δύνανται νά ἀποστέλλονται στὸν Ἀντιπροσωπεία ὡς ἐπιστημονικοί ἡ μορφωτικοί συνεργάτες αὐτῆς, εἰδικότερα γιά τὴν ύποστήριξη τοῦ ἔργου της ἐνώπιον τῶν ὄργανων, τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν ὄμάδων ἐργασίας, ποὺ λειτουργοῦν στὸν Ε.Ε., τὸ Σ.Ε. καὶ τὸν UNESCO, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. μετά ἀπό αἰτιολογημένην πρόταση τοῦ Διευθυντοῦ. Προκειμένου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλληλῶν ἡ ἀποστολή ἐνεργεῖται μετά ἀπό γνώμη τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου κατά τὴν διαδικασία τοῦ ἄρθρου 66 παρ. 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ. Στούς ἀνωτέρω καταβάλλονται ἀπό τὸν Ε.Κ.Υ.Ο. τὰ ἔξοδα μετακινήσεων καὶ παραστάσεων σύμφωνα μέ τίς ἰσχύουσες διατάξεις.

5. Η διαπίστευση τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀντιπροσωπείας γίνεται μέ ἔγγραφο τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ι.Σ. πρός τις ἀρμόδιες τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἀρχές.

6. Προσωρινά καὶ μέχρι πληρώσεως τῶν θέσεων ἡ λειτουργία τῆς Ἀντιπροσωπείας δύναται νά καθίπτεται μέ απόσπαση ύπαλληλῶν κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. κατά τίς διατάξεις τοῦ «Κώδικα Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλληλῶν».

”Αρθρον 12

’Υπηρεσιακή κατάσταση

Οι ύπορετοῦντες στὸν Ἀντιπροσωπεία μέ τίνιν ἰδιότητα τοῦ ύπαλληλοῦ κληρικοί καὶ λαϊκοί διέπονται ὡς πρός τά θέματα τῆς ύπηρεσιακῆς τους κατάστασης ἀπό τὸν Κώδικα Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλληλῶν, ὅπως ἐκάστοτε ἰσχύει. Γιά θέματα τά ὁποῖα δέν ρυθμίζονται ἀπό τὸν 5/1978 Κανονισμό ἐφαρμόζονται οἱ διατάξεις τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικα.

”Αρθρον 13

Προϋπολογισμός

1. Στὸν ἑτήσιο προϋπολογισμό προσδιορίζονται τά ἔσοδα καὶ καθορίζονται τά ὅρια τῶν ἐξόδων-πιστώσεων.

2. Τά ἔσοδα καὶ ἔξοδα ταξινομοῦνται κατ' εἶδος, ὄμάδες καὶ κατηγορίες ἀναλόγως τῆς αἰτίας καὶ τῆς φύσης τους.

3. Τὸ οἰκονομικό ἔτος ἀρχίζει τὸν 1νην Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὸν 31η Δεκεμβρίου τοῦ ιδίου ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

4. α) Ὁ προϋπολογισμός συντάσσεται μέχρι τὸν 31/10 ἑκάστου ἔτους.

β) Ὁ προϋπολογισμός μετά τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῆς εἰδικῆς ἐκθέσεως τῆς Διευ-

θύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος εἰσάγεται διά τῆς Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ. μαζὶ μέ τὸν προϋπολογισμό τῆς E.K.Y.O., γιά συζήτηση καὶ ἔγκριση στὸν Δ.Ι.Σ.

5. Οἱ πιστώσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικά γιά ἀντιμετώπιση τῶν δαπανῶν γιά τίς όποιες προβλέψθηκαν. Σὲ περίπτωση ἀνεπάρκειας ἐπιτρέπεται μέ απόφαση τῆς Δ.Ι.Σ. αὔξηση πιστώσεως μέ ἰσόποση μείωση ἄῃτης.

6. Κατά τὴν διάρκεια ἐκτέλεσης τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτρέπεται ἡ ἀναμόρφωσή του. Στὸν προϋπολογισμό ἀναγράφονται πιστώσεις μέ τὸν τίτλο:

α) Τακτικό ἀποθεματικό γιά συμπλήρωση τῶν πιστώσεων οἱ όποιες θά εύρισκοντο ἀνεπαρκεῖς.

β) Ἐκτακτό ἀποθεματικό γιά ἐγγραφή πιστώσεων γιά ἀπρόβλεπτες δαπάνες.

γ) Ἡ ἀναμόρφωση τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐνεργεῖται μέ ἀποφάσεις τῶν ἀρμοδίων γιά τίνιν ἔγκριση τοῦ προϋπολογισμοῦ ὄργανων.

δ) Κάθε μῆνα καὶ μετά τὸ «κκλείσιμο» τῶν λογαριασμῶν καὶ μέχρι τῆς 10ης τοῦ ἐπόμενου μῆνα, θά συντάσσεται ἀναλυτικὴ κατάσταση ἐσόδων – ἐξόδων κατά κωδικό ἀριθμό, δεόντως θεωρημένη βάσει τῆς όποιας θά ἐνημερώνονται τὰ βιβλία τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. Στὴν ἀνωτέρω ἐπίσημη κατάσταση θά ἐμφανίζεται καὶ τὸ τραπεζικό ὑπόλοιπο.

7. Η ἔγκριση τοῦ προϋπολογισμοῦ μέ τὸν τήρηση τῆς ἀνωτέρω διαδικασίας πραγματοποιεῖται τό ἀργότερο ἐντός τοῦ Δεκεμβρίου.

Σὲ περίπτωση κατά τὴν όποια αὐτό δέν καταστεῖ ἐφικτό καὶ ὁ προϋπολογισμός δέν ἔχει ἔγκριθεῖ, ἡ ἐκτέλεσή του κατά τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ ἔτους τούτου ἐνεργεῖται μέχρι ποσοστοῦ 50% τῶν ἀντίστοιχων ἀναγραφομένων πιστώσεων τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τῆς Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ. ὑποχρεωμένης νά τὸν διαβιβάσει στὸν Δ.Ι.Σ. γιά ἔγκριση τό ἀργότερο μέχρι 30ης Ἰανουαρίου τοῦ Οἰκονομικοῦ ἔτους.

”Αρθρον 14

’Απολογισμός

1. Ἐντός τοῦ πρώτου τετραμήνου κάθε ἔτους συντάσσεται καὶ θεωρεῖται ἀπό τὸν Διευθυντή ὁ ἀπολογισμός τῶν πραγματοποιηθέντων ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ προηγουμένου οἰκονομικοῦ ἔτους, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑποβάλλεται ἀμέσως γιά ἔγκριση στὸν Δ.Ι.Σ. μετά ἀπό ἔλεγχο καὶ μέ εἰδική ἐκθεση τῆς Διευθύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος (Κανονισμός 210/2010), διά τῆς Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ. μέ εἰσήγηση της.

2. Ο ἀπολογισμός ἀναγράφει σέ ιδιαίτερη στήλη:

α) Τὰ προϋπολογισμέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα.

β) Τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα.

γ) Τίς διαφορές μεταξύ τους μέ σχετική αίτιοθόγοση.
 δ) Τό ταμειακό ύπολοιπο, τό όποιο έχει προκύψει.

3. Μαζί μέ τόν άπολογισμό συντάσσεται καί ό γενικός ισολογισμός, στόν όποιο άναγράφονται τά ένεργητικά καί παθητικά περιουσιακά στοιχεία τῆς Ἀντιπροσωπείας, τά όποια ύπάρχουν τήν 31η Δεκεμβρίου.

4. Γιά τή διαχείριση τῆς Ἀντιπροσωπείας ίσχυουν καί οι διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καί 4 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 210/2010 Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Φ.Ε.Κ. Α' 135/9.8.2010).

”Αρθρον 15
Πόροι τῆς Ἀντιπροσωπείας

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μεριμνᾷ γιά τήν ἐτήσια ἐπιχορήγηση τῆς Ἀντιπροσωπείας, ἀπό τόν προϋπολογισμό της, ὅπου ἔγγράφονται ἐτοσίως σχετικές πιστώσεις, καί φροντίζει γιά τήν κατάθεση στούς τραπεζικούς πλογαριασμούς της στό Βέλγιο.

α) Πόροι τῆς Ἀντιπροσωπείας είναι οι ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τῆς Ε.Ε., τῶν Ν.Π.Δ.Δ., Τραπεζῶν, Ὁργανισμῶν κ.τ.λ.

β) Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες καί ποιές χορηγίες.

γ) Οι τόκοι καί εἰσοδήματα ἀπό τραπεζικές ἡ ἄλητες καταθέσεις.

δ) Οι πρόσοδοι ἀπό τήν κινητή καί ἀκίνητη περιουσία.

ε) Κάθε ἄλητη πρόσοδος ἀπό νόμιμη καί χρηστή πηγή.

στ) Ἡ πλογαριαστική παρακολούθηση καί ἡ διαχείριση τῶν οἰκονομικῶν, τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καί τῶν τραπεζικῶν πλογαριασμῶν τοῦ Γραφείου θά διεξάγεται μέ ἀποφάσεις τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Γιά τή διαχείριση τῶν τραπεζικῶν πλογαριασμῶν στό Βέλγιο ἡ Δ.Ι.Σ. μέ Ἀπόφασή της ἔξουσιοδοτεῖ τόν ἐκάστοτε Διευθυντή τοῦ Γραφείου, ὁ όποιος ύπέχει τής εὐθύνες καί ύποχρεώσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ύπολογών κατά τά ἄρθρα 5, 8 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 210/2010 Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ Α' 135/9.8.2010).

”Αρθρον 16
Δαπάνες πλειουργίας

1. Γιά τής δαπάνες πλειουργίας τῆς Ἀντιπροσωπείας ἔγγράφονται ἐτοσίως στόν προϋπολογισμό σχετικές πιστώσεις. Στής δαπάνες αύτές περιλαμβάνονται κυρίως:

α) Οι δαπάνες ἀσφάλισης, καταβολῆς παντοειδῶν φόρων καί τελῶν, ἐπισκευῶν καί συντήρησης τῶν γραφείων, ἐφοδιασμοῦ τους μέ ἔπιπλα καί τόν ἀναγκαῖο ἔξοπλισμό, καθώς καί δαπάνες ἐπισκευῆς καί συντήρησης τους.

β) Κάθε οἰκονομική ύποχρέωση, ἡ όποια προβλέπεται ἀπό τήν βελγική νομοθεσία σέ βάρος τοῦ ἔργοδότη γιά τό προσωπικό, τό όποιο προσλαμβάνεται.

γ) Τά τηλεφωνικά, τηλεγραφικά, τηλεομοιοτυπικά καί ποιπά τέλη τηλεπικοινωνιῶν.

δ) Τά γενικά ἔξοδα γραμματείας, ὅπως ἡ γραφική ὑλη, τά ταχυδρομικά τέλη, τά ἔξοδα πλειουργίας ἡλεκτρονικοῦ ύπολογιστῆ, φωτοτυπικῶν καί ύπολογιστικῶν μηχανῶν καί συσκευῶν τηλεομοιοτυπίας, καθώς ἐπίσης καί οι ἀπρόβλεπτες μικροδαπάνες, οι σχετικές μέ τή πλειουργία τῆς Ἀντιπροσωπείας.

ε) Οι δαπάνες κατασκευῆς σημαιῶν, ἐκκλησιαστικῶν ἐμβλημάτων καί σφραγίδων.

στ) Οι δαπάνες ἀγορᾶς βιβλίων, συνδρομῶν ἐφημερίδων καί περιοδικῶν, οι δαπάνες χάρτου καί ειδῶν γραφικῆς ὑλῆς καί οι δαπάνες ἡλεκτρικῆς ἐνέργειας γενικῶς, θέρμανσης, ἀεριόφωτος, ὕδρευσης καί καθαρισμοῦ τοῦ ἀκινήτου.

ζ) Οι δαπάνες ἀγορᾶς καί ἀσφάλισης αὐτοκινήτου, κίνησης καί συντήρησής του, καθώς καί κάθε ἄλητη δαπάνη, ἡ όποια ἀπαιτεῖται γιά τήν εύπρεπη ἐμφάνιση καί πλειουργία του.

η) Η μίσθωση ἀγοραίου όχήματος σέ περίπτωση μή ύπαρξης ἡ ἀδυναμίας χρησιμοποίησης τοῦ ὑπηρεσιακοῦ.

θ) Οι ἀμοιβές μεταφραστῶν.

ι) Οι δαπάνες ἀγορᾶς ἡ μίσθωσης μηχανημάτων ἀναγκαίων γιά τή πλειουργία τῶν γραφείων.

ια) Οι δαπάνες δεξιώσεων, γευμάτων καί κάθε είδους φιλοφρονήσεων χάριν ἐπισήμων ἡ ἄλητων παραγόντων ἡ ἐκπροσώπων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν καί Δογμάτων.

ιβ) Οι δαπάνες γιά τής πάστης φύσεως δημόσιες σχέσεις.

ιγ) Κάθε ἄλητη δαπάνη, ἡ όποια ἔχει σχέση μέ τή πλειουργία τῆς Ἀντιπροσωπείας.

2. Οι δαπάνες πραγματοποιοῦνται σύμφωνα μέ τής ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, λαμβανομένων ὑπ' ὅψη καί ὅσων καθορίζουν οι διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 496/74, ὅπως ἐτροποποιήθη καί ισχύει σήμερα σέ συνδυασμό καί τῆς περί Ε.Ε. συναφοῦς νομοθεσίας.

”Αρθρον 17
Παγία προκαταβολή

1. Γιά τήν εύρυθμη πλειουργία τοῦ Γραφείου συνίσταται παγία προκαταβολή χρηματικοῦ ποσοῦ 55.000, 00 εὐρώ κατά ἀνάλογη ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Ν.Δ. 496/1974. Τό ἀνωτέρω χρηματικό ποσό μπορεῖ νά ἀναπροσαρμόζεται κάθε φορά μέ Ἀπόφασή της Δ.Ι.Σ.

2. Η διαχείριση τῆς παγίας προκαταβολῆς γίνεται ἀπό τόν Διευθυντή, ὁ όποιος ύπέχει τής εὐθύνες καί τής

ύποχρεώσεις τῶν δημοσίων ύποικων, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τῶν ἀρθρων 26 καὶ 27 τοῦ Ν.Δ. 496/74 περί τοῦ Λογιστικοῦ Ν.Π.Δ.Δ. ισχύουν καὶ γιά τήν παγία προκαταβολή τῆς Ἀντιπροσωπείας.

”Αρθρον 18
Προμήθειες καὶ ἀνάθεση ἐργασιῶν

1. Οι προμήθειες καὶ ἐργασίες οἱ ὁποῖες γίνονται στήν ἔδρα τῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ τῶν ὅποιών ἡ ἐπιβάρυνση ὑπερβαίνει τά 6.000 Εύρω ἐνεργοῦνται μετά ἀπό πρόταση τοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἔγκριση τῆς Δ.Ι.Σ. μέ τήν διαδικασία τῆς ἀπευθείας προμήθειας ἡ ἀνάθεσης.

2. Γιά τὸν τρόπο ἐνέργειας ἀπό τήν Ἀντιπροσωπεία τῶν προμηθειῶν, μισθώσεων, ἐκμισθώσεων, ἀγορῶν, ἔκποιήσεων, ἐργασιῶν κ.πλ. ἐφαρμόζονται οἱ Κανονισμοί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος καὶ οἱ ισχύουσες τοῦ Π.Δ. 715/1979, ὅπως ἐτροποποιήθηκε καὶ ισχύει σήμερα.

3. Ἡ κινητή περιουσία τῆς Ἀντιπροσωπείας, ὅταν ὑπόκειται σέ φθορά ἡ πλεονάζει, ἔκποιείται κατά τὸν προσφορότερο καὶ πιό συμφέροντα τρόπο, μέ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ., τὸ δέ τίμημα κατατίθεται σέ τραπεζικό πλογαριασμό ἐπ' ὄνόματι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

4. Οἱοι οἱ μέχρι ἐνάρξεως τῆς ισχύος τοῦ παρόντος ἀνοιχθέντες τραπεζικοί πλογαριασμοί ἐπ' ὄνόματι τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος στήν Εὐρωπαϊκή Ἔνωση σέ τραπέζες τῆς ἀληθιδαπῆς μετατρέπονται σέ πλογαριασμούς μέ δικαιούχο τήν Ἐκκλησία τῆς Ἐλλάδος κατόπιν ἀναλόγων ἐνεργειῶν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου καὶ μέ τήν συνδρομή τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, ὅπου αὐτή ἀπαιτεῖται κατά τὸ ισχύον στὸ οἰκεῖο κράτος δίκαιο.

5. Τά μή ἔκποιήσιμα, ἀχροστα ἐν γένει εἴδοι, δύνανται νά καταστραφοῦν ἡ νά ἀπορριφθοῦν μέ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ μετά ἀπό σύνταξην πρωτοκόλλου, τό ὅποιο ὑπογράφει ὁ Διευθυντής τῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ δύο ἄλληα μέλη τῆς καὶ στό ὅποιο ἀναγράφονται πλεπτομερῶς τά εἴδοι αὐτά καὶ βεβαιώνεται ὅτι δέν ἔχουν καμιά ἀγοραία ἀξία.

”Αρθρον 19
Ἀποδοχές προσωπικοῦ

1. Ως ἀποδοχές τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀντιπροσωπείας, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, νοοῦνται ὁ βασικός μισθός τους καὶ ὅλα τά σύμφωνα μέ τήν κείμενες στήν Ἐλλάδα διατάξεις χορηγούμενα ἐπιδόματα καὶ προσαυξήσεις.

2. Στόν Διευθυντή τῆς Ἀντιπροσωπείας ἀλόγω τῶν αὐξημένων ύποχρεώσεων καὶ εὐθυνῶν τοῦ χορηγεῖται εἰδικό ἐπίδομα γιά τά καθήκοντά του στήν ἀληθιδαπή. Τά ἐπίδομα αὐτό καθορίζεται μέ συντελεστή 3 ἐπί τοῦ ἑκάστοτε βασικοῦ μισθοῦ του.

”Αρθρον 20
Ἐξοδα μετακίνησης

Τά μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας, κληρικοί καὶ λαϊκοί, καὶ τό Διοικητικό Προσωπικό πού θά μετακινηθοῦν καὶ θά τοποθετηθοῦν στίς Βρυξέλλες, ἡ θά ύποχρεωθοῦν γιά λόγους ὑπηρεσιακούς νά μεταβοῦν σέ μία ἄλλη πόλη τῆς Ε.Ε., τοῦ Σ.Ε. τῆς UNESCO συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἀθήνας, δικαιοῦνται δόσα καθορίζονται ἀπό τίς διατάξεις τοῦ Νόμου 2685/1999 «περί τῶν δαπανῶν μετακινουμένων ύπαλληλῶν ἐντός καὶ ἔκτός Ἐπικρατείας καὶ ἄλλης διατάξεις» ώς μεταγενεστέρως συνεπληρώθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

”Αρθρον 21
Τροποποίηση Κανονισμοῦ

1. Τά θέματα τά ὁποῖα τυχόν δέν προβλέπονται ἀπό τόν Κανονισμό αὐτόν ρυθμίζονται μέ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ. μέ εισήγηση τῆς Ε.Σ.Ε.Π.Ε.Θ. μετά ἀπό πρόταση τοῦ Διευθυντῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας.

2. Ὁ Κανονισμός αὐτός τροποποιεῖται ύπό της Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀποφάσει τῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Διευθυντοῦ.

”Αρθρον 22
Κατάργηση τῆς Ἀντιπροσωπείας

Ἡ κατάργηση τῆς Ἀντιπροσωπείας δύναται νά ἀποφασισθεῖ αἰτιολογημένα ἀπό τήν Δ.Ι.Σ. Σέ περίπτωση κατάργησής της, ἡ περιουσία τήν ὁποία κατέχει, περιέρχεται στήν κατοχή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, στήν κυριότητα τῆς ὁποίας καὶ ἀνήκει.

”Αρθρον 23
Ισχύς τοῦ Κανονισμοῦ

Ἡ ισχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσίευσής του διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Δημοσιεύεται δέ καὶ διά τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 24
Κάλυψη δαπάνης

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη σέ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος ύψους 55.000,00 κατ' ἔτος, ἡ ὁποία θά καλυφθεῖ κατά τά ἐπόμενα οἰκονομικά ἔτη ἀπό τόν κωδικό τοῦ προϋπολογισμοῦ Της.

”Αθῆναι 19 Αύγουστου 2011

† Ο Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

’Ο Ἀρχιγραμματεύς
’Αρχιμ. Μᾶρκος Βασιλάκης

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 224/2011
«Περί τροποποιήσεως τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ύπ' ἀριθμ. 50/1990
Κανονισμοῦ «Περί λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως
τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Σερρῶν
(Παλαιοῦ Μητροπολιτικοῦ)
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης».
ΦΕΚ 153/Α' /21.11.1990)

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

”Εχοντας ύπ' ὅψει:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος».
2. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ύπ' ἀριθμ. 50/1990 Κανονισμοῦ «Περί λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Σερρῶν (Παλαιοῦ Μητροπολιτικοῦ) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης». ΦΕΚ 153/Α'/21.11.1990)
3. Τήν ύπ' ἀριθμ. 2/29.4.2011 Πρᾶξιν τῆς Διοικητικῆς καὶ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Σερρῶν (Παλαιοῦ Μητροπολιτικοῦ) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.
4. Τήν ύπ' ἀριθμ. 391/1/6.5.2011 Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.
5. Τήν ύπ' ἀριθμ. 492/6.5.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου.
6. Τήν ἀπό 11.5.2011 Ἐγκριτικήν Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί
7. Τήν ἀπό 7.10.2011 Ἀπόφασιν Αὔτης.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τόν ύπ' ἀριθμ. 224/2011 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 224/2011
«Περί τροποποιήσεως τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου
2 τοῦ ύπ' ἀριθμ. 50/1990 Κανονισμοῦ «Περί λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Σερρῶν (Παλαιοῦ Μητροπολιτικοῦ) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης». ΦΕΚ 153/Α'/153/Α'/21.11.1990)

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 224/2011

«Περί λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως
τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Σερρῶν
(Παλαιοῦ Μητροπολιτικοῦ)
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης». ΦΕΚ 153/Α' /21.11.1990)

”Αρθρον 1

”Η παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ύπ' ἀριθμ. 50/1990 Κανονισμοῦ ἀντικαθίσταται ως ἔξης :

« ”Αρθρον 2

1. Ἡ διοίκηση καὶ διαχείρηση τοῦ ἀνωτέρω Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ ἀσκεῖται ἀπό πενταμερῆ Διοικητική καὶ Διαχειριστική Ἐπιτροπή ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπό τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, ως Πρόεδρο, καὶ τέσσερα μέλη πού διορίζονται ἀπό τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο, μετά ἀπό σχετική πρόταση τοῦ Μητροπολίτου, γιά μία τριετία, μέ δυνατότητα ἀνανεώσεως τῆς θητείας τους. Ἀπό τὰ τέσσερα μέλη τουλάχιστον τό ἔνα δύναται νά είναι κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης καὶ θά ἀναπληρώνει τὸν Σεβ. Μητροπολίτη, ὅταν ἐκεῖνος ἀπουσιάζει ἢ κωλύεται»

”Αρθρον 2

1. Ἡ ισχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ο παρών Κανονισμός δημοσιεύεται καί στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 3

”Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Σερρῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.

”Αθήναι τῇ 7ῃ ὁκτωβρίου 2011

† ο αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

”Ο Ἀρχιγραμματεύς

”Ο Ἐψηφισμένος Μητροπολίτης
Χίου, Ψαρῶν καὶ Οίνουσσῶν Μᾶρκος

**Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 225/2011
 «Περί τροποποιήσεως και ἀντικαταστάσεως
 τοῦ ύπ' ἀριθμ. 35/1986 Κανονισμοῦ “Περί διοικήσεως και διαχειρίσεως
 τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἀγίας Παρασκευῆς περιοχῆς Ἀνακάστης
 Δήμου Ἀγίων Ἀναργύρων Ἀττικῆς” (Φ.Ε.Κ. 3/Α' /1987)
 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως»**

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐξουσα ύπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπλάδος».
2. Τὰς διατάξεις τοῦ ύπ' ἀριθμ. 35/1986 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπλάδος (Φ.Ε.Κ. 3/Α' /21.1.1987).
3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3822/2010 «Περί ιδρύσεως Ἱερῶν Μητροπόλεων» (Φ.Ε.Κ. 21/Α' /16.2.2010).
4. Τὸ ύπ' ἀριθμ. 6/1.4.2011 Πρακτικόν τῆς Διοικητικῆς και Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀνακάστης.
5. Τὴν ἀπό 14.4.2011 Ἐγκρισιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως.
6. Τὴν ύπ' ἀριθμ. 588/19.5.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρου.
7. Τὴν ἀπό 30.5.2011 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπλάδος.
8. Τὴν ἀπό 16.6.2011 Ἐγκριτικήν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.
9. Τὴν ἀπό 7.10.2011 Ἀπόφασιν Αὔτης.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ύπ' ἀριθμ. 225/2011 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 225/2011

«Περί τροποποιήσεως και ἀντικαταστάσεως τοῦ ύπ' ἀριθμ. 35/1986 Κανονισμοῦ “Περί διοικήσεως και διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἀγίας Παρασκευῆς περιοχῆς Ἀνακάστης Δήμου Ἀγίων Ἀναργύρων Ἀττικῆς” (Φ.Ε.Κ. 3/Α' /1987) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως».

Ἄρθρον 1

Ο Ἱερός Προσκυνηματικός Ναός Ἀγίας Παρασκευῆς, εἰς τὸν περιοχόν Ἀνακάστη τοῦ Δήμου Ἀγίων Ἀναργύρων Ἀττικῆς, ἀποτελεῖ Νομικόν Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, κατὰ τὸν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 πάρ. 4 τοῦ Νόμου 590/1977. Ἐχει κυκλικήν σφραγίδα, φέρουσα εἰς τὸ κέντρον γραμμικήν παράστασιν τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς και γύρωθεν τὰς λέξεις: «ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΝΑΚΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΙΛΙΟΥ, ΑΧΑΡΝΩΝ ΚΑΙ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ».

Ἄρθρον 2

Σκοπός τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀνακάστης εἶναι ἡ ἐνίσχυσις και προαγωγή τοῦ φιλανθρωπικοῦ, πολιτιστικοῦ και ἐν γένει ποιμαντικοῦ και ιεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως.

Ἄρθρον 3

Μέσα πρός ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ εἶναι, ἐνδεικτικῶς:

- α) Η ἀνελλιπής τέλεσις τῶν Ἀγίων Μυστηρίων και τῶν Ἱερῶν ἀκολουθιῶν, κατὰ τὴν τάξιν και παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας,
- β) Η πραγματοποίησις κηρυγμάτων, ὅμιλῶν πνευματικοῦ περιεχομένου και συναφῶν εἰσηγήσεων.

Ἄρθρον 4

α) Τὸ Ἱερόν Προσκύνημα Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀνακάστης τελεῖ ύπο τὴν ἀμεσον ἐποπτείαν και τὸν ἔλεγχον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως και διοικεῖται ύπο πενταμεροῦς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς.

β) Τὴν Διοικητικήν - Διαχειριστικήν Ἐπιτροπήν ἀπαρτίζουν: Ο ἑκάστοτε Μητροπολίτης Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετρουπόλεως, ὡς Πρόεδρος, και τέσσαρες (4) Κληρικοί ἢ ηλικοί ἄνδρες ἢ γυναῖκες μέ τούς ἀναπληρωματικούς των. Ο εἰς ἑκάστην Κληρικῶν ὄριζεται, μέ

Πρᾶξιν τοῦ Προέδρου, Ἀντιπρόεδρος τῆς Διοικητικῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ προεδρεύει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἀπουσιάζοντος ἢ κωλυομένου ἵνα παραστῇ εἰς τὰς συνεδριάσεις της.

γ) Τὰ τέσσαρα (4) τακτικά καὶ ἀναπληρωματικά Μέλη τῆς Διοικητικῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς διορίζονται μέ απόφασιν τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως ἐπί τριετῆ θητεία. Τό ἀξίωμά τους εἶναι τιμοτικόν καὶ ἀμισθον καὶ δύνανται νά ἐπαναδιορισθοῦν εἰς αὐτό.

δ) Ἡ Διοικητική - Διαχειριστική Ἐπιτροπή εύρισκεται εἰς ἀπαρτίαν παρόντων τριῶν τουλάχιστον μελῶν, αἴ δέ ἀποφάσεις τῆς ήταν παρόντων κατά πλειοψηφίαν τῶν παρόντων. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας νικᾶ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

ε) Αἱ πρᾶξεις τῆς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως.

”Αρθρον 5

α) Ἐντός εικοσαπεμέρου ἀπό τῆς κοινοποίησεως τοῦ ἐγγράφου διορισμοῦ, ἡ Διοικητική - Διαχειριστική Ἐπιτροπή συνέρχεται εἰς συνεδρίασιν καὶ ἐκπλέγει τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Γραμματέα.

β) Ἡ Διοικητική - Διαχειριστική Ἐπιτροπή συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἄπαξ τοῦ μηνός, εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν ὀριζομένην ὑπό τοῦ Προέδρου, ἐκτάκτως δέ, ὅταν παραστῇ ἀνάγκη, εἰς τά Γραφεῖα τοῦ Προσκυνήματος ἢ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ θείτουργία τῆς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς διέπεται ἀπό τὰς περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἐνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν ἰσχουόσας διατάξεις, ἰδιαιτέρως δέ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος ὑπ’ ἀριθμ. 8/1979 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν», ἀναλογικῶς ἐφαρμοζομένων.

”Αρθρον 6

Τό Νομικόν Πρόσωπον τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων καὶ πάσσος ἄλλην Ἀρχῆς ὑπό τοῦ Προέδρου τῆς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἀπό ἄλλου μέλους αὐτῆς, ρητῶς ὀριζομένου δι’ ἀποφάσεως αὐτῆς.

”Αρθρον 7

Ἡ Διοικητική Διαχειριστική Ἐπιτροπή ἔχει τὰς ἔξης ἀρμοδιότητας:

α) Μεριμνᾷ διά τὴν διοίκησιν καὶ χροστήν διαχείρισιν τῶν ἐσόδων καὶ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

β) Καταρτίζει τὸν ἑταῖρον Προϋπολογισμόν καὶ Ἀπολογισμόν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, τούς ὁποίους ὑποβάλλει πρός ἔγκρισιν εἰς τὸ Μητροπολιτικόν Συμβούλιον.

γ) Ἐφαρμόζει τὸν ἔγκεκριμένον Προϋπολογισμόν, τοῦ Ταμίου ἐνεργοῦντος τὰς σχετικάς πληρωμάς, καὶ ἀποφασίζει περὶ τῆς διαθέσεως τῶν πλεονασμάτων, καθ’ ὑπόδειξιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὑπέρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ κοινωνικοῦ καὶ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως.

δ) Τηρεῖ τὰ ἀπαιτούμενα διοικητικά καὶ διαχειριστικά βιβλία (Πρωτοκόλλου, Πράξεων Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, Ταμείου, Κτηματοθήγιου, στελεχῶν ἀποδείξεων εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν, κ.π.), τά ὁποῖα προγομνένως θεωροῦνται ἀρμοδίως ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ε) Εἰσηγεῖται πρός τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην τὴν πρόσληψιν, τὴν ἀπόλυτην καὶ τὰς μεταβολάς τοῦ μή κληρικοῦ προσωπικοῦ, τοῦ ἀναγκαίου διά τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ ἀρτίαν θείτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

σ) Ἀποφασίζει διά τὰ σχετικά πρός τὴν συντήρησιν καὶ καλήν θείτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ὡς καὶ δι’ οιονδήποτε ἀναφυόμενον ζήτημα.

”Αρθρον 8

Πόροι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀνακάστου τυγχάνουν:

α) Αἱ ἐκ κηροπωλησίας καὶ ἱεροπραξιῶν εἰσπράξεις.
β) Αἱ δωρεαί (χρηματικαὶ καὶ εἰδος), κληρονομίαι, κληροδοσίαι καὶ ἀφιερώσεις τῶν πιστῶν.

γ) Μισθώματα ἐξ ἀκινήτων.

δ) Ἔσοδα ἐξ ἐκποιήσεως τιμαλφῶν, ἐλαίου κ.π. ὑπό τούς ὅρους τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

ε) Τυχόν ἐπιχορηγήσεις ὑπό τοῦ Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων, χρηματοπιστωτικῶν ἰδρυμάτων, ὁργανισμῶν κ.π., ὑπό τούς ὅρους τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ κράτους.

σ) Πᾶσα ἄλλη πρόσοδος ἐκ νομίμου καὶ χρηστῆς πηγῆς.

”Αρθρον 9

Αἱ δαπάναι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος προβλέπονται δι’ ἀναγραφῆς τῶν σχετικῶν κονδυλίων εἰς τὸν ἑταῖρον Προϋπολογισμόν. Ἡ ἀναθεώρησί των κατά τὴν διάρκειαν τοῦ διαχειριστικοῦ ἔτους ἐπιτέπεται μετά ἡτοιθογμένην ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἔγκρισιν τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως.

”Αρθρον 10

Διά τυχόν ἔκποιήσεις κινητῶν, ἀκινήτων καί τιμαλφῶν, τίν ἀποδοχήν ἢ ἀποποίησιν δωρεᾶς, κληρονομίας ἢ κληροδοσίας, τίν σύστασιν ἢ παραίτησιν ἀπό δικαιώματος ἢ ύποχρεώσεως ἐπί ἀκινήτου του Ἱεροῦ Προσκυνήματος καί τίν ἄσκοσιν ἐνδίκων μέσων, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἀντιστοίχων Κανονισμῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

”Αρθρον 11

Τά ἔσοδα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος διατίθενται μετά ἀπό σχετικήν ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρός τὸν ἐγκεκριμένον ὑπό τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου προϋπολογισμόν, ιδίως διά τοὺς κάτωθι σκοπούς:

- α) Διά τὴν συντήρησιν, τὸν ἔξοπλισμόν καί ἔχωραϊσμόν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Προσκυνήματος.
- β) Διά τὴν ἀξιοποίησιν τῆς κινητῆς καί ἀκινήτου περιουσίας αὐτοῦ.
- γ) Διά τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.
- δ) Διά τὴν καταβολὴν τῶν νομίμων εἰσφορῶν.
- ε) Διά τὴν πραγμάτωσιν τῶν εἰς τὸ ἀρθρον 2 τοῦ παρόντος ἀναγραφομένων σκοπῶν, εἰς ποσοστόν ὄριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

”Αρθρον 12

Τό ύπορετοῦν τό γε νῦν ἔχον μή Κληρικόν προσωπικόν εἰς τό Ἱερόν Προσκύνημα δέν θίγεται ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, ἀλλά παραμένει ἔκαστος εἰς τὴν ἦν κέκτηται θέσιν, τῆς ύπορεσίας ποιγιζομένης ὡς συνεχοῦς.

”Αρθρον 13

α) Τά τυχόν μή προβλεπόμενα εἰς τό παρόν ζητήματα, ρυθμίζονται δι' ἀναλόγου ἐφαρμογῆς τῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν.

β) Ὁ παρών Κανονισμός τροποποιεῖται μετά ἀπό σχετικήν ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς - Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, ύποβαλλομένην πρός ἔγκρισιν εἰς τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετρουπόλεως καί τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

”Αρθρον 14

Ἡ ισχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρών Κανονισμός δημοσιεύεται καί εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 15

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται δαπάνην εἰς βάρος τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετρουπόλεως.

’Αθηναι τῇ 7ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

’Ο Ἀρχιγραμματεύς

’Ο Ἐψηφισμένος Μητροπολίτης
Χίου, Ψαρῶν καί Οίνουσσῶν Μᾶρκος

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 226/2011
«Περί ἀνακηρύξεως ὡς προσκυνηματικοῦ,
λειτουργίας, διοικήσεως, διαχειρίσεως τοῦ παλαιοῦ
Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης»

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

“Εχουσα ὑπ’ ὄψει:

1. Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παρ. 4 καὶ 59 τοῦ N. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» (Φ.Ε.Κ. Α' 146/1977).
2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 389/4/25.2.2011 Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.
3. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 217/28.2.2011 Ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 216/28.2.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγου.
4. Τὴν ἀπό 8.3.2011 Γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.
5. Τὴν ἀπό 15.3.2011 Ἐγκριτικήν Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.
6. Τὴν ἀπό 7.10.2011 Ἀπόφασιν Αὔτης.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 226/2011 Κανονισμὸν, ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 226/2011

«Περί ἀνακηρύξεως ὡς προσκυνηματικοῦ, λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ παλαιοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης».

“Ἀρθρον 1

Οἱ ἱστορικός καὶ παλαιόφατος Ἱερός Ναός Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ, πού ἀνακηρύχθηκε προσκυνηματικός μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 389/4/25-2-2011 Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, ὑπάρχει ἀπό τοῦ ἔτους 1703 Ἱερός Ναός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης μέ ἀκτινοβολίᾳ προσκυνήματος στὴν εὐρύτερη περιοχή. Εἰς τὸ ἔχης θά ἀποτελεῖ Νομικό Πρόσωπο Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, κατὰ τὴν διάταξην τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/1977, μέ τὴν ἐπωνυμία «Ἱερόν Προσκύνημα Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονι-

κοῦ» μέ ἐπίκεντρο τὸν παλαιοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ. Ἐκεὶ κυκλική σφραγίδα, πού φέρει στὸ κέντρο γραμμική παράσταση τοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου καὶ γύρω τίς πέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ * ΙΕΡΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ», καὶ ὑπάγεται πνευματικά καὶ διοικητικά στὸν Ἱερά Μητρόπολη Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.

“Ἀρθρον 2

Σκοπός τοῦ ἀνωτέρου Ἱεροῦ Προσκυνήματος εἶναι ἡ καληλιέργεια, προαγωγή καὶ ἐνίσχυση τοῦ λειτουργικοῦ, θεολογικοῦ, ἐποικοδομητικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ, πνευματικοῦ, φιλανθρωπικοῦ, ἐπικοινωνιακοῦ, πολιτιστικοῦ καὶ ἐν γένει ιεραποστολικοῦ ἔργου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας Σερρῶν καὶ Νιγρίτης.

“Ἀρθρον 3

Μέσα γιά τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ εἶναι ἐνδεικτικά:

α) Ἡ ἀνεμιληπής τέλεση τῶν Ἅγιων Μυστηρίων καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κατά τὴν τάξη καὶ παράδοση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

β) Ἡ διοργάνωση - στίς αἴθουσες τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἢ σέ ἄλλο χῶρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης δράσεων, διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων καὶ ἄλλων παρεμφερῶν ἐκδηλώσεων θεολογικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ, πνευματικοῦ, φιλανθρωπικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ περιεχομένου. Ἡ παραγωγή καὶ διάθεση προϊόντων δι' ἐκκλησιαστική χρήση.

γ) Ἡ ἀνάδειξη, κατάρτιση καὶ οἰκονομική στήριξη στελεχών γιά τὴν ἐπάνδρωση τῶν τομέων ιεραποστολικῆς καὶ κοινωνικῆς δράσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης (Κατηχητικά Σχολεῖα, Νεανικές Συντροφίες, Κατασκηνώσεις, Ἐντυπος λόγος, Πολιτιστικές ἐκδηλώσεις, συμμετοχή σὲ διεκκλησιαστικές καὶ διεθνεῖς Ὁρθόδοξες Ὀργανώσεις Νεολαίας κ.ἄ.).

"Αρθρον 4

α) Τό Ιερό Προσκύνημα Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ τελεῖ ὑπό τὴν ἄμεσην ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης καὶ διοικεῖται ἀπό πενταμελῆ Διοικοῦσα Ἐπιτροπήν. Παράλληλα καὶ ἀνεξάρτητα πρὸς τὴν ἡμετουργίαν τοῦ Ιεροῦ Προσκυνήματος ἔξακολουθεῖ ὑφισταμένην ἡ ἐνορία τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ Ἅγιου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ μὲν κέντρο τὸν ὅμώνυμον νέον Ιερό Ναό.

β) Τὴν Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴν ἀπαρτίζουν: Ὁ ἑκάστοτε Μητροπολίτης Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, ὡς Πρόεδρος, καὶ τέσσερις (4) κληρικοί ἢ λαϊκοί ἢ νυναῖκες μέν τούς ἀναπληρωματικούς τους. Ὁ ἔνας ἀπό τοὺς κληρικούς ὄριζεται, μὲν Πράξῃ τοῦ Προέδρου, ἀντιπρόεδρος τῆς Διοικοῦσας Ἐπιτροπῆς καὶ προεδρεύει ὅταν ὁ Σέβ. Μητροπολίτης ἀπουσιάζει ἢ κωλύεται νὰ παραστεῖ στὶς συνεδριάσεις της.

γ) Τὰ τέσσερα τακτικά καὶ ἀναπληρωματικά Μέλη τῆς Διοικοῦσας Ἐπιτροπῆς, διορίζονται μὲν πρόταση τοῦ Μητροπολίτου ἀπό τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, γιά τριετὴ θητεία. Τὸ ἀξίωμα τούς εἶναι τιμποτικό καὶ ἄμισθο καὶ μπορεῖ νὰ ἐπαναδιορισθοῦν σ' αὐτό.

δ) Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ βρίσκεται σὲ ἀπαρτία μὲ τὴν παρουσία τριῶν τουλάχιστον μελῶν, οἱ δέ ἀποφάσεις της λαμβάνονται κατά πλειοψηφία τῶν παρόντων. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας νικᾶ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

"Αρθρον 5

α) Μέσα σ' ἓνα 20ήμερο ἀπό τὴν κοινοποίησην τοῦ ἐγγράφου διορισμοῦ, ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συνέρχεται σὲ συνεδρίασην καὶ ἐκλέγει τὸν Ταμία καὶ τὸ Γραμματέα της.

β) Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει τακτικῶς μέν μία φορά τὸ μῆνα, σὲ ἡμέρα καὶ ὥρα πού ὄριζει ὁ Πρόεδρος, ἐκτάκτως δέ, ὅταν παραστεῖ ἀνάγκη, στὰ Γραφεῖα τοῦ Προσκυνήματος ἢ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ ἡμετουργία τῆς Διοικοῦσας Ἐπιτροπῆς διέπεται ἀπό τὶς διατάξεις πού ἰσχύουν, ἀναπογικά, γιά τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν ἐνοριακῶν Ιερῶν Ναῶν.

"Αρθρον 6

Τὸ Νομικό Πρόσωπο τοῦ Ιεροῦ Προσκυνήματος ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων καὶ κάθε ἄλλης Ἀρχῆς ἀπό τὸν Πρόεδρο τῆς Διοικοῦσας Ἐπιτροπῆς ἢ ἀπό ἄλλο μέλος αὐτῆς, ρητῶς ὄριζομένου δι' ἀποφάσεως αὐτῆς.

"Αρθρον 7

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἔχει τὶς ἔξι ἀρμοδιότητες:

α) Μεριμνᾷ γιά τὴν διοίκησην καὶ χροστὴν διαχείρισην τῶν ἐσόδων καὶ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Ιεροῦ Προσκυνήματος.

β) Καταρτίζει τὸν ἑτάσιο Προϋπολογισμό, Ἀπολογισμό καὶ Ἰσολογισμό τοῦ Ιεροῦ Προσκυνήματος, τούς ὡποίους ὑποβάλλει γιά ἔγκρισην στὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο.

γ) Ἀποφασίζει γιά τὴν διάθεσην ἐσόδων, σύμφωνα μὲ τὰ προβλεπόμενα στὸ ἄρθρο 11 τοῦ παρόντος.

δ) Τηρεῖ τὰ ἀπαιτούμενα διοικητικά καὶ διαχειριστικά βιβλία (Πρωτοκόλλου, Πράξεων Διοικούσας Ἐπιτροπῆς, Ταμείου, Ἀφιερωμάτων καὶ Τιμαλφῶν, Κτηματολογίου, Στελεχῶν ἀποδείξεων εἰσπράξεων καὶ πιληρωμῶν, κ.λ.π.), τὰ ὡποῖα προηγουμένως θεωροῦνται ἀπό τὸ ἀρμόδιο Γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ε) Προσλαμβάνει καὶ ἀποδίδει τὸ προσωπικό πού κρίνεται ἀπαραίτητο γιά τὴν ἀπρόσκοπτην καὶ ἄρτια ἡμετουργίαν τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ, τοῦ Πνευματικοῦ του Κέντρου καὶ τῶν λοιπῶν δραστηριοτήτων του.

"Αρθρον 8

Πόροι τοῦ ἐν θέματι Ιεροῦ Προσκυνήματος εἶναι:

α) Οἱ εἰσπράξεις ἀπό τὴν διάθεσην κεριῶν, ἐλαίου καὶ ἀφιερωμάτων, τὴν περιφορά δίσκων, τὸ προϊόν κυτίων, τὴν τέλεσην Μυστηρίων καὶ τὴν εἰσπραξὴν μισθωμάτων.

β) Οἱ προσφορές, κληρονομίες, κληροδοσίες, δωρεές καὶ ἀφιερώσεις τῶν πιστῶν.

γ) Οἱ τυχόν ἐπιχορηγήσεις ἀπό τὸ Δημόσιο, νομικά πρόσωπα, Τράπεζες, Ὀργανισμούς κ.λπ.

δ) Τὸ ἕμισυ, κατὰ τὴν ἔναρξην ἰσχύος τοῦ παρόντος, τῶν τυχόν ὑπαρχόντων χρηματικῶν ἀποθεμάτων, τιμαλφῶν, ἀκινήτων καὶ κινητῶν, καθώς καὶ κάθε ἐκκρεμής εἰσπραξῆς ἀπό προηγούμενες χρήσεις.

ε) Κάθε ἄλλη πρόσοδος ἀπό νόμιμην καὶ χρηστὴν πηγή, ὡς ὄριζεται καὶ ἀπό τὶς παραγράφους τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

"Αρθρον 9

Οἱ δαπάνες τοῦ Ιεροῦ Προσκυνήματος προβλέπονται μὲ ἀναγραφή κονδυλίων στὸ ἑτάσιο Προϋπολογισμό. Ἡ ἀναθεώρησή τους στὴ διάρκεια τοῦ διαχειριστικοῦ ἔτους ἐπιτρέπεται μετά ἀπό αἰτιολογημένη ἀπόφαση τῆς Διοικοῦσας Ἐπιτροπῆς καὶ ἔγκριση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου,

"Αρθρον 10

Γιά τὶς τυχόν ἐκποιήσεις κινητῶν, ἀκινήτων καὶ τιμαλφῶν, τὴν ἀποδοχήν ἢ ἀποποίησην δωρεᾶς, κληρονομίας ἢ κληροδοσίας, τὴν σύστασην ἢ παραίτησην ἀπό δικαιώματος ἢ ὑποχρεώσεως σὲ ἀκίνητό του Ιεροῦ Προσκυνήματος καὶ τὴν ἀσκησην ἐνδίκων μέσων, ἐφαρμόζονται ἀναπλόγως οἱ διατάξεις τῶν ἀντιστοίχων

Κανονισμῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

„Αρθρον 11

Τά ἔσοδα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος διατίθενται μετά ἀπό σχετική ἀπόφαση τῆς Διοικούσσης Ἐπιτροπῆς καὶ σύμφωνα μέ τὸν ἐγκεκριμένο ἀπό τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο προϋπολογισμό, γιά τούς κάτωθι σκοπούς:

α) Γιά τὴν συντήρηση, τὸν ἔξοπλισμό καὶ ἔξωραϊσμό τοῦ παλαιοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Προσκυνήματος Ἅγίου Ἀντωνίου Στρυμονικοῦ.

β) Γιά τὴν ὀξιοποίηση τῆς κινητῆς καὶ ἀκίνητης περιουσίας του.

γ) Γιά τὴν μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ πού ἀπασχολεῖται στὸ Ἱερό Προσκύνημα.

δ) Γιά τὴν καταβολή τῶν νομίμων εἰσφορῶν.

ε) Γιά τὴν πραγμάτωση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ὅπως ἐνδεικτικά ἀναφέρονται στά ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος.

„Αρθρον 12

α) Τὰ ζητήματα πού τυχόν δέν προβλέπονται διά τοῦ παρόντος, ρυθμίζονται σύμφωνα μέ τὶς ἀνάλογες διατάξεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν.

β) Ὁ παρών Κανονισμός τροποποιεῖται μετά ἀπό σχετική ἀπόφαση τῆς Διοικούσσης Ἐπιτροπῆς, πού ἐγκρίνεται ἀπό τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο καὶ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

„Αρθρον 13

Ἡ ίσχυς τοῦ Κανονισμοῦ αύτοῦ ἀρχίζει ἀπό τὴ δημοσίευσή του στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

„Αρθρο 14

Κάλυψη δαπάνης

Ἄπο τὶς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αύτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, τὸ ύψος τῆς ὥρισης δέν δύναται νά προσδιορισθῇ.

‘Αθῆναι τῇ 7ῃ Οκτωβρίου 2011

† Ο Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Αρχιγραμματεύς

Ο Εψηφισμένος Μητροπολίτης
Χίου, Ψαρῶν καὶ Οίνουσσῶν Μᾶρκος

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 227/2011

«Περί ἀνακηρύξεως ώς προσκυνηματικοῦ, λειτουργίας,
διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἐν Ρεντίνῃ
Ἱεροῦ Ναοῦ Ὡσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου καὶ¹
Ἄγίας Εἰρήνης Μεγαλομάρτυρος,
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης».

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐξουσα ὑπ' ὅψει:

1. Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παρ. 4, 4 ἐδάφ. ε' καὶ 59 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπλάδος» (Φ.Ε.Κ. 146/Α/1977).
2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 5/25.5.2011 Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης.

3. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2α/20.5.2011 Ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 561/3.8.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Ἰωάννου.

4. Τὴν ἀπό 8.8.2011 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐπλάδος.

5. Τὴν ἀπό 19.8.2011 Ἐγκριτικήν Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

6. Τὴν ἀπό 7.10.2011 Ἀπόφασιν Αὔτης.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 227/2011 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Κανονισμός ὑπ' ἀριθμ. 227/2011

«Περί ἀνακηρύξεως ώς Προσκυνηματικοῦ, διοικήσεως, διαχειρίσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἐν Ρεντίνῃ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὡσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου καὶ Ἄγίας Εἰρήνης τῆς Μεγαλομάρτυρος, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης»

Ἀρθρον 1

‘Ο ἄρτι οἰκοδομηθείς ἐντὸς τῶν ὄριών τοῦ Δημοτικοῦ Διαμερίσματος Ρεντίνης τοῦ Δήμου Βόλβης Ἱερός Ναός ἐπ' ὄνόματι τῆς Ὡσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου καὶ τῆς Ἄγίας Εἰρήνης τῆς Μεγαλομάρτυρος μετά τῶν παρατημάτων αὐτοῦ, περιβεβλημένος μὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν κατοίκων τῆς Ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ καὶ καταστάσις χῶρος ἱερῶς τελέσεως Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Ἄγιαστικῶν Πράξεων τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἀνακηρύσσεται Ἱερόν Προσκύνημα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης, τὸ ὅποιον θά λειτουργεῖ ώς νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἀρθρον 2

Τὸ Ἱερόν Προσκύνημα ἔχει ιδίαν κυκλικήν σφραγίδα φέρουσαν γύρωθεν τὰς φράσεις: «Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΑΓΚΑΔΑ ΛΗΤΗΣ & ΡΕΝΤΙΝΗΣ – Ι. ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΟΣΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΟΥ & ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ», καὶ εἰς τὸ μέσον τὰς εἰκόνας τῆς Ὡσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου καὶ τῆς Ἄγίας Εἰρήνης τῆς Μεγαλομάρτυρος.

Ἀρθρον 3

Σκοποί τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος εἶναι:

α) Ἡ καλλιέργεια καὶ προαγωγὴ τοῦ λειτουργικοῦ, θεολογικοῦ, ποιμαντικοῦ, ἐπικοινωνιακοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ πολιτιστικοῦ ἔργου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης καὶ ἡ προβολή καὶ διάδοση του πέραν τῶν ὄριών αὐτῆς.

β) Ἡ φιλανθρωπική διακονία μέ τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν ἐνίσχυσην τοῦ πνευματικοῦ, φιλανθρωπικοῦ καὶ ιεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης.

γ) Ἡ ἀνάδειξη, συντήρηση, ἐπισκευή καὶ προβολή τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

δ) Ἡ ἵδρυσις ἐνῶντος φιλοξενίας διά τὴν ἔξυπηρέτησιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ καὶ τὴν προβολὴν τῆς πολιτιστικῆς καὶ πνευματικῆς παραδόσεως τῆς περιοχῆς.

ε) Ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία Κέντρου Οἰκολογικῶν Μελετῶν.

στ) Ἡ ποιμαντική διακονία καὶ μέριμνα διά τούς ύπορετούντας τὴν στρατιωτικήν θητείαν ὀπλίτας καὶ ἀξιωματικούς εἰς τό παρακείμενον Κέντρον Ειδικῶν Δυνάμεων τοῦ Ἐλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ ἡ κάλυψη τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ.

Ἀρθρον 4

1. Πόροι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος εἶναι:

α) Αἱ εἰσπράξεις ἐκ κηροῦ, δίσκων, κυτίων, ιεροτελεστιῶν, εἰσφορῶν καὶ ἀφιερωμάτων.

β) Δωρεαί, προσφοραί, κληρονομίαι, κληροδοσίαι καὶ ποιητικά πάστρα φύσεως ἀφιερώσεις καὶ εἰσφοραί πιστῶν.

γ) Αι πρόσοδοι έκ της κινητής και άκινήτου περιουσίας του και αι τυχόν έπιχορηγήσεις έξ οίουδήποτε φορέως.

2. Αι εισπράξεις τῶν πόρων τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἐνεργοῦνται διά διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεων τεθεωρημένων ύπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως και αι πληρωμαί δι' ειδικῶν Ἐνταθμάτων εις τά όποια ἐπισυνάπτονται ἀπαντά τά δικαιολογητικά.

3. Η οίκονομική και ή ἐν γένει διαχείρισις τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος γίνεται συμφώνως πρός τάς διατάξεις, αι όποιαι ισχύουν διά τούς Ἐνοριακούς Ἱερούς Ναούς.

”Αρθρον 5

1. Το Ἱερόν Προσκύνημα τελεῖ ύπο τήν ἄμεσον ἐποπτείαν και τόν ἔλεγχον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς και Ρεντίνης και διοικεῖται ύπο πενταμελοῦς (5/μελοῦς) Διοικητικῆς και Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς (Δ.Δ.Ε.) ἀποτελούμενης:

α) Ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς και Ρεντίνης ὡς Προέδρου, ἀναπληρωμένου ύπο τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

β) Ἐξ ἐνός Κληρικοῦ ὁριζομένου ύπο τοῦ Μητροπολίτου.

γ) Ἐκ τριῶν λαϊκῶν ἐπιπλεγομένων ύπο τοῦ Προέδρου ἐπί τριετεῖ θητεία δυναμένην νά ἀνανεοῦται. Και τά πέντε (5) μέρη της ὡς ἄνω Δ.Δ.Ε. ἐπιπλέγονται και διορίζονται διά Πράξεως ύπο τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς και Ρεντίνης.

2. Η Δ.Δ.Ε. κατά τήν πρώτην αὐτής συνεδρίαν, συγκαλουμένη εις σῶμα, ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς τόν Γραμματέα και τόν Ταμίαν. Η Δ.Δ.Ε. συνεδριάζει συγκαλουμένη ύπο τοῦ Προέδρου κατά τήν κρίσιν αὐτοῦ και κατά τάς ἐκάστοτε ἀναφυομένας ἀνάγκας. Τό ἀξίωμα τῶν μελῶν τῆς Δ.Δ.Ε. είναι τιμητικόν και ἀμισθον.

3. Η Δ.Δ.Ε. εύρισκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένων ἀπαραιτήτως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ και δύο (2) τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν της. Αι ἀποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν τῶν παρόντων, ὑπερισχυούστοις ἐν ισοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

4. Αι ἀποφάσεις τῆς Δ.Δ.Ε. ἐπί σοβαρῶν θεμάτων, ὡς ἐκποιήσεως ἀκινήτων, τιμαλφῶν στοιχείων, ἀποδοχῆς ἢ ἀποποιήσεως δωρεῶν - κληρονομιῶν ἢ κληροδοσιῶν, ὡς και ἡ ἀσκοσις ἐνδίκων μέσων, υποβάλλονται πρός ἔγκρισιν εις τό οίκειον Μητροπολιτικόν Συμβούλιον, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ περί Ἱερῶν Προσκυνημάτων και ἐνεργούμενων ύπο τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Δ.Ε. κατόπιν ἀποφάσεως αὐτῆς.

”Αρθρον 6

1. Η Διοικητική και Διαχειριστική Ἐπιτροπή τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἔχει τά ἔξης καθήκοντα:

α) Ἐνεργεῖ τά δέοντα διά τήν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

β) Μεριμνᾶ διά τήν εὕρυθμον ἀειτουργίαν αὐτοῦ.

γ) Μεριμνᾶ διά τήν ἐπακριβή τήρησιν και ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

δ) Διοικεῖ και διαχειρίζεται τήν ἐν γένει περιουσίαν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

ε) Καταρτίζει και ψηφίζει τόν Προϋπολογισμόν και Ἀπολογισμόν τῆς οίκονομικῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ, τούς όποιους υποβάλλει πρός ἔγκρισιν εις τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον.

στ) Φροντίζει διά τήν ἀξιοποίησιν τῆς κινητῆς και ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

ζ) Ἀποφασίζει διά τήν πρόσληψιν και τήν ἀντιμισθίαν τοῦ ἀναγκαιούντος λαϊκοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ

η) Ἀποφασίζει ἐπί παντός ἐτέρου προκύπτοντος ζητήματος, τό όποιον δέν προβλέπεται εις τόν παρόντα Κανονισμόν.

θ) Τηρεῖ και ἐποπτεύει, διά τοῦ Ταμίου και τοῦ Γραμματέως, τά ώς κάτωθι βιβλία:

ι. Βιβλίον Πρωτοκόλλου είσερχομένης και ἐξερχομένης Αλληλογραφίας.

ii. Βιβλίον Πρακτικῶν Συνεδριάσεων τῆς Δ.Δ.Ε..

iii. Βιβλίον Ταμείου (στοιχείων ἐσόδων και ἔξόδων).

iv. Στέλεχος διπλοτύπων Γραμματίων Εἰσπράξεων.

v. Στέλεχος διπλοτύπων Ἐνταθμάτων Πληρωμῶν. (Εις ἔκαστον ἔνταθμα πληρωμῆς προσαρτάται ἀποδεικτικόν και παραστατικόν στοιχείον τῆς πληρωμῆς).

vi. Βιβλίον τιμαλφῶν και λοιπῶν κινητῶν περιουσιακῶν στοιχείων.

vii. Βιβλίον Κτηματολογίου, εις τό όποιον καταγράφονται ἀπαντά τά ἀκίνητα περιουσιακά στοιχεῖα, πού ἔχουν διατεθεῖ ύπο τήν διαχείρισιν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ώς ὁρίζεται διά τοῦ ύπο ἀριθμ. 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος.

viii. Βιβλία τῶν τελουμένων ἐν τῷ Ναῷ Ἱερῶν Μυστηρίων.

2. Τά λογιστικά και ταμειακά βιβλία τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, τά διπλότυπα εἰσπράξεων και πληρωμῶν, ώς και τά βιβλία πρακτικών και τιμαλφῶν, ἀριθμοῦνται κατά φύλλον και θεωρούνται, εις τό τέλος και πρό τῆς χρήσεως αὐτῶν, ύπο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς και Ρεντίνης.

”Αρθρον 7

1. Τό Ἱερόν Προσκύνημα ἐκπροσωπεῖται νομίμως εις πᾶσαν σχέσιν μετά παντός φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ὄργανισμῶν, ιδρυμάτων, τραπεζῶν κ.π., ώς και ἐνώπιον πάστος διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς Ἀρχῆς ύπο τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Δ.Ε. ἢ εἰς περίπτωσιν ἀπουσίας ἢ κωλύμματος τούτου, ύπο τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ ἢ ἐκ τινός μέλους αὐτῆς ὁριζομένου ύπο τῆς Δ.Δ.Ε. Ως πρός δέ τήν δόσιν τοῦ ὅρκου ύφενός τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Δ.Δ.Ε. ὁριζομένου εἰδικῶς διά πράξεως τῆς Δ.Δ.Ε.

2. Ο Πρόεδρος ύπογράφει ὅλας τάς Πράξεις, αι όποιαι ἀφοροῦν εις τό προσωπικόν, τά χρηματικά ἐντάλμα-

τα, τάς πάσις φύσεως συμβάσεις, ώς καί πᾶν ἔτερον ἔγγραφον τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος.

3. Διά συμβάσεις συνεπαγομένας τίν εκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἐκποίησιν κινητῶν ἢ ἀκινήτων, τίν ἀνάληψιν ἐμπραγμάτου βάρους καί ἔγγυητικῆς εὐθύνης, ἀπαιτεῖται εἰδική Ἀπόφασις τῆς Δ.Δ.Ε. ἐγκρινομένη ὑπό τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου.

4. Τόν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυσόμενον ἀναπληροῦ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτής αὐτοῦ μόνον κατά τάς μὴ ἔχουσας οἰκονομικόν ἢ συναλλακτικόν χαρακτῆρα πράξεις. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἓν ὃ ἀναπληρωτής ἐπίσης κωλύεται ἢ ἀπουσιάζει, τόν Πρόεδρον ἀναπληροῦ, μόνον κατά τάς μὴ ἔχουσας οἰκονομικόν ἢ συναλλακτικόν χαρακτῆρα πράξεις, μέλος τῆς Δ.Δ.Ε. δι' ἀποφάσεως αὐτῆς. Διά τήν διενέργειαν πράξεων οἰκονομικοῦ ἢ συναλλακτικοῦ χαρακτῆρος, ἐκ μέρους τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ τοῦ Προέδρου ἢ μέλους τῆς Δ.Δ.Ε., ἀπαιτεῖται εἰδική Ἀπόφασις αὐτῆς καί ειδικόν Συμβολαιογραφικόν πληρεξούσιον τοῦ Προέδρου.

5. Ὁ Γραμματεύς τηρεῖ τό Βιβλίον Πρωτοκόλλου, τό Βιβλίον Πρακτικῶν καί ὑπογράφει μετά τοῦ Προέδρου τά Πρακτικά τῆς Δ.Δ.Ε.

6. Ὁ Ταμίας τηρεῖ τά ἀναφερόμενα ὑπό τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ διαχειριστικά βιβλία.

7. Ὁ Ἑκάστοτε Ἐφημέριος του Ἱεροῦ Προσκυνήματος τηρεῖ τά Βιβλία τῶν τελουμένων εἰς τό Ἱερόν Προσκύνημα Μυστηρίων.

”Αρθρον 8

1. Τά ἔσοδα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος διατίθενται:

α) Διά τήν συντήρησιν, τόν ἔξωραϊσμόν καί τήν ἐπισκευήν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος καί τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ.

β) Διά τήν μισθοδοσίαν τοῦ ἀναγκαιούντος προσωπικοῦ του Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ἥτοι τῶν Ἱεροφαλτῶν, τῶν Νεωκόρων καί τοῦ λοιποῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ.

γ) Διά τήν καταβολήν τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων πού βαρύνουν τό Ἱερόν Προσκύνημα.

δ) Διά τήν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἱεραποστολικοῦ, φιλανθρωπικοῦ καί ἐν γένει κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης.

ε) Διά τήν οἰκονομικήν ἐνίσχυσιν καί συντήρησιν, ἀποπεράτωσιν, εὐπρεπισμόν καί ἀνακαίνισιν Ἱερῶν Ναῶν καί Μονῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης.

στ) Διά τό Συνοδικόν Μέγαρον ποσοστόν πέντε ἐπί τοῖς ἑκατό (5%) ἐπί τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων αὐτοῦ (Κανονισμός Ἱερᾶς Συνόδου ὑπ' ἀριθμ. 102/1998, Φ.Ε.Κ. 260/Α' /20.11.1998).

2. Αἱ δαπάναι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος προβλέπονται δι' ἀναγραφῆς κονδυλίων εἰς τόν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν, ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ὅποιου ἐπιτρέπεται κατά τήν διάρκειαν τοῦ διαχειριστικοῦ ἔτους, κατόπιν ἡτολογημένης Ἀποφάσεως τῆς Δ.Δ.Ε. καί ἔγκρισέως του ὑπό τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου.

”Αρθρον 9

1. Διά τήν εὕρυθμον καί ὄμαλήν πειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος συνιστώνται αἱ κάτωθι θέσεις:

α) Μία (1) θέσις Ἐφημερίου, καθημετρένη δι' ἀποσπάσεως Κληρικοῦ, ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρά τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης. Λαμβανομένων ὑπόψει τῶν ἐκάστοτε ἀναγκῶν τοῦ Προσκυνήματος, δύναται δι' Ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου νά ὄριζεται ἐκ περιτροπῆς ἐφημερία τῶν ὑπηρετούντων εἰς γειτονικᾶς Ἐνορίας Ἱερέων.

β) Δύο (2) θέσεις Ἱεροψαλτῶν. καί

γ) Μία (1) θέσις Νεωκόρου.

2. Κατόπιν ἡτολογημένης Ἀποφάσεως τῆς Δ.Δ.Ε. καί ἔγκρισέως της ὑπό τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου, καί διά τήν ἐκπλήρωσιν τῶν προβλεπομένων ἐκ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ σκοπῶν τοῦ Ἱ. Προσκυνήματος, δύναται νά προσλαμβάνεται ἐπιπλέον βοηθητικόν ἢ καὶ ἔξειδικευμένον, ἔκτακτον ἢ μόνιμον προσωπικόν.

”Αρθρον 10

Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος, ἄπασα ἡ κινητή καί ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ, μετ' ἔξόφλησιν τῶν ἐν γένει ὑποχρεώσεων τούτου, ἀνήκει αὐτοδικαίως καί ἀνευ ἄλλης διαδικασίας εἰς τό Νομικόν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης.

”Αρθρον 11

Κατάργησις τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνήματος ἢ τροποποίησις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ γίνεται δι' Ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Δ.Δ.Ε., ἐγκρινομένης ὑπό τοῦ Μητροπολίτικοῦ Συμβουλίου καί τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Συνοδικῆς ταύτης Ἀποφάσεως δημοσιευμένης διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ ἐπίσημου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 12

1. Ἡ ίσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπό τήν δημοσίευσή του στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ο παρών Κανονισμός δημοσιεύεται ἐπίσημος στό Επίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 13

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Πρόσωπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης.

’Αθηναὶ τῇ 7ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

’Ο Αρχιγραμματεύς

’Ο Εψηφισμένος Μητροπολίτης
Χίου, Ψαρῶν καί Οίνουσσῶν Μᾶρκος

Κανονισμός ύπ' ἀριθμ. 228/2011
«Περί συστάσεως Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ
Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ»

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐξουσα ὑπὸ ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παρ. 1 καὶ 2, 30, 42 παρ. 2 καὶ 4, 46 παρ. 2, 59 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977 («Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος», Φ.Ε.Κ. 146, τ.χ. Α', 31.5.1977).

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπὸ ἀριθμ. 213/2010 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος («Περί τροποποίησεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπὸ ἀριθμ. 156/2002 Κανονισμοῦ (Φ.Ε.Κ. 338/Α'/31.12.2002) πρὸς σύστασιν ὄργανικῶν θέσεων Ὑπαλλήλων (Ὀργανόγραμμα) τῶν ἀρτισυστάτων Ἱερῶν Μητροπόλεων Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως καὶ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ» Φ.Ε.Κ. 176, τεῦχος Α', 4.10.2010)

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ ἀριθμόν 55/1974 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «Περί μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων» (Φ.Ε.Κ. 185/τ.χ. Α'/1.7.1974).

4. Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 3316/2005 «Περί ἀναθέσεως καὶ ἐκτελέσεως δημοσίων συμβάσεων ἐκπόνησης μελετῶν καὶ παροχῆς συναφῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἄλλων διατάξεων» (Φ.Ε.Κ. 42/τ.χ. Α'/22.2.2005).

5. Τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 3669/2008 «Περί κυρώσεως τῆς κωδικοποίησης τῆς νομοθεσίας κατασκευῆς δημοσίων ἔργων» (Φ.Ε.Κ. 116/τ.χ. Α'/18.6.2008).

6. Τό Π.Δ. 60/2007 «Περί προσαρμογῆς τῆς Ἐλληνικῆς Νομοθεσίας στὶς διατάξεις τῆς Ὁδηγίας 2004/18/EK: «Περί συντονισμοῦ τῶν διαδικασιῶν συνάψεως δημοσίων συμβάσεων ἔργων, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσῶν» (Φ.Ε.Κ. 64/τ.χ. Α'/16.3.2007).

7. Τό Π.Δ. 118/2007 «Περί κανονισμοῦ Προμηθειῶν Δημοσίου» (Φ.Ε.Κ. 150/τ.χ. Α'/10.7.2007).

8. Τὴν Κοινοτικήν Ὁδηγίαν 2004/18/EK καὶ τούς συμπληρωματικούς καὶ τροποποιητικούς αὐτῆς Νόμους καὶ Διατάξεις, ὅπως ἰσχύουν ἐκάστοτε.

9. Τὸν Κανονισμὸν τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

10. Τὰς σχετικάς διατάξεις τοῦ ὑπὸ ἀριθμ. 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν καὶ

Ἐνοριῶν» δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθμ. 1/τ.χ. Α'/1980 Φ.Ε.Κ.

11. Τὴν ὑπὸ ἀριθμ. 972/605/11.3.2010 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κεντρικὸν Ταμεῖον Ἐνοριακῆς Δράσεως Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ», μετά τοῦ ἐκτεθέντος ἐν αὐτῇ Κανονισμοῦ (Φ.Ε.Κ. 346, τεῦχος Β', 30.3.2010).

12. Τὰς ἀνάγκας συγκροτήσεως τῶν ὄργανων διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

13. Τὴν ἀνάγκην καταρτίσεως Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Γραφείων τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

14. Τὴν ὑπὸ ἀριθμ. 19/27.4.2011 Ἀπόφασιν καὶ τὴν ὑπὸ ἀριθμ. 365/17.5.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ κ. Κυρίλλου.

15. Τὴν ἀπό 16.6.2011 Ἀπόφασιν Αὔτης,

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπὸ ἀριθμ. 228/2011 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

**Κανονισμός ὑπὸ ἀριθμ. 228/2011
«Περί συστάσεως Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ»**

**”Ἀρθρον 1
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ**

Ο Ἐσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ διαλαμβάνει καὶ ρυθμίζει τὴν ὄργανωση, τὴν σύνθεση, τὶς ἀρμοδιότητες καὶ τὴν λειτουργία τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν της, πού στεγάζονται στὸ ιδιόκτητο κτίριο αὐτῆς στὴν ὁδό Γρηγορίου Λαμπράκη 32, στὴν Κηφισιά, Τ.Κ. 145 61.

Ἡ Διοίκηση ὅλων τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀσκεῖται κατά τοὺς Ἱερούς Κανόνες, τὸ Σύνταγμα, τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς Κανονισμούς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος:

- α) Ἀπό τὸν ἔκάστοτε Σεβ. Μητροπολίτη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ καὶ
β) Ἀπό τὸ περὶ αὐτὸν Μητροπολιτικό Συμβούλιο.

”Αρθρον 2
Διάρθωση Υπηρεσιῶν

Oι Κεντρικές Υπηρεσίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ διαρθρώνονται ως ἔξης:

1. Πρωτοσυγκελλία

Ο Πρωτοσύγκελλος εἶναι ὁ κατὰ τὸν Νόμον ἀναπληρωτής τοῦ Μητροπολίτη καὶ προσταται ὅπλων τῶν Υπηρεσιῶν καὶ τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ, ἀνάλογα μὲ τὶς ἔξουσιοδοτήσεις πού παραχωροῦνται σὲ αὐτὸν ἀπό τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

Στίν Πρωτοσυγκελλίᾳ ἀνήκουν οἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν πάστος φύσεως ἀποφάσεων τῶν ὄργανων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Ἡ παρακολούθηση τῆς μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν Λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Υπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ τήρηση τῶν ὑπηρεσιακῶν ἀτομικῶν φακέλλων τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Λαϊκῶν Υπαλλήλων.

δ) Ἡ θεώρηση τῶν τηρουμένων βιβλίων τῶν Ἔνοριῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

2. Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος

I. Στόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο ἀνήκουν οἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας πλατρείας στὶς Ἐνορίες, στὶς Ἱερές Μονές καὶ τὰ Παρεκκλήσια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Ἡ ἐποπτεία τῆς διακονίας τῶν Ἐφημερίων στά Κοιμητήρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ προώθηση τῶν θεμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν Ἕγουμενοσυμβουλίων γιά ἔγκριση ἀρμοδίως.

δ) Ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ συντονισμός πειτουργίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ὅπλων τῶν Υπηρεσιῶν τῆς καθὼς ἐπίστος καὶ ἡ ἐποπτεία τῶν Κληρικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Λαϊκῶν Υπαλλήλων, οἱ ὄποιοι ὑπηρετοῦν στὶς ὄργανικές θέσεις τῆς καθ ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

II. Ἐλλείποντος Πρωτοσυγκέλλου ἢ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου ἢ ἐν πάσῃ ἀλλῇ περιπτώσει, οἱ ἐν τοῖς στοιχείοις 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου περιγραφόμενες ἀρμοδιότητες δύνανται νά ἐκχωροθοῦν εἰς ἔτερον Μετακλητόν Κληρικόν - Ὑπάλληλον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολί-

του, ἢ νά ἀνακατανεμηθοῦν μεταξύ τῶν ως ἄνω, διά νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

3. Ἰδιαίτερο Γραφεῖο Μητροπολίτη

Τὸν εὐθύνη τοῦ Γραφείου ἔχει ὁ ὄριζόμενος ως ὑπεύθυνος τοῦ Ἰδιαίτερου Γραφείου ἀπό τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ, συνεπικουρούμενος ἀπό λοιπούς Κληρικούς καὶ Λαϊκούς ὑπαλλήλους μὲ τὶς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Νά διεκπεραιώνει τὰ θέματα τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Μητροπολίτη, δηλαδὴ συναντήσεις, ἀλληλογραφία, δημόσιες σχέσεις, κ.λπ. καὶ τὰ συναφῆ μὲ τὸ Πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων του στὶς Ἐνορίες, Ἱερές Μονές, Ἰδρύματα, Ὀργανισμούς καὶ Πολιτικούς - Πολιτειακούς καὶ Κοινωνικούς φορεῖς σὲ κάθε ἐπίπεδο.

β) Νά τηρεῖ τὸ βιβλίο τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ, τούς φακέλλους τῆς ἀλληλογραφίας του καὶ τὸ προσωπικό Ἀρχεῖο του.

4. Γραφεῖο Τύπου καὶ Ἐπικοινωνίας

Τὸ ως ἄνω γραφεῖο ἔχει τὶς παρακάτω ἀρμοδιότητες:

α) Τὸν καθημερινή καὶ ἀνελλιπῆ παρακολούθησην τῶν Μ.Μ.Ε. (ἐντυπο, δικτυακή ἢ ἡλεκτρονική μορφή) ἰδιαιτέρως σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ στὸν Σεβ. Μητροπολίτη καὶ στὸν Ἱερά Μητρόπολη, καθὼς καὶ σὲ ἄλλα θέματα ἐκκλησιαστικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

β) Τὸν ἐνημέρωση τῆς κοινῆς γνώμης μέσω τῆς ἕκδοσης Δελτίων Τύπου καὶ τὸν καθημερινῆς παρέμβασης ως ἐκπροσώπου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου στὰ Μ.Μ.Ε., γιά τὸ ἔργο καὶ τὶς δραστηριότητες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἐπίσης, τὸ ἐν πλόγῳ γραφεῖο εἶναι ὑπεύθυνο γιά τὶς διυπηρεσιακές σχέσεις καὶ ἐπικοινωνίες.

5. Γραμματεία

Τὸ Γραμματείας προϊσταται ὁ Γραμματεύς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὄριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

I) Ἡ Γραμματεία εἶναι ὑπεύθυνη γιά:

α) Νά ἐγγράφει τὰ εἰσερχόμενα καὶ ἐξερχόμενα ἔγγραφά της Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ νά διαφυλάττει αὐτά μὲ ἀσφάλεια σὲ ἡλεκτρονική ἢ ἐντυπο μορφή.

β) Νά συγκεντρώνει τὰ ἀναγκαία στοιχεία καὶ νά προετοιμάζει τὰ θέματα τῶν συνεδριάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Οἱ λοιπές ὑπηρεσίες εἶναι ὑποχρεωμένες νά παρέχουν ἔγκαιρως ἐντός τῶν τιθεμένων καὶ προβλεπομένων χρονικῶν ὄριων στὸν Γραμματεία τὰ σχετικά στοιχεία καὶ ἔγγραφα.

γ) Νά τηρεῖ τὰ Πρακτικά τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ νά καταχωρεῖ τὶς Ἀποφάσεις του σὲ εἰδικό βιβλίο, πού ἀριθμεῖται, μονογράφεται καὶ θεωρεῖται ἀπό τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ καὶ Πρόεδρο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

δ) Νά κοινοποιεῖ τίς άποφάσεις τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ε) Νά παραθαμβάνει, νά πρωτοκολλεῖ καί νά διανέμει τά πρός τίς έξωτερικές Ύπηρεσίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τά εἰσερχόμενα ἔγγραφα πρός ἐνέργεια.

σ) Νά παραθαμβάνει ὅπλα τά ἀρμοδίως ὑπογεγραμμένα ἔγγραφα καί νά ἐπιμελεῖται τήν διεκπεραίωσην καί ἀποστολήν τους στούς τελικούς παραλήπτες τους.

ζ) Νά τηρεῖ τό Γενικό Πρωτόκολλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

η) Νά τηρεῖ τό Γενικό Ἀρχεῖο σέ φακέλους ὅπλων τῶν ἔγγραφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, δηλαδὴ τῶν Ἐνοριῶν, τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν διαφόρων Ἀρχῶν καί Υπηρεσιῶν.

6. Γραφεῖο Μισθοδοσίας

α) ᾧ Εχει τήν εὐθύνη μισθοδοσίας τῶν Κληρικῶν καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Υπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Συντάσσει τούς πίνακες κατατάξεως τῶν Κληρικῶν καί πλαίκων Ἐκκλησιαστικῶν Υπαλλήλων στίς ἀντίστοιχες μισθολογικές κατηγορίες καί τά ὑπαλληλικά κλημάκια καί παρακολουθεῖ ὅπες τίς μισθολογικές ἔξελίξεις τους.

γ) Υποβάλλει πάντα τά ἀνωτέρω στήν ἀρμόδια Δ.Ο.Υ. ἐμπρόθεσμα καί νομότυπα. Υπεύθυνος τοῦ Γραφείου Μισθοδοσίας εἶναι ὁ Ἐκκαθαριστής Μισθοδοσίας, ὅριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

7. Γραφεῖο Γάμων καί Διαζυγίων

Στό Γραφεῖο Γάμων καί Διαζυγίων ὑπάγονται δύο Τμήματα, τό Τμῆμα Γάμων καί τό Τμῆμα Διαζυγίων.

I. Τό Τμῆμα Γάμων ἔχει τίς ώς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Νά ἐλέγχει τά ὑποβαλλόμενα δικαιολογητικά ἔκδόσεως ἀδείας γάμου, τῆς ἔκδόσεως αὐτῆς καί τῆς ἀσφαλοῦς ἀρχειοθετήσεως τῶν στοιχείων ἐκάστης ἀδείας σέ ἑντυπο καί ἡλεκτρονική μορφή, μέ αὐτή ταύτη τήν ἀδεία, ὅταν ἀπό τόν τελέσαντα Ἱερέα τελεσθεῖ ὁ γάμος καί ἔχει καταληκήτως συμπληρωθεῖ καί ὑπογραφεῖ ἀπό τόν ἴδιο, τούς συζευχθέντες καί τόν παραστάντα παράνυμφο.

β) Νά ἐκδίδει ἐπίσης τά αἰτούμενα Πιστοποιητικά τελεσθέντων Γάμων καί τά Πιστοποιητικά Ἀγαμίας, γιά νά τεμεσθεῖ τό Μυστήριο ἐκτός της Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Νά φροντίζει γιά τήν κατά Νόμο χαρτοσήμανσή τους.

δ) Νά ἐπικυρώνει τά Πιστοποιητικά καί τίς Βεβαιώσεις πού ἐκδίδουν οι Ἐφημέριοι.

ε) Νά φυλάσσει τό Βιβλίο τῶν τελεσθέντων Γάμων.

II. Τό Τμῆμα Διαζυγίων ἔχει τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Νά παραθαμβάνει τά σχετικά Είσαγγελικά ἔγγρα-

φα περί τῆς ἀμετακλήτου δικαστικῆς πύσεως γάμου, τῆς ἀνευρέσεως στό Ἀρχεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τοῦ πυθέντος Γάμου καί τῆς πύσεως αὐτοῦ.

β) Νά φροντίζει γιά τήν ἐκδοση τῶν «Διαζευκτηρίων γιά γάμο» καί γιά κάθε ἄλλη χρήση καθώς καί τήν ἀρχειοθέτησην αὐτῶν σέ ἑντυπο καί ἡλεκτρονική μορφή.

γ) Νά διενεργεῖ τήν χαρτοσήμανση αὐτῶν καί τήν ἀσφαλή διαφύλαξην ὅπλων τῶν στοιχείων τῶν ἐκδιδούμενων Διαζυγίων.

δ) Νά φυλάσσει τό βιβλίο Πρωτοκόλλου Διαζυγίων.

8. Γραφεῖο Οἰκονομικῶν Ύπηρεσιῶν

I. Λογιστήριο

Τό Λογιστήριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἔχει τίς ώς κάτωθι εύθύνες:

α) Τῆς συντάξεως τῶν Προϋπολογισμῶν καί Ἀπολογισμῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν Ἰδρυμάτων της.

β) Τῆς ἐνημερώσεως καί φυλάξεως τοῦ καθολικοῦ Βιβλίου Ἐσόδων καί Ἐξόδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τοῦ ἐλέγχου τῶν παραστατικῶν τῶν πάστος φύσεως ἐσόδων καί ἔξόδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν πάστος φύσεως δαπανῶν.

ε) Τῆς διαφύλαξης τοῦ χαρτοφυλακίου Μετοχῶν, ὁμολόγων κ.π. τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

σ) Τῆς ἐνημερώσεως καί διαφυλάξεως σέ ἀσφαλές μέρος τοῦ Βιβλίου Κτηματολογίου (κινητῶν καί ἀκινήτων πραγμάτων) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως καί τήν φροντίδα πληρότητας τῶν φακέλων μέ τούς τίτλους ἱδιοκτησίας τῶν ἀκινήτων της Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τήν ἀσφαλή φύλαξη τους.

ζ) Τοῦ ἐλέγχου τῶν προμηθειῶν, τῆς ἀποθηκεύσεως καί διαθέσεως τῶν προμηθευμένων ὑλικῶν ἀναθωσίμων ἢ μή, σύμφωνα μέ τό Π.Δ. 118/2007.

η) Τῆς τηρήσεως ποιγισμοῦ Μηχανογραφημένης Οἰκονομικῆς Διαχειρίσεως ἢ Διπλογραφικοῦ Συστήματος.

θ) Τοῦ ἐλέγχου τῆς νομιμότητας καί κανονικότητας τῶν πληρωμῶν τῶν πάστος φύσεως ἔργων καί ἐνεργειῶν.

ι) Τήν διενέργεια τῶν ἀπαραίτητων ἐνεργειῶν γιά τήν ἔξασφάλιση πιστώσεων γιά τήν ὑποποίηση τοῦ ἔργου.

ια) Τήν ἀποδοχή ἐπιτοπίων ἐλέγχων ἀπό τά ἀρμόδια ἐλεγκτικά ὅργανα καί παροχή ἔγγραφων, δικαιολογητικῶν καί στοιχείων πράξεων σέ ἔθνικούς ἢ κοινοτικούς ἐλεγκτικούς μηχανισμούς.

ιβ) Τήν συγγραφή ὅπλων τῶν διοικητικῶν ἀποφάσεων καί συγκέντρωση τῶν δικαιολογητικῶν πληρωμῶν.

ιγ) Στήν περίπτωση έμμεσων πληρωμών, τακτική έντημέρωση της Διαχειριστικής Άρχης (π.χ. είσπραξη χρηματοδότησης από ΠΔΕ, έγγραφή στήν ΣΑΕ κ.λπ.).

ιδ) Τήν διασφάλιση της έπιπεξημότητας τῶν δαπανῶν στήν περίπτωση συγχρηματοδοτούμενου έργου καί διενέργεια τῶν πληρωμῶν του.

ιε) Τήν άσφαλη τήρηση άρχειών καί προστασία της πρόσθιας σέ αυτά από μή έξουσιοδοτημένα πρόσωπα ἢ οργανα.

II. Ταμεῖο

Τό Ταμεῖο της Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἔχει τίς ώς κάτωθι εὐθύνες:

α) Τήν είσπράξεως τῶν πάσης φύσεως ἐσόδων της Ἱερᾶς Μητροπόλεως ώς καί τῶν Ἰδρυμάτων της.

β) Τήν είσπράξεως τῶν είσφορῶν ὑπέρ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἐλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), Ἀποστολικῆς Διακονίας, Συνοδικοῦ Μεγάρου, Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ της Ἐκκλησίας της Ἐλλάδος ώς καί τίν νόμιμη ἀπόδοσή τους.

γ) Τῶν πληρωμῶν πάσης φύσεως κατά Κεφάλαιο καί Ἀρθρο τοῦ ἐγκεκριμένου Προϋπολογισμοῦ.

δ) Τήν καθημερινῆς ἐνημερώσεως τοῦ Βιβλίου Ταμείου καί τῆς ἀσφαλοῦ διαφυλάξεως του.

ε) Τήν καθημερινῆς καταθέσεως σέ Τραπεζικούς Λογαριασμούς της Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν Ταμείων τοῦ ἡμεροίου χρηματικοῦ ὑπολοίπου.

9. Γραφεῖο Ἀνάπτυξης

Τό Γραφεῖο Ἀνάπτυξης εἶναι ἀρμόδιο:

α) Γιά τήν ἑκπόνηση πλάνου προγραμματισμοῦ (γιά τό σύνολο της I.M.K.A. κ Ω.) στούς τομεῖς της κοινωνικοοικονομικῆς ἀνάπτυξης, νέων τεχνολογιῶν, ἐκσυγχρονισμοῦ δομῶν καί διαδικασιῶν δημοσίων καί ιδιωτικῶν φορέων, περιφερειακῆς ἀνάπτυξης κ.λπ.

β) Γιά τήν ἐπανεξέταση καί πιθανή τροποποίηση τοῦ ἐπιστού πλάνου προγραμματισμοῦ.

γ) Γιά τήν παρακολούθηση ύλης πορείας τοῦ πλάνου προγραμματισμοῦ.

δ) Γιά τήν ἐπιστημονική στήριξη καί τεχνική ὑποστήριξη τῶν Μητροπολιτικῶν Ὁργάνων καί Ὑπηρεσιῶν σέ θέματα προγραμματισμοῦ καί ἐφαρμογῆς τῶν ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων.

ε) Γιά τήν μελέτη καί διατύπωση προτάσεων στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο πρός χρηματοδότηση έργων καί προγραμμάτων ἀπό χρηματοδοτικούς φορεῖς τοῦ δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ τομέα, της Εύρωπαϊκῆς Ἐνωσης καί ἄλλων διεθνῶν ὄργανισμῶν.

στ) Γιά τήν συμμετοχή ἀπό κοινοῦ μέ τήν Οικονομική ὑπηρεσία στήν κατάρτιση καί παρακολούθηση τοῦ προϋπολογισμοῦ.

ζ) Γιά τήν συμμετοχή ἀπό κοινοῦ μέ τήν Τεχνική ὑπηρεσία της I.M.K.A. κ Ω. στήν παρακολούθηση τῶν προκηρύξεων καί τῶν έργων πού ἥδη ύλη ποιούνται.

η) Γιά τήν συμμετοχή στήν ἀξιολόγηση τῆς πορείας ύλης ποιούνταις έργων.

θ) Γιά τήν ύποβολή προτάσεων ἔξασφάλισης ἀπαραίτητων ἀνθρωπίνων πόρων.

ι) Γιά τήν διερεύνηση καί ύποβολή σχεδίου πιθανόν συνεργαζομένων φορέων γιά τήν ύλη ποιούνται τῶν έργων (π.χ. δημόσιος/ιδιωτικός φορέας, τομέας δραστηριοποίησης).

ια) Γιά τήν σύνταξη Τεχνικῶν Δελτίων συγχρηματοδότησης έργων της I.M.K.A. κ Ω.

ιβ) Γιά τόν συντονισμό καί παρακολούθηση τῶν διαδικασιῶν ἀνάπτυξης καί διαχείρισης έργων.

ιγ) Γιά τήν ἐπίβλεψη τῆς φάσης σχεδίασμοῦ καί ὠρίμασης έργων της I.M.K.A. κ Ω. καί σέ Κληροδοτήματα, Ν.Π.Ι.Δ., τά ὅποια τελοῦν ὑπό τήν ἐποπτεία της.

ιδ) Γιά τήν παρακολούθηση, ἐπίβλεψη καί συνδρομή στή διαδικασίες προκήρυξης καί ἀνάθεσης διαγωνισμοῦ έργων.

ιε) Γιά τόν ἔλεγχο τῆς προόδου καί τήν πιστοποίηση τοῦ φυσικοῦ καί οίκονομικοῦ ἀντικειμένου τοῦ έργου καθώς ἐπίσης καί γιά τόν ἔλεγχο τῶν παραδοτέων έργων.

ιστ) Γιά τήν σύνταξη προκηρύξεων σέ συνεργασία μέ τήν Νομική Ὑπηρεσία.

ιζ) Γιά τήν σύνταξη δημοσιευμάτων πρός τόν τοπικό καί ἔθνικό Τύπο καί ὅπου ἀλλοῦ ἀπαιτεῖται σέ συνεργασία μέ τό Γραφεῖο Τύπου καί Ἐπικοινωνίας.

ιη) Γιά τήν εἰσηγήσεις πρός τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο πρός ἔγκριση ἀναφορικά μέ τόν Ὁρισμό Ὑπευθύνων Ἐργών ἢ Ὁμάδων γιά τό σχεδίασμό καί τήν παρακολούθηση τῆς πορείας ύλης ποιούνταις αὐτῶν.

ιθ) Γιά τήν ἀλληλογραφία μέ τήν δημόσιες ὑπηρεσίες γιά ἐγκρίσεις.

κ) Γιά τήν ύλης ποιούνταις καί διαχείριση ἔθνικῶν καί κοινοτικῶν προγραμμάτων (ἐξαιρουμένων τῶν τεχνικῶν) πού ἀναλαμβάνει ἢ I.M.K.A. κ Ω. ἢ στά ὅποια συμμετέχει.

κα) Γιά τήν σύνταξη καί ύποβολή τῶν μηνιαίων/τριμηνιαίων δεσμώτων τῶν συγχρηματοδοτούμενων έργων στήν Διαχειριστική ἀρχή.

κβ) Γιά τήν εἰσήγηση προτάσεων περί τῆς ὄρθης διαχείρισης καί ἀξιοποίησης τῆς ἀκίνητης περιουσίας της I.M.K.A. κ Ω., καθώς ἐπίσης καί τῶν ἐποπτευομένων Ν.Π. καί Ἰδρυμάτων πού τελοῦν ὑπό τήν ἐποπτεία της.

10. Τεχνική Ὑπηρεσία

I. Ἀντικείμενο τῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν της Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὁρωποῦ εἶναι ὁ προγραμματισμός, ὁ σχεδίασμός, καθώς καί ἡ ὠρίμαση έργων καί ἐνέργειῶν, ἡ διενέργεια τῶν διαγωνισμῶν καί ἡ ἀνάθεση, διαχείριση τῶν συμβάσεων έργων καί ἐνέργειῶν. Ἡ παρακολούθηση καί ἡ πιστοποίηση τοῦ φυσικοῦ ἀντικει-

μένου τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπορεσιῶν. Ἐπίσης, ὁ συντονισμός, ὁ ἔλεγχος καί ἡ διαχείριση τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, συμφώνως πρὸς τίς ισχύουσες διατάξεις, γιά τὴν ἐκτέλεση δημοσίων ἔργων, τὴν συντήρηση τῶν ἔργων καί τὴν πλειτουργία τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Διευκρινίζεται ὅτι:

α) Ὡς Ἀναθέτουσα Ἀρχή, κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Π.Δ. 60/2007 καὶ τὴν Κοινοτική Ὁδηγία 2004/18/EK, ὥριζεται τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

β) Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχή, κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Νόμου 3669/2008, ὥριζεται τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

γ) Ὡς Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Νόμου 3669/2008, ὥριζεται ἡ Τεχνική Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

δ) Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία, ὥριζονται τὰ μέλη τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, πού ἀσκοῦν καὶ καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ κατ’ ἀνάθεσην. Ἐπὶ πλέον καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ δυνατόν νά ἀνατίθενται καὶ σὲ ἔτερα πρόσωπα, ιδίωτες Μηχανικούς, οἱ ὄποιοι δύνανται νά προστηφθοῦν ἀπό τὴν Ἱερά Μητρόπολη μέ σύμβαση ωρισμένου ἔργου ἢ χρόνου, πρὸς κάλυψη τῶν ἀναγκῶν, τῶν ἔργοι λαβῖῶν, οἱ ὄποιες δέν εἶναι δυνατόν νά καλυφθοῦν ἀπό τὴν Τεχνική Ὑπηρεσία, πλήν τῶν συγχρηματοδοτουμένων ἀπό τὴν Εὐρωπαϊκή Ἔνωση καὶ τὴν Ἐλλάδα ἔργων.

ε) Ὡς Τεχνικό Συμβούλιο, κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Νόμου 3669/2008, ὥριζεται Εἰδική Ἐπιτροπή, ἡ ὄποια γνωματεύει, εἰσηγεῖται καὶ ἐποπτεύει γιά τὰ πρὸς ἐκτέλεση ἔργα καὶ τίς τυχόν ἀνακύπτουσες διαφορές καὶ προβλήματα γιά αὐτά.

στ) Ἡ ἐφαρμογή τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων ἔργων διέπει τίς καταρτισθούμενες Συμβάσεις ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μέ τὴν ἔννοια ισχύος τῶν διατάξεων του ὡς συμβατικῶν ρυτρῶν.

ζ) Διαφωνίες, πού τυχόν θά προκύψουν, ἐπιλύονται στὰ ἀρμόδια Δικαστήρια τῶν Ἀθηνῶν, μέ βάση τὴν καθ’ ὑπὸν καὶ τὸν τόπο ἀρμοδιότητα, ὅπως αὐτή ὥριζεται ἀπό τὸν Κ.Πολ.Δ. μετά τὴν ἔξαντληση τῆς Προδικασίας, ὅπως αὐτή προβλέπεται μέ τὸν Ν. 3669/2008, ἀποφαινομένου γιά τίς αἰτήσεις θεραπείας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, μετά γνώμης τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

η) Ἡ σύνταξη μελετῶν τῶν πρὸς ἐκτέλεση ἔργων, πραγματοποιεῖται ἀπό τὴν Τεχνική Ὑπηρεσία, ἡ δέ θεωρηση αὐτῶν ἀπό τὸν Προϊστάμενο αὐτῆς.

θ) Γιά τὴν δημοπράτηση τῶν ἔργων, οἱ συνταχθεῖσες μελέτες ἐγκρίνονται ἀπό τὴν Προϊσταμένη Ἀρχή, δηλαδὴ ἀπό τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο, τὸ ὅποιο ἐγκρίνει τὴν σχετική διακήρυξη.

ι) Σὲ περίπτωση, κατὰ τὴν ὄποια ἡ Τεχνική Ὑπηρεσία ἀδυνατεῖ νά συντάξῃ καὶ νά ἐκπονήσῃ τίς σχετικές μελέτες, εἶναι ἐφικτό νά ἀνατεθεῖ ἡ ἐκπόνηση αὐτῶν σὲ εἰδικό ἔμπειρο γιά τὸ πρὸς ἐκτέλεση ἔργο Μηχανικό, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς. Οἱ μελέτες, οἱ ὄποιες συντάσσονται ἀπό τρίτους γιά τίς συγχρηματοδοτούμενες ἀπό τὴν Εὐρωπαϊκή Ἔνωση καὶ τὴν Ἐλλάδα πράξεις, θά πραγματοποιοῦνται κατ’ ἐφαρμογή τῆς ισχύουσας νομοθεσίας περὶ ἀναθέσεως τεχνικῶν μελετῶν (Ν. 3316/2005). Οἱ μελέτες, πού συντάσσονται ἀπό τρίτους, θεωροῦνται ἀπό τὴν Τεχνική Ὑπηρεσία καὶ ἐγκρίνονται ἀπό τὴν Προϊσταμένη Ἀρχῆ καὶ μέ εἰσήγηση τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου.

II. Κατὰ ταῦτα ἡ ὄργανωση Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας γιά τὴν ἐκτέλεση Ἐκκλησιαστικῶν ἔργων στὴν Ἱερά Μητρόπολη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ, καθορίζεται ὡς κάτωθι:

α) Προϊσταμένη καὶ Ἀναθέτουσα Ἀρχή εἶναι τὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

β) Διευθύνουσα Ὑπηρεσία ὥριζεται ἡ Τεχνική Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὡρωποῦ.

Συγκεκριμένα:

Ἡ Τεχνική Ὑπηρεσία ἐκπονεῖ τίς μελέτες τῶν Τεχνικῶν ὡς καὶ τῶν Καλλιτεχνικῶν ἔργων. Παρακολουθεῖ, ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει τίς μελέτες, τίς ὄποιες ἐκπονοῦν ιδιώτες Μηχανικοί, γιά τὰ ἔργα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐπιβλέπει καὶ ἐλέγχει τίς κατασκευές, ἐπισκευές καὶ συντηρήσεις τῶν ἔργων αὐτῆς, πού ἐκτελοῦνται εἴτε μέ ἀνάδοχο εἴτε μέ αὐτεπιστασία, σύμφωνα μέ σσα προβλέπονται ἀπό τούς σχετικούς Νόμους, τοῦ Κανονισμοῦ 55/1974: «Περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἔργων» (Φ.Ε.Κ.185/τχ.Α/1.7.1974) τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.

Εἰδικά γιά τίς συγχρηματοδοτούμενες ἀπό τὴν Εὐρωπαϊκή Ἔνωση καὶ τὴν Ἐλλάδα πράξεις (ἔργα, μελέτες, προμήθειες, ὑπηρεσίες) θά ἐφαρμόζονται οἱ ὡς κάτωθι νόμοι, ὅπως ισχύουν ἐκάστοτε:

‘Ο Νόμος 3316/2005: «Περὶ ἀναθέσεως καὶ ἐκτελέσεως δημοσίων συμβάσεων, ἐκπόνησης μελετῶν καὶ παροχῆς συναφῶν ὑπηρεσῶν καὶ ἀπλῶν διατάξεων», ὁ Νόμος 3669/2008: «Περὶ κυρώσεως τῆς κωδικοποίησης τῆς νομοθεσίας κατασκευῆς δημοσίων ἔργων», τὸ Π.Δ. 60/2007: «Περὶ προσαρμογῆς τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας στίς διατάξεις τῆς Ὁδηγίας 2004/18/EK: «Περὶ συντονισμοῦ τῶν διαδικασιῶν συνάψεως δημοσίων συμβάσεων ἔργων, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν», τὸ Π.Δ. 118/2007: «Περὶ Κανονισ-

μοῦ Προμηθειῶν Δημοσίου», ώς καί ἡ Κοινοτική Όδηγία 2004/18/EK καί τῶν συμπληρωματικῶν καί τροποποιητικῶν αὐτῶν Νόμων καί Διατάξεων, ὅπως ισχύουν ἐκάστοτε.

III. Συνοπτικῶς οἱ ἀρμοδιότητες τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας περιγράφονται ὡς ἔξης:

α) Προγραμματισμός ἔργων καί ἐνεργειῶν. Σύνταξη καί ἐφαρμογή ἐποισίου προγράμματος καθώς καί τροποποιήσεις του.

β) Σχεδιασμός καί ὥριμαση ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

γ) Διενέργεια Διαγωνισμῶν καί ἀνάθεση -διαχείριση συμβάσεων ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

δ) Παρακολούθηση τῆς ὑποποιήσεως τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

ε) Συγκρότηση ἐπιτροπῶν προσωρινῆς καί ὄριστης παραλαβῆς τῶν ἀποπερατούμενων ἔργων.

στ) Πιστοποίηση τοῦ φυσικοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔργων μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

ζ) Ἐκπόνηση προτάσεων προγραμμάτων ἔργων μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν.

η) Ἐκπόνηση μελετῶν καί προδιαγραφῶν μελετῶν.

θ) Διαδικασίες προσκήνησεως ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος πρὸς ἀνάθεση μελετῶν.

ι) Ἀξιολόγηση, ἐπιλογή μελετητῶν.

ια) Ἐλεγχος, ἐπιβίλεψη, διασφάλιση τῆς ποιότητος τῶν συντασσομένων μελετῶν καί τήρηση τοῦ συμβατικοῦ χρονοδιαγράμματος.

ιβ) Παραλαβὴ μελετῶν.

ιγ) Σύνταξη τεχνικῶν δελτίων πράξεων

ιδ) Σύνταξη μηνιαίων δελτίων παρακολουθήσεως.

ιε) Σύνταξη τριμηνιαίων δελτίων παρακολουθήσεως.

ιστ) Σύνταξη ἐκθέσεων παρακολουθήσεως καί ἀξιολογήσεως ἔργων καί ἐνεργειῶν.

ιζ) Παρακολούθηση καί καταγραφή τῆς καταστάσεως τῶν ἀκινήτων.

ιη) Ἐλεγχος ποσοτήτων προσμετρήσεων ὑπηρεσιῶν καί ἐργασιῶν.

ιθ) Ἐλεγχος καί ἀναπροσαρμογή ἄρθρων τῶν ἀναλυτικῶν τιμολογίων.

ικ) Ἐλεγχος καί ἀναπροσαρμογή τῶν προϋπολογισμῶν κατασκευῆς.

κα) Σύνταξη τευχῶν δημοπρατήσεως.

κβ) Διαδικασία Δημοπρατήσεως ἔργων.

κγ) Ἀξιολόγηση ἀναδόχου. Ἀξιολόγηση ὑφισταμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἀξιολόγηση ἐπιμέρους ὑπεργολάβων στήν περίπτωση αὐτεπιστασίας.

κδ) Σύνταξη Συμβάσεων -Συμφωνητικῶν.

κε) Παραλαβὴ καί Ἐλεγχος ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν.

κστ) Προετοιμασία ἔργων (χάραξη, ὄριοθέτηση, δειγματοληπτικές τομές κ.π.).

κζ) Ἐγκατάσταση καί ἐνημέρωση ἀναδόχου ἡ ὑπεργολάβων (αὐτεπιστασία).

κη) Ἐρευνα καί πρόσληψη ἐπὶ πλέον ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

κθ) Ἀξιολόγηση ὑφισταμένου μηχανολογικοῦ ἔξοπλισμοῦ - Ἐρευνα ἀγορᾶς καί προμήθεια τοῦ ἐπὶ πλέον ἀπαιτουμένου ἔξοπλισμοῦ.

λη) Ἐξασφάλιση ἀναγκαίων πιστώσεων (αὐτεπιστασία).

λα) Ἐλεγχος ἀναδόχου πρὸς ἐξασφάλιση τῶν ἀπαραίτητων ἀδειῶν, ἐγκρίσεων, ἀναγγελίων ἀπό τίς ἀρμόδιοις ὑπηρεσίες.

λβ) Ἐλεγχος καί ἐγκριση χρονοδιαγράμματος -όργανογράμματος ἀναδόχου.

λγ) Μελέτη καί σύνταξη χρονοδιαγράμματος -όργανογράμματος στά ἔργα πού ἐκτελοῦνται δι' αὐτεπιστασίας.

λδ) Ἐλεγχος ποιότητος καί πιστότητος ὑπηρεσιῶν, ἐργαστηριακοῖς Ἐλεγχοῖ.

λε) Ἐλεγχος πηγῶν πήψεως ὑπηρεσιῶν.

λστ) Ἐλεγχος στελεχώσεως καί τεχνικῆς καταρτίσεως συνεργείων κατασκευῆς.

λζ) Ἐλεγχος μέτρων ἀσφαλείας καί φυλάξεως ἐργοταξίου.

λή) Καθορισμός διακινήσεως καί ἀποθικεύσεως ὑπηρεσιῶν καί μηχανημάτων.

λθ) Μελέτη καί καθορισμός ὑφισταμένων πηγῶν ἐνεργείας πρὸς ἐργοταξιακή χρήση.

μη) Ἐγκριση μελέτης ἀσφαλείας πρὸς ἐγκατάσταση εἰδικοῦ μηχανολογικοῦ ἔξοπλισμοῦ.

IV. Στήν περίπτωση ἐκτελέσεως ἔργου δι' αὐτεπιστασίας ή Τεχνικής Ὑπηρεσίας ἔχει τίς ἀκόλουθες ἀρμόδιοτητες:

α) Ἐξασφάλιση τῶν ἀπαραίτητων ἀδειῶν, ἐγκρίσεων, ἀναγγελίων ἀπό τίς ἀρμόδιοις ὑπηρεσίες.

β) Ἀναλυτική παρουσίαση καί ἐπεξήγηση τῆς διαδικασίας παραγωγῆς τοῦ ἔργου στούς ἐμπλεκομένους.

γ) Καθορισμός τοῦ μηχανισμοῦ παραγγελίας, διακινήσεως καί ἀποθικεύσεως ὑπηρεσιῶν καί μέσων κατασκευῆς.

δ) Θέσπιση μέτρων ἀσφαλείας καί φυλάξεως ἐργοταξίου.

ε) Μελέτη καί καθορισμός ὑφισταμένων πηγῶν ἐνεργείας πρὸς ἐργοταξιακή χρήση.

στ) Ἐπιμέρους μελέτες γιά τήν ἐγκατάσταση εἰδικοῦ μηχανολογικοῦ ἔξοπλισμοῦ.

ζ) Ἐπιμέρους ἐργασίες καί στελέχωση μέτρων τήν ἐγκατάσταση εἰδικοῦ μηχανολογικοῦ ἔξοπλισμοῦ.

η) Ἐξασφάλιση καί τακτοποίηση τῶν καταλυμάτων τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

θ) Καθορισμός ἡμεροσίου προγράμματος διαβιώσεως ἐργατῶν.

ι) Γνωμοδότηση ἐπιμερισμοῦ ἐργασιῶν καί στελέχωση τῶν ἀντιστοίχων συνεργείων κατασκευῆς.

- ια) Ἐπίβλεψη τῶν ἐκτελουμένων ἔργασιῶν (καθημερινή).
- ιβ) Ἐπιμέτρηση τῶν ἐκτελουμένων ἔργασιῶν (καθημερινή).
- ιγ) Σύνταξη καθημερινοῦ ἀναπλυτικοῦ ἡμερολογίου παρακολουθήσεως ἔργασιῶν.
- ιδ) Σύνταξη ἐβδομαδιαίου φύλλου ἀναφορᾶς προόδου ἔργασιῶν.
- ιε) Ἡλεκτρονική παρακολούθηση και ἐπεξεργασία τῆς προόδου ἔργασιῶν και κοστολογίων (Project Management).
- ιστ) Ὁργάνωση βασικῶν πληροφοριῶν ἔργου.
- ιζ) Ἐπεξεργασία βασικῶν πληροφοριῶν ἔργου.
- ιη) Ἀνάπτυξη ἔργασιῶν ἔργου.
- ιθ) Ὁργάνωση διάρκειας και συσχετίσεων ἔργασιῶν.
- κ) Προσθήκες ἔργασίας στά διαγράμματα Gantt (πληροφορίες χρόνου) και Pert (πληροφορίες συσχετίσεως ἔργασιῶν).
- κα) Ἐξέταση ἐπιπέδων πεπτομερείας.
- κβ) Ὁργάνωση βασικῶν ἡμερολογίων ἔργου ἐξ ἀπόψεως πόρων.
- κγ) Ἐξέταση κόστους.
- κδ) Διευθέτηση περιορισμῶν χρόνου.
- κε) Διευθέτηση ἀνταγωνισμῶν πόρων.
- κστ) Προγραμματισμός και κόστος.
- κζ) Ἐπεξεργασία παρακολουθήσεως ἔργασιῶν μέτα διαγράμματα Gant και Pert.
- κη) Ἐλεγχος προόδου ἔργασιῶν.
- κθ) Ἐπισκόπηση τῆς διαδικασίας ἐλέγχου.
- η) Ἀλλαγή τῆς διάρκειας ἔργασιῶν, ἀπαλοιφή καθυστερήσεων.
- ηα) Εὕρεση και ἀλλαγή τῶν περιορισμῶν ἔργασίας.
- ηβ) Ἀναπρογραμματισμός ἔργασιῶν πού ἔχουν καθυστερήσει.
- ηγ) Σύγκριση τρέχοντος χρονοδιαγράμματος πρός τό πρόγραμμα ἀναφορᾶς και ἐμφάνιση ἐνδιαμέσου προγράμματος.
- ηδ) Ἐξειδίκευση τῆς ἀναφορᾶς ἔργασίας -Γραφήματα.
- ηε) Σχεδιαστική ὑποστήριξη ἐπεξηγήσεως κατασκευαστικῶν πεπτομερειῶν.
- ηστ) Ἀντιμετώπιση παρεκκλίσεων ἀπό τήν μελέτη σὲ συνεργασία μετά τῶν ἐπιβλεπόντων μετεπτῶν.
- ηζ) Ἐρευνα ἀγορᾶς γιά τήν βελτιστοποίηση ύλικῶν και τεχνικῶν κατασκευῆς.
- ηη) Καθορισμός νέων ἔργασιῶν και νέων τιμῶν Μονάδως.
- ηθ) Ἐλεγχος και ἔγκριση ἀναπλυτικῶν Ἐπιμετρήσεων ἀναδόχου.
- ηι) Ἐλεγχος και ἔγκριση Πρωτοκόλλου Παραλαβῆς Ἀφανῶν ἔργασιῶν (Π.Π.Α.Ε.) ἀναδόχου.
- ηα) Ἐλεγχος και ἔγκριση πιστοποιήσεων ἀναδόχου.

μβ) Ἐλεγχος και ἔγκριση Ἀνακεφαλαιωτικῶν Πινάκων ἀναδόχου.

μγ) Ἀναπροσαρμογή χρονοδιαγράμματος και ὄργανογράμματος.

μδ) Μελέτη, σύνταξη και ἔγκριση συμπληρωματικῶν συμβάσεων μέ τόν ἀνάδοχο. (Συμπληρωματικές συμβάσεις δέν ισχύουν γιά τά συγχρηματοδοτούμενα ἔργα).

με) Προσωρινή παραλαβή τοῦ ἔργου.

μστ) Ὁριστική παραλαβή τοῦ ἔργου.

V. "Οσα ἀναφέρονται στό συγκεκριμένο ἄρθρο τοῦ παρόντος κανονισμοῦ ἐνεργοῦνται μέ τήν συνεργασία τοῦ Γραφείου Ἀνάπτυξης και Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἰερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου και Ὡρωποῦ.

11. Νομικό Γραφεῖο

'Η Νομική Ὑπηρεσία ἔχει τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἀναλαμβάνει τήν μελέτη και διεκπεραίωση τῶν ὑποθέσεων ἐκείνων, τίς ὅποιες ἀναθέτει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, τόν ὅποιο ὑποχρεοῦται νά τηρεῖ ἐνήμερο σέ κάθε στάδιο κειρισμοῦ αὐτῶν.

β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις και παρέχει κάθε ζητουμένη γνώμην και συμβουλή σέ ὅλα τά τμήματα και τίς ύπηρεσίες τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) τῆς Ἰερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου και Ὡρωποῦ καθώς και τῶν Ἰδρυμάτων της.

γ) Παρίσταται και παρέχει τίς νομικές συμβουλές της κατά τήν συνεδρίαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου και τῶν ποιπῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἰερᾶς Μητροπόλεως, Ἐπιτροπῶν και ποιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργάνων και τῶν Ἰερῶν Ναῶν.

δ) Παρακολουθεῖ και διεξάγει ὅλες τίς Δικαστικές ὑποθέσεις πού ἀφοροῦν στό Ν.Π.Δ.Δ. τῆς Ἰερᾶς Μητροπόλεως και τῶν Ἰδρυμάτων της.

ε) Παρίσταται ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων, Δικαστικῶν και Εἰσαγγελικῶν Ἀρχῶν, ώς και ἐνώπιον κάθε Διοικητικῆς Ἀρχῆς μέ σκοπό τήν ύπεράσπιση τῶν συμφερόντων και τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ν.Π.Δ.Δ. τῆς Ἰερᾶς Μητροπόλεως.

στ) Ἐπιμελεῖται και προγραμματίζει τήν ἀμεση παροχή συμβουλῶν πρός τούς Κληρικούς, οἱ ὅποιοι ἀσκοῦν διοικητικά καθήκοντα στίς Ὑπηρεσίες τῆς Ἰερᾶς Μητροπόλεως μέ σκοπό τήν εύρυθμη πειτουργία τῶν Ὑπηρεσιῶν της.

ζ) Ἐρευνᾷ τούς τίτλους ιδιοκτησίας τῶν ἀγοραζομένων, μισθωμένων, μεταβιβαζομένων ἀκινήτων της Ἰερᾶς Μητροπόλεως και τῶν Ἰδρυμάτων της και γενικῶς ὅλων τῶν περιουσιακῶν στοιχείων της.

η) Ἐπεξεργάζεται και καταρτίζει ὅλες τίς συμβάσεις, ἐργολαβίες, συμβόλαια, διακρούξεις, συμφωνητικά τῆς Ἰερᾶς Μητροπόλεως και τῶν Ἰδρυμάτων της, σε

συνεργασία μέ τήν άρμόδια Ύπηρεσία (Οικονομική, Τεχνική, κ.λπ.).

θ) Συντάσσει όλα τά σχέδια συμβάσεων, προκρύξεων, κ.λπ. πού ύπογράφει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ή ό κατα νόμο έξουσιοδοτημένος άντιπρόσωπος αύτοῦ.

ι) Παρακολουθεῖ τήν όρθη διεξαγωγή τῶν διαγωνισμῶν πού άφοροῦν σέ μελέτες, έργα, προμήθειες καί ύπηρεσίες.

ια) Παρέχει γνωμοδοτήσεις νομικοῦ περιεχομένου γιά όποιοδήποτε θέμα σχετικό μέ τήν ύλοποίσην καί διαχείριση τῶν έργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ύπηρεσιῶν πού ύλοποιεῖ ή προτίθεται νά ύλοποιήσει ό φορέας καί γιά τό όποιο θά ζητηθεῖ ύποστηριξη ὅπως: Θεσμικό πλαίσιο ύλοποιήσεως έργου, διαδικασία έπιλογῆς άναδόχου, τεύχη δημοπρατήσεως, σύναψη συμβάσεως, κυρώσεις κ.λπ.

ιβ) Παρακολουθεῖ τήν ισχύουσα Νομοθεσία καί ένημερώνει τήν ίερά Μητρόπολη.

ιγ) Τηρεῖ τούς φακέλλους τῶν δικαστικῶν ύποθέσεων τῆς ίερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν ίδρυμάτων της.

12. Γραφεῖο Προμηθειῶν

Τό Γραφεῖο Προμηθειῶν έχει τίς παρακάτω άρμοδιότητες:

α) Γιά τήν κατάρτισην καί ύλοποίσην τοῦ προγράμματος προμηθειῶν σέ έτησια βάση.

β) Γιά τόν καθορισμό τοῦ είδους τοῦ διαγωνισμοῦ (άνοικτός, κλειστός, πρόχειρος) ὅπως όριζεται άπό τό Π.Δ. 118/2007 καί τίς πλοιές διατάξεις.

γ) Γιά τόν συντονισμό καί παρακολούθηση τῆς διενέργειας διαγωνισμῶν προχείρων, τακτικῶν καί διεθνῶν γιά τήν άνάδειξη προμηθευτῶν ύλικῶν γιά τήν κάλυψη άναγκῶν τῶν ύπηρεσιῶν καί τῆς ήτειουργίας τῆς Ι.Μ.Κ.Α. κ.Ω.

δ) Γιά τήν διενέργεια διαγωνισμῶν προχείρων, τακτικῶν καί διεθνῶν γιά τήν άνάδειξη άναδόχων παροχῆς ύπηρεσιῶν γιά τήν κάλυψη άναγκῶν τῶν ύπηρεσιῶν καί τῆς ήτειουργίας τῆς Ι.Μ.Κ.Α. κ.Ω.

ε) Γιά τήν σύνταξην καί έπανεξέταση τῆς προκήρυξης.

στ) Γιά τήν συγκέντρωση τῶν άπαιτουμένων πληροφοριῶν, ή έπεξεργασία αύτῶν οὕτως, ώστε μετά άπό σχετική είσηγηση νά προωθηθοῦν πρός έγκριση άπό τά άρμόδια ὄργανα τῆς καθ' ήμᾶς Ι.Μ.Κ.Α. κ.Ω.

ζ) Γιά τόν καθορισμό τῶν τυπικῶν καί ειδικῶν όρων γιά τήν έπιλογή τοῦ άναδόχου (νομιμοποιητικά έγγραφα, τρόποι ύποβολής προσφορῶν κ.λπ.)

η) Γιά τόν σχεδιασμό κριτηρίων άξιολόγησης προσφορῶν καί άναδόχων.

θ) Γιά τήν διαχείριση καί παρακολούθηση τῶν συμβάσεων καί τήν ύποβολή τους στίς άρμόδιες ύπηρεσίες.

ι) Γιά τήν σύνταξην καί τήρησην μητρώου Προμηθευτῶν.

13. Γραφεῖο Νεότητας

“Εργο του είναι νά συντονίζει τίς κάτωθι δραστηριότητες πού άφοροῦν στήν νεολαία:

α) Έποπτεία ήτειουργίας ένοριακῶν νεανικῶν συντροφιῶν (Κατηχητικά Σχολεία) καί όργάνωση καί ήτειουργία πολιτιστικῶν όμάδων (χορωδίες, όρχηστρες, θεατρικές όμάδες κ.ά.).

β) Στάριξη τοῦ άθλητισμοῦ μέ πρωταθλήματα ποδοσφαίρου καί καλαθοσφαίρισης πού διοργανώνονται μεταξύ τῶν νέων τῶν Ένοριῶν.

γ) Διοργάνωση ένομερωτικῶν συζητήσεων γιά τά σύγχρονα προβλήματα πού άπασχοιοῦν τούς νέους (ναρκωτικά, άνεργία, άλκοολ, κ.λπ.). Διοργάνωση καί ήτειουργία Κατασκηνώσεως.

14. Γραφεῖο Γυναικείων Θεμάτων καί Οίκογενείας

Σκοπός τοῦ Γραφείου είναι ή δόμηση νέων πρακτικῶν καί προσεγγίσεων τῆς ίερᾶς Μητροπόλεως, στά προβλήματα πού άφοροῦν στόν γυναικείο πληθυσμό μέσα άπό συλλογική δράση καί άλληπεγγύη. Πρόληψη καί άντιμετώπιση θεμάτων ύγειας καί συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων (βία, κακοποίηση, έμπορια, ούσιοεξάρτηση καί άλλα). Έπίσης, λήψη μέτρων κοινωνικῆς πολιτικῆς άπό τήν Ι.Μ. γιά τίς έργαζόμενες μπτέρες, τήν προστασία έργαζομένων κοριτσιών, τήν άνεργες καί τίς πρόσφυγες.

15. Μητροπολιτικό Συμβούλιο

Συγκροτεῖται, ήτειουργεῖ καί άσκει άρμοδιότητες ύπό τήν Προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας, Άμαρουσίου καί Όρωποῦ καί τά όριζόμενα μέθη άπο τοῦ σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τῶν ΒΒ 1 καί 2 τοῦ ἀρθρου 35 καί τοῦ ἀρθρου 67 τοῦ Ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 146) «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος» καί τοῦ Κανονισμοῦ 58/1975 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 4) «Περί άρμοδιοτήτων καί τρόπου ήτειουργίας τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων» καί τών μεταβατικῶν διατάξεων περί Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων καί συμμετοχῆς τῶν μεθῶν σέ αύτά.

16. Έπισκοπικό Δικαστήριο.

Συγκροτεῖται, ήτειουργεῖ καί άσκει άρμοδιότητες σύμφωνα μέ τόν ισχύοντα Ν.5383/1932: «Περί Έκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τής πρό αύτῶν διαδικασίας».

17. Γραφεῖο Πνευματικῆς Διακονίας τῆς ίερᾶς Μητροπόλεως.

Η πνευματική διακονία τῆς ίερᾶς Μητροπόλεως διεξάγεται μέσω τῶν έξης Τομέων πνευματικῆς, ιεραποστολικῆς, διδακτικῆς, κοινωνικῆς καί φιλανθρωπικῆς δράσεως, στούς οποίους προϊστανται όριζόμενοι κληρικοί καί ηλικοί συνεργάτες:

I. Θείου Κηρύγματος καί Κύκλων μεθέτης τῆς Αγίας Γραφῆς.

Έκαστο Ένορία άποτελεῖ κέντρο έξαγγελίας του λόγου του Θεού, εύαγγελισμοῦ, πνευματικῆς οἰκοδομῆς καὶ καταρτίσεως τῶν πιστῶν.

Ο Τομέας αὐτός:

α) Μεριμνᾶ γιά τό Λειτουργικό κήρυγμα κάθε Κυριακή καὶ ἔօρτη.

β) Ἀναλαμβάνει τήν διδαχή τῶν πιστῶν μέ τήν διοργάνωση στίς Ένορίες ἑβδομαδιαίων ἐνοριακῶν συνάξεων.

II. Χριστιανικῆς Αγωγῆς τῆς Νεότητος - Γραφεῖο Νεότητος

Ο Τομέας αὐτός ἔχει τήν εύθύνη τῆς Χριστιανικῆς Αγωγῆς τῆς Νεότητος, τῆς κατηχήσεως τῶν νέων καὶ τῆς Λειτουργίας του Γραφείου Νεότητος μέ τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἀσχολεῖται μέ τήν πνευματική καλλιέργεια τῆς νεότητος.

β) Ὁργανώνει τίς περιόδους Κατασκηνώσεων τῶν νέων.

γ) Πραγματοποιεῖ Σεμινάρια Κατηχητῶν.

δ) Φροντίζει γιά τήν διανομή κατηχητικοῦ ύλικοῦ.

ε) Ὁργανώνει ἑκδοτήσεις γιά τήν νεολαία.

στ) Φροντίζει γιά τήν ἄρτια καὶ ἐποικοδομητική λειτουργία τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων σέ δῆλη τήν Μητροπολιτική Περιφέρεια.

ζ) Συνεργάζεται μέ τήν ἑκπαιδευτική κοινότητα (ἑκπαιδευτικές Ἀρχές, Συλλόγους Γονέων καὶ Κηδεμόνων) καὶ τούς ἀρμοδίους γιά θέματα Παιδείας ἐκπροσώπους τῶν φορέων γιά τήν ύλοποίση τῶν σκοπῶν του.

η) Ἀντιμετωπίζει τά ἀναφυόμενα προβλήματα.

θ) Προγραμματίζει τίς δράσεις τοῦ Γραφείου Νεότητος.

ι) Συντονίζει τίς ἐνοριακές νεανικές συνάξεις.

ια) Ἐξασφαλίζει καὶ ἐπιμορφώνει τά στελέχη τοῦ νεανικοῦ ἔργου.

ιβ) Συνεργάζεται μέ τούς ύπευθύνους τῆς Χριστιανικῆς Αγωγῆς τῆς Νεότητος στίς Ένορίες γιά τήν πρωθηση καὶ ἐπίτευξη τοῦ ἐπιδιωκόμενου τούτου ἀγαθοῦ σκοποῦ.

ιγ) Ἐνημερώνει μέ ἔντυπο καὶ ἡλεκτρονικό ύλικό τους πιστούς τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας γιά σχετικά θέματα.

III. Ἀντιαιρετικῆς Δράσεως

Ο Τομέας αὐτός:

α) Φροντίζει γιά τήν ἐνημέρωση τῶν χριστιανῶν πολιτῶν σέ θέματα ὄριοθετήσεως τῆς ὄρθιοδόξου πίστεως καὶ λαμβάνει μέτρα γιά τήν προστασία καὶ ἐνημέρωση τοῦ ὄρθιοδόξου ποιμήνου ἀπό ἐπικίνδυνες ἀντιλήψεις, εἰσιγούμενος σχετικῶς πρός τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη.

β) Προβαίνει σέ σχετικές ἑκδόσεις καὶ ἑκδοτήσεις, συνέδρια, κ.λπ.

γ) Φέρει τήν εύθύνην τῆς Λειτουργίας καὶ τῆς διοργάνωσεως σέ ἑτησία βάση μέ ὅμιλίες δύο φορές τόν μήνα τοῦ Σεμιναρίου Ὁριοθετήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, στό ὅποιο εἰσηγητές ἐνημερώνουν ἐμπεριστατομένως καὶ ὑπευθύνως τούς ἐνδιαφερομένους γιά τά σχετικά θέματα δράσεως ἐπικίνδυνων Ὁμάδων, παλαιῶν καὶ νεοφανῶν.

δ) Ἐνημερώνει μέ ἔντυπο καὶ ἡλεκτρονικό ύλικό τούς πιστούς της Μητροπολιτικῆς Περιφερείας γιά σχετικά θέματα.

IV. Συμπαραστάσεως Οικογενείας

Ο τομέας αὐτός ἔχει τίς ώς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Τήν ἔγκαιρο καὶ ἔγκυρο πληροφόρηση καὶ ἐνημέρωση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινῆς γνώμης γιά ζητήματα οικογένειας.

β) Τήν ἐνεργό συμμετοχή τῶν οικογενειῶν στήν ζωή καὶ τήν δράση τῆς Ένορίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τήν ἀληθηγύη στό τοπικό καὶ ἑθνικό ἐπίπεδο γιά τήν ἀντιμετώπιση

συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων, τά ὥστα ἀπασχολοῦν τήν οικογένεια.

δ) Τήν ἀνάδειξη τῆς ἀποστολῆς καὶ τήν ἐνδυνάμωση τοῦ ρόλου τῆς οικογένειας.

ε) Τήν προώθηση νέων πρακτικῶν καὶ προσεγγίσεων στά ζητήματα, τά ὥστα ἀφοροῦν στήν οικογένεια.

στ) Τήν συλλογική ἔκφραση καὶ δράση τῶν χριστιανικῶν οικογενειῶν.

ζ) Καταρτίζει Πρόγραμμα ὅμιλιῶν καὶ διαλέξεων, ἡμερίδων καὶ συνεδρίων στίς Ένορίες μέ ἐπίκαιρα καὶ ἐνδιαφέροντα θέματα σχετικά μέ τήν οικογένεια.

η) Καταρτίζει τό ἑτησίο πρόγραμμα καὶ τίς θεματικές ἐνότητες τῶν συνάξεων.

θ) Ἐπιμέλει καὶ προσκαλεῖ τούς καταλλήλους γιά κάθε θέμα ὅμιλητές.

ι) Ἐνημερώνει μέ ἔντυπο καὶ ἡλεκτρονικό ύλικό τούς πιστούς της Μητροπολιτικῆς Περιφερείας γιά σχετικά θέματα.

V. Συμπαραστάσεως Ἀσθενῶν καὶ Αἰμοδοσίας

Ο τομέας αὐτός ἔχει τίς ώς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Διενεργεῖ καὶ συντονίζει αἵμοληψίες σέ συνεργασία μέ τά Νοσοκομεία τῆς περιοχῆς, σέ Μητροπολιτικό καὶ Ένοριακό ἐπίπεδο. Καλύπτει τίς ἀνάγκες τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας, ἐφ' ὅσον δέ ὑπάρχει δυνατότητα καὶ κρίνεται ἀναγκαῖο, καὶ ἐκτός αὐτῆς.

β) Προβάλλει τήν ἀξία τῆς ἐθελοντικῆς αἵμοδοσίας καὶ τής προσφορᾶς αἵματος ώς ἐκφράσεως τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς τῆς ἀγάπης.

γ) Ἐξευρίσκει μεταξύ τῶν μελῶν τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐθελοντές αἵμοδότες.

δ) Τηρεῖ ὄνοματική κατάσταση αὐτῶν μέ τήν πλήρη διεύθυνση, τόν ἀριθμό τηπλεφώνου καὶ τήν ὄμάδα αἵματος πού ἀνήκει ὡς αἵμοδότης, ὥστε νά γνωρίζει τίς

δυνατότητες της Ένορίας πρός κάλυψη των παρουσιαζομένων άναγκων αιμοδοσίας.

ε) Καταρτίζει Πρόγραμμα όμιλων και διαλέξεων, ήμεριδών και συνεδρίων στίς Ένορίες και σέ επίπεδο Μητροπόλεως μέ επίκαιρα και ένδιαφέροντα θέματα σχετικά μέ τό άντικείμενό του.

στ) Καταρτίζει τό έπιστο πρόγραμμα και τίς θεματικές ένοτητες των συνάξεων αύτῶν.

ζ) Έπιμελείται και προσκαλεῖ τους καταληήλους γιά κάθε θέμα όμιλητές.

η) Ένημερώνει μέ έντυπο και ήλεκτρονικό ύλικό τους πιστούς της Μητροπολιτικής Περιφερείας γιά σχετικά θέματα.

VI. Έπιτροπής Ακροάσεως και Κρίσεως Ιεροψαλτῶν.

Συγκροτεῖται, πειτουργεῖ συμφώνως μέ τίς διατάξεις του ψηφισθέντος ύπ' άριθμόν 176/2006 Κανονισμοῦ της Ιερᾶς Συνόδου της Ιεραρχίας της Έκκλησίας της Ελλάδος «Περί Ιεροψαλτῶν και τῆς καταστάσεως αὐτῶν», πού δημοσιεύθηκε στό Φ.Ε.Κ. τ. Α' 268/19.12.2006 και στό Περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» Τεῦχος 11 του μηνός Δεκεμβρίου 2006.

VII. Διαδικτύου και Πληροφορικῆς

Ο τομέας αύτός:

α) Φέρει τίν εύθυνη της έπικαιροποιήσεως, της συντρήσεως, της άσφαλτίας και της τεχνικής ύποστηριξεως της ίστοσελίδας της Ιερᾶς Μητροπόλεως. Σ' αυτή έκτιθενται πληροφορίες γιά τίν διοικητική διάρθρωση της Ιερᾶς Μητροπόλεως, καθώς και κείμενα πνευματικῆς οίκοδομῆς πού άνταποκρίνονται στά πνευματικά ένδιαφέροντα των πιστῶν.

β) Φέρει τίν εύθυνη της άναρτήσεως κάθε κειμένου και φωτογραφίας πού εύρισκεται στήν ίστοσελίδα της Ιερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Φέρει τίν εύθυνη της κατασκευῆς, της άναρτήσεως και της φιλοξενίας των ιδιαιτέρων ίστοσελίδων των Ένοριών της Ιερᾶς Μητροπόλεως και των ίδρυμάτων αύτης καθώς και της φιλοξενίας έτέρων ίστοσελίδων στήν ίστοσελίδα αύτης.

δ) Συνεργάζεται μέ οīους τους τομεῖς γιά τήν ξγκαιρού ένημέρωση μέ έντυπο και ήλεκτρονικό ύλικό γιά τίς δράσεις και τά προγράμματα αύτῶν.

ε) Φέρει τίν εύθυνη γιά τήν Τεχνική Ύποστηριξη των Πληροφοριακῶν Συστημάτων και ήλεκτροπολιγικοῦ έξοπλισμοῦ (π.χ. ύπολογιστές, διακομιστές κ.λπ.) της I.M.K.A. κΩ.

18. Κεντρικόν Ταμεῖον Ένοριακῆς Δράσεως

I. Τό Γραφεῖο αύτό πειτουργεῖ έπι τή βάσει του Κανονισμοῦ του ίδρυματος, πού δημοσιεύθηκε στό Φ.Ε.Κ. 346 τεῦχος Β /30.3.2010, μέ τήν ύπ' άριθμ. 972/605/11.3.2010 Απόφασιν της Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος περί συστάσεως Έκκλησιαστικοῦ ίδρυματος ύπο τήν έπωνυμίαν

«Κεντρικῶν Υπηρεσιῶν της Ιερᾶς Μητροπόλεως Κνιφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωποῦ».

II. Τό Γραφεῖο του ίδρυματος έχει τίς ως κάτωθι άρμοδιότητες γιά τήν έπιτευχη των σκοπών του ίδρυματος πού άναφέρονται στά σχετικά ἄρθρα του παρόντος Κανονισμοῦ:

α) Καταγράφει τους ένδεεῖς, άπόρους, άστέγους και γενικῶς τους χρήζοντας ύλικης βοηθείας συνανθρώπους, οι οīοι διαμένουν στήν Μητροπολιτική Περιφέρεια της Ιερᾶς Μητροπόλεως και φροντίζει σέ συνεργασία μέ τά συναρμόδια Ταμεία Ένοριακῆς Δράσεως και τίς κοινωνικές Υπηρεσίες των άρμοδιων κατά τόπους Οργανισμῶν Τοπικῆς Αύτοδιοικησης (Ο.Τ.Α.) και λοιπῶν Οργανισμῶν γιά τήν σίτιση, στέγαση, διανομή τροφίμων εἰδῶν, ένδυσεως, ως και τήν κατά τό δυνατόν οίκονομική στήριξη τους.

β) Ένεργει γιά τήν οίκονομική στήριξη και ένίσχυση ειδικῶν περιπτώσεων οίκονομικῶς άδυνάτων, κυρίως άνικανων γιά έργασία, άληθα και μακροχρονίως άνεργων ως και έμπεριστάτων πλόγω σοβαρῶν άσθενειῶν συνανθρώπων μας.

γ) Φροντίζει γιά τήν οίκονομική στήριξη των άδυνάτων σπουδαστῶν και φοιτηῶν, πού κατάγονται άπό τήν περιοχή της Ιερᾶς Μητροπόλεως. Εφ' όσον ύπαρχει δυνατότητα παρέχεται βοήθεια και σέ σπουδαστές έτέρων Ιερῶν Μητροπολιτικῶν περιφερειῶν και της άληθοδαπής. Παρέχει ύποτροφίες σέ τέκνα οίκογενειῶν της Ιερᾶς Μητροπόλεως γιά σπουδές στήν άληθοδαπή.

δ) Φροντίζει γιά τήν δωρεάν φιλοξενία σέ κατασκηνώσεις τέκνων οίκογενειῶν μέ χαμηλό είσόδημα.

ε) Έπιμελεῖται γιά τήν σίτιση έμπεριστάτων άληθοδαπῶν, πού διαβιοῦν στήν περιοχή της πνευματικῆς δικαιοδοσίας της σέ συνεργασία μέ έτέρους κοινωνικούς φορεῖς.

στ) Προβαίνει σέ κάθε ένέργεια μέ σκοπό τήν άναβαθμιση της ποιότητας ζωῆς των συνανθρώπων, πού χρήζουν βοήθειας.

ζ) Συνεργάζεται άμεσα γιά τήν ύλιοποίηση των άνωτέρω σκοπών μέ τίς κοινωνικές Υπηρεσίες των Οργανισμῶν Τοπικῆς Αύτοδιοικήσεως (Ο.Τ.Α.), της Περιφερειακῆς Αύτοδιοικήσεως, της Κοινωνικῆς Προνοίας και λοιπούς Κρατικούς ή μή φορεῖς.

η) Δύναται νά πειτουργεῖ είτε αύτοτελώς, είτε σέ συνεργασία μέ τήν Περιφέρεια Αττικῆς, μέ τους κατά τόπους Δήμους, Στέγες Αστέγων, Τράπεζες Τροφίμων, ύλιοποιόντας ποικίλα κοινωνικά Προγράμματα οίκονομικῆς στήριξης ένδεων πολιτῶν.

θ) Έκτελεῖ Κρατικά ή Εύρωπαϊκά έπικορυγούμενα Προγράμματα, γιά νά καλυφθοῦν οι πνευματικές και ύλικές άναγκες των κρατουμένων άδειφῶν στά Σωφρονιστικά Καταστήματα.

ι) Φροντίζει γιά τήν πνευματικές και ύλικές άναγκες των άσθενειώντων άδειφῶν (έκ πάστης φύσεως άσθε-

νειών), τῶν φιλοξενουμένων στά Νοσοκομευτικά Ἰδρύματα τῆς περιοχῆς τῆς Μητροπολίτικης Περιφερείας ή κατά περίπτωση καί ἐκτός αὐτῆς.

ια) Ἐπιβλέπει, καταγράφει τίς ἀνάγκες καί συντονίζει τίς ἐνέργειες καί τίς δράσεις τῶν Ταμείων Ἐνοριακῆς Δράσεως.

19. Εύτρεπιστριαι

Ἐπιμελοῦνται τῆς καθαριότητος, τῆς ἀψόγου καί ἐπιμελημένης ἔμφανίσεως καί εύταξίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καί τῶν κοινοχρήστων χώρων αὐτῆς. Ἐπιμελοῦνται τῆς φιλοξενίας τῶν προσκεκλημένων καί ἐπισκεπτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

20. Ὄδηγός -Κλητήρας

α) Ἐξυπηρετεῖ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη στὶς μετακινήσεις του, ἐντὸς ἢ ἐκτός τῶν γεωγραφικῶν ὥριών τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὁρωποῦ, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμά του καί ὅποτε αὐτό κρίνεται ἀναγκαῖο, ἐκτελώντας τίς ὁδηγίες καί τίς ἐντολές πού τοῦ ἀνατίθενται.

β) Ἐπιμελεῖται τὴν σωστή πειτουργία, τὴν διατήρησην σὲ ἀρίστη μηχανολογική, ἀλλὰ καί εὔπρεπη κατάσταση τοῦ μητροπολιτικοῦ ὄχηματος καί τῶν ὑπηρεσιακῶν ὄχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τηρεῖ καί ἐνημερώνει τοὺς φακέλους μὲ τὰ ἀπαρίτητα ἔγγραφα καί δικαιολογητικά γιά τὴν κυκλοφορία καί τὴν μηχανολογική συντήρηση τοῦ μητροπολιτικοῦ ὄχηματος καί τῶν ὑπηρεσιακῶν ὄχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἐπιμελεῖται τὴν τάρηση τῆς τάξεως καί τὴν ἀσφάλεια τῶν Γραφείων, ὅπου στεγάζονται οἱ Ὑπηρεσίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ε) Παραλαμβάνει καί μεταφέρει τὴν ἀληθηλογραφία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στὸ Ταχυδρομεῖο, στὶς Ὑπηρεσίες, κ.λπ. καί γενικῶς ἐκτελεῖ ὅτι ἀνατίθεται σ' αὐτὸν ἀπό τὸν Μητροπολίτην ἢ τοὺς ἐκπροσώπους του.

”Αρθρον 3

’Οργανόγραμμα Θέσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὁρωποῦ

Οι ὑφιστάμενες ἔως σήμερα ὄργανικές θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρον 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 213/2010 Κανονισμοῦ) εἶναι οἱ ἔξης:

A. Θέσεις Μετακλητῶν Κλητηρικῶν.

1 Κατηγορία ΠΕ

Μία (1) Θέσης Πρωτοσυγκέλλου

Μία (1) Θέσης Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, καί
Δύο (2) Θέσεις Διοικητικοῦ -Οἰκονομικοῦ.

2 Κατηγορία ΤΕ

Δύο (2) Θέσεις Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ.

3. Κατηγορία ΔΕ

Τρεῖς (3) Θέσεις Γραμματέων - Οἰκονομικοῦ.

B. Ὁργανικές Θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων.

1 Κατηγορία ΠΕ

Κλάδος ΠΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ

Δύο (2) Θέσεις ἐπί βαθμοῖς Δ-Α.

Κλάδος ΤΕ2 Κοινωνικῶν Λειτουργῶν

Μία (1) Θέσης, ἐπί βαθμοῖς Δ-Α.

2 Κατηγορία ΤΕ

Κλάδος ΤΕ1 Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ

Δύο (2) Θέσεις, ἐπί βαθμοῖς Δ-Α.

Κλάδος ΤΕ2 Κοινωνικῶν Λειτουργῶν

Μία (1) Θέσης, ἐπί βαθμοῖς Δ-Α.

3 Κατηγορία ΔΕ

Κλάδος ΔΕ1 Γραμματέων - Οἰκονομικοῦ

Δύο (2) Θέσεις, ἐπί βαθμοῖς Δ-Α.

Κλάδος ΔΕ2 Ὅδηγοῦ Αὐτοκινήτου

Μία (1) Θέσης, ἐπί βαθμοῖς Δ-Α.

4 Κατηγορία ΥΕ

Κλάδος ΥΕ1 Κλητηρων.

Μία (1) Θέσης ἐπί βαθμοῖς Ε-Β.

Κλάδος ΥΕ2 Εὐπρεπιστριῶν.

Κλάδος ΥΕ3 Κηπουροῦ

Μία (1) Θέσης, ἐπί βαθμοῖς Ε-Β.

”Αρθρον 4

΄Η ίσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ό παρών Κανονισμός δημοσιεύεται καί στὸ Επίσημον Δελτίον τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚ-ΚΛΗΣΙΑ».

”Αρθρον 5

΄Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὡς ἀναφερομένου εἰς τὴν διάρθρωσιν καί τὸ περιεχόμενον τῶν ἀρμόδιοτήτων τῶν ὄργανων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως οὐδεμίᾳ δαπάνη προκαθεῖ εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὁρωποῦ. Ός πρός δέ τὰς ὄργανικάς θέσεις τοῦ ἀρθρου 3 δέν συνιστῶνται διά τοῦ παρόντος, ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνονται ἐκ τοῦ ἀρθρου 3 Κανονισμοῦ 213/2010. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν δαπάνη θά προκληθῇ ἐκ τῶν κανονιστικῶν πράξεων περί προκηρύξεων τῶν θέσεων.

΄Αθῆναι 16 Ιουνίου 2011

΄Ο Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

΄Ο Αρχιγραμματεύς
΄Αρχιμ. Μάρκος Βασιλάκης

**Κανονιστική Άποφασις
περὶ μετονομασίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας**

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐξουσα ὑπ' ὅψει:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» (146/Α'/31.5.1977).
2. Τούς Ἱερούς Κανόνας πλδ' τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, οὓς τῆς Δ΄ Οἰκ. Συνόδου, πη̄ τῆς Πενθέκτης Συνόδου, στ' ἐν Σαρδικῇ Συνόδου, νστ', ρθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου.
3. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρώτ. 899/4.8.2011 Πρότασιν - Εισήγησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γλυφάδας κ. Παύλου πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.
4. Τὴν ἀπό 6.9.2011 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ἡ κατά τό ἄρθρον 6 παρ. 2 τοῦ Ν. 3027/2002 (Φ.Ε.Κ.152/Α'/28.6.2002) συσταθεῖσα «Ἱερά Μητρόπολις Γλυφάδας», μετονομάζεται κατά τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 ὡς «Γλυφάδας, Ἐλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καὶ Βάρης», ἐντεῦθεν δέ διά τοῦ φερωνύμου τούτου τίτλου «Γλυφάδας, Ἐλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καὶ Βάρης» μνημονεύεται καὶ ὑπογράφεται ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Γλυφάδας. Ἡ παροῦσα νά δημοσιευθῇ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Ἀρχιγραμματεύς

Ο Ἐψηφισμένος Μητροπολίτης
Χίου, Ψαρῶν καὶ Οίνουσσῶν Μᾶρκος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

Ίερά Μητρόπολις Πολυανής και Κιλκισίου

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τάς κενάς ὄργανικάς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

‘Αγίου Δημητρίου Δαφνοχωρίου,
‘Αγίου Φανουρίου Κοιλίδος,
‘Αγίου Δημητρίου Κρητικῶν,
‘Αγίου Γεωργίου Ἀντιγόνειας,
‘Αγίων Πέτρων καὶ Παύλου Γάβρας,
‘Αγίου Γεωργίου Ἄνω Θεοδωρακίου,
‘Αγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Μαυροπλαγίας,
‘Υψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Χειμαδιοῦ,
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Παλατιανοῦ,
‘Άγιας Βαρβάρας Πετράδων,
‘Αγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Σπουργίτη,
‘Υψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Μονομήθιου,
‘Υψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Περίνθου,
‘Άγιου Ἀθανασίου Χρυσόπετρας,
‘Άγιου Γεωργίου Λαοδικηνοῦ,
‘Άγιου Γεωργίου Ἡλιόλουστου,
Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Βαφειοχωρίου,
Τιμίου Προδρόμου Ἐλευθεροχωρίου,
‘Υπαπαντῆς τοῦ Κυρίου Θεοδοσίων,
‘Άγιου Γεωργίου Καρτερῶν,
‘Υψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Κορωνούδας,
Προφήτη Ἡλία Ριζανῶν,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἅγιου Μάρκου,
Τιμίου Προδρόμου Παροχθίου,
‘Άγιων Πέτρου καὶ Παύλου Κάτω Ποταμίας,
καλοῦμεν τούς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάθηψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

‘Εν Κιλκίς τῇ 19ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Πολυανής καὶ Κιλκισίου ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ίερά Μητρόπολις Σταγῶν καὶ Μετεώρων

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

‘Αγίου Γεωργίου Ὁξυνείας,
καλοῦμεν τούς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά

καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάθηψιν τῶν ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

‘Εν Καλαμπάκα τῇ 30ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Σταγῶν καὶ Μετεώρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, δ) τήν ύπ’ ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΠ.1/86/-οικ.16572/22.8.2011, ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργοῦ Διοικητικῆς Μεταρυθμίσεως καὶ Ἡλεκτρονικῆς Διακυβερνήσεως δημοσιεύθειστος ἐν τῷ ύπ’ ἀριθμ. ΦΕΚ Β’ 1874/25.8.-2011, καὶ ε) τό ύπ’ ἀριθμ. 6148/2746/21.10.2011 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «περί κατανομῆς διά τό ἔτος 2011 ἐφημεριακῶν θέσεων» καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πληρώσων τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Παναγίας τῆς Δεξιᾶς,

καλοῦμεν τούς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τά ύπο τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», (Φ.Ε.Κ. Α’ 193/19.9.1970) προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

‘Εν Θεσσαλονίκη τῇ 31ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ζικνῶν καὶ Νευροκοπίου

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ τήν ύπ’ ἀριθμ. 6118/2746/-21.10.2011 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πληρώσων τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

‘Αγίου Γεωργίου Ν. Ζίκνν,

καλοῦμεν τούς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τά ύπο τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

‘Εν Ζικνῇ τῇ 29ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Ζικνῶν καὶ Νευροκοπίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ζιχνών καί Νευροκοπίου

Ἐκοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 33-39 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων» καί τό ὑπ' ἀριθμ. 6118/2746/21.10.2011 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δι' οὗ παρεχωρήθησαν δύο Ἐφημεριακά θέσεις διά τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Ζιχνών καί Νευροκοπίου, προκειμένου νά πληρώσωμεν τὴν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἄγιον Ἀθανασίου Ἐξοχῆς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ζίχνῃ τῇ 29ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Ζιχνών καί Νευροκοπίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Κεφαληνίας

Ἐκοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων» καί τὸν ὑπ' ἀριθμ. 6118/2746/21.10.2011 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προκειμένου νά πληρώσωμεν τὴν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ὑπεραγίας Θεοτόκου Διγαλέτου,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 2011

† Ο Κεφαληνίας Σπυρίδων

Ίερά Μητρόπολις Κασσανδρείας

Ἐκοντες ὑπ' ὄψει τάς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ N. 590/1977, β) τοῦ N.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ N. 673/1977, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Οσίας Παρασκευῆς Νέας Καλλικρατείας,

καλοῦμεν τούς βουλομένους ἵνα κατατάθωσι τὴν Διακονικήν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τά ὑπό τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 27ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Κασσανδρείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἐκοντες ὑπ' ὄψει: 1) τάς διατάξεις τοῦ Π.Ν. 1398/73 «Περί συστάσεως ὄργανικῶν θέσεων Διακόνων παρά τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί ταῖς Ἱερᾶς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος». 2) Τίν ὑπ' ἀριθμ. 1342/76 ἡμετέραν ἀπόφασιν. 3) Τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2104/76 Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «Περί ἀναδιαρθρώσεως τῶν ὄργανικῶν θέσεων Διακόνων». 4) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ N. 6737 «Περί ἀνακατανομῆς καί ρυθμίσεως ὄργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων» καί 5) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33, 34, 36 καί 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων», προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἄγιον Γεωργίου Πομπικίτου,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καί ἔχοντας τά ὑπό τοῦ Νόμου ὥριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικήν αἴτησιν μετά τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 24ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Παροναξίας

Ἐκοντες ὑπ' ὄψει: 1) τάς διατάξεις τοῦ Π.Ν. 1398/73 «Περί συστάσεως ὄργανικῶν θέσεων Διακόνων παρά τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί ταῖς Ἱερᾶς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος». 2) Τίν ὑπ' ἀριθμ. 1342/76 ἡμετέραν ἀπόφασιν. 3) Τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2104/76 Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «Περί ἀναδιαρθρώσεως τῶν ὄργανικῶν θέσεων Διακόνων». 4) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ N. 6737 «Περί ἀνακατανομῆς καί ρυθμίσεως ὄργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων» καί 5) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33, 34, 36 καί 37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων», προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεων τακτικῶν Ἐφημερίων ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς

Ἄγιον Θαΐλεθαίου ὄμωνύμου χωρίου Νάξου,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐγγαρῶν Νάξου,

Άγιας Τριάδος Καλοξύλου Νάξου,

Γεννεσίου Θεοτόκου Κωμιακῆς Νάξου,

Ζωοδόχου Πηγῆς Χειμάρρου Νάξου,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά προσόντα ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Ἐν Νάξῳ τῇ 24ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Παροναξίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Έλασσων

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ιερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τίν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ

Προφήτου Ἡλιού Βερδικούστη,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τὴν κατάθηψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Έλασσωνι τῇ 21ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Έλασσωνος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Γρεβενῶν

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ιερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τίν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ

Άγιον Δημητρίου Μαυραναίων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τὴν κατάθηψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 3ῃ Νοεμβρίου 2011

† Ο Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ζακύνθου

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ιερῷ Ναῷ

Άγιον Λαζάρου πόλεως Ζακύνθου,

καλοῦμεν τούς βουλομένους ἵνα καταθήψωσι τὸν Διακονικὸν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τά ύπό τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 17ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Μητροπολίτης

Ο Τοποτηροπτής ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, δ) τῶν ύπ’ ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΠ.1/86-οικ.16572/22.8.2011 (ΦΕΚ Α 238) 30.8.1977), ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργοῦ Διοικητικῆς Μεταρυθμίσεως καὶ Ἡλεκτρονικῆς Διακυβερνήσεως δημοσιεύσης ἐν τῷ ύπ’ ἀριθμ. ΦΕΚ Β' 1874/25.8.2011, καὶ ε) τοῦ ύπ’ ἀριθμ. 6148/2746/21.10.2011 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «περί κατανομῆς διά τὸ ἔτος 2011 ἐφημεριακῶν θέσεων» καὶ καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρός πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ι. Ναοῖς

Άγιον Γεωργίου Βαμβακοφύτου,

Άγιον Γεωργίου Σιδηροκάστρου,

καλοῦμεν τούς βουλομένους ἵνα καταθήψωσι τὸν Διακονικὸν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τά ύπό τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», (Φ.Ε.Κ. Α' 193/19.9.1970) προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σιδηροκάστρῳ τῇ 7ῃ Νοεμβρίου 2011

† Ο Σιδηροκάστρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου,

Όρεστιάδος καὶ Σουφλίου

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ύπ’ ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ιερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τίν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ

Άγιον Γεωργίου Όρμενίου,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τὴν κατάθηψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 20ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ο Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος καὶ Σουφλίου ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης

καὶ Καλαμαριᾶς

“Εχοντες ύπ’ ὄψει τάς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρός πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ιερῷ Ναῷ

Άγιον Παντελεήμονος,

καλοῦμεν τούς βουλομένους ἵνα καταθήψωσι τὸν Διακονικὸν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τά ύπό τοῦ ύπ’ ἀριθ.

2/1969 Κανονισμού «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Ἐν Καλαμαριᾷ τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 2011

† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Προφήτου Ἡλίοιο ΔαυΔῆας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεων.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 25ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλασιοχωρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεων.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 14ῃ Ὁκτωβρίου 2011

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τάς κενάς ὄργανικάς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ιερῶν Ναῶν

Κοιμήσεως Θεοτόκου Λειβαδιακοῦ,
Ἀγίου Γεωργίου Κρυονερίων,

Ἀγίας Παρασκευῆς Μητριᾶς,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπό τῆς δημο-

σιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 17ῃ Νοεμβρίου 2011

† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν κενήν ὄργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Προφήτου Ἡλίοιο Δάφνης Μαντινείας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεων.

Ἐν Τριπόλει τῇ 26ῃ Αὐγούστου 2011

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ικαρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει α) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ N. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος» β) καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», γ) τό ὑπ' ἀριθμ. 1874/τ.Β/25.8.2011 Φ.Ε.Κ., ἐν ᾧ προβλέπεται ἡ διάθεσης ἑκατόν (100) Ἐφημεριακῶν θέσεων eis τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἐλλάδος καὶ δ) τό ὑπ' ἀριθμ. 6148/2746/21.10.2011 Ἐγκύλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος «περί κατανομῆς τῶν διατεθέντων διά τό έτος 2011 Ἐφημεριακῶν θέσεων», δι' οὗ διατίθεται μία Ἐφημεριακή θέσις eis τήν καθ' ἡμᾶς Ἱεράν Μητρόπολιν Σάμου καὶ Ικαρίας, προκειμένου νά πληρώσωμεν τάς κενάς ὄργανικάς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ιερῶν Ναῶν

Εἰσοδίων Θεοτόκου Βαθέος Σάμου,
Ἀγίου Δημητρίου Πανδρόσου Σάμου,
Ζωοδόχου Πηγῆς Μεσογείου Σάμου,
Ἄποστόλου Παύλου Ἡραίου Σάμου,

Ἄγίου Νικολάου Ἀγίου Κηρύκου Ικαρίας,
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Γλαρέων Ικαρίας,
Ζωοδόχου Πηγῆς Χρυσομηλέας Φούρνων,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καὶ ἔχοντας τά κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σάμῳ τῇ 3ῃ Νοεμβρίου 2011

† Ὁ Σάμου καὶ Ικαρίας ΕΥΣΕΒΙΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Oἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 12.10.2011

Συνῆλθε τὸν Τετάρτη, 12 Ὁκτωβρίου 2011, στὸν δεύτερον Συνεδρίαν Της γιά τὸ μῆνα Ὁκτώβριο, ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τὸν σημερινὴν Συνεδρίαν:

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος, κατόπιν Ἀποφάσεως τῆς Τακτικῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία συνῆλθε τὸν μῆνα Ὁκτώβριο, ὅρισε τὰ Μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν γιά τὴν μελέτη τῶν θεμάτων γιά τὴν Ἑκκλησιαστική Ἐκπαίδευση καὶ τὴν Εὐρωπαϊκή προβληματική.

Ἀποφασίσθηκε νά ἀποσταλοῦν ἔγγραφα πρὸς τὰ θεσμικά ὅργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ένώσεως καὶ τῶν ἄλλων διαφόρων εὐρωπαϊκῶν Ὀργανισμῶν γιά τὴν ἐνημέρωσή τους, σχετικά μὲ τὸ προνοιακό, φιλανθρωπικό, πολιτιστικό, κοινωνικό καὶ πνευματικό ἔργο τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος καθόρισε τὸν τρόπο ἀναδιαρθρώσεως γιά τὴν ἀναβάθμιση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως.

Ἐπίσης ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων περὶ πραγματοποιήσεως τοῦ Πανελλήνιου Συνεδρίου γιά τοὺς Κληρικούς ποὺ διακονοῦν στὶς "Ἐνοπλες Δυνάμεις, μὲ κεντρικό θέμα: «Ἡ ἀποστολή καὶ τὸ ἔργο τῶν Κληρικῶν στὶς "Ἐνοπλες Δυνάμεις».

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐνημερώθηκε γιά τὴν οἰκονομικὴν προσφορά τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ ἐπιτελούμενο ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἑκκλησίας, στὸν Ἀφρική καὶ τὸν Ἀσία. Συνολικά, στὶς περιοχές αὐτές ἡ Ἀποστολική Διακονία ἔχει διαθέσει τὸ ποσό τῶν 4.000.000 € κατά τὸν πενταετία 2006-2011.

Τέλος ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μὲ τρέχοντα ὑπορεσιακά ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Oἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 13.10.2011

Συνῆλθε τὸν Πέμπτη, 13 Ὁκτωβρίου 2011, στὸν τρίτον Συνεδρίαν Της γιά τὸ μῆνα Ὁκτώβριο ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τὸν σημερινὴν Συνεδρίαν:

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπενεμήθη στὸν σχολάζοντα Μητροπολίτη πρώην Ζακύνθου κ. Χρυσόστομο, σύμφωνα μὲ τὸ ἀριθμὸ 58 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὃ φιλός τίτλος τῆς πάλαι ποτέ διαλαμψάσης Μητροπόλεως Δωδώνης.

Ὑπῆρξε συνεργασία μεταξύ τοῦ Ἐξοχωτάτου κ. Ἀνδρέα Λοβέρδου, Ὑπουργοῦ Ὅγειας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ διευκρινίσθηκαν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅρισμένα σημεῖα τοῦ Νομοσχεδίου, ἀκούσθηκαν οἱ ἀπόψεις τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν καὶ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὡς ὑπόσχεσην νά ἐξετασθεῖ ἔναντι διατύπωση τοῦ Νόμου περὶ τῆς εἰκαζομένης συναινέσεως γιά τὶς μεταμοσχεύσεις ὁργάνων.

Τέλος ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μὲ τρέχοντα ὑπορεσιακά ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Oἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 14.10.2011

Συνῆλθε τὸν Παρασκευή, 14 Ὁκτωβρίου 2011, στὸν τέταρτον Συνεδρίαν Της γιά τὸ μῆνα Ὁκτώβριο ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία:

‘Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ο Μακαριώτατος Πρόεδρος καί οι Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί, συναντήθηκαν μέ τόν κ. Πάνο Καρβούνη, Διευθυντή τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Γραφείου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς στήν Ἀθήνα, ὅπου τοῦ παρέδωσαν ἔγγραφο τῆς Ιερᾶς Συνόδου, ἀπευθυνόμενο στόν κ. José Manuel Durão Barroso, Πρόεδρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς καί κοινοποιούμενο στόν κ. Herman Van Rompuy, Πρόεδρο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου καί στόν κ. Jerzy Buzek, Πρόεδρο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου. Τό Συνοδικό αὐτό ἔγγραφο ἀναφέρει τίς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καί τονίζει τήν ἀνάγκη τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρέπειας καί τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Τέλος ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος ἐνέκρινε ἀποσάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ Ιερές Μητροπόλεις τοῦ ἔξωτεροικοῦ καί ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μέ τρέχοντα ὑπορεσιακά ζητήματα.

‘Εκ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 1.11.2011

Συνῆλθε τήν Τοίτη, 1 Νοεμβρίου 2011, στήν πρώτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου.

Πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνεδρίας, ἐνώπιον τοῦ Μακαριώτατου Προέδρου καί τῶν Μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου, ἔδωσε τήν νενομισμένην Διαβεβαίωσή γιά τήν ἀνάληψη τῶν καθηκόντων του ὡς Ἀρχιγραμματέως τῆς Ιερᾶς Συνόδου, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Γαβριήλ.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία:

‘Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ο Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐνημέρωσε τούς Σεβασμιώτατους Συνοδικούς Μητροπολίτες γιά τό πρόσφατο ταξίδι του στό Κρατίδιο τοῦ Κατάρ. Τό ταξίδι πραγματοποιήθηκε μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Ἐμίρη τοῦ Κατάρ, γιά νά συζητηθεῖ πρόταση γιά ἀξιοποίηση συγκεκριμένης ἐκτάσεως τῆς Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τό γεγονός αὐτό

θεωρήθηκε ώς μία εὐκαιρία γιά τήν περαιτέρω συζήτηση πρός ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, μέ σκοπό πάντοτε τήν ὠφέλεια τῆς Χώρας μας καί τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀφοῦ, ὅπως καί κατ’ ἐπανάληψιν ἔχει λεχθεῖ, τά ὅποια διαδήποτε ἔσοδα, κάτω ἀπό πάντοτε διαφανεῖς διαδικασίες, νά προορίζονται κυρίως γιά τήν συμπαράσταση καί τήν ἐνίσχυση τοῦ λαοῦ μας καί ἴδιαίτερα τῶν εὐπαθῶν συνανθρώπων μας.

‘Εκ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 2.11.2011

Συνῆλθε τήν Τετάρτη, 2 Νοεμβρίου 2011, στήν δεύτερη Συνεδρία Της ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας καί συζήτησε καί ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μέ τρέχοντα ὑπορεσιακά ζητήματα.

‘Εκ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 3.11.2011

Συνῆλθε τήν Πέμπτη, 3 Νοεμβρίου 2011, στήν τοίτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἐπίσης ἐνέκρινε ἀποσάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ Ιερές Μητροπόλεις τοῦ ἔξωτεροικοῦ καί ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μέ τρέχοντα ὑπορεσιακά ζητήματα.

‘Εκ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου

*Ἡ πρώτη ἥμέρα
τῆς Πανορθοδόξου συνδιασκέψεως
γιά θέματα αἰρέσεων*

‘Υπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου, μέ τήν φιλοξενία τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου, καί μέ τή συμμετοχή Ἐντεταλμένων ἐννέα Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἔξηντα ἐπτά Ιερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς Κρήτης καί τῆς Δωδεκανήσου, ἀρχισε τήν 31η Ὁκτωβρίου ἐ.ἔ., στό Ἐρ-

γατικό Κέντρο Λαμίας, τίς ἐργασίες της ἡ «ΚΓ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καὶ παραθροποκείας», μέθέμα: «Ὁρθοδοξία καὶ Πεντηκοστιανισμός», ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν Αἰρέσεων.

Τόν ἀγιασμό τέλεσε ὁ Πρόεδρος τῆς Συνδιασκέψεως Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμος καὶ στή συνέχεια χαιρέτησε τήν Συνδιάσκεψιν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος. Ἀκολούθως ἀνεγνώσθησαν τά μηνύματα τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπούθυναν μηνύματα ὁ ἀντιπεριφεριάρχης Στεφανὸς Ἐλλάδος κ. Θωμᾶς Στάικος, ὁ Δήμαρχος Λαμιέων κ. Γεώργιος Κοτρωνιᾶς καὶ ἡ Βουλευτής κ. Τόνια Ἀντωνίου.

Τέλος, κήρυξε τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν Αἰρέσεων, Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμος.

Στήν ἔναρκτήρια τελετή παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Λεοντοπόλεως κ. Διονύσιος, τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, Καρπενησίου κ. Νικόλαος, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος, Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεώργιος, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρας καὶ οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Ἀβύδου κ. Κύριλλος καὶ Ρεντίνης κ. Σεραφείμ.

Ἐπίσης παρέστησαν ὁ Δήμαρχος Στυλίδος κ. Ἀπόστολος Γκλέτος, οἱ στρατιωτικές καὶ ἀστυνομικές Ἀρχές τῆς πόλεως καὶ πολλοί Κληρικοί.

Στό μήνυμά του πρός τήν Συνδιάσκεψιν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάστος Ἐλλάδος κ. Ἱερώνυμος, μεταξύ τῶν ἄλλων, ὑπογράμμισε καὶ τά ἔξῆς: «Ἡ θεματολογία τῆς παρούσης Συνδιασκέψεως ἐστιάζεται εἰς τήν ἀξιολόγησιν, ἐξ ἐπόφεως Ὁρθοδόξου, τῆς λεγομένης Πεντηκοστιανῆς κινήσεως. Πρόκειται, ὅπως ἀσφαλῶς γνωρίζετε, περὶ τῆς πλέον διαδεδομένης αἰρετικῆς κινήσεως εἰς ὀλόκληρον τόν κόσμον, ἡ ὅποια προῆλθεν ὡς προσπάθεια ἀνακαινίσεως ἐντός του προτεσταντικοῦ χώρου, ἐπί ἐδάφους τό ὅποιον εἶχεν προετοιμασθῆ ἥδη ἐντός τοῦ Μεθοδισμοῦ, ἀλλά καὶ ἀπό προτεσταντικά ἀφυπνιστικά κινήματα τοῦ 19ου αἰώνος τά ὅποια εἶχαν προηγηθῆ.

Πρέπει νά ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἡ Πεντηκοστιανή κίνησις ἀποτελεῖ ἵσως τήν κατ' ἔξοχήν αἰρετικήν ἐκείνην κίνησιν, ὅπου ἡ ἀνυπαρξία ἐκκλησιαστικῶν, θεολογικῶν κριτηρίων εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, νόθαι πνευματικά ἐμπειρίαι, νά θεωροθοῦν ὡς χαρισματικά καταστάσεις καὶ ὡς δῆθεν ἐπανάληψις τοῦ γεγονότος τῆς Πεντηκοστῆς εἰς τά μέλη της.

Ἀναμφιβόλως, εἶναι πολλαὶ αἱ δυνατότερες προσεγγίσεως καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ φαινομένου τῆς Πεντηκοστιανῆς κινήσεως, ἐξ ἐπόφεως Ὁρθοδόξου, καὶ ἡ χάραξις ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν κατευθυντηρίων ποιμαντικῶν ἀρχῶν. Κατά τήν ἀξιολόγησιν καὶ τῆς ἐν λόγῳ αἰρετικῆς κινήσεως, δέν πρέπει νά παραλείψωμεν νά τονίζωμεν τό θεμελιώδες διά τήν Ὁρθόδοξον Πίστιν μας, τό ὅποιον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας διαχρονικῶς ὑπογραμμίζει ἔναντι κάθε αἰρετικῆς πλάνης: ὅτι, δηλαδή, ἡ Πεντηκοστή εἶναι ἔνα διαρκές βιούμενο γεγονός ἐντός τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Κάθε διδαχή «ποικίλη καὶ ἔνεν» (Ἐβρ. 1γ' 9), ἡ ὅποια χωρίζει ἡ αὐτονομεῖ τό Πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ ἀπό τό Μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας, ἀσκέτως μέ τό πῶς αὐτοπροσδιοίζεται αὕτη, κατά τήν διδασκαλίαν τῶν θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι πλάνη, ἡ ὅποια οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μέ τήν ἀλήθειαν».

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη ἡ εἰσήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρέβεζης κ. Μελετίου, μέθέμα: «Τί εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη ὅμολογία». Στήν εἰσήγηση τονίζεται ὅτι: «Τήν ἔνωση τῶν ἀνθρώπων στήν Ἐκκλησία ἀντιμάχεται καὶ παρακαλούει τό δαιμονικό τάγμα τῶν σχισμάτων μέ τίς πύλες τοῦ ἄδη, δηλαδή μέ τά στόματα τῶν αἰρετικῶν, πού λαλοῦντες διεστραμμένα, ὀδηγοῦν τόν λαό τῆς Ἐκκλησίας σέ σχίσματα καὶ αἰρέσεις ἀπωλείας. Η μεγαλύτερη τραγικότητα τῶν αἰρέσεων εἶναι, ὅτι τά μέλη τους, ἐνῷ ἔχουν ἐμπέσει στίς πύλες τοῦ ἄδη, ἔχουν τήν ἐντύπωσην, ὅτι μέ τήν ἔνταξην καὶ προσκόλησή τους στήν αἰρέση πέρασαν θριαμβευτικά τίς πύλες τοῦ παραδείσου καὶ ἔξασφάλισαν τή σωτηρία τους!».

Δεύτερος εἰσηγητής, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ἀβύδου κ. Κύριλλος, Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀνέπιυξε τό θέμα: «Ἴστορία καὶ διδασκαλία τῶν Πεντηκοστιανῶν. Γενική εἰσαγωγική θεώρηση». Ο εἰσηγητής ἔκανε μία ἀναλυτική καὶ διεξοδική ἀναφορά τόσο στήν ἴστορία ὅσο καὶ στήν διδασκαλία τῶν

Πεντηκοστιανῶν. Ἀνέδειξε βασικές ἀρχές τῆς διδασκαλίας τῶν Πεντηκοστιανῶν κοινοτήων μέ ταυτόχρονη ἀνάδειξη περιστατικῶν καὶ γεγονότων μέσα ἀπό τὸν ζῶντα, τὸν λατρεία καὶ τὸν ἰστορία τῶν κινήσεων. Παραλλήλως ἐπισήμανε τὴν δριθέτην τῆς Ὁρθόδοξης πίστην σὲ ἀντιδιαστολή πάντα μέ τὶς Πεντηκοστιανές κινήσεις κατὰ τὸν ἰστορικὸν τοὺς ἔξελιξη.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

**Δεύτερη ἡμέρα
τῆς Πανορθοδόξου συνδιασκέψεως
γιά θέματα αἰρέσεων**

Μετά τὸν πολυαρχιερατικὴν Θεία Λειτουργία πού τελέστηκε στὸν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, συνεχίστηκαν τὸν 1η Νοεμβρίου, στὸ Ἑργατικὸν Κέντρο Λαμίας, οἱ ἐργασίες τῆς ΚΓ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, Προέδρου τῆς Συνδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων.

Ο πρῶτος εἰσηγητής, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Χρειάζεται ἡ Ἑκκλησία μία δεύτερην Πεντηκοστήν». Ο εἰσηγητής τόνισε ὅτι «Τὰ ποιμαντικά κενά πού δικαιολογοῦν τὸν ἀνάγκην μίας οὕτως εἰπεῖν δεύτερης Πεντηκοστῆς μας, θεραπεύονται μέ τὰ ἔξῆς φάρμακα: 1. Τὴν ἔνταξην καὶ τὸν ἔλεγχο τῆς προσωπικῆς ἐμπειρίας μέσα στὸν καθολικὴν ἐμπειρία τῆς Ἑκκλησίας. 2. Τὴν ἐμπειρικὴν μετοχήν στὸν ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀλλά καὶ τὴν ἐπαρκῆ θεολογικὴν κατάρτισην τῶν ἀσκούντων τὸ διδακτικὸν ἔργο. 3. Τὴν κατοχύρωσην μέ τὸν γλῶσσα (τοῦ ἑκάστοτε τόπου καὶ) τῆς ἑκάστοτε ἐποχῆς τῆς ὑπερβαινούσης τὰ νοήματα καὶ ρήματα ἐμπειρίας τῆς Πεντηκοστῆς. 4. Τὴν νίοθέτην ζωντανῆς κατανοτῆς γλώσσας γιά τὴν ἐνίσχυση τῆς συνειδητῆς συμμετοχῆς στὴ λατρεία. 5. Τὴν ποιμαντικὴν ἀξιοποίησην τῆς σωστῆς σημασίας τοῦ θαύματος. 6. Τὴν ἀφύπνισην καὶ τὴν ἀσκησην συνεχοῦς ἐτοιμότητας μέσω τῆς ὑγιοῦς ἐσχατολογίας».

Ο δεύτερος εἰσηγητής, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Αὐγούστινος Μύρου ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἡ παρεμπνεία του ἀπό τὰ κινήματα τῶν Πεντηκοστιανῶν». Ο εἰσηγητής παρατήρησε χαρακτηριστικά ὅτι: «Οἱ Πεντηκοστιανοί κρατοῦν στὰ χέρια

τοὺς κλεμμένην τὴν Ἅγια Γραφήν, ὅπως τὸν χάρτη μίας ἄγνωστης χώρας. Χωρὶς νά ἔχουν καμμία παραδοσιακή ἐπαφή μέ αὐτούς πού σχεδίασαν τὸν χάρτη, καὶ καμμία πραγματική ἐμπειρία μέ τὴν ἀποκαλυφθεῖσα μακρινή χώρα, προσπαθοῦν μόνοι τους νά φτιάξουν μία χώρα δική τους, δῆμοια μέ ἐκείνη τοῦ χάρτη, ἀλλά ἐρμηνεύοντας ὑποκειμενικά καὶ αὐθαίρετά τους συμβολισμούς του. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι νά δημιουργήσουν ἔνα κακέτυπο τῆς ἀποστολικῆς Ἑκκλησίας καὶ νά ξουν φανατικά μέ τὸν ψευδαίσθησην ὅτι εἶναι οἱ μόνοι πού ἔχουν τὴν ἀληθινή ἀποστολική ἐκκλησία».

Ἀκολούθησε συζήτηση.

Μετά τὸ γεῦμα στὸν Ἱερά Μονή Ἀγάθωνος, πραγματοποιήθηκαν οἱ ἀκόλουθες εἰσηγήσεις:

Ο εἰσηγητής, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Εὐάγγελος Γκανᾶς, στὸν εἰσήγησην του μέ θέμα: «Ἡ ἀνθρώπινη φύση ἀποστρέφεται τὸ θρησκευτικό κενό: Σχόλιο στὸν ἐμφάνισην καὶ ἔξαπλωση τοῦ Πεντηκοστιανοῦ κινήματος», ἐπισήμανε ὅτι: «Ἡ γενικότερη πολιτισμικὴ ἀτμόσφαιρα τῶν ἀρχῶν τοῦ 20ου αἰώνα κινεῖται ἐνάντια στὶς ἔννοιες τῆς αὐθεντίας καὶ τοῦ δόγματος, δίνοντας προτεραιότητα στὸν ἀπτή ἐμπειρία καὶ στὸν αὐτοπραγμάτωση, ἐνάντια στὸν αὐτοπειθάρχησην ὑπὸ τῆς ἐπιταγῆς τοῦ ὁρθοῦ λόγου, προλειαίνοντας ἔτοι τό ἔδαφος γιά τὴν ἐμφάνιση τῶν Πεντηκοστιανῶν» καὶ κατέληξε: «Μήπως ἀντί νά ἀναλωνόμαστε μόνο σὲ μία δριμύτατη κριτική τῶν ἐσφαλμένων δοξασιῶν καὶ πρακτικῶν τους πρέπει νά στρέψουμε τὴν προσοχήν καὶ τὴν κριτική στὶς δικές μας ἀδυναμίες, προσπαθώντας νά πληρώσουμε τὸ πνευματικό κενό πού χαίνει ὅλο καὶ μεγαλύτερο στὶς ζωές καὶ τῶν δικῶν μας πιστῶν; Ἡ ἐρώτηση τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Ἐφέσου ὅταν βαπτισθήκατε λάβατε τὸ Ἀγιο Πνεῦμα; εἶναι μία ἐρώτηση πού συνεχίζει νά ἀπευθύνεται σὲ ὅλους ὅσοι θεωροῦν τοὺς ἑαυτούς τους χριστιανούς σὲ κάθε ἐποχή».

Οἱ εἰσηγήσεις διλοκληρώθηκαν μέ τὴν εἰσήγησην τοῦ Αἰδεσιμολογιώτατου Πρωτοπρεσβύτερου π. Βασιλείου Γεωργοπούλου, Λέκτορα τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., μέ θέμα: «Ἡ ἐνδοπροτεσταντική κριτική κατὰ τῆς Πεντηκοστιανῆς κίνησης». Ο εἰσηγητής παρουσίασε ἀντιπροσωπευτικά παραδείγματα, παλαιότερα καὶ νεώτερα, κριτικῆς κατὰ τῆς Πεντηκοστιανῆς κίνησης, τόσον ἀπό τὸν διεθνῆ

δόσον καί ἀπό τὸν Ἑλληνικὸν προτεσταντικὸν χῶρο, ὑπογραμμίζοντας ταυτοχρόνως τοὺς κοινούς θεοματικούς-θεολογικούς ἄξονες, πέριξ τῶν ὅποιων δομήθηκε ἡ ἐνδοπροτεσταντικὴ κριτική.

Μετά τὶς εἰσηγήσεις διεξήχθη συζήτηση.

Ἄκολούθησε ἐνημέρωση τῶν συνέδρων γιά τὶς νεώτερες ἔξελίξεις στὸ διεθνὲς σκηνικό τῶν αἰρέσεων ἀπό τὸν Αἰδεσιμόλ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Κυριακό Τσουρό καί παρεμβάσεις τῶν Ἐντεταλμένων τῶν Ιερῶν Μητροπόλεων γιά τὴν δραστηριότητά τους στὶς κατά τόπους Ιερές Μητροπόλεις.

Οἱ ἐργασίες τῆς Συνδιασκέψεως θά δόλοκληρωθοῦν αὔριο μέ τὴν ἐπεξεργασία τῶν Πορισμάτων τῆς Συνδιασκέψεως.

Ἐκ τῆς Ιερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

*Tό πόρισμα
τῆς ΚΓ' Πανορθόδοξου συνδιασκέψεως
Ἐκκλησιῶν καὶ Ι. Μητροπόλεων*

Ἡ ΚΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ιερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας πραγματοποιήθηκε, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου, στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου τῆς Λαμίας, ἀπὸ 31.10 ἕως 2.11.2011, μέ τὴ φιλόξενη φροντίδα τοῦ Σέβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου καί ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Σέβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, μέ θέμα: «Ὁρθοδοξία καὶ Πεντηκοστιανισμός».

Ἡ Συνδιάσκεψη, μετά τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν της, συνέταξε καὶ ἐνέκρινε ὁμοφώνως κείμενο Πορισμάτων, στὰ ὅποια, μεταξύ τῶν ἄλλων τονίζει ὅτι:

Οἱ Πεντηκοστιανοί ἀδυνατοῦν νά γνωρίσουν τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς στὶς πραγματικές του διαστάσεις, διότι ἀγνοοῦν τὶς βασικότερες προϋποθέσεις ἐρμηνείας, ὅπως τὴν ὁρθή ἀντίληψη γιά τὴν ταυτότητα τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τὴν ὁρθή κατανόηση τῆς θεοπνευστίας της. Μέ τὴν ἀπολυτοποίηση καὶ τὸν ὑπερτονισμό τῆς Πεντηκοστῆς σχετικοποιοῦν καὶ ὑποτιμοῦν τά ἄλλα ἐξ ἵσου σημαντικά γεγονότα τῆς Θείας Οἰκονομίας.

Ἡ διδασκαλία τῶν Πεντηκοστιανῶν γιά «ἀρπαγὴ τῆς Ἐκκλησίας», παρά τὴν ψυχολογικὴν πίεσην καὶ τὸν ἐκφοβισμό πού ἀσκήθηκε κατά τὴ δεκαετία

τοῦ 1990, βάσει τῆς ὅποιας μόνο οἱ ὄπαδοί τους θά σωθοῦν ἀρπαζόμενοι «εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου» (Α' Θεσ. 4, 17), πολὺ πρὸ τὴν Δευτέρᾳ Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, διαφεύγησε παταγωδῶς.

Ἡ κίνηση τῶν Πεντηκοστιανῶν ἀπό τὰ πρῶτα τὴν βήματα, ὅσο καὶ κατὰ τὴν ἴστορική της ἔξελιξη, ἀντιμετώπισε σοβαρές ἐνστάσεις καὶ ἔτυχε εὐρυτάτης κριτικῆς, ὅχι μόνον ἀπό τὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησία, ἀλλά καὶ ἐντὸς τοῦ παραδοσιακοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ἔνοντος προτεσταντικοῦ χώρου, τόσο γιά τὸ θεολογικό ὑπόβαθρό της, ὅσο καὶ γιά τὰ «ἐκστατικοῦ» καὶ ἐνθουσιαστικοῦ τύπου φαινόμενα τοῦ χώρου της, πού τὰ θεωρεῖ ὡς «χαρισματικές δωρεές».

Κατά τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς οἱ εὐρισκόμενοι στὸ ὑπερῷο «ἐπλήσθησαν Πνεύματος Ἅγιου» ὡς μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Γιά τὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησία τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς δίνει τὴν δυνατότητα στὸν πιστὸ νά φθάσει στὸ «καθ' ὅμιούσιν», δηλαδὴ στὸν ὀλοκλήρωση τῆς πνευματικῆς του θεραπείας, πορευόμενος ἀπό τὴν κάθαρσην στὸν φωτισμό, καὶ ἀπό τὸν φωτισμό στὴ θέωση.

Ἴερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου
γιά τὴν κοινωνική συναίνεση

Ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερώνυμος ἔκανε στὶς 20.-10.2011 τὴν ἀκόλουθη δήλωσην: “Τίς κρίσιμες τούτες στιγμές πού διέρχεται ὁ τόπος, ἀπαιτεῖται ὅσο ποτέ ἄλλοτε ἡ συναίνεση ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς κοινωνίας πέρα ἀπό πολιτικές καὶ κομματικές γραμμές...

Ἀπαιτεῖται ἐθνική ὁμοφυχία καὶ ἔκεάθαρη συνεννόηση ὅλων μπροστά στὸν κοινό στόχο. Ἐάν δέν ἀγωνιστοῦμε γι' αὐτά πού μᾶς ἐνώνουν καὶ ἐπιμείνουμε σέ αὐτά πού μᾶς χωρίζουν, πολὺ φρίσμαι ὅτι ὁ δρόμος θά εἶναι ὀλισθητός καὶ ἐπικίνδυνος. Καὶ γιά τὴν πατρίδα καὶ γιά τὸν κάθε ἔναν ξεχωριστά. Γεμάτος τραγικές ἀπώλειες, ὅπως ἡ σημερινή. Καὶ αὐτό δέν πρέπει νά ἐπιτρέψουμε νά συμβεῖ.

Ἐκκληση τοῦ Μακαριωτάτου
πρὸς τὶς πολιτικές δυνάμεις

Ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερώνυμος ἔκανε στὶς 6.11.-2011 τὴν ἀκόλουθη δήλωσην: “Τίς κρίσιμες τούτες ὥρες πού διέρχεται ὁ τόπος δέν ὑπάρχουν πλέον

περιθώρια γιά λάθη. Ούτε γιά λογισμούς πού δέν
έξυπνορετούν ἀποκλειστικά και μόνον τό εθνικό
συμφέρον. Παρακαλῶ τίς ὑπεύθυνες πολιτικές
δυνάμεις τῆς πατρίδας νά ἐπιτελέσουν τό εθνικό
τους καθηκον. Ἀναλαμβάνοντας τώρα τίς ἰστορι-
κές τους εὐθύνες πρός ὅφελος τοῦ λαοῦ μας".

Διαβεβαίωση τοῦ Ἐπισκόπου Διαυλείας ἐνώπιον τοῦ Μακαριωτάτου

«Ο Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Γαβριήλ ἔδωσε τήν
Τρίτη 8 Νοεμβρίου τή διαβεβαίωση ἐνώπιον τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πά-
σος Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου σέ τελετή πού πραγ-
ματοποιήθηκε στήν Ι. Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν.

Μετά τό πέρας τῆς τελετῆς ὁ Θεοφιλέστατος δέ-
χτηκε τά συγχαρητήρια γιά τή διαβεβαίωση και
τήν ὀνομαστική του ἔορτή ἀπό ἵερεις και τό προ-
σωπικό της Ι.Α.Α.

Ἔιερά Μητρόπολης Μεσσηνίας

Δηλώσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου γιά τή φροντίδην τῆς Ἐκκλησίας

«Ἡ δήλωση τοῦ κ. Θ. Πάγκαλου στής ἑλβετικές
ἐφημερίδες «Tribune de Genève» και «24
Heures», σχετικά μέ τήν ἀπαλλαγή ἀπό τή φροντί-
δην τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἐάν δέν ἀπο-
τελεῖ ἔκφραση ἄγνοιας τῆς πραγματικότητας, τότε
σίγουρα θά εἶναι ἡ προαναγγελία μίας σειρᾶς νέ-
ων φροντισπρακτικῶν μέτρων γιά τήν Ἐκκλησία,
ἡ ὁποία ὅμως και πάλι στηρίζεται σ' ἕνα μύθο.

«Ο κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβέρνησης Ἰωσήν νά μή
ἔχει ἀντιληφθεῖ ἀκόμη ὅτι:

– Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἥδη προσφέρει στό ἑλληνι-
κό δημόσιο τό 96% τῆς ἀκίνητης περιουσίας της,
ἐνῶ ποτέ ὁ ὑδροκεφαλικός αὐτός και κρατικοδίαι-
τος ὀδγανισμός δέν ἔδωσε ἔστω και ἐνημερωτικό¹
λογαριασμό, γιά τό πῶς ἔχει διαχειριστεῖ τόσα
χρόνια αὐτή τήν περιουσία.

– Τό δημόσιο, ἀπό τό ὑπόλοιπο 4% τῆς ἐκκλη-
σιαστικῆς περιουσίας πού ἔχει ἀπομείνει στήν
Ἐκκλησία, σέ ποσοστό 20% τό ἔχει δευτερεύσει,
ἐνῶ μέ τό ὑπόλοιπο ἡ Ἐκκλησία καλεῖται, τόσο σέ
περιφερειακό, ὅσο και σέ τοπικό ἐπίπεδο, νά
πραγματοποίησει τό κοινωνικό και φιλανθρωπικό
ἔργο της, τό ὁποῖο σέ πολλές τοπικές κοινωνίες
ἀντικαθιστᾶ/ὑποκαθιστᾶ πλήρως τήν ἀνύπαρκτη
κοινωνική μέριμνα και πρόνοια, γιά τήν ὁποία

ὅλοι οἱ ἔλληνες πολίτες πληρώνουν και τίς σχετικές
εἰσφορές τους, πρός τούς ἀσφαλιστικούς ὀργανι-
σμούς τους.

Ἡ Ἐκκλησία (Ι. Μητροπόλεις, Ι. Ναοί, Ι. Μο-
νές, Ἐκκλησιαστικά Ἱδρύματα), συμμετέχει στής
νομοθετημένες φροντολογικές ὑποχρεώσεις μέ τήν
καταβολή:

1. Φόρου ἐπί τῶν κατ' ἔτος μισθωμάτων, πού
εἰσπράττονται ἀπό ἀκίνητα, μέ συντελεστή 20%
ἐπί τῆς ἀξίας τους,

2. Συμπλοχματικοῦ φόρου ἐπί τῶν εἰσοδημά-
των τους ἀπό οἰκοδομές και ἐκμισθώσεις γαιῶν
μέ συντελεστή 3%²,

3. Προκαταβολῆς τοῦ φόρου (γιά τό ἐπόμενο
ἔτος) μέ συντελεστή 55% ἐπί τῆς ἀξίας τοῦ παρα-
πάνω συμπλοχματικοῦ φόρου,

4. Φόρου ἐπί τῆς ἀκίνητης περιουσίας τους μέ
συντελεστή 3%³ ἐπί τῆς ἀντικειμενικῆς ἀξίας τους,

5. Φόρου ἐπί τῶν κληρονομιῶν και δωρεῶν μέ
συντελεστή 0.5% ἐπί τῆς ἀξίας τους,

6. Τέλος χαρτοσήμου, και δικαιωμάτων ΟΓΑ,
συνολικοῦ ποσοστοῦ 2,40% ἐπί κάθε χρηματικῆς
παροχῆς πιστῶν πρός τους Ι. Ναούς λόγῳ ἴερο-
πραξιῶν.

– Ἡ Ἐκκλησία ἐπίσης, ὡς νομικό πρόσωπο, πα-
ρακρατεῖ και ἀποδίδει στής Δ.Ο.Υ.:

7. Φόρο μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν γιά τούς ἐκκλη-
σιαστικούς ὑπαλλήλους και συνεργάτες της, πού
ἀμείβονται ἀπό τόν προϋπολογισμό της,

8. Φ.Π.Α. μέ τους προβλεπόμενους συντελεστές
γιά ὑπηρεσίες και ἀγαθά.

9. Φόρο εἰσοδήματος μέ συντελεστή 8% σέ ὅλα
τά τιμολόγια παροχῆς ὑπηρεσιῶν,

10. Φόρο εἰσοδήματος μέ συντελεστή 4% σέ ὅλα
τά δελτία ἀποστολῆς ἀγαθῶν και μέ συντελεστή
1% γιά τά ὑγρά καύσιμα.

– Ἡ Ἐκκλησία πληρώνει, ὅπως φυσιολογικά
πληρώνουν ὅλοι οἱ ἄλλοι φορεῖς και οὐδέποτε
διεκδίκησε μιά ἀνιση ἢ ἴδιαίτερη μεταχείριση ὡς
πρός τής φροντολογικές της ὑποχρεώσεις.

– Ἡ Ἐκκλησία ᔉχει ἔδραία τήν πεποίθηση ὅτι ἡ
κοινωνική και φιλανθρωπική της προσφορά εἶναι
οὖσιαστική και δέν ἀποτελεῖ μόνο ἀπλές ἔξαγγε-
λίες, ἀλλά ἔμπρακτη προσφορά πρός κάθε ἀνθρω-
πο.

– Ἡ Ἐκκλησία δέν διεκδικεῖ καμμία «οἰκονομι-
κή αὐτονομία», ἀντιθέτως διαθέτει τούς δικούς
της πόρους μόνο. Ἀνταποκρίνεται προνοιακά και
μέ κοινωνικές παροχές χωρίς ἔξαιρέσεις ἢ διακρί-

σεις, παραταξιακές ή φατσιστικές, σέ αντίθεση πρός τό κράτος, τό όποιο δέν προσφέρει τίποτε χωρίς τή φιλολογική συνεισφορά ὅλων τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν.

Τερά Μητρόπολις Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης

Ἐπίσκεψη τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου

Τή Τρίτη 11 Ὁκτωβρίου ἐπισκέφθηκε τόν Λαγκαδᾶ ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος γιά νά τιμήσει τήν Νεομάρτυρα Ἀγία Κυραννα ἀπό τό χωριό "Οσσα. Στόν Τερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν" Οσσης τελέσθηκε Δοξολογία γιά τήν ἀνεύρεση τῶν Τερῶν Λειψάνων τῆς Νεομάρτυρος παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερωνύμου καὶ πολλῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Ἰωάννης προσεφώνησε τόν Παναγιώτατο λέγοντας ὅτι τά λεύφαντα τῆς Ἀγίας Κυραννης ἀποκαλύφθηκαν μέθαυμαστό τρόπο πρό διλίγων ἡμερῶν. Ο πατριάρχης ἀντιφωνῶν τόνισε τή χαρά του γιά τή συμμετοχή του στής ἔορταστικές ἐκδηλώσεις γιά τά 260 χρόνια ἀπό τό μαρτύριο τῆς Ἀγίας. Στή συνέχεια πραγματοποιήθηκε λιτάνευση τῶν Τερῶν Λειψάνων καὶ παρουσίαση τῆς πανομοιότυπης ἐκδόσεως τῆς χειρόγραφης Ἀκολουθίας τῆς Ἀγίας Κυραννης ἀπό τόν Λέκτορα Α.Π.Θ. κ. Τρύφωνα Τσούμπανη.

Τερά Μητρόπολις Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ

Ο Μακαριώτατος τέλεσε τόν Ἀγιασμό
στόν Σταθμό Ὅποστροίξεως Πολιτῶν

Ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Τερώνυμος ἐπισκέφθηκε τόν Βόλο στής 28 Σεπτεμβρίου τ.ἔ. ὡς προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου καὶ τέλεσε τόν Ἀγιασμό τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σταθμοῦ Ὅποστροίξεως Πολιτῶν (Σ.Σ.Υ.Π.). Παρέστησαν Ο Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, ὁ τότε Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀρχιμ. Γαβριήλ Παπανικολάου, ὁ Περιφερειάρχης Θεσσαλίας Κώστας Ἀγοραστός, ὁ Δήμαρχος Βόλου Πά-

νος Σκοτινιώτης καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν συνεργαζομένων φορέων στόν Σ.Σ.Υ.Π. Ο Σεβασμιώτατος κ. Ἰγνατίος ὑπογράμμισε ὅτι ἡ πρωτοβουλία αὐτή συμπληρώνει τό εὐρύτερο δίκτυο φιλανθρωπίας τῆς τοπικῆς Ἑκκλησίας, ἡ όποια μεταξύ ἄλλων προσφέρει καθημερινά περισσότερες ἀπό 1300 μερίδες φαγητοῦ χάρις στά 23 Ἐνοριακά Κέντρα Σίτισης καὶ φροντίζει πολλούς ἀστέγους καὶ κρατουμένους μέσω τοῦ Σταθμοῦ Κοινωνικῶν Βοηθειῶν «Διακονία».

Τερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου, Ὀρεστιάδος καὶ Σουφλίου

Ἐορταστικές Ἐκδηλώσεις
γιά τόν Ἅγιο Αὐτοκράτορα Ἰωάννην Βατάτζη

Στήν παραμεθόδια κωμόπολη τῶν Δικαίων, δίπλα στά ἑλληνο-βουλγαρικά σύνορα, λειτουργούσε τήν Κυριακή 30 Ὁκτωβρίου ἐ.ἔ. ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, Ὀρεστιάδος καὶ Σουφλίου κ. Δαμασκηνός στόν Τερό Ἐνοριακό Ναό Ἅγιου Δημητρίου.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἔορτης μέρας καὶ ἐνόφει της ἐπικείμενης ἔορτης τοῦ ἐκ Διδυμοτείχου Ἅγιου Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ Ἐλεήμονος (4 Νοεμβρίου) ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε τήν ἔναρξη τῶν ἔορταστικῶν ἐκδηλώσεων ὑπό τό τίτλο «Βατάτζεια» στό Δημοτικό Ἀμφιθέατρο Διδυμοτείχου, παρουσίᾳ τοῦ παρεπιδημοῦντος Θεοφίλεστάτου Ἐπισκόπου Μαραθώνος κ. Μελίτωνος, τοῦ Δημάρχου Διδυμοτείχου, ἐκπροσώπων τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως καὶ ἄλλων φορέων. Στήν ἐκδήλωση μίλησαν σχετικά μέ τή ζωή καὶ τό πολυσχιδές κοινωνικό καὶ στρατιωτικό ἔφυτο τοῦ ἄγιου, ὁ Καθηγητής κ. Θεοφάνης Μαλκίδης, ὁ ἱστορικός ἐρευνητής κ. Κωνσταντῖνος Χολέβας καὶ ὁ συγγραφέας τοῦ ὄμωνύμου ἔργου κ. Ἰωάννης Σαρσάκης. Τήν ἐκδήλωση πλαισίωσε ἡ χορωδία παραδοσιακῆς μουσικῆς τῆς Τερᾶς Μητροπόλεως καὶ τήν παρακολούθησε πλῆθος κόσμου ἀπό τό Διδυμότειχο καὶ τήν γύρω περιοχή.

Τό Διδυμότειχο γιόρτασε τήν Παναγία Ἐλευθερωτρία

Μέ τήν ιεροπρέπεια ἔορτασε τό Διδυμότειχο τήν ἔθνική ἔορτή τῆς 28ης Ὁκτωβρίου 1940 καὶ συγχρόνως τή θρησκευτική ἔορτή τῆς Παναγίας τῆς Ἐλευθερωτρίας, πού ἐλευθέρωσε τό Γένος ἀπό τούς κατά καιρούς κατακτητές του, στόν ὄμώνυμο Προσκυνηματικό Ναό.

Τό έσπέρας της παραμονής, Πέμπτη 27 Όκτωβρίου έ.ξ., ό Σεβασμιώτατος ύπερέχθη στήν εῖσοδο της πόλης τήν θαυματουργή εἰκόνα της Παναγίας της Δαδιᾶς ἀπό τήν ὅμώνυμη Μονή της Μητροπόλεως καί τά λείφανα τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας της Θράκης.

Στή συνέχεια χροστατοῦντος τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Μαραθῶνος κ. Μελίτωνος, ἐψάλη ὁ Πανηγυρικός Ἐσπερινός καί ἀκολούθησε λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς εἰκόνος της Παναγίας τῆς Ἐλευθερωτρίας.

Τήν κυριώνυμη ἡμέρα ιερούργησαν ἀμφότεροι οἱ Ἀρχιερεῖς καί στή συνέχεια ἐψάλη ἡ καθιερωμένη Δοξολογία ἐπί τή ἑθνικῆ ἐπετείω, ἐπιμνημόσυνη δέσποι καί κατάθεση στεφάνων στό Ἡρών της Πόλεως καί ἡ μαθητική καί στρατιωτική παρέλαση.

Ἴερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*Ἄνακοινωθέν τῆς 4ης Συναντήσεως
Διορθοδόξου Δικτύου Πρωτοβουλιῶν Μελέτης
Θροποκειῶν καί Καταστροφικῶν Λατρειῶν
(6-9.10.2011)*

Μέσω τῶν λεγομένων «θεραπευτικῶν λατρειῶν», τῶν ἀποκρυφιστικῶν πρακτικῶν θεραπείας καί ἐναλλακτικῶν «θεραπειῶν» (Βελονισμοῦ, Ρεφλεξολογίας, Ἰριδολογίας, Σιάτουσ, Ρέικι, Ὁμοιοπαθητικῆς κ.ἄ.) ἐπιστρέφει ὁ γιατρός μάγος στή σύγχρονες κοινωνίες. Αὐτή ἦταν μία ἀπό τίς βασικές διαπιστώσεις τῆς 4ης Συνάντησης τοῦ «Διορθοδόξου Δικτύου Πρωτοβουλιῶν Μελέτης Θροποκειῶν καί Καταστροφικῶν Λατρειῶν», ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα ἀπό 6 ἕως 9 Όκτωβρίου 2011 στή Θεσσαλονίκη. Ή συνάντηση, στήν ὁποία συμμετεῖχαν πέραν τῶν 110 συνέδρων ἀπό ὅλες σχεδόν τής Ὁρθόδοξης χῶρες Ἐκκλησίες (Ἐλλάδας, Ρωσίας, Κύπρου, Σερβίας, Βουλγαρίας, Πολωνίας, Τσεχίας-Σλοβακίας, Λευκορωσίας, Οὐκρανίας, Ἐκκλησία Κρήτης) φιλοξενήθηκε ἀπό τόν Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθιμό στής Ἱερᾶς Μητρόπολης Θεσσαλονίκης στήν Πυλαία. Τούς συνέδρους, εἰδικούς ἐπί θεμάτων νεοφανῶν αἰρέσεων (σεκτῶν), ἀπασχόλησε τό γε-

νικό θέμα «Τό πρόβλημα τῶν θεραπευτικῶν λατρειῶν, τῶν ἀποκρυφιστικῶν πρακτικῶν θεραπείας καί τῶν ψυχολατρειῶν. Κοινωνικά καί ποιμαντικά προβλήματα». Αὐτό ἀναλύθηκε ἀπό ἐμπειρογνώμονες - ἐπιστήμονες εἰσηγητές καί ἀπετέλεσε ἀντικείμενο μελέτης σέ πέντε Ὁμάδες Ἐργασίας.

Στό κείμενο τῶν Πορισμάτων καί Προτάσεων, τό ὄποιο ἀποστέλλεται σέ ἐκκλησιαστικούς, ἱατρικούς, πολιτειακούς καί κοινωνικούς φορεῖς πρός ἐνημέρωσην καί μελέτη, ἐπισημαίνονται τά κοινωνικά, ἱατρικά, πνευματικά καί ποιμαντικά προβλήματα, πού δημιουργοῦν οἱ λεγόμενες ἐναλλακτικές «θεραπεῖες», οἱ ὄποιες, ἐκτός τῶν ἄλλων, ἀπειλοῦν μέ ἀλλοίωση τό δόρθιδοξο φρόνημα καί τόν τρόπο ζωῆς τῶν πιστῶν, καθώς θεμελιώνονται στήν κοινοθεωριακή πίστη τῶν ἀνατολικῶν θροποκειῶν, τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καί τῆς λεγομένης «Νέας Ἐποχῆς» γιά ὑπαρξη μίας συμπαντικῆς ἐνέργειας (Πράγμα τῶν Ἰνδῶν καί Σαι τῶν Κινέζων) τό «μπλοκάρισμα» τῆς ὄποιας θεωρεῖται ὅτι προκαλεῖ τίς ἀσθένειες. Οἱ ἐναλλακτικές «θεραπεῖες» ὑπόσχονται τό «ξεμπλοκάρισμα» αὐτῆς τῆς ἐνέργειας, μέσω τῆς ὄποιας θεραπεύεται κάθε ἀσθένεια. Αὐτό εἶναι ἀπάτη. Ἀντίθετα, τά γεγονότα ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ μέθοδοι αὐτοί προκαλοῦν βλάβη στήν υγεία τοῦ ἀνθρώπου, ἀκόμα σέ ἀκραῖες περιπτώσεις ἐπιφέρει καί αὐτό ἀκόμα, τόν θάνατο. Στήν ἀντιεπιστημονική, πρωτόγονη καί μαγική αὐτή ἀντίληψη χρησιμοποιοῦν πολλές σέκτες, προκειμένου νά διαδώσουν τίς δοξασίες τους. Ἔτσι, οἱ φευδοθεραπευτικές αὐτές μέθοδοι ὑπάρχει κίνδυνος νά ἀποτελέσουν γέφυρα πού θά δημηγορεῖ ἀνύποπτους πιστούς στό χῶρο τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καί τῶν λατρειῶν. Τό «Διορθόδοξο Δίκτυο Πρωτοβουλιῶν Μελέτης Θροποκειῶν καί Καταστροφικῶν Λατρειῶν», τό ὄποιο ἀποτελεῖται ἀπό εἰδικούς ἐπί τῶν θεμάτων, ζητεῖ ἀπό Ἐκκλησία καί Πολιτεία νά ἀσχοληθοῦν σοβαρά μέ τή μελέτη τοῦ θέματος, προκειμένου ν' ἀποφευχθεῖ ἡ βλάβη τόσο τῆς ζωῆς καί τῆς σωματικῆς υγείας τῶν ἀνθρώπων, ὅσο καί - κυρίως - ἡ πνευματική ζημιά τῶν πιστῶν ἀπό θεωρίες καί πρακτικές πού θεμελιώνονται στόν ἀποκρυφισμό καί στή λεγόμενη «Νέα Ἐποχή».

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Οίκουμενικόν Πατριαρχεῖον

*Τό Β' Διεθνές Συνέδριο γιά τήν
Ποιμαντική Διακονία στό χῶρο τῆς Ύγείας*

Πραγματοποιήθηκε στή Ρόδο, ἀπό 12-16 'Οκτωβρίου, τό Β' Διεθνές Συνέδριο τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά τήν Ποιμαντική Διακονία στόν Χῶρο τῆς Ύγείας μέθεμα: «Ἡ Πρότιν Πυλῶν τοῦ Θανάτου Μέριμνα».

Στό σημαντικό αὐτό Συνέδριο συμμετεῖχαν ἄρκετοί ἀρχιερεῖς τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἄλλων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκέφαλων Ἐκκλησιῶν, καθώς ἐπίσης καὶ περίπου διακόσιοι σύνεδροι, κληρικοί καὶ λαϊκοί, ἰατροί, νοσηλευτές, ἀνθρώποι πού δραστηριοποιοῦνται στό χῶρο τῆς θεραπείας ἀπό τής Ἀρχιεπισκοπές καὶ τής Μητροπόλεις ἀπό σλα τά μέρη τοῦ κόσμου, ἀντιρρόσωποι τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Τεροσολύμων, Μόσχας, Σερβίας, Βουλγαρίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τῆς Ἀλβανίας, τῆς Πολωνίας, τῶν Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν Φιλανδίας καὶ Ἐσθονίας, τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Εὐαγγελικῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Λεττονίας, τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν.

Έκλογή νέων Μητροπολιτῶν

Τρεῖς νέους Μητροπολῖτες ἐξέλεξε στής 3.11.2011 ἡ Ἅγια καὶ Ιερά Σύνοδος τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατά τή διάρκεια τῆς πρώτης συνεδρίας τῆς Ιερᾶς Συνόδου στό Φανάρι.

Ἡ Ιερά Σύνοδος τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐξέλεξε τόν μέχρι τοῦδε Πρωτοσύγκελο τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Χόνγκ Κόνγκ, Ἀρχιμ. Κωνσταντίνο Τσίλη.

‘Ο Ἀρχιμανδρίτης Κωνσταντῖνος Τσίλης, ἐξέλεγκτη μέτόν τίτλο τοῦ Μητροπολίτη Σιγκαπούρους καὶ Νοτίου Ἀσίας.

Ἐπίσης τό Οίκουμενικό Πατριαρχεῖο ἐξέλεξε ἄλλους δύο Μητροπολῖτες, γιά τής Μητροπόλεις Αὐστρίας καὶ Πιτσβούργου.

Μητροπολίτης Αὐστρίας ἐξέλεγκτη ὁ Ἀρχιμ. Ἀρσένιος Καρδαμάκης, Πρωτοσύγκελος τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας.

Τέλος Μητροπολίτης Πιτσβούργου ἐξέλεγκτη ὁ Ἐπίσκοπος Τρωάδος Σάββας, ὁ ὅποῖος συμπλήρωσε καὶ τής περισσότερους ψήφους ἀπό τήν Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἀμερικῆς.

Τζαμί ἡ Ἅγια Σοφία τῆς Νίκαιας!

Σέ τζαμί μετέτρεψε ἡ τουρκική κυβέρνηση τήν ιστορική Ἅγια Σοφία στή Νίκαια τῆς Βιθυνίας, ὅπου διεξήχθησαν ἡ πρώτη καὶ ἡ ἔβδομη Οίκουμενική Σύνοδος. Τήν Κυριακή 6.11.2011 ἔγινε ἡ πρώτη προσευχή μέσα στήν ἐκκλησία, ἐνῶ ἡ πινακίδα ἔξω ἀπό τήν Ἅγια Σοφία, πού ἔγραψε Μουσεῖο Ἅγιας Σοφίας (Ayasofya Muzesi), ἀφαιρέθηκε καὶ στή θέση τῆς τοποθετήθηκε ἡ πινακίδα «Τζαμί ἡ Ἅγια Σοφία ἡ Ὁρχάν Τζαμί (Ayasofya Camii / Orhan Camii)- Τουρκική Δημοκρατία- Πρωθυπουργία τῶν Θρησκευτικῶν Θεμάτων.

Ἡμερήσια ἐπίσκεψη στήν εὐρύτερη περιοχή τῆς Βιθυνίας πραγματοποίησε τό Σάββατο 5 Νοεμβρίου ὁ Οίκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, συνοδευόμενος ἀπό Συνοδικούς καὶ ἄλλους ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου. Ὑπῆρξε ἐντόνο ἐνδιαφέρον τῶν τοπικῶν μέσων ἐνημέρωσης, τά ὅποια ρωτοῦσαν γιά τόν σκοπό τῆς Πατριαρχικῆς ἐπίσκεψης. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Πατριάρχου ἦταν ὅτι ἐπρόκειτο γιά τουριστική ἐπίσκεψη καὶ εὐχήθηκε καλό Μπαϊράμι στούς κατοίκους τῆς περιοχῆς.

Σέ ἄρθρο τής ἡ τουρκική «Hürriyet» ἀναφέρει πώς πρόκειται γιά «πολύ σημαντικό μέρος τῶν χριστιανῶν.» Ανοιξε ὡς μουσεῖο τό 2007, ἔχει συγκεντρώσει τό ἐνδιαφέρον πολλῶν τουριστῶν, ἐνῶ οἱ ἀρμόδιοι πού τήν ἐπισκέφθηκαν γιά νά παρακολουθήσουν τής ἐργασίες, δέν ἀπάντησαν στής

έπιμονες έρωτήσεις τῶν δημοσιογράφων. Τούς ἄρμόδιους συνόδευε κλιμάκιο βουλευτῶν τοῦ κυβερνῶντος κόμματος τοῦ Ρετζέπ Ταγίπ Ἐρντογᾶν, οἵ διοῖοι ἐμπόδιζαν τούς δημοσιογράφους νά πάρουν εἰκόνα». Παράλληλα, ἀναφέρει πώς «σέ αὐτή τήν ἐκκλησία, ὁ χριστιανικός κόσμος ἀνακοίνωσε ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ὁ υἱός τοῦ Θεοῦ, ἐνώ τό 1331 ὁ Ὁθωμανός Ὁρχᾶν Γκαζί τή μετέτρεψε σέ τζαμί».

('Από τό ἥλεκτρονικό Δελτίο Πρόναος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 7.11.2011)

Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον Ἐκκλησία τῆς Κρήτης Ἄνακοινωθέν

Ἡ Ιερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, συνῆλθε στό Ηράκλειο σέ Τακτική Συνεδρία, τήν 17ην Ὁκτωβρίου 2011, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου.

Ως Ιερά Σύνοδος ἐκφράζομε τόν ἔντονο προβληματισμό καὶ τή μεγάλη ἀγωνία μας γιά τά αὐξανόμενα προβλήματα καὶ τίς δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζουν καθημερινά οἵ ἀνθρωποί μας, γνωρίζομε δέ στόν εὐσεβῆ λαό μας, ὅτι τό φιλανθρωπικό ἔργο, τό διοῖον ἕδη ύλοποιεῖται σέ ὅλες τῆς Ἐκκλησιαστικές Ἐπαρχίες τῆς Κρήτης καὶ στίς περισσότερες Ἐνορίες, μέ τή μέριμνα καὶ τήν φροντίδα τῶν κατά τόπους Σεβ. Ἀρχιερέων, ἐντείνεται καὶ ἐπαιξάνεται, προκειμένου νά ἀνακουφισθοῦν, κατά τό μέτρον τοῦ δυνατοῦ, οἵ ἀνάγκες τοῦ δοκιμαζόμενου λαοῦ μας...

Προσεχῶς, μάλιστα, ἡ Ἐκκλησία Κρήτης θά ἐκδώσει Δελτίο Τύπου, στό διοῖο θά ἀναφέρονται ἀναλυτικά οἵ παγκρήτιες ἐκκλησιαστικές φιλανθρωπικές δραστηριότητες τῆς Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῶν Ιερῶν Μητροπόλεων, τῶν Ιερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἐνοριῶν, ἡ προσφορά τους στό πολυσυζητημένο θέμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ ἡ καταβολή τῆς νόμιμης φορολογίας πρός τή Χώρα μας.

Ἡ Ἐκκλησία μας πάντοτε συμπορεύοταν μέ τό λαό, πάντοτε ἵταν, εἶναι καὶ θά εἶναι Μητέρα τῶν ἀνθρώπων, θά ἀναζητεῖ δέ τρόπους καὶ δυνατότητες νά προσφέρει ἐλπίδα, ἐνδυνάμωση ψυχῆς,

βοήθεια, ἀνάπαυση καὶ διέξοδο στά πολλά σημερινά ἀδιέξοδα, τά ὅποια ἀπειλοῦν τήν ἀνθρώπινη ζωή καὶ τήν ἀξιοπρέπεια τοῦ τόπου μας.

Ἐτσι καὶ τώρα, δέν ἀγνοοῦμε τήν δεινή κατάσταση στήν διοῖα ἔχουν περιέλθει πολλοί ἀδελφοί μας, δέν ἀδιαφοροῦμε γι αὐτήν, ἀλλά συμπαραστέκμαστε σ' ὅλους ἀνεξαιρέτως τούς ἀνθρώπους ἥθικά καὶ υλικά χωρίς καμμιά ἰδιοτέλεια καὶ σκοπιμότητα.

Ταυτόχρονα, ὡς Ιερά Σύνοδος, ἐπιθυμοῦμε νά διατρανόσουμε τό μήνυμα ὅτι δλοι μαζί εἶναι ἀπαραίτητο νά συνταχθοῦμε καὶ νά ἐνωθοῦμε γιά τήν ὑπέρβαση τῆς κρίσεως αὐτῆς καὶ τήν γρήγορη ἀντιμετώπιση τῶν δυσκολιῶν μέ ἐνότητα, σύμπνοια, δύναμη καὶ ἐλπίδα στό Θεό.

Νά ἀναζητήσουμε στήν ἀγάπη γιά τόν πλοσίον καὶ τόν συνάνθρωπό μας, τόν κατ' ἔξοχήν τρόπο ὑπαρξῆς καὶ ζωῆς καὶ νά ἐπαναπροσδιορίσουμε τόν στόχο καὶ τόν σκοπό τῆς ζωῆς μας. Νά ἀλλάξουμε τρόπο σκέψης καὶ συμπεριφορᾶς καὶ νά ἀναζητήσουμε πρότυπα νέας ζωῆς καὶ κοινωνίας στίς πατρογονικές φύσεις μας.

Ἡ πίστη μας στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀγάπη καὶ τό χρέος μας πρός τήν Πατρίδα μας τήν Ἑλλάδα, θά μᾶς ἐπαναφέρουν στόν ἀγῶνα καὶ τήν προσπάθεια, ὅπε γιά μία ἀκόμη φορά νά ξεπεράσουμε τή σημερινή δύσκολη κατάσταση καὶ νά ἐλπίσουμε σέ ἓνα καλύτερο αὔριο.

Ἡ Ιερά Σύνοδος, τέλος, δέχθηκε τόν Πρόεδρο καὶ τά Μέλη τῆς Ένώσεως Συνδέσμων τῶν Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, καθώς καὶ τά Μέλη τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τους, ἄκουσε δέ μέ προσοχή, ἀγάπη καὶ πολλή κατανόηση τής θέσεις, τούς προβληματισμούς καὶ τίς ἀγωνίες τους καὶ ἀνταλλάχθηκαν μεταξύ μας χρήσιμες ἀπόψεις.

Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ὀρθοδοξίας

*Ημερίδα στή Φιλλανδία γιά τήν Σχέσεις
Ἐκκλησίας-Πολιτείας*

Μέ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε τήν τελευταία ἔβδομάδα τοῦ Ὁκτωβρίου στή Φιλλανδία, καὶ συγκεκριμένα στό πολιτιστικό κέντρο «Σοφία» τῆς μητροπόλεως Ἐλσινκίου, διεθνής ήμερίδα μέ θέμα: «Ἡ διαμόρφωση τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας -

Πολιτείας κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο καί τήν Ὁρθόδοξην Ἀνατολικήν Παράδοσην».

Τήν ἡμερίδα διοργάνωσε ἡ Διεθνής Γραμματεία τῆς Διακοινοβουλευτικῆς Συνέλευσης Ὁρθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.) μέ τήν εὐθύνη τῆς Ἐπιτροπῆς Διεθνοῦς Πολιτικῆς της, σέ συνεργασία μέ τό Φιλλανδικό Κοινοβούλιο, καί τήν Ὁρθόδοξην Ἀρχιεπισκοπή Φιλλανδίας,. Τήν ἐκδήλωση τίμησαν μέ τήν παρουσία τους καί ἀπούθυναν χαιρετισμό ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Φιλλανδικοῦ κοινοβουλίου καί τά ὄρθοδοξα μέλη τῆς βουλῆς καί τῆς εὐρωβουλῆς τῆς Φιλλανδίας, ἡ κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐλσίνκι, ὁ Γραμματέας τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑκκλησιῶν τῆς Φιλλανδίας, Ὁρθόδοξος ἰερέας π. Heikki Huttenen, καί ἡ πρόεδρος τῆς Λουθηρανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἑκκλησίας.

Τά συμπεράσματα στά ὅποια κατέληξε ὁμόφωνα ἡ Ἡμερίδα περιλαμβάνουν μεταξύ ἄλλων καί τά ἔξῆς σημεῖα:

Ἐίναι γνωστό ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία βρίσκεται στίς ἀπαρχές τῆς διαμόρφωσης τῆς ἑθνικῆς αὐτοσυνειδοσίας καί τῆς κρατικῆς ὑπόστασης πολλῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης καί τοῦ κόσμου. Ἡ θρησκευτική ἐλευθερία είναι βασική συνταγματική ἀρχή καί θεμελιώδες δικαίωμα παντός ἀτόμου, προστατεύεται ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, τό ὅποιο πρέπει νά ἀποτρέπει κάθε παραβίασή της.

Στό συνέδριο καταγράφηκε καί ἐπιβεβαιώθηκε ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιβεβαίωσης τῶν διακριτῶν ρόλων

Ἐκκλησίας καί Πολιτείας στό σύγχρονο κόσμο, καί ἀναδείχθηκε ὁ θετικός ρόλος τῆς Διακοινοβουλευτικῆς Συνέλευσης Ὁρθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.) στή διαμεσολάβηση τῶν σχέσεων τῶν δύο αὐτῶν πόλων.

Τό Κράτος εἶναι θεσμός, ἔνας ἀπό τούς κυρίαρχους θεσμούς τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν, ὁ ὃποιος δέν φέρει μόνο τήν εὐθύνη γιά τήν στρατιωτικο-πολιτική ἀσφάλεια καί τήν κοινωνική εὐημερία τῶν πολιτῶν, ἀλλά καί γιά τήν κυρίαρχη ἀποψη περὶ ἡθικῆς, γιά τήν εὐδαίμονία τῆς οἰκογένειας καί γιά τήν ὑψηλή πνευματικότητα τοῦ λαοῦ. Ἐκκινώντας ἀπ' αὐτό, θεωροῦμε τήν Ἐκκλησία συνεργό τοῦ Κράτους, ἀναπόσπαστο καί σημαντικό μέρος τῆς κοινωνίας, τῆς ὃποίας ἀποτελεῖ τό πνευματικό καί ἡθικό της ἔρεισμα.

Ἡ κατανόηση τῆς ἔννοιας τοῦ Κράτους ἀποκλειστικά ὡς θεσμοῦ διαχείρισης, ἀπαλλαγμένου ἀπό παραδόσεις καί ἡθικούς κανόνες καί τήν ὅποια κοινωνική καί ἡθική εὐθύνη, δέν συμβάλλει στήν ἐπίλυση τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων ἡθικῆς τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν.

Ἡ προσπάθεια οἰκοδόμησης μιᾶς κοινωνίας τῶν πολιτῶν χωρίς τήν Ἐκκλησία ὁδηγεῖ δύοένα καί περισσότερο σέ ἔναν καινούργιο «κοσμικό ὄλοκληρωτισμό», ὁ ὃποιος ἐπιδιώκει νά ἀπαλλάξει τήν κοινωνία ἀπό κάθε εἰδούς ἐπιρροή τῆς Ἐκκλησίας, νά τήν ἐκτοπίσει ἀπό τό δημόσιο βίο, νά μήν τῆς ἐπιτρέψει νά ἐκφράζει δημόσια τίς ἡθικές της ἐκτιμήσεις καί νά κρίνει ἀποφάσεις καί πρακτικές τῆς ὑφισταμένης ἔξουσίας...»